

31.422
ว. 285 0
5.2

การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

22 ส.ย. 2550

สารนิพนธ์
ของ
จันทิมา เอี่ยมสะอาด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

บทคัดย่อ
ของ
จันทิมา เอี่ยมสะอาด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
พฤษภาคม 2550

จันทิมา เอี่ยมสะอาด (2550). การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ประธานผู้ควบคุมสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร ประเสริฐสุข.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว
ในโรงเรียนประถมศึกษา(ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่1-2) โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research)
กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ คณะครูและผู้บริหารโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1)แบบสัมภาษณ์การดำเนินงาน 2)โปรแกรม 3)แบบทดสอบ 4)แบบประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย($\bar{x}$) ความถี่(f) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) t-test และนำเสนอผล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

ผลการวิจัย พบว่า

1.ผลการศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ

การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง มีการจัดดำเนินงานแนะแนวในรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านกิจกรรมแนะแนว และจัดบริการแนะแนว 5 บริการไม่เด่นชัด โรงเรียนมีความต้องการที่จะพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและให้ทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน ครูทุกคนในโรงเรียนไม่มีความรู้พื้นฐานทางการแนะแนว ปัจจุบันยังไม่มีคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว

2.การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

2.1ผลการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามโปรแกรมการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ผลปรากฏว่า คณะครูและผู้บริหาร มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการดำเนินงานแนะแนว เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าโปรแกรมการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มีผลทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติงานด้านการแนะแนวเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

2.2 ผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เกิดการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว เพิ่มขึ้นตามกรอบการพัฒนา 7 ด้าน ดังนี้

2.2.1 ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

2.2.1.1 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.2.1.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานสารสนเทศ

2.2.1.3 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานให้คำปรึกษา

2.2.1.4 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน

2.2.1.5 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานติดตามและประเมินผลนักเรียน

2.2.2 มีกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินงานแนะแนว

2.2.3 มีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

2.2.4 มีการพัฒนาตนตามคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

2.2.5 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการแนะแนว ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย

และด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก

2.2.6 มีการประเมินผลการจัดการแนะแนว

2.2.7 มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานแนะแนว

THE DEVELOPMENT OF GUIDANCE OPERATION IN PRIMARY SCHOOL
OF WATSAPANG SCHOOL AT KAMPANGSEAN, NAKHON PATHOM

AN ABSTRACT
BY
JUNTIMA EIAMSA-ARD

Present in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2007

Juntima Eiamsa-ard. (2007). *The Development of guidance operation in primary school of Watsapang school at Kampangsean ,Nakhon Pathom*. Master's Project, M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.Master Project Advisor : Asst.Prof Dr.TossapornPrasertsuk.

The purpose of this research is to study and develop the educational guidance operation for primary school (For basic education level 1-2) at Watsapang School, Kampangsean, Nakorn Prathom, that used the process of action research. The sample group consists of 8 persons who are the executive and teachers at Watsaphang School, Kampangsean, Nakorn Prathom where is affiliated with the Office of Nakorn Prathom Educational Area 1.

There are many instruments for this research as follows:

- 1) The interview of operation
- 2) Program
- 3) Testing
- 4) The evaluation of educational guidance operation for primary school.

The data for analysis.

- 1) The average ($\bar{X}$)
- 2) The frequency (F)
- 3) The standard divation (SD)
- 4) T-test dependent
- 5) The presentation in a descriptive meaner

The results of this research as follows:

- 1.The results of educational guidance operation before training.

The educational guidance operation in Watsraphang School, Kampangsaen, Nakorn Prathom is the medium size of primary school where has the activity to improve the student by educational guidance. They serve 5 incompleted guidance activities. This school wants to develop the guidance operation to be effective and overall. All teachers in this school do not have the guidance base. Also, there is no committee who will handle the guidance activity.

2.The development of the educational guidance operation.

2.1 The result of this research after training.

The executive and teachers of this school has more knowledge and skills for guidance operation in the shown statistically significant differences at .01 on relation. Therefore, the guidance development program can improve teachers' knowledge and skills in guidance operation.

2.2 The result of guidance operation.

There are

2.2.1Guidance Service

2.2.1.1Individual Inventory Service

2.2.1.2Information Service

2.2.1.3Consulting Service

2.2.1.4Placement Service

2.2.1.5Follow up and evaluation Service

2.2.2There are the guidance operations.

2.2.3All teachers can be the suitable guidance.

2.2.4All teachers can improve themselves to be the suitable guidance.

2.2.5There are 3 success measurements.

The success of input, process and output.

2.2.6There are the guidance evaluations.

2.2.7There are the guidance improvements.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียน
วัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ของ จันทิมา เอี่ยมสะอาด ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร ประเสริฐสุข)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทนา วงษ์อินทร์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาของผศ.ดร.ทศพร ประเสริฐสุข ที่ให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ แก้ไข ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการ ดำเนินงานวิจัย ด้วยความปรารถนาดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณกลุ่มเป้าหมาย คือ คณะครูและผู้บริหารโรงเรียนวัดสระพังที่ร่วม ดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ที่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว อย่างเต็มใจ และตั้งใจจริง ขอขอบพระคุณคณะครูและผู้บริหารโรงเรียนบ้านดอนทอง ที่ให้ความกรุณาในการ ทดลองเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ด้วยการต้อนรับที่เป็นมิตรในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์กมล ประทีปธีรานันต์ ขอขอบคุณในความเป็นกัลยาณมิตร ที่ให้ การสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านกำลังใจ เป็นผู้ให้คำปรึกษา ผู้ให้แนวทางในการศึกษาวิจัย และ เป็น ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนเป็นผู้ที่กระตุ้นให้ผู้วิจัย ดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องจนสำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์กาญจนา ภู่วรรณ อาจารย์วิไลวรรณ ใจแก้ว ที่ให้เกียรติ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ ปรับปรุง เครื่องมือในการวิจัย และให้ข้อชี้แนะแนวทางในการ ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ด้วยความเต็มใจ ซึ่งส่งผลให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จ ด้วยดี

ขอขอบคุณน้ำใจพี่น้องจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏธนบุรี คุณสุมาสา จันเรียง คุณดารา บุญเรืองศรี คุณนฤมล รอวิจิตร คุณรุ่งเรือง ศรีวะลา, คุณมณีรัตน์ แสงจันทร์ ที่ให้ความ อนุเคราะห์ร่วมจัดกิจกรรมให้แก่เด็กนักเรียนโรงเรียนวัดสระพัง ระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ คณะครูกลุ่มเป้าหมาย

ขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน กลุ่มเพื่อนจิตวิทยาการแนะแนว'47 ทุกคน ที่ให้กำลังใจ เป็นที่ปรึกษา ขอขอบคุณความมีน้ำใจอย่าง จริงใจ

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่ให้กำลังใจ กำลังใจ กำลังทรัพย์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ที่ทำให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

ผลของความสำเร็จ ผลของความดีทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบแด่ผู้ที่ เกี่ยวข้องที่ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ทั้งผู้มีพระคุณและบูรพคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย กลุ่มเพื่อน พี่น้องที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน

จันทิมา เอี่ยมสะอาด

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
	ความสำคัญของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย.....	5
	ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
	สมมติฐานในการวิจัย.....	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว.....	13
	ความหมายของการแนะแนว.....	13
	จุดมุ่งหมายของการแนะแนว.....	14
	ปรัชญาการแนะแนว.....	17
	กรอบแนวคิดการแนะแนว.....	18
	ภาระการดำเนินงานแนะแนว.....	22
	กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว.....	23
	บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว.....	29
	คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว.....	32
	ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว.....	34
	การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว.....	35
	ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว.....	38
	สภาพทั่วไปและการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง	
	อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.....	40
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา.....	43
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	47
	ความหมายของวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	47
	จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)
	ลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....48
	กระบวนการดำเนินการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....50
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....51
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....54
	การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย.....54
	แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....54
	ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....54
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....54
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....66
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....73
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....74
	สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์และแปลผล.....74
	การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....74
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....75
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....94
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....94
	สมมติฐานของการวิจัย.....94
	ขอบเขตของการวิจัย.....94
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....95
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....95
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....96
	สรุปผลการวิจัย.....97
	อภิปรายผล.....99
	ข้อเสนอแนะ.....102
	บรรณานุกรม.....104

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ (ต่อ)

ภาคผนวก.....	111
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย / ผู้ช่วยผู้วิจัย.....	113
ภาคผนวก ข รายนามกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมวิจัย.....	114
ภาคผนวก ค หนังสือราชการ.....	115
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	121
ภาคผนวก จ การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	283
ภาคผนวก ฉ กระบวนการรู้ความเข้าใจการดำเนินงานแนะแนว ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ.....	291
ภาคผนวก ช ภาพกิจกรรมขณะปฏิบัติการวิจัย.....	292
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	293

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ตารางการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง	69
2	แบบแผนการทดลอง แบบ One Group Pretest-Posttest Design.....	72
3	คำร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย เป็นผู้บริหารและครูผู้เข้ารับการอบรม เชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา.....	76
4	เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิง ปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ของกลุ่มเป้าหมาย.....	77
5	ผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง.....	81
6	แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดที่ 1 ด้านผลผลิตในการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.....	86
7	แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดที่ 2 ด้านกระบวนการการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.....	87
8	แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดที่ 3 ด้านปัจจัย ในการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง.....	89
9	ตารางปฏิบัติงานแนะแนว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.....	92

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2	กรอบแนวคิดกิจกรรมแนะแนว.....	19
3	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับกิจกรรมแนะแนว.....	21
4	ภาระการดำเนินงานแนะแนว.....	22
5	แผนภูมิระบบการดำเนินงานแนะแนว.....	26
6	แผนภูมิแนวปฏิบัติการบริหารจัดการแนะแนว.....	27
7	แผนภูมิแนวปฏิบัติของอนุกรรมการแนะแนว.....	28

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงดำรัสว่า “ขณะนี้รู้สึกกันไปทั่วว่ามีปัญหาเยาวชนในบ้านเมืองมากขึ้น เนื่องจากเหตุหลายกระแส ความจริงเยาวชนมิได้ต้องการที่จะทำตัวให้ยุ่งยากแต่อย่างใด แต่โดยเหตุที่ไม่ได้รับความเอาใจใส่ดูแลเท่าที่ควร และขาดที่พึ่งขาดผู้ที่ จะให้ความรู้ ให้คำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสม เขาจึงต้องกลายเป็นบุคคลที่เป็นปัญหาแก่สังคม เป็นหน้าที่ของท่านทั้งหลายผู้เป็นครูเป็นอาจารย์เป็นผู้บริหารการศึกษาที่จะต้องช่วยเหลือเขา ด้วยหลักวิชาและความสามารถทุกคนได้เรียนวิชาการแนะนำมาแล้ว ควรจะนำหลักการมาปฏิบัติ เพื่อให้เยาวชนได้รับประโยชน์อันแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแนะนำทางความประพฤติ และ จิตใจซึ่งสำคัญมากขอให้เพียรพยายามปลูกฝังความรู้ความคิดที่ปราศจากโทษให้แก่เขาโดย เสมอ หน้า แนะนำอบรมด้วยเหตุผลและความจริงใจ ประกอบด้วยความเมตตาปรานี สงเคราะห์ อนุเคราะห์และนำพาไปสู่ทางที่ถูกที่เจริญ เยาวชนก็จะเกิดความมั่นใจและมีกำลังใจที่จะทำความดี เพื่อจักได้มีอนาคตที่มั่นคงแจ่มใสในวันข้างหน้า” (กรมวิชาการ. 2545 : ปกใน)

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานใน ด้านต่างๆ ให้กับเด็ก เพื่อที่จะพร้อมในการพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพของสังคม อันจะนำไปสู่การ พัฒนาสังคมโดยรวมให้เจริญก้าวหน้า ไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมแนะแนว นับว่ามีความสำคัญต่อการส่งเสริมคุณภาพ ทางการศึกษาให้กับเด็กเป็นอย่างมาก ครูประถมศึกษา นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการทำหน้าที่ ดังกล่าว เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับธรรมชาติของความแตกต่าง ของแต่ละคน การนำความรู้เรื่องจิตวิทยาแนะแนวเด็กประถมศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษาให้ ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน จึงนับว่าจำเป็นและสำคัญที่ครูประถมศึกษา จะต้องนำมาใช้ให้เกิด ประโยชน์กับตัวเด็กโดยตรง การแนะแนวเด็กประถมศึกษาจะช่วยให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองและผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กได้มีความรู้ในเรื่องจิตวิทยาพัฒนาการ ธรรมชาติของเด็กประถมวัย การ ส่งเสริมพัฒนาในด้านต่างๆ ตามวัยของเด็ก เทคนิควิธีในการจัดบริการแนะแนวในด้านต่างๆ ให้กับ เด็ก ให้สามารถปฏิบัติและส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม เด็กจะได้มี ความสุขกับการเรียน การทำกิจกรรม และยังเป็นการพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสมให้กับเด็ก (จินตนา ณ สงขลา. 2548 : ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดแนวการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้อง

กับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน แก้ปัญหาและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความ ยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงอยู่ในสังคม ได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุข บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน (กรม วิชาการ.2546:1) ซึ่งสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน ตามมาตรฐานกิจกรรมแนะแนวทั้ง 4 มาตรฐานที่ว่า 1)ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตัวเอง และผู้อื่น 2)มีความสามารถในการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ 3)มีความสามารถในการ ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและ4)มีความสามารถในการปรับตัวและการดำรงชีวิตอย่าง มีความสุข (กรมวิชาการ.2546:31)

งานแนะแนวในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนด้วยการ จัดบริการและกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลาย เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยมุ่งส่งเสริมและ เติบโตเต็มให้ผู้เรียนสามารถจัดการชีวิตของตนได้ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถบน พื้นฐานของความเชื่อว่า ทุกคนมีความแตกต่างกัน ทุกคนมีคุณค่า สามารถพัฒนาตนเองให้ เจริญก้าวหน้า ได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว จะทำหน้าที่ แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ ด้วย “การพึ่งตนเอง” พร้อมทั้งการสร้างเสริมกิจกรรมเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน ส่งเสริมและ พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและ พัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษา ด้านชีวิต การศึกษาต่อ การพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำให้แก่ผู้เรียน ด้วยการ จัดกิจกรรมและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่องมีการบูรณาการกับกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม ประสานงานกับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน ให้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งการดำเนินงานแนะแนวต้องควบคู่กับการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ สอนองเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญ กับการแนะแนวและบริหารจัดการตามแผนพัฒนาการแนะแนว ฉบับที่3 พ.ศ.2545-2549 (กรมวิชาการ.2545:2-3) ที่เน้นการแนะแนวมิติใหม่ ซึ่งเป็นการแนะแนวเชิงรุกที่มุ่งส่งเสริม พัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคง โดยการมีส่วนร่วมและประสานงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียน หรือผู้รับบริการทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพทุกช่วงวัยของชีวิต ให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข โดยมีกรอบความคิดมิติใหม่การแนะแนว ดังนี้

1.ผู้บริหารและครูทุกคนมีบทบาทในการแนะแนว เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงให้กับผู้เรียน ทั้งด้านชีวิตและสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยใช้การแนะแนวเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม อีกทั้งมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนรู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ตัดสินใจอย่างเหมาะสม มีทักษะและประสบการณ์อย่างเพียงพอในการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพ และปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้อย่างเหมาะสม ทุกช่วงชีวิต

2.การแนะแนวที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด การแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

3.การแนะแนวที่เน้นความเท่าเทียมกันของโอกาสทางการศึกษา การจัดกิจกรรมแนะแนว และการให้บริการแนะแนวควรจัดให้ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งคนพิการและผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา มีโอกาสและความเสมอภาค ที่จะพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม

4.การพัฒนากระบวนการแนะแนวของสถานศึกษา ระบบการแนะแนวต้องดำเนินในเชิงรุกที่ครอบคลุมทั้งการป้องกัน ดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้ได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูทุกคน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและสื่อมวลชน

การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนระดับประถมศึกษา(ช่วงชั้นที่1และ ช่วงชั้นที่2)เป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านกิจกรรมแนะแนวแก่ครู-อาจารย์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวในระดับประถมศึกษา เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ที่กำหนดแนวทางการศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูผู้จัดกิจกรรมได้นำไปปรับใช้ และเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูแนะแนวต่อไป ซึ่งทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินงานแนะแนวยังมีความหลากหลายอย่างไม่เป็นระบบที่แน่นอนและขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตัวของครูแนะแนว ซึ่งมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ทางการแนะแนวที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวพบในการดำเนินงานแนะแนว ก็เป็นสิ่งที่สมควรได้รับการศึกษา เพื่อนำมาพิจารณาในการพัฒนาการงานแนะแนว เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข(กลุ่มวิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้:ม.ป.ป) ครูต้องคำนึงถึงการพัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในช่วงชั้นที่ 1และช่วงชั้นที่ 2 ควรใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด การแนะแนวการศึกษาของสถานศึกษา

จึงควรมีความชัดเจนเป็นระบบมากขึ้น โดยมีจุดเน้นให้ครูทุกคนมีบทบาทในการแนะแนว รู้จักและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งจะคัดกรองผู้เรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษ โดยกลุ่มปกติ จะได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาเพิ่มเติมศักยภาพจากผู้บริหารและครูทุกคน ส่วนกลุ่มพิเศษ เป็นผู้มีความสามารถพิเศษ ผู้มีปัญหาทางการเรียน ผู้พิการ ผู้มีปัญหาอื่นๆ จะเป็นกลุ่มที่ต้องดูแลช่วยเหลือ พัฒนา ส่งเสริม และเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดจากครูแนะแนว และครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ซึ่งจะทำงานเป็นทีม หากมีปัญหที่ซับซ้อนเกินไปอาจจะต้องร่วมมือกับจิตแพทย์ หรือ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม ตลอดจนทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (กรมวิชาการ.2545:14)

การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางมีครู 8 คน นักเรียน 172 คน คิดเป็นอัตราส่วน 1: 22 มีการ จัดดำเนินงานแนะแนวในรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านกิจกรรมแนะแนว และ จัดบริการแนะแนว 5 บริการไม่เด่นชัด มีชั่วโมงสอนกิจกรรมแนะแนว 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ให้กับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1 ถึง 6 จัดดำเนินงานแนะแนวมาเป็นเวลา 2 ปีการศึกษา โดยมี ครูประจำชั้นเป็นผู้จัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน ไม่มีครูที่จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง ยังไม่มีห้องแนะแนว จัดในรูปแบบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และทางโรงเรียนมีความต้องการที่จะพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และให้ทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน (คณะครูและผู้บริหารโรงเรียนวัดสระพัง.2549:สัมภาษณ์) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นและจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 มีโรงเรียนประถม ศึกษาไม่รวมประถมศึกษาขยายโอกาสทั้งสิ้น 110 โรงเรียน ทุกโรงเรียนไม่มีการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบทั้งสิ้น ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง มีครูและนักเรียนอัตราส่วน1:22 คน ครูมีภาระในการทำงานที่หลากหลาย ซึ่งภาระงานที่ครูปฏิบัติใช้วิธีที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานแนะแนวคือต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ข้าพเจ้าจึงเลือกโรงเรียนที่มีความประสงค์จะพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ซึ่งครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาในครั้งนี้ ซึ่งเป็นตัวแทนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และด้วยบุคลากรมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในครั้งนี้ คือโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และจากการศึกษาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวจากอดีตสู่ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการแนะแนวในระดับประถมศึกษายังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งการดำเนินงานแนะแนวได้ให้ความสำคัญในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพราะนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่น วัยที่ต้องการข้อมูลในเรื่องของการศึกษาต่อ การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวทางด้านส่วนตัวและสังคม ปัจจุบันปัญหาดังกล่าวเข้าสู่โรงเรียนประถมศึกษามากขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีที่ก้าวไกลนักเรียนโตเร็วขึ้น และหากนักเรียนได้ทำความเข้าใจและรู้จักตนเอง ตั้งแต่วัยเด็กจะทำให้

นักเรียนโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองและหากเผชิญปัญหา ก็สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ ผู้วิจัยร่วมกับโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครปฐม เขต1) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา ร่วมวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ขึ้น เพื่อใช้กระบวนการแนะแนวในการป้องกัน พัฒนา และช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา(ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่1-2) โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการพัฒนาเป็นแนวทางในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ข้อค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา อย่างสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวและเป็นผลดีแก่ผู้เรียนโดยตรง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ชูศรี วงศ์รัตน์.2543:78-83) เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การปฏิบัติการ (Acting)
3. การสังเกตการณ์ (Observing)
4. การสะท้อนกลับ (Reflecting)

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา (ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่1-2) ในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งสิ้นจำนวน 8 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1

ขั้นที่ 1 การวางแผนดำเนินงาน (Planning) ขั้นตอนการดำเนินงาน

กลุ่มผู้ร่วมพัฒนาได้ร่วมประชุมปรึกษาหารือสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม และร่วมวางแผนกำหนดหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Acting) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

พัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการฝึกอบรมด้วยการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการดำเนินงานแนะแนว เป็นเวลา 5 วัน วันละ 8 ชั่วโมง รวม 40 ชั่วโมง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว

1.1 ความหมายของการแนะแนว

1.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

1.3 กรอบแนวคิดการแนะแนว

1.4 ปรัชญาการแนะแนว

2. ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

2.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูล (Individual Inventory Service)

2.2 งานสารสนเทศ (Information Service)

2.3 งานให้คำปรึกษา (Counseling Service)

2.4 งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ หรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service)

2.5 งานติดตามและประเมินผล(Follow up Service)

3. กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

4. บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

5. คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

7. การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว

ระยะที่ 2

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observing) ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ติดตามประเมินผลการดำเนินการปฏิบัติงานแนะแนวในระดับประถมศึกษา ของครูที่เข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว โดยใช้แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาและแบบประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflecting) หลังจากที่ได้ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ได้ติดตาม ประเมินผลเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานของครูที่เข้าร่วมพัฒนา ได้มีการนำข้อมูลจากการติดตามผล โดยการสัมภาษณ์และการประเมินผลการทำงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียน วัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มาร่วมประชุม ปรึกษาหารือวิเคราะห์สะท้อนผล ข้อมูลการปฏิบัติงานจากการดำเนินงานแนะแนวในระดับประถมศึกษาแล้วมีสิ่งใดที่เกิดขึ้น เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานแนะแนวต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1.การแนะแนว หมายถึง การจัดกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่าง เต็มตามศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พึ่งตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อ ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

2.การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว หมายถึง การให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียนวัดสระพัง โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานแนะแนวในระดับ ประถมศึกษา ตามหัวข้อดังนี้

2.1 ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว ประกอบด้วย

2.1.1 ความหมายของการแนะแนว

2.1.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

2.1.3 กรอบแนวคิดการแนะแนว

2.1.4 ปรัชญาการแนะแนว

2.2 ภาระของการดำเนินงานแนะแนว 5 งานหลัก ประกอบด้วย

2.2.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูล หมายถึง การศึกษา สืบค้น ข้อมูล เกี่ยวกับตัวผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ คือ การสังเกต การสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบ การเขียนอัตชีวประวัติ สังคมมิติ การเยี่ยมบ้าน โดยมีการบันทึกข้อมูลในระเบียบแบบ สำนวนงานประจำตัวผู้เรียน

2.2.2 งานสารสนเทศ หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นในการ ตัดสินใจ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ วัฒนธรรม ศิลธรรมจริยธรรม สุขภาพ โดยนำเสนอใน รูปแบบต่างๆ คือ การบรรยาย อภิปราย จัดปายนิเทศ การจัดนิทรรศการ การจัดหาเอกสารข้อมูล คู่มือให้อ่าน ทัศนศึกษา และการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2.2.3 งานให้คำปรึกษา หมายถึง การช่วยนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือ ตนเองในด้านการศึกษา ด้านงานอาชีพ ด้านชีวิตและสังคม ทั้งรายบุคคลและกลุ่มทำให้เกิดการ เรียนรู้และเข้าใจตนเอง รู้ว่าปัญหาของตนอยู่ที่ไหน ควรจะแก้ไขตนเองอย่างไร พร้อมทั้งเกิดความ รับผิดชอบในการช่วยตนเองอย่างจริงจัง

2.2.4 งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ หรืองานจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับการฝึกฝน หรือได้รับการช่วยเหลือตามควรแก่กรณี คือ กิจกรรมที่สนองความถนัด ความสนใจ และความสามารถ แก่นักเรียนทุกกลุ่มทุกคน รวมทั้งการจัดทุนการศึกษา และอาหารกลางวัน

2.2.5 งานติดตามและประเมินผล หมายถึง การติดตามผลการดำเนินงาน แผนงานต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน การติดตามประเมินผลแบ่งเป็น 2 งาน คือ

2.2.5.1 งานติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคน ให้สามารถแก้ปัญหา และปรับปรุงตนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงาน แผนงาน และงานอื่นๆ ของโรงเรียน

2.2.5.2 งานติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณา ผลที่ได้จากการดำเนินโครงการแผนงาน ว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด ได้ผลหรือไม่ ควรปรับปรุง พัฒนาอย่างไร และควรขยายผลต่อไปหรือไม่

2.3 การบริหารจัดการแผนงาน ประกอบด้วย

2.3.1 หลักการจัดการแผนงาน

2.3.2 กระบวนการจัดการแผนงาน

2.3.3 บทบาทหน้าที่ของครูแผนงาน

2.4 คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแผนงาน หมายถึง การเรียนรู้และปฏิบัติตาม จรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของครูแผนงานในโรงเรียนประถมศึกษา

2.5 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการบริหารจัดการแผนงาน ประกอบด้วย 3 ด้านคือ

2.5.1 ด้านผลผลิต หมายถึง ผลของการดำเนินงานแผนงานในโรงเรียน

2.5.2 ด้านกระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนวิธีการที่ได้มาซึ่งความสำเร็จในการ บริหารจัดการงานแผนงานในโรงเรียน ด้วยความร่วมมือของทุกคนในโรงเรียน

2.5.3 ด้านปัจจัย หมายถึง ปัจจัยที่สนับสนุนอันส่งผลให้การดำเนินงาน แผนงานในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ

2.6 การประเมินผลการดำเนินงานแผนงาน หมายถึง การใช้วิธีการที่หลากหลาย ในการพิสูจน์และการประเมินผลการดำเนินงานแผนงานอย่างต่อเนื่องทั้งกระบวนการ เพื่อนำผลที่ได้มา พัฒนางานแผนงาน

3.การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การพัฒนาการดำเนินงานแผนงานในโรงเรียน ประถมศึกษาจากผู้วิจัย โดยกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการ ดำเนินงานทุกขั้นตอน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) หมายถึง การร่วมวางแผนในการพัฒนาการ ดำเนินงานแผนงานในโรงเรียนประถมศึกษาระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มเป้าหมาย

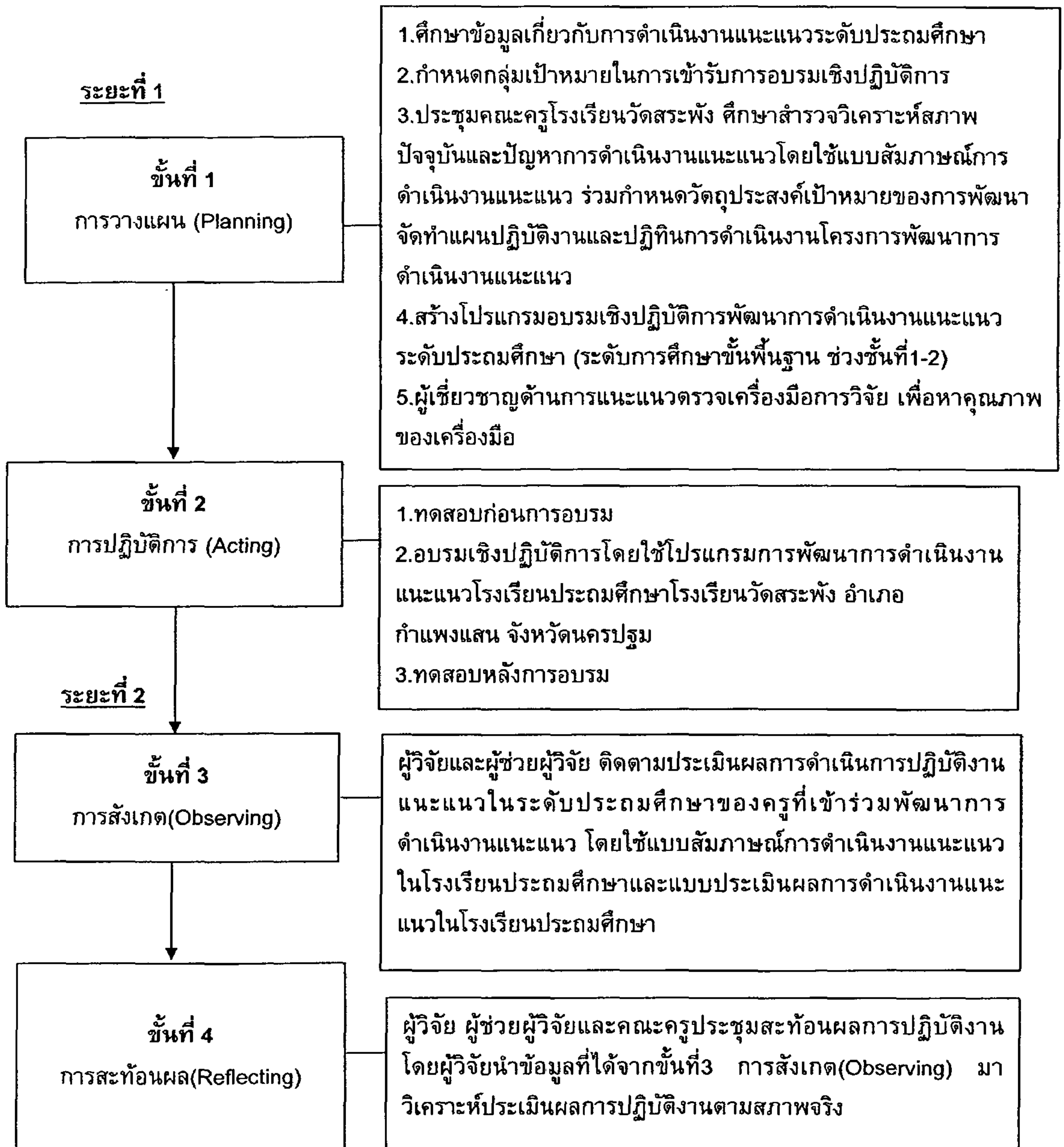
3.2 ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Acting) หมายถึง การอบรมเชิงปฏิบัติการตามโปรแกรมการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาและการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรม โดยผู้วิจัยเป็นวิทยากร

3.3 ขั้นที่ 3 การสังเกต(Observeing) หมายถึง ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ติดตามประเมินผลการดำเนินการปฏิบัติงานแนะแนวในระดับประถมศึกษาของกลุ่มเป้าหมาย เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา 2549

3.4 ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล(Reflecting) หมายถึง การประชุมสะท้อนผลการปฏิบัติงานแนะแนวของกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่3 การสังเกต(Observeing) มาวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาตามสภาพจริง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับ การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในการดำเนินงาน
แนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา เพิ่มขึ้นหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว

- 1.1 ความหมายของการแนะแนว
- 1.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว
- 1.3 ปรัชญาการแนะแนว
- 1.4 กรอบแนวคิดการแนะแนว
- 1.5 ภาระการดำเนินงานแนะแนว
- 1.6 กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว
- 1.7 บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว
- 1.8 คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว
- 1.9 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว
- 1.10 การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว
- 1.11 ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว
- 1.12 สภาพทั่วไปและการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอ

กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

- 2.1 งานวิจัยในประเทศ
- 2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

- 3.1 ความหมายของวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- 3.2 จุดมุ่งหมายของวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- 3.3 ลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
- 3.4 กระบวนการดำเนินการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว

1.1 ความหมายของการแนะแนว

คำว่า “การแนะแนว” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Guidance” โดยแฟรงค์ พาร์สัน (Frank Parson) ผู้ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งวงการแนะแนว เป็นผู้ใช้คำนี้เป็นคนแรกเมื่อปี ค.ศ.1908 และได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายประการ ถึงแม้จะแตกต่างกันบ้าง ดังต่อไปนี้

อุษณีย์ เย็นสบาย(2533:4)ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนวหมายถึง การชี้แนะแนวทางเพื่อให้ผู้รับการชี้แนะทางนั้นเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

รวีวรรณ ชินะตระกูล(2539:26)ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า การแนะแนวเป็น กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนให้เข้าใจตนเองสามารถตัดสินใจในการเลือกเรียนต่อเลือกประกอบอาชีพ รู้จักปรับตัวและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ดีมีคุณภาพ

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา(ม.ป.ป.:2) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า กระบวนการในการให้ความช่วยเหลือของบุคคลหนึ่งที่มีต่ออีกบุคคลหนึ่ง เพื่อช่วยให้บุคคลสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ และสามารถพัฒนาตนเองไปถึงขีดสูงสุดของความสามารถที่บุคคลนั้นมีอยู่ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการดำเนินชีวิตต่อไปในภายหน้า

กรมวิชาการ (2546:6)ได้ให้ความหมายของกิจกรรมแนะแนวว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพแห่งตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

นอกจากนักวิชาการไทยหลายท่าน ได้อธิบายถึงความหมายของการแนะแนว ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว นักวิชาการชาวต่างชาติหลายท่านก็ได้กล่าวไว้ในลักษณะคล้ายกัน หลายประการ ดังนี้

แทรคเลอร์ (Traxler.1967:146)ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่าเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้แต่ละคนได้เข้าใจถึงความสามารถและความสนใจที่แท้จริงของตนเองพยายามที่จะปรับปรุงความสามารถและบุคลิกภาพให้มีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของชีวิตให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้รวมทั้งการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีในสังคมอีกด้วย

เชิร์ตเซอร์ และสโตน (Shertzer and Stone.1966:63) ให้ความหมายของการแนะแนว ว่า การแนะแนวไม่ใช่เป็นการให้ข้อเสนอแนะ การแนะนำหรือการควบคุมแต่เป็นการช่วย ให้นักเรียนเข้าใจตนเอง ปรับปรุงกิจกรรมหรือพฤติกรรมบุคลิกภาพของตนเองให้ดีขึ้น

โจนส์ (Jones.1970:8)ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า คือ การช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตัดสินใจด้วยตนเองได้ว่าเขา ต้องการอะไรจะทำอะไรและจะทำให้จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้สมหวัง

และเสร็จสมบูรณ์อย่างไร ตลอดจนสามารถช่วยให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

มิลเลอร์(Miller.1971:13)ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่าเป็นกระบวนการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บุคคลสามารถตัดสินใจและวางแผนอนาคต ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

กู๊ด (Good.1973:270)ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวเป็นการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนนักเรียน นักศึกษา หรือบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้เข้าใจตนเอง และสภาพแวดล้อมสามารถใช้ความรู้ความสามารถเป็นแนวทางนำตนเองไปสู่ความสำเร็จและดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ดาวนิง (Downing.1998:7)ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นโดยกลุ่มบุคคล ซึ่งได้รับการฝึกอบรมเป็นกรณีพิเศษเพื่อช่วยเหลือบุคคล ในการปรับตัวและส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน

จากความหมายของการแนะแนวดังกล่าว สรุปความหมายได้ว่าการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจสภาพแวดล้อม รู้จักวิธีการที่จะเผชิญปัญหาตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพ แห่งตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การสร้างสัมพันธภาพที่ดี โดยครูทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้นักเรียนทุกคน อย่างทั่วถึง

1.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

จากความหมายของการแนะแนวที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การที่จะทำให้การแนะแนวมีประสิทธิภาพนั้นการดำเนินงานแนะแนวต้องมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงาน ดังมีผู้ให้ความหมายที่หลากหลาย ดังต่อไปนี้

พนม ลิ้มอารีย์(2533:6-7)ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการแนะแนวไว้พอสรุปได้ ดังนี้ จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป หมายถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวโดยส่วนรวม หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าหน้าที่ของการแนะแนว ซึ่งมีอยู่ 3 ประการ คือ

1.1 เพื่อป้องกันปัญหา การแนะแนวจะมุ่งป้องกันไม่ให้นักเรียนเกิดปัญหาซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมมากในปัจจุบัน เพราะบางครั้งถ้าปล่อยให้เกิดปัญหาแล้วก็ยากเกินจะแก้ไขได้ถ้า นักเรียนปราศจากปัญหาหรือจัดการกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม นักเรียนก็จะมีโอกาสพัฒนาตนเองไปได้อย่างดี

1.2 เพื่อแก้ไขปัญหา การแนะแนวมุ่งจะให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเพราะถ้าปล่อยให้เด็กประสบปัญหาโดยไม่ให้ความช่วยเหลือแล้วนักเรียนย่อมจะไม่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขได้และในบางครั้งอาจจะมีการปรับ

คนที่ผิด ๆ ทำให้เกิดปัญหามากขึ้นการแก้ไขปัญหาก็จะได้ผลจะต้องแก้ไขตามสาเหตุและจะต้องได้รับความร่วมมือทั้งจากตัวเจ้าของปัญหาและบุคคลที่แวดล้อมคน ๆ นั้นด้วย

1.3 เพื่อส่งเสริมพัฒนา การแนะแนวมุ่งจะให้การส่งเสริมนักเรียนทุกคนให้เกิดความเจริญงอกงาม มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษาอาชีพ บุคลิกภาพและเรื่องส่วนตัว สังคม เกิดแนวคิดและปฏิบัติตนในทางที่ดีที่ถูก มีความเจริญแห่งตน ส่งเสริมให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมืองดีของสังคมและประเทศให้นักเรียนแต่ละคนได้รับการส่งเสริมและแสดงความสามารถในด้านต่างๆ ของตนออกมาอย่างเต็มที่ การพัฒนาส่งเสริมควรกระทำกับเด็กทุกคนทั้งคนที่มีปัญหาและคนที่ไม่มีปัญหา ทั้งนี้เพราะการแนะแนวเป็นการเตรียมปัจจุบันให้ดีพร้อมสำหรับชีวิตที่ดีในอนาคต

2. จุดมุ่งหมายเฉพาะ หมายถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวที่สถานศึกษาจัดให้มีบริการแนะแนว ซึ่งกำหนดขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา เป้าหมายหลักสูตรและสภาพสังคมของสถานศึกษานั้นๆ เพื่อที่จะทำให้การปฏิบัติงานแนะแนวรู้ทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณสมบัติต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามสมควรตามอัตรา จุดมุ่งหมายของบริการแนะแนวในโรงเรียน มีลักษณะที่เด่นชัดในด้านการจัดบริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก การจัดบริการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตลอดจนแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อที่จะให้เด็กมีพัฒนาการอย่างเป็นปกติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ คือ การช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง รู้ถึงความต้องการ ความคิด ความสามารถ ความถนัด และข้อจำกัดต่างๆ ของตนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพและการดำเนินชีวิตและสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามศักยภาพของตน

2.2 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับตนเองและสภาพแวดล้อม คือ การช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีปฏิบัติตน เพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม และเป็นสุขตามอัตราของตน

2.3 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักนำตนเอง คือ การช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองรู้จักใช้ความรู้ความสามารถของตนในการแก้ไขปัญหาดังๆ ได้อย่างชาญฉลาดและเหมาะสมสามารถวางแผนการชีวิตในอนาคต และสามารถนำตนเองไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้ความรู้ ประสบการณ์ และวิจรณ์ญาณคาดการณ์ล่วงหน้า สิ่งที่จะเกิดขึ้นและรู้จัก หลีกเลียงและป้องกันสิ่งที่เกิดขึ้นโดยกะทันหันไม่คาดคิดมาก่อน

2.5 เพื่อส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและนักเรียน ช่วยให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับเด็ก มีความเข้าใจเด็กแต่ละคนดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานของโรงเรียนดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

2.6 เพื่อช่วยฝึกในเรื่องประชาธิปไตยให้แก่เด็กและเยาวชนของชาติ ในการฝึกให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของตนและมีการปฏิบัติจริงจะช่วยให้นักเรียนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพในอนาคตต่อไป

2.7 เพื่อจัดบริการต่างๆ ในโรงเรียนทั้งด้านการเรียนการสอน สวัสดิการให้มีประสิทธิภาพ และสนองตอบความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด

2.8 เพื่อช่วยป้องกันและลดปัญหาเกี่ยวกับความสูญเปล่าทางการศึกษาที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียน เช่น การขาดเรียน การเรียนตกชั้น การเลือกแนวทางการศึกษาต่อ และการไม่เลือกอาชีพไม่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนตลอดจนสร้างเสริมสมรรถภาพทางการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

2.9 เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชนอันจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีต่อไป

2.10 เพื่อช่วยให้นักเรียนเป็นทรัพยากรอันมีค่าสูงสุดตามศักยภาพที่เขามีอยู่และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของนักเรียน อันเป็นประโยชน์ช่วยในการลดปัญหาสังคมที่กำลังมีอยู่ปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

กรมวิชาการ (2546:30) กล่าวว่าไว้ว่าการจัดกิจกรรมแนะแนวมีจุดมุ่งหมายดังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ดังนี้

1.เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ ความสนใจของตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

2.เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร แหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว สังคม เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเลือกแนวทางการศึกษา อาชีพได้เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง

3.เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ในงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

5.เพื่อให้ผู้เรียน มีค่านิยมที่ดีงามในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรมแก่ผู้เรียน

6.เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

กรมวิชาการ (2546:25) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมแนะแนว ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับขอบข่ายภาระในการแนะแนว 5 งานหลัก จัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมขอบข่าย ดังนี้

1.การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียน การศึกษาต่อ

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเทคนิค วิธีการและทักษะการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน และสามารถวางแผนการเรียน การศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

2.การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการงานและอาชีพ มุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้โลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในอาชีพ มีการเตรียมตัวสู่อาชีพตลอดจนมีการพัฒนางานอาชีพตามที่ตนเองถนัดและสนใจ

3.การจัดกิจกรรมด้านชีวิตและสังคม มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 ปรัชญาการแนะแนว

คมเพชร จัตรศุภกุล (2529 : 8-10) ได้ให้ความหมายของปรัชญาการแนะแนวโดยสรุปและอธิบายไว้ดังนี้

- 1.มนุษย์มีความแตกต่างกัน
- 2.แต่ละบุคคลย่อมมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือ ซึ่งถือว่าเป็นไปตามธรรมชาติของมนุษย์
- 3.พฤติกรรมย่อมมีสาเหตุ
- 4.บุคคลย่อมมีศักดิ์ในตนเอง
- 6.มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง

สถิตย์ วงศ์สวรรค์ (2531 : 50) ได้ให้ความหมายของปรัชญาการแนะแนว สรุปได้ 6 ประการไว้ ดังนี้

- 1.บุคคลแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญา
- 2.บุคคลแต่ละคนย่อมมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกัน
- 3.บุคคลมีความเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน การเปลี่ยนแปลงจะเป็นไปด้วยดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับปัจจัยและสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ
- 4.พฤติกรรมทุกอย่างของบุคคลย่อมมีสาเหตุ
- 5.บุคคลแต่ละคนย่อมมีศักดิ์ศรีและรับผิดชอบในการดำเนินชีวิตของตนเองได้
- 6.มนุษย์เป็นสิ่งที่มีความค่าและมีศักยภาพประจำตัว หากได้รับการช่วยเหลือ ทุกคนมีโอกาสพัฒนาตนเองได้ในทุกด้านอย่างเต็มที่

จากปรัชญาข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า ปรัชญาการแนะแนวต้องคำนึงถึง บุคคลทุกคน ว่าควรได้รับความช่วยเหลือและบุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกันในทุกๆด้าน ได้แก่รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ระดับสติปัญญา อารมณ์ ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ เจตคติ และอื่นๆ เป็นต้น ดังนั้นการดำเนินงานแนะแนวต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความเข้าใจใน ความเป็นจริงของแต่ละบุคคล เพื่อให้การแนะแนวมีคุณภาพและทั่วถึงยิ่งขึ้น

1.4 กรอบแนวคิดการแนะแนว

กรมวิชาการ (2546:30-31) ได้สรุปกรอบแนวคิดในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีกรอบแนวคิด ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา

1.1 การวางแผนการศึกษาและอาชีพ

1.2 การมีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้

1.3 การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

2. กิจกรรมแนะแนวด้านการงานและอาชีพ

2.1 การมีเจตคติต่อการงานและอาชีพ

2.2 การเตรียมตัวสู่อาชีพ

2.3 การวางแผนการตัดสินใจเลือกงานและอาชีพ

2.4 การมีคุณธรรม จริยธรรมในอาชีพ

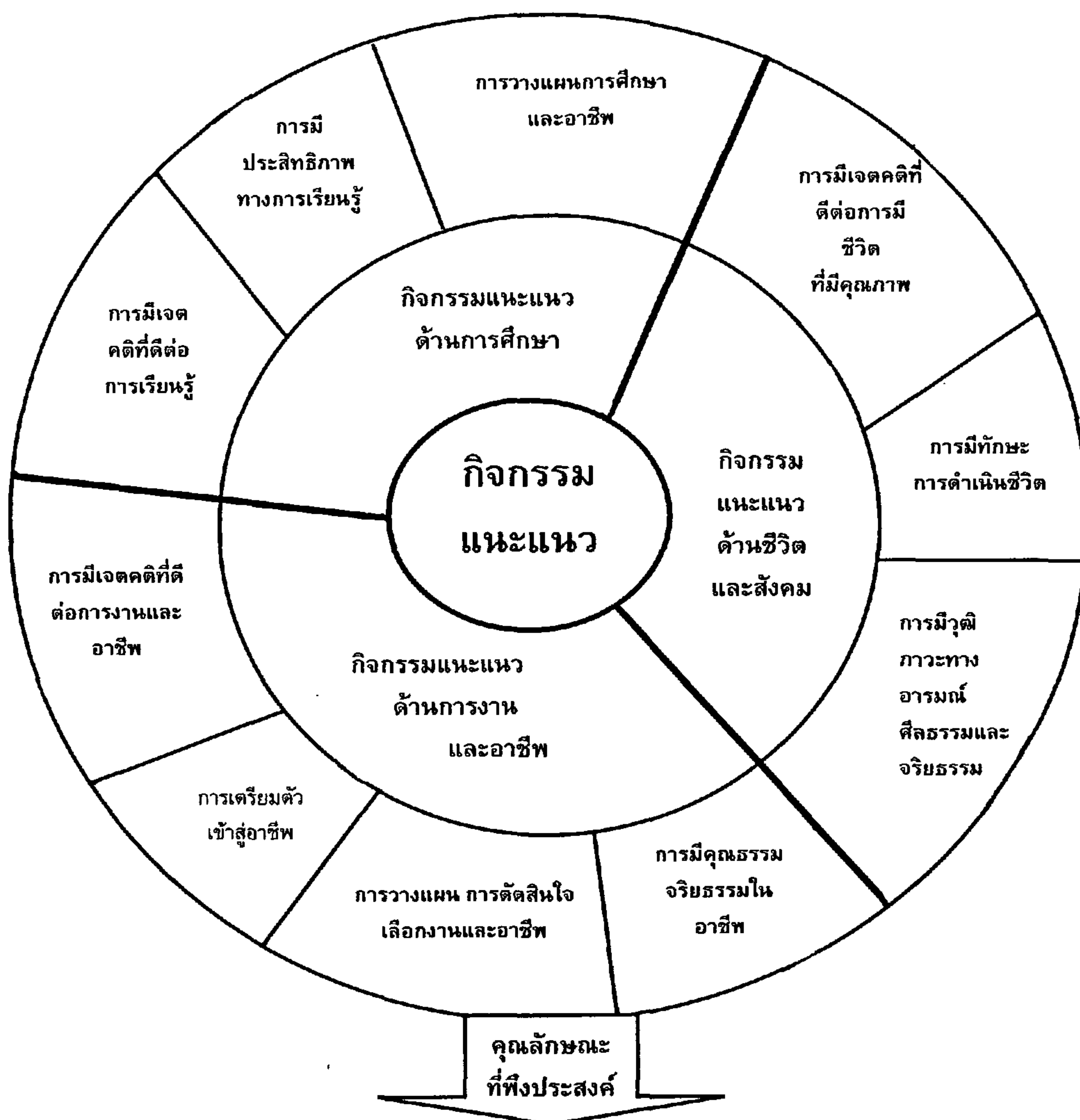
3. กิจกรรมแนะแนวด้านชีวิตและสังคม

3.1 การมีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่มีคุณภาพ

3.2 การมีทักษะการดำเนินชีวิต

3.3 การมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ศีลธรรม จริยธรรม

กรอบแนวคิดกิจกรรมแนะแนว

1. รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ
3. สามารถพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
5. มีค่านิยมที่ดี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม
6. มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

ภาพประกอบ 2 : กรอบแนวคิดกิจกรรมแนะแนว

ที่มา : คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.2546:30

จากกรอบแนวคิดกิจกรรมแนะแนว ซึ่งมีขอบข่ายครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านการงาน และอาชีพ ด้านชีวิตและสังคม ในการจัดกิจกรรมแนะแนวจำเป็นต้องจัดกิจกรรมทั้ง 3 ด้านไปพร้อมๆ กัน ดังนั้น จึงได้ผสมผสานและบูรณาการเป็นกลุ่มกิจกรรมแนะแนวใหญ่ๆ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กิจกรรมรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. กิจกรรมการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ
3. กิจกรรมการตัดสินใจและแก้ปัญหา
4. กิจกรรมการปรับตัวและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

กิจกรรมกลุ่มที่ 1 กิจกรรมรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรู้จักตนเองและเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อย นิสัย อารมณ์ความภูมิใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

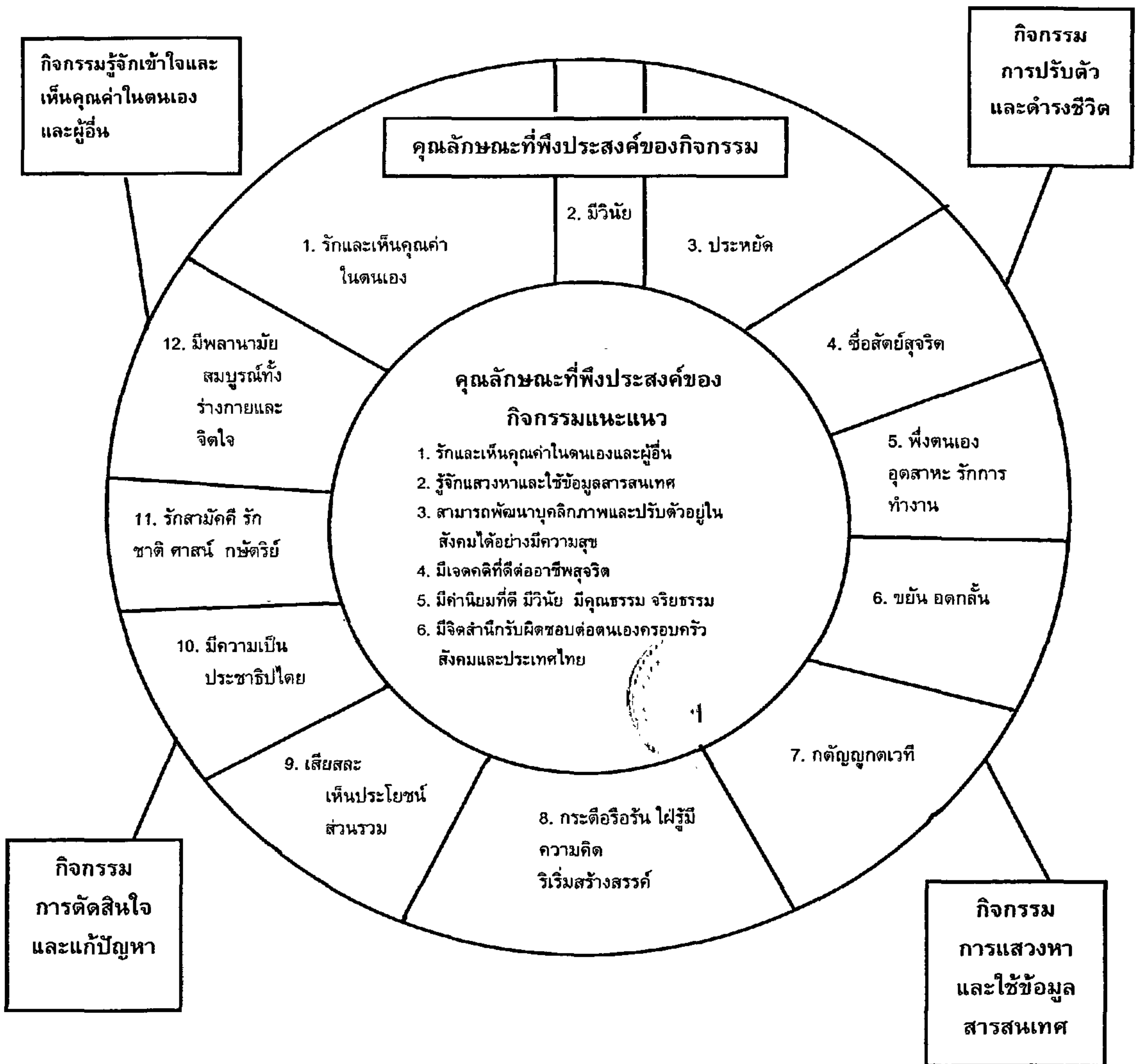
กิจกรรมกลุ่มที่ 2 กิจกรรมการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็น กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะ และวิธีการแสวงหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ รวบรวม และจัดระเบียบข้อมูล สามารถจัดระบบการกลั่นกรอง เลือกใช้ข้อมูลอย่างฉลาด เหมาะสม และเห็นคุณค่าในการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

กิจกรรมกลุ่มที่ 3 กิจกรรมการตัดสินใจและแก้ปัญหา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียน สามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผน วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล ตลอดจนปรับปรุงแผนการดำเนินงาน โดยใช้ข้อมูล คุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ

กิจกรรมกลุ่มที่ 4 กิจกรรมการปรับตัวและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจ ยอมรับตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์แสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากกรอบแนวคิดของกิจกรรมแนะแนว ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนว 3 ด้าน และแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนวซึ่งสามารถจัดกลุ่มกิจกรรมแนะแนวออกเป็น 4 กลุ่มกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น จะนำไปสู่การสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ดังภาพประกอบ 3

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับกิจกรรมแนะแนว

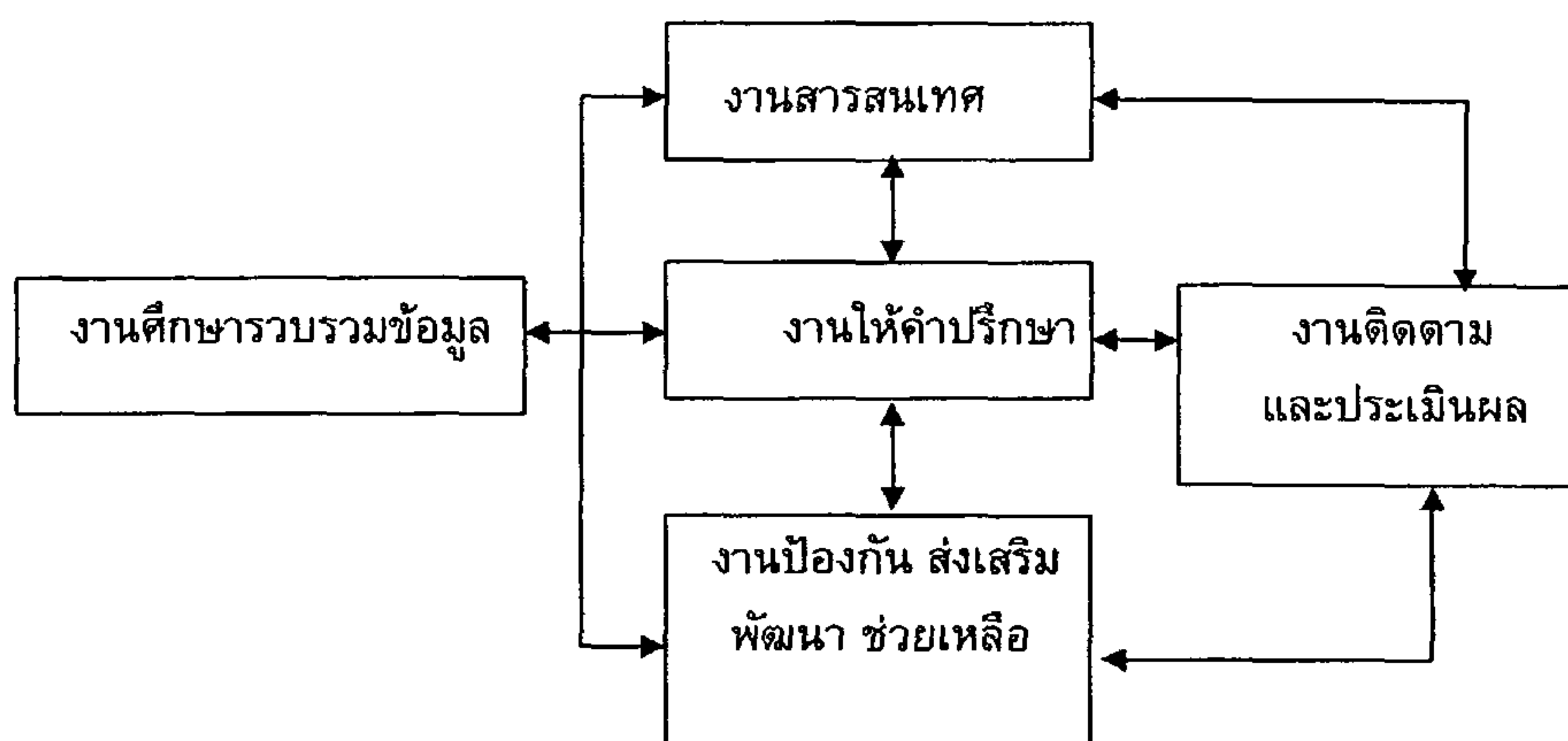

ภาพประกอบ 3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ที่มา : คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, 2546:32

1.5 ภาระการดำเนินงานแนะแนว

กรมวิชาการ (2545:6) ได้เขียนถึงภาระงานในการแนะแนวต้องจัดทั้งบริการและกิจกรรมแนะแนว ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ชีวิตและสังคม เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยมีการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมแนะแนวควบคู่กับภาระในการแนะแนว 5 งานหลัก คือ

ภาพประกอบ 4 ภาระงานแนะแนว

ที่มา : คู่มือการบริหารงานแนะแนว, 2545:6

1.งานศึกษารวบรวมข้อมูล เป็นการศึกษา สํารวจ ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกตสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบ การเขียนอัตชีวประวัติ สังคมมิติ การเยี่ยมบ้าน โดยมีการบันทึกข้อมูลในระเบียบพหุติการณ์ ระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวผู้เรียน เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ครูรู้จักผู้เรียนแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร ต้องการอะไร และควรให้ความช่วยเหลือในลักษณะใด

2.งานสารสนเทศ เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารความที่จำเป็นในการตัดสินใจ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ วัฒนธรรม ศิลธรรมจริยธรรม สุขภาพ โดยนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย อภิปราย จัดป้ายนิเทศ การจัดหาเอกสารข้อมูลคู่มือให้อ่าน ทัศนศึกษา การใช้สื่อภาพยนตร์ วิดีทัศน์ เป็นต้น ข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยมีความจำเป็นมากในการช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น และป้องกันความล้มเหลวได้อย่างมาก

3.งานให้คำปรึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยผู้เรียนทั้งด้านการศึกษา ด้านงานอาชีพ ด้านชีวิตและสังคมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจตนเอง รู้ว่าปัญหาของตนอยู่ที่ไหน ควรจะแก้ไขตนเองอย่างไร การแก้ไขนั้นมีกี่ทาง และควรเลือกทางใด จึงจะเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด พร้อมทั้งเกิดความรับผิดชอบในการช่วยตนเองอย่างจริงจัง

4.งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ หรืองานจัดวางตัวบุคคล เป็นการจัดกิจกรรม ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับการฝึกฝน หรือได้รับการ ช่วยเหลือตามควรแก่กรณี เช่น กิจกรรมที่สนองความถนัด ความสนใจ และความสามารถแก่ผู้เรียน ทุกกลุ่มทุกคน รวมทั้งการจัดทุนการศึกษา อาหารกลางวัน หรือการหางานพิเศษ

5.งานติดตามและประเมินผล เป็นการติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ ผู้เรียน การติดตามประเมินผลแบ่งเป็น 2 งาน คือ

5.1 งานติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับ ผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เรียนแต่ละคน ให้สามารถแก้ปัญหา และปรับปรุงตน ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว และ งานอื่นๆของโรงเรียน

5.2 งานติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลที่ได้จากการดำเนิน โครงการแนะแนว ว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด ได้ผลหรือไม่ ควรปรับปรุงพัฒนาอย่างไร และควร ขยายผลต่อไปหรือไม่ เป็นต้น

1.6 กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

กระบวนการบริหารจัดการแนะแนวเพื่อสนองพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด การแนะแนว การศึกษาของสถานศึกษาให้มีความชัดเจนเป็นระบบมากขึ้น โดยมีจุดเน้นให้ครูทุกคนมีบทบาทใน การแนะแนว รู้จักและเข้าใจนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและ นอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งจะคัดกรองผู้เรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มช่วยเหลือ โดยกลุ่มปกติ จะได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาตน เต็มศักยภาพจากผู้บริหารและครูทุกคน ส่วนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มช่วยเหลือ หรือเป็นผู้มีความสามารถ พิเศษ ผู้มีปัญหาทางการเรียน ผู้พิการ ผู้มีปัญหาอื่น ๆ จะเป็นกลุ่มที่ต้องดูแลช่วยเหลือ พัฒนา ส่งเสริม และเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดจากครูแนะแนว และครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ซึ่งจะทำงานเป็น ทีม หากมีปัญหที่ซับซ้อนเกินไปอาจจะต้องร่วมมือกับจิตแพทย์ หรือ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทั้งนี้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัว ชุมชน และสังคม ตลอดจนทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ดังที่

กรมวิชาการ (2545:21) ได้ให้แนวทางในการบริหารจัดการแนะแนวไว้ว่าควรปฏิบัติดังนี้

1.การเตรียมการและวางแผนดำเนินงาน(Plan) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการแนะ แนว เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล สภาพความต้องการของผู้เรียน สภาพปัญหา นโยบายการจัด การศึกษา แผนพัฒนาแนะแนว ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2545-2549) และสภาพความพร้อมของสถานศึกษา รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการ

2.การปฏิบัติตามแผน(Do) มีการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจกับบุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

3.การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน (Check) มีการติดตามและประเมินผล เพื่อตรวจสอบและทบทวนการดำเนินการที่ผ่านมา

4.การปรับปรุงและพัฒนา(Act) เป็นการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการแนะแนวในทุกขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและมีการจัดทำ รายงานผลการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป

พูนทรัพย์ จันทรพันธ์.(2549:ออนไลน์) ได้สรุปหลักการเบื้องต้นของการจัดบริการแนะแนว ในโรงเรียนว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการจัดการบริการแนะแนวใน โรงเรียน ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเบื้องต้นของการ จัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้งานบริการแนะแนวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ หลักการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนจะต้องจัดเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ซึ่งสรุปดังนี้คือ

1.การแนะแนวในโรงเรียนจะต้องจัดเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและให้สอดคล้องกับ ปรัชญาการศึกษา หลักและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้งวัตถุประสงค์ของโรงเรียนด้วย

2.การแนะแนวจะต้องสอดคล้องอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนของครูทุกคน และ จะต้องสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเรียนรู้ทางด้านวิชาการและพัฒนาด้านอื่นๆ ตามจุดมุ่งหมาย และหลักการของหลักสูตร

3.การจัดบริการแนะแนวควรถือเป็นหน้าที่ของครูทุกคนที่จะต้องดำเนินการร่วมกัน

4.โรงเรียนควรช่วยพัฒนานักเรียนให้เจริญงอกงามเต็มความสามารถของแต่ละบุคคล และทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

5.การจัดบริการแนะแนวจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อได้มีการวางนโยบายและ แผนปฏิบัติ งานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้

6.บริการแนะแนวจะต้องจัดขึ้นสำหรับเด็กทุกคน ไม่ใช่เฉพาะเด็กที่มีปัญหาเท่านั้น

7.การจัดบริการแนะแนวจะบรรลุผลสำเร็จก็ต่อเมื่อได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

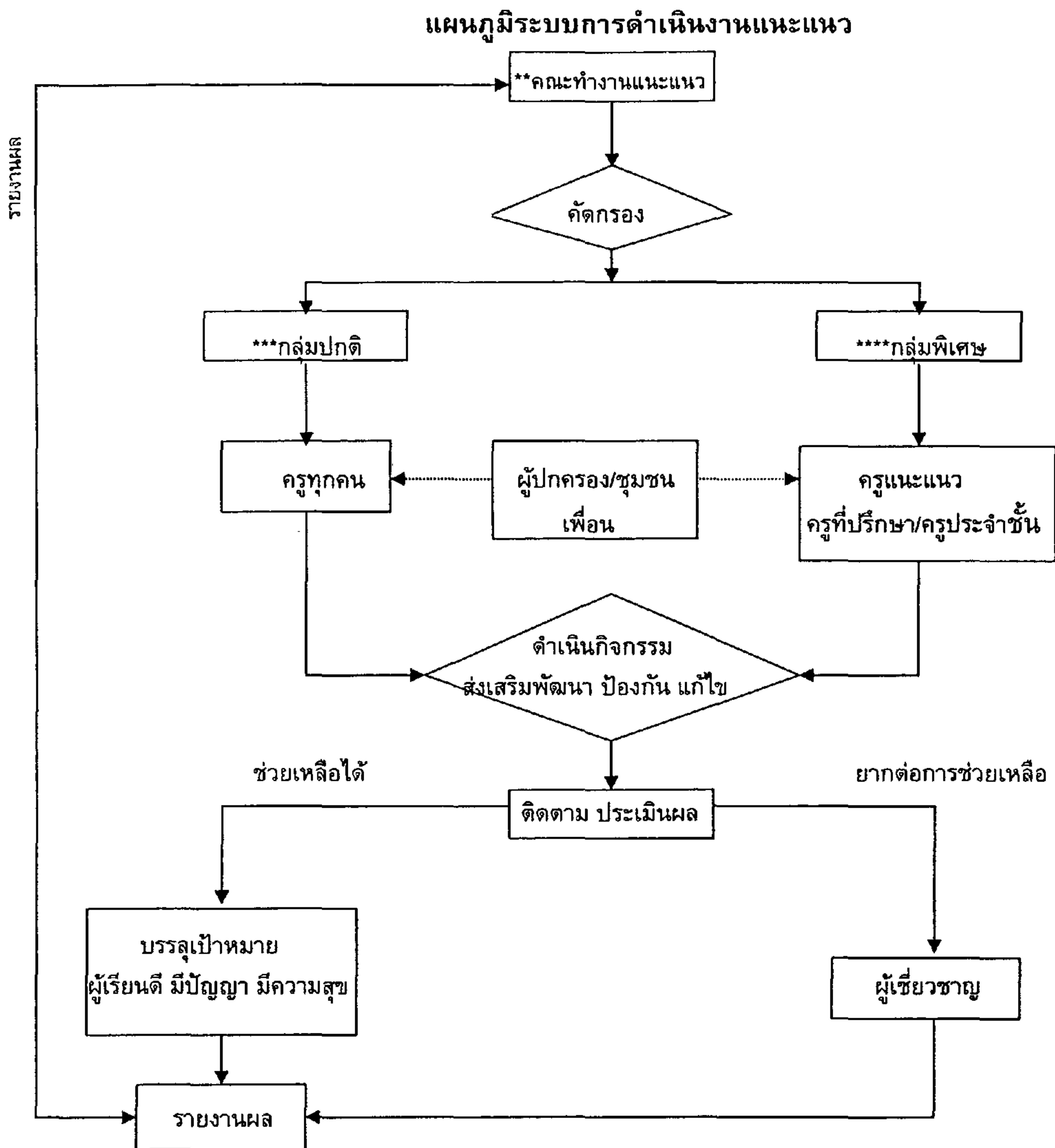
8.การจัดบริการแนะแนวต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคนเป็นสำคัญ

9.การจัดบริการแนะแนวต้องสัมพันธ์กับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันหรืออาจจะ เกิดขึ้นในอนาคต

10.ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านแนะแนวควรมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรม ของเด็กอย่างดียิ่ง

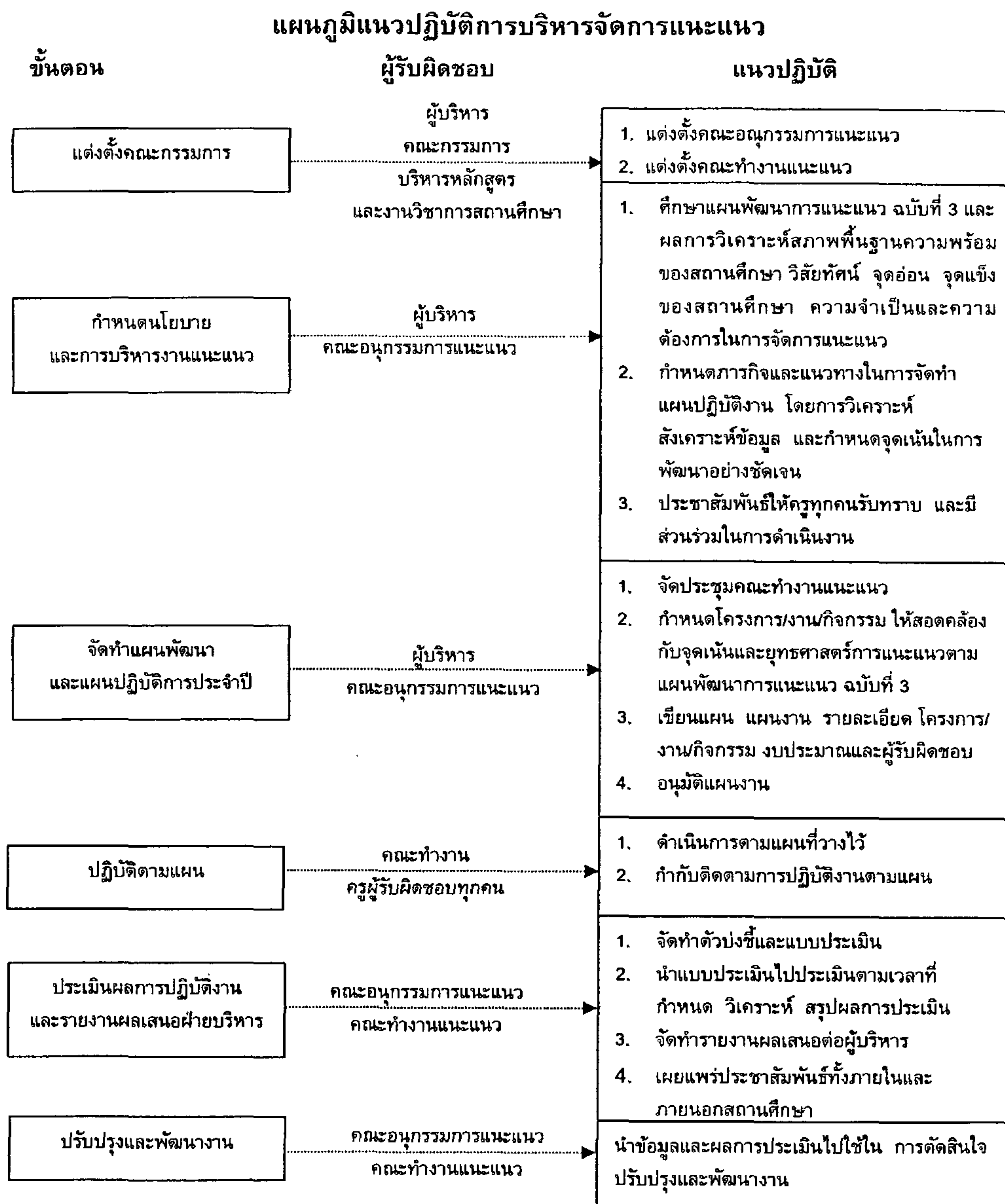
กล่าวโดยสรุปถึง กระบวนการบริหารจัดการแนะแนวในโรงเรียนนั้นอาจมีรูปแบบที่ แตกต่างกันไปในแต่ละโรงเรียน ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละโรงเรียน ทั้งในด้านระดับการศึกษาความ พร้อมของโรงเรียน ในแง่บุคคลและเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น บางโรงเรียนอาจเน้นการ แนะแนวอาชีพ บางโรงเรียนอาจจะเน้นการศึกษาต่อ โรงเรียนใหญ่ที่มีครูและนักเรียนมากย่อมจะมี ความซับซ้อนมากกว่าโรงเรียนเล็ก แต่อย่างไรก็ตามการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนยังคงเป็น

ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย การจัดบริการแนะแนวควรทำ ในรูปของคณะกรรมการ อาจเรียกว่าคณะกรรมการแนะแนว ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนหรือ ผู้ช่วยที่รับผิดชอบฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นประธาน และมีตัวแทนจากคณะครูฝ่ายต่างๆ เป็น กรรมการ เช่น ฝ่ายผู้ปกครอง ครูประจำชั้น หัวหน้าครูแนะแนว เป็นต้น คณะกรรมการควรเป็น บุคคลที่มีความสนใจในงานกิจการนักเรียน ดังแผนภูมิระบบการดำเนินงานแนะแนว ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 5 : แผนภูมิระบบการดำเนินงานแนะแนว
ที่มา : กรมวิชาการ.คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว.2545:15

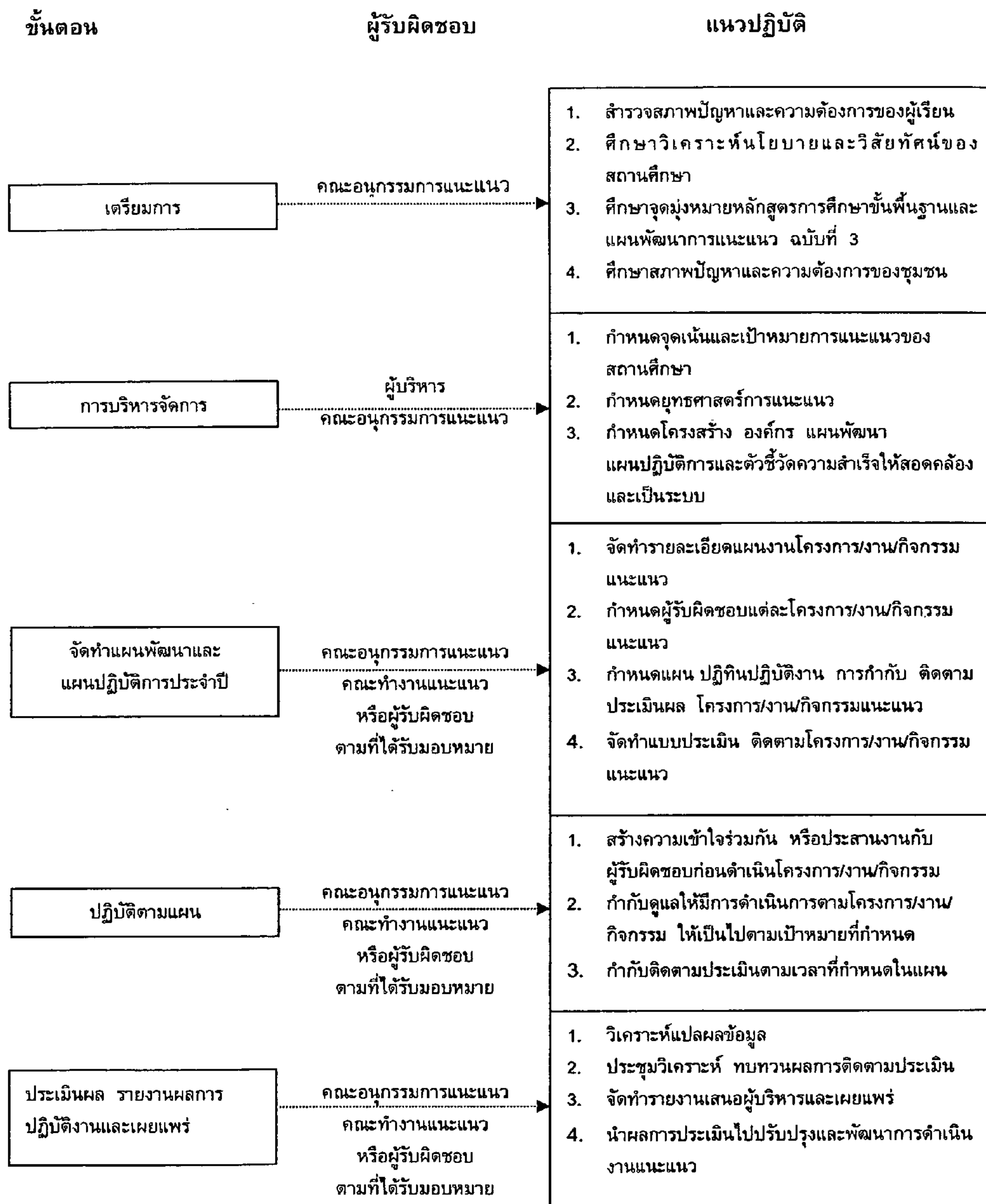
- * แผนภูมิระบบการดำเนินงานแนะแนว สามารถใช้ได้กับการจัดการศึกษา ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษตามอัธยาศัย
- ** คณะทำงานแนะแนว สามารถปรับได้ตามสภาพความพร้อมของสถานศึกษา
- *** กลุ่มปกติ หมายถึง ผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่มีปัญหาซับซ้อนที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้
- **** กลุ่มพิเศษ หมายถึง ผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษ เช่น เด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีแนวโน้ม จะมีปัญหา เด็กกลุ่มเสี่ยง เด็กที่มีปัญหา ซับซ้อน เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ เป็นต้น

ภาพประกอบ 6 : แผนภูมิแนวปฏิบัติการบริหารจัดการแนะแนว

ที่มา : กรมวิชาการ.คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว.2545:22

แผนภูมิแนวปฏิบัติของคณะกรรมการแนะแนว

ภาพประกอบ 7 : แผนภูมิแนวปฏิบัติของคณะกรรมการแนะแนว

ที่มา : กรมวิชาการ.คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว,2545:23

จากแผนภูมิระบบการดำเนินงานแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าการแนะแนวเป็นบทบาทของครูทุกคน ที่จะต้องรู้จักและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคลและจัดกิจกรรมหรือบริการต่างๆ เพื่อส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไข โดยครูทุกคน

1.7 บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

วัชร ทรัพย์มี(2531:125-127) ได้กล่าวถึงบทบาทของนักแนะแนวหรือครูแนะแนว สรุปได้ดังนี้

1.จัดบริการแนะแนวให้แก่นักเรียน ดังบริการต่อไปนี้

- 1.1 บริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 บริการให้การปรึกษาแก่นักเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- 1.3 บริการสนเทศ ทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพและส่วนตัวและสังคม
- 1.4 บริการจัดวางตัวบุคคลทางด้านการศึกษา อาชีพ กิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 1.5 บริการติดตามผลหรือบริการต่างๆ ที่โรงเรียนให้แก่นักเรียนหลังจากได้รับบริการ

แนะแนว

2.ประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน

- 2.1 วางแผนร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนในการจัดโครงการแนะแนวตลอดจนการวางแผนจากการประเมินผลบริการแนะแนวเป็นลำดับขั้น
- 2.2 ร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียนในการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับบริการแนะแนว
- 2.3 สำรวจความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนเสนอผู้บริหารโรงเรียน
- 2.4 เสนองบประมาณเกี่ยวกับการบรรจุนักแนะแนวตลอดจนงบประมาณสำหรับจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ใช้ในงานแนะแนว
- 2.5 ติดต่อประสานงานกับฝ่ายบริหารโรงเรียนอยู่เสมอเพื่อให้งานแนะแนวดำเนินไปด้วยดี

3.ประสานงานกับครูและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน

- 3.1 ส่งเสริมความเข้าใจและเจตคติที่ดีแก่ครูและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับประโยชน์และลักษณะงานของบริการแนะแนว
- 3.2 ชี้แจงให้ครูเข้าใจบทบาทของครูที่มีต่อบริการแนะแนวในโรงเรียน
- 3.3 ร่วมในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับบริการแนะแนว
- 3.4 ให้ครูมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือเพื่อช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 3.5 สนับสนุนให้ครูใช้ประโยชน์จากข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่ฝ่ายแนะแนวรวบรวมไว้
- 3.6 สนับสนุนให้ครูเก็บข้อมูลนักเรียนมารวบรวมไว้ในระเบียบงานสะสม

3.7ช่วยครูและบรรณารักษ์ในการแนะนำและจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการแนะแนวมา
รวบรวมเผยแพร่แก่นักเรียน

3.8 ร่วมมือกับครูในการจัดกิจกรรมประจำห้องเรียน

3.9 สนับสนุนให้ครูส่งนักเรียนมารับบริการแนะแนว

3.10 แจกข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามผลนักเรียนแก่ครู

3.11เสนอสถิติและข้อมูลต่างๆ ที่ฝ่ายแนะแนวรวบรวมไว้แก่ครู และบุคลากรอื่นๆ
เช่น จำนวนนักเรียนที่ศึกษาต่อและประกอบอาชีพ หลังจากจบการศึกษาหรือออกจากโรงเรียน
แนวโนมอาชีพในปัจจุบัน

4.ประสานงานกับผู้ปกครอง

4.1 สร้างความเข้าใจแก่ผู้ปกครองเข้าใจว่าจะร่วมมือกับบริการแนะแนวได้อย่างไร

4.2 ชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจว่าจะร่วมมือกับบริการแนะแนวได้อย่างไร

4.3ให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับนักเรียน เป็นต้นว่า พัฒนาการด้านต่างๆ ความสนใจ
ความถนัด ขอบข่ายของสัมฤทธิ์ผลต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจของตน

4.4แจ้งให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับโอกาสในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของ
นักเรียน ตลอดจนลักษณะของวิชาที่เรียน ลักษณะอาชีพต่างๆ คุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาต่อหรือ
ประกอบอาชีพแขนงนั้นๆ

4.5แจ้งให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของตลาดแรงงานเป็นต้นว่า
แนวโน้มของตลาดเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ

4.6 เชิญผู้ปกครองมาปรึกษาหารือเกี่ยวกับเด็ก หรือเชิญมาเป็นวิทยากร

5.ประสานงานกับสถาบันและบุคคลในชุมชน

5.1ติดต่อกับแหล่งวิทยากรและชุมชนในท้องถิ่น เพื่อการประสานงานกับฝ่าย
แนะแนวเป็นต้นว่า การเชิญบุคคลในชุมชนมาเป็นวิทยากร การจัดหาทุนต่างๆ เพื่อช่วยเหลือ
นักเรียน

5.2การส่งตัวนักเรียนไปขอความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เช่น แพทย์
จิตแพทย์ นักกฎหมายและประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นอย่างสม่ำเสมอเพื่อร่วมมือในการ
ช่วยเหลือนักเรียน

6.การประเมินผลงานแนะแนวและการวิจัย

6.1 ประเมินผลงานบริการแนะแนวต่างๆ

6.2เสนอการประเมินผลงานแนะแนวแก่ผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรอื่นๆ ใน
โรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง

6.3 นำผลที่ได้จากการประเมินผลงานแนะแนวมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงบริการ
แนะแนวต่อไป

6.4 การทำวิจัยต่างๆ เพื่อประโยชน์ของบริการแนะแนว เป็นต้นว่า การวิจัยเปรียบเทียบวิธีต่างๆ ที่ใช้ในการให้คำปรึกษา การทำโครงการติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียน องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

7. การเผยแพร่กิจการแนะแนว

7.1 ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน โดยการปฐมนิเทศ จัดทำเอกสารการแนะแนว เขียนบทความแนะแนว ออกรายการวิทยุและโทรทัศน์ เผยแพร่กิจกรรมแนะแนว

7.2 จัดนิทรรศการแนะแนว เช่น สัปดาห์แนะแนวการศึกษาต่อ วันอาชีพ

7.3 พยายามฝึกกำลังระหว่างนักแนะแนวในการจัดตั้งสมาคมแนะแนวเพื่อเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการแนะแนว และเผยแพร่กิจการแนะแนว

กรมวิชาการ (2545:11-13) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูแนะแนวไว้ดังนี้

1. เป็นที่ปรึกษา (Supervisor) แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคนในการให้ความรู้เทคนิคกระบวนการแนะแนวตามหลักจิตวิทยาและการแนะแนว ดังนี้

1.1 จุดประกายให้ครูทุกคนใช้กระบวนการแนะแนวพัฒนาจิตใจของผู้เรียน อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

1.2 เป็นแกนนำให้ความรู้ คำแนะนำแก่ครู ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องในการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การใช้ระเบียบวิธีสนทนา การใช้แบบทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ฯลฯ

1.3 ให้ความรู้แก่ครูทุกคนในการใช้เครื่องมือการรู้จักและการคัดกรองผู้เรียน

1.4 เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมและกิจกรรมสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่ม ให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพ

1.5 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติลักษณะผู้เรียนกลุ่มพิเศษประเภทต่างๆ และเสนอแนวทางในการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา

2. เป็นผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) แก่ผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้มาขอรับบริการทั่วไปทั้งด้านการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา

2.1 ให้คำปรึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านการเรียน อาชีพ ชีวิตและสังคมทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล

2.2 ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล จัดทำกรณีศึกษา (Case Study) และประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนกลุ่มพิเศษหรือส่งต่อผู้เรียนที่ยากต่อการช่วยเหลือ

3. เป็นผู้ประสานงาน (Co-ordination) กับผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นระบบเครือข่ายในการดำเนินงานแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

3.1 ประสานงานการจัดทำข้อมูลในการรู้จักและเข้าใจผู้เรียน

3.2 ประสานความร่วมมือกับครู ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ในการจัดกิจกรรมแนะแนวและบริการต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.3 ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน ในการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ

3.4 ประสานงานกับครูและผู้มีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานการรายงาน ผลและการพัฒนางาน

จากบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ครูแนะแนวจะต้องเป็น ผู้ดำเนินงาน โดยมีการวางแผนงานให้ครอบคลุมเนื้อหาแนะแนว ครูแนะแนวจะต้อง ทำหน้าที่ ประสาน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์แก่เพื่อนครูเกิดการทำงานเป็นทีม เพื่อให้บรรลุถึง จุดมุ่งหมายหลักสูตรของสถานศึกษานั้นเอง

1.8 คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

วิรุพห์ ทองอำภา (2544:282-283) ได้กล่าวถึงจรรยาบรรณของครูแนะแนวว่าควรมี ลักษณะ ดังนี้

1. เคารพในศักดิ์ศรีของมนุษย์
2. รักษาความลับของผู้อื่นหรือเด็กได้
3. บำเพ็ญตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและสังคม
4. ระมัดระวังการนำข้อมูลต่างๆ ไปใช้
5. เสียสละเวลาให้แก่งานอย่างเต็มที่
6. เมื่อได้ข้อมูลที่จะเป็นอันตรายหรือเสียหายแก่เด็กต้องแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ
7. ยุติการให้การปรึกษาทันทีหากคิดว่าไม่สามารถช่วยเด็กได้ และส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญทันที
8. เคารพในสิทธิส่วนบุคคลของเด็ก เขามีสิทธิ์จะประมวลข้อมูลต่าง ๆ แล้วตัดสินใจด้วยตนเอง
9. การช่วยเหลือเด็กทุกครั้งจะต้องช่วยให้เขาพัฒนาเต็มขีดความสามารถของเขา และให้การช่วยเหลือเด็กตามความสามารถ
10. การกระทำต่าง ๆ ต้องเหมาะสมภายใต้เงื่อนไขของจรรยาบรรณ มีความประพฤติใน ขอบข่ายศีลธรรมจรรยาอันดีงาม

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2546:13-15) ได้สรุปถึงจรรยาบรรณวิชาชีพจิตวิทยา การแนะแนว ไว้ดังนี้

1. ให้บริการด้วยความเต็มใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการ ทางจิตวิทยาการแนะแนว ให้บริการด้วยความเสียสละและอุทิศตนอย่างเต็ม ความสามารถโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและ สติปัญญา

2. ยอมรับและศรัทธาในวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนวและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวมีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าในวิชาชีพ จิตวิทยาการแนะแนวและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ โดยการแสดงออกด้วยความชื่นชมว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม รวมทั้งปกป้องเกียรติภูมิของวิชาชีพ จิตวิทยาการแนะแนวเข้าร่วมกิจกรรมและสนับสนุนองค์กรวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว

3. เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ผู้รับบริการด้วยความบริสุทธิ์ใจโดยเสมอหน้า คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้รับบริการโดยสนองตอบต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจอย่างจริง ด้วยความเห็นอกเห็นใจโดยคำนึงถึงสิทธิพื้นฐานของผู้รับบริการอย่างเท่าเทียมและปรารถนาที่จะให้ผู้รับบริการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ

4. มีวิสัยทัศน์และพัฒนาดตนเองด้านวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวมีความสนใจใฝ่รู้ศึกษาค้นคว้าริเริ่มสร้างสรรค์ เสริมสร้างความรู้ให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี

5. ปฏิบัติงานตามหลักวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนว ปฏิบัติงานโดยอาศัยความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้รับการฝึกฝนตามหลักวิชาการจากสถาบันหรือองค์กรวิชาชีพที่มีการรับรองอย่างเป็นทางการ

6. รักษามาตรฐานและรับผิดชอบต่อการประกอบวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวสามารถรักษาคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพไว้ในระดับสูงเสมอและรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

7. ยุติการให้บริการที่นอกเหนือความสามารถของตนและส่งต่อไปยังบุคคลที่เหมาะสม คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวต้องหยุดการให้บริการเมื่อประเมินสถานการณ์แล้วพบว่า การให้บริการนั้นอยู่นอกเหนือความสามารถของตนและส่งผู้รับบริการไปยังบุคคลที่มีความเหมาะสม

8. รักษาความลับของผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้องเว้นแต่ได้รับความยินยอมจากผู้บริการ คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวต้องไม่เปิดเผยความลับซึ่งเป็นข้อมูลของผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง หากจำเป็นจะต้องนำข้อมูลไปใช้ ต้องได้รับการยินยอมจากผู้รับบริการ

9. เคารพสิทธิและไม่แสวงหาผลประโยชน์จากผู้รับบริการ คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้รับบริการเพื่อให้ผู้รับบริการทราบสิทธิและผลที่อาจได้รับจากการรับบริการรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจของผู้รับบริการและไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้รับบริการ

จากคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนวที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า ครูแนะแนว จะต้องมีความตั้งใจและจริงใจในการให้บริการแนะแนว มีความศรัทธาในวิชาชีพ ยอมรับและเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น และปฏิบัติตามหลักวิชาชีพครูจิตวิทยาการแนะแนว

1.9 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

กรมวิชาการ(2546:27-29) ได้กล่าวถึง ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามความเหมาะสม ในด้านผลผลิตที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยในการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

1.ด้านผลผลิต

- 1.1 ผู้เรียนรู้ความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง
- 1.2 ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่า ภูมิใจในตนเอง ผู้อื่น
- 1.3 ผู้เรียนรู้จักแสวงหาข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาดตนเองด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม
- 1.4 ผู้เรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาดตนเอง ด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม
- 1.5 ผู้เรียนมีเป้าหมายชีวิต รู้จักวางแผนชีวิตด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของตนเองได้
- 1.6 ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเอง
- 1.7 ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงจากอบายมุขทุกประเภทหรือสิ่งที่เป็นภัยต่อชีวิต
- 1.8 ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์
- 1.9 ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม
- 1.10 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

2.ด้านกระบวนการ

- 2.1 มีการดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน และจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทันสมัยอยู่เสมอ
- 2.2 มีการจัดโปรแกรมชุดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียน เช่นชุดกิจกรรมการรักและเห็นคุณค่าในตนเองชุดกิจกรรมการสร้างประสิทธิภาพทางการเรียน ชุดกิจกรรมพัฒนามุคสิกภาพ ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ชุดกิจกรรมพัฒนามุคสิกภาพทางอารมณ์ ศิลธรรมและจริยธรรม
- 2.3 มีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมและเสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยผู้เรียนสนุกสนาน แปลกใหม่และน่าสนใจ นำไปสู่การพัฒนาการด้านต่าง ๆ และสามารถแก้ไขปัญหผู้เรียนได้

2.4 มีการให้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.5 มีการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบ เน้นการร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

2.6 มีการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายตามสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียน

2.7 มีการจัดกิจกรรมแนะแนว กระบวนการกลุ่มทางจิตวิทยาและการแนะแนวในการพัฒนาผู้เรียน

2.8 มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกเวลาเรียน ให้ครูและผู้เรียนได้คุ้นเคย ใกล้ชิดกัน เช่น กิจกรรมวันพบพ่อครูแม่ครู วันศิษย์ลูก การประชุมผู้ปกครองเครือข่าย ฯลฯ

3.ด้านปัจจัย

3.1 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนว

3.2 ครูทุกคนตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนว และมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านจิตวิทยาและการแนะแนว

3.3 ครูทุกคนมีบทบาทในการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนว

3.4 ผู้ปกครองรับรู้และมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว

3.5 มีคณะทำงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง

3.6 มีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

3.7 มีโครงการ/กิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายและชุมชน

3.8 มีแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมแนะแนวและการปฏิบัติอย่างจริงจัง

3.9 มีเครื่องมือการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนที่หลากหลายที่จะนำไปใช้กับผู้เรียน

1.10 การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว

กรมวิชาการ (2545:18) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการวางแผนในการติดตามและประเมินผล มีดังต่อไปนี้

1.กำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการประเมิน

2.กำหนดสภาพความสำเร็จ และตัวชี้วัด ซึ่งเป็นตัวแปรที่จะสะท้อนสภาพความสำเร็จ

3.กำหนดแหล่งข้อมูลและบุคลากรที่จะให้ข้อมูลได้ตรงกับตัวชี้วัด

4.กำหนดเทคนิควิธีการติดตามและประเมินผล ตลอดจนวิธีวิเคราะห์ข้อมูล และ

การแปลผล

5.กำหนดแผนปฏิบัติการติดตามและประเมินผล

กรมวิชาการ(2545:17) ได้กล่าวถึง การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแนะแนว โดยการติดตามและประเมินผล เป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ เพียงใด มีปัญหา อุปสรรคที่ต้องแก้ไข หรือประสบความสำเร็จ ควรแก่การขยายผลให้กว้างขวางต่อไป การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการแนะแนว ควรมีหลักการและแนวดำเนินการดังนี้

1.มีคณะกรรมการ/คณะทำงาน ติดตามและประเมินผล โดยเปิดโอกาสให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วม

2.มีการสร้างตัวชี้วัดความสำเร็จ ทั้งด้านผลผลิต(Output) กระบวนการ(Process) และปัจจัย(Input) อย่างเป็นระบบ มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3.มีการจัดทำเครื่องมือในการติดตามและประเมินผล ให้สอดคล้องตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้

4.จัดทำแผนปฏิบัติการและพัฒนาผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิค วิธีการติดตามและประเมินผล

5.มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนว และส่งเสริมการมีเครือข่ายให้เชื่อมโยงกันเพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

6.ใช้วิธีการติดตามและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง และนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด รวมทั้งเผยแพร่การดำเนินงานต่อสาธารณชน

กรมวิชาการ (2545 : 17-18)การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาโดยไม่มีการตัดสินใจ/ผิด แต่เป็นการทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การติดตามและประเมินผล สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ คือ

1.การประเมินผลระหว่างดำเนินการ ซึ่งทำได้ทุกระยะของการปฏิบัติงานด้วยการประชุม นิเทศ กำกับติดตาม ในบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน โดยใช้แบบบันทึก แบบรายงาน การปฏิบัติงาน หรือแบบประเมิน

2.การประเมินผลรวบยอด ควรทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือภาคเรียนละ 1 ครั้ง เป็นการประเมินเมื่อได้ดำเนินงานสิ้นสุด หรือเสร็จสิ้นช่วงใดช่วงหนึ่ง การติดตามและประเมินผลรูปแบบนี้ ควรประเมินทั้งส่วนที่เป็นผลผลิต(Output) กระบวนการ(Process) และปัจจัย(Input) ซึ่งผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ตลอดจนมีการนำเสนอผลการประเมินให้ได้ทราบทั่วกัน

กรมวิชาการ(2546 : 28-29) ได้กล่าวถึง การประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียนและผู้ปกครองมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้

1.ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว

1.1 ต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สถานศึกษากำหนดและตามสภาพความต้องการปัญหาของผู้เรียน

1.2 ต้องรายงาน เวลาและพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

1.3 ต้องศึกษา ติดตาม และพัฒนาผู้เรียน ในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรม

1.4 ต้องประเมินผลผู้เรียนโดยดูการพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกรณีที่ผลการประเมินยังไม่ผ่าน ให้ครูผู้จัดกิจกรรมดำเนินการให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมซ้ำหรือเพิ่มเติม จนกระทั่งผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนด

1.5 บันทึกผลการติดตามและประเมินผลผู้เรียนไว้เป็นหลักฐาน

2.ผู้เรียน

2.1 ต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด โดยมีหลักฐานแสดงเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

2.2 ต้องปฏิบัติตามกิจกรรมแนะแนวเพิ่มเติม ตามที่ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมได้มอบหมาย ถ้าไม่เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนด

3.ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน มีการบันทึกสรุปผลพัฒนาการและการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวของผู้เรียน

กรมวิชาการ (2546 : 29) ได้กล่าวถึง วิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ใช้วิธีการประเมินผลหลากหลายวิธีการตามความเหมาะสม เช่น

- 1.แฟ้มสะสมงาน
- 2.การประเมินตามสภาพจริง
- 3.การประเมินตนเอง
- 4.การประเมินโดยกลุ่ม / เพื่อน
- 5.การสังเกต
- 6.การสัมภาษณ์
- 7.การเขียนรายงาน
- 8.หลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรม
- 9.และอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวนั้น ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนตามจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติและสิ้นสุดการดำเนินงานแต่ละงาน โดยผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว รวมถึงการประเมิน ภายนอกและภายในโรงเรียน เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนางานแนะแนวต่อไป

1.11 ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว

ประณม จันทิมและวิไลวรรณ ใจแก้ว(2539 : 2-9)ได้กล่าวถึงปัญหาของการดำเนินการแนะแนว

1.ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารและระบบงานแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ เช่นการกระจายอำนาจบริหารและการประสานงานจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาคยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่อง การดำเนินงานแนะแนวจึงไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจไม่ตรงกันและการกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการแนะแนวยังไม่ชัดเจน

2.ปัญหาเกี่ยวกับการจัดระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา เช่น สถานศึกษาบางส่วนมีการดำเนินงานแนะแนวตามสภาพและปัจจัยที่มีอยู่อย่างไม่เป็นระบบครบปัจจัย และไม่ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวให้ชัดเจน ทำให้งานแนะแนวยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3.ปัญหาเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพของบุคลากรแนะแนวยังไม่มีเพียงพอแก่ความต้องการที่จำเป็นของสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆ ส่วนใหญ่ขาดบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง ผู้สอนแต่ละคนยังมีภาระงานสอนและภารกิจอื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบโดยตรงจึงทำให้บุคลากรแนะแนวที่มีอยู่ในสถานศึกษายังไม่สมดุลกับจำนวนผู้บริหาร อีกทั้งบุคลากรที่มีอยู่เดิมไม่ค่อยได้รับการส่งเสริมพัฒนาความรู้ ทักษะและประสบการณ์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และการส่งเสริมขวัญกำลังใจอยู่ในระดับต่ำอีกด้วย

4.ปัญหาเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์แนะแนวที่จำเป็นต่องานแนะแนว ขาดแคลนมีไม่เพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษา เครื่องมืออุปกรณ์แนะแนวที่มีอยู่คุณภาพยังไม่ดีเท่าที่ควรและยังไม่สอดคล้องกับสภาพการประเมินความเจริญงอกงามของพฤติกรรม อีกทั้งบุคลากรที่จะผลิตและพัฒนาเครื่องมืออุปกรณ์แนะแนวยังขาดการศึกษา ค้นคว้าวิจัยอย่างจริงจัง เพื่อให้มาตรฐานกับสภาพผู้รับบริการ พร้อมทั้งขาดการฝึกอบรมครูแนะแนวในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์

5.ปัญหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์งานแนะแนว เช่น การเผยแพร่การประชาสัมพันธ์งานแนะแนวหน่วยงานและสถานศึกษายังไม่ทั่วถึง ไม่เป็นระบบและยังอยู่ในวงจำกัดทำให้ผู้รับบริการส่วนใหญ่ยังมองไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของการแนะแนว ดังนั้นการแนะแนวจึงยังไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและความร่วมมือจากองค์กร ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ เท่าที่ควร

6.ปัญหาเกี่ยวกับการขอความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ระบบการประสานงานขององค์กรแนะแนวทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในการดำเนินงานแนะแนวไม่เป็นเอกภาพและขาดประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้สถานศึกษากับหน่วยงานอื่นๆ ในชุมชนทั้งภาครัฐและเอกชนก็ยังไม่มีการประสานงานร่วมมือกันในการดำเนินงานแนะแนวเท่าที่ควร อีกทั้งไม่มีการระดมสรรพกำลังในการดำเนินงาน

แนะแนวอย่างจริงจัง ทำให้เกิดการซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองทรัพยากรตลอดจนทำให้ไม่สามารถเกิดการช่วยเหลือเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

7.ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณการดำเนินงานแนะแนว เช่น ระบบการจัดทำแผนงบประมาณเพื่อดำเนินงานแนะแนวไม่สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรแนะแนวทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทำให้หน่วยงานและสถานศึกษาได้รับงบประมาณในการดำเนินงานแนะแนวจำนวนจำกัดไม่เพียงพอแก่ความต้องการ

8.ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยทางการแนะแนว เช่น การศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางด้านการแนะแนวมีจำนวนน้อยและอยู่ในวงจำกัด ที่มีอยู่นั้นไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานแนะแนวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพได้เท่าที่ควร เพราะขาดการส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรด้านการวิจัยอย่างจริงจัง

กรมวิชาการ. (ลักขณา สรวิวัฒน์. 2543:315 ; อ้างอิงจาก กรมวิชาการ.2539 : 35) ได้รวบรวมปัญหาในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาสรุปได้ ดังนี้

- 1.การติดต่อประสานงานกันระหว่างผู้บริหาร ครูแนะแนวและคณะครูมีน้อย
- 2.ขาดแคลนงบประมาณการวางแผนที่ดีกุม และอาคารสถานที่ในการบริการแนะแนว
- 3.ขาดการประสานงานในการจัดบริการแนะแนว ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
- 4.ขาดแคลนวิทยากร และแหล่งบริการทางความรู้ให้แก่นักเรียน
- 5.ขาดการจัดหางานให้กับนักเรียนเพื่อหารายได้พิเศษ
- 6.ขาดแบบทดสอบมาตรฐาน
- 7.บุคลากรในโรงเรียนมีงานสอนมากเกินไป
- 8.ครูแนะแนวและคณะครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว
- 9.ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด รวมทั้งไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของตนเอง

มะเตือ เสมา (ลักขณา สรวิวัฒน์.2543 : 314 อ้างอิงจาก มะเตือ เสมา. 2528 : 25) ได้กล่าวถึง ปัญหาในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน สรุปได้ว่า

1.ผู้รับผิดชอบงานแนะแนวไม่มีเวลาจัดบริการให้แก่นักเรียน โดยคิดว่าบริการแนะแนวเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ครู ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วบริการแนะแนวเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของครู

2.ปัญหาไม่มีครูแนะแนวโดยตรง

3.นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติผู้บริหารและผู้ร่วมงานอาจไม่เห็นคุณค่าของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

4.ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน เช่น เรียนไม่ทันเพื่อน เรียนอ่อน ปัญหาการขาดเรียน ความไม่พร้อมที่จะเรียน และปัญหาความประพฤติ ครูต้องหาแนวทางแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้ได้โดยที่จุดประสงค์การเรียนรู้คำนึงถึงพัฒนาการความแตกต่าง

5.ปัญหาความไม่พร้อมทั้งของครู อุปกรณ์ งบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความไม่พร้อมในด้านความจริงใจของครู ในการเริ่มต้นร่วมกันวางแผนและโครงการที่จะทำ

จากปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สรุปได้ว่า ครูแนะแนว หรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานนั้น จะต้องทำหน้าที่ประสานงาน ให้เกิดความร่วมมืองานแนะแนวในโรงเรียนก็จะประสบความสำเร็จ ซึ่งหากผู้บริหารให้ ความสำคัญ งานแนะแนวก็จะประสบความสำเร็จเช่นกัน หลายโรงเรียนมีปัญหาในการ ประสานงานขาดบุคลากร ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของงานแนะแนว ครูแนะแนวจึงเป็น ผู้ที่สำคัญในการประสาน ความร่วมมือในการทำงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ

1.12 สภาพทั่วไปและการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

1.สภาพทั่วไป

โรงเรียนวัดสระพัง ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านสระพัง หมู่ที่ 6 ตำบลดอนข่อย อำเภอ
กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ปัจจุบัน (วันที่ 1 พฤศจิกายน 2549) มีนักเรียนทั้งสิ้น 172 คน เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนายชนะชน ทัศนะเกตุ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน มีครูรวมทั้งสิ้น 8 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 6 คน นักภารโรง 1 คน ปฏิบัติหน้าที่สอนและงานธุรการ งานปกครอง งานบริการต่างๆ ของโรงเรียน มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสื่ออุปกรณ์เทคโนโลยี ที่ทันสมัยเหมาะสม นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข เป็นที่ชื่นชมยอมรับของสังคมและชุมชน

2. วิสัยทัศน์

โรงเรียนวัดสระพังจะเป็นโรงเรียนที่มีคุณสมบัติทางวิชาการ ก้าวทันเทคโนโลยี ประเพณีงามพร้อม สภาพแวดล้อมดี ภายในปีการศึกษา 2550

3.พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. พัฒนาบุคลากรเพื่อพัฒนางาน
3. ส่งเสริมกิจกรรมด้านประเพณีและวัฒนธรรมไทย
4. พัฒนาสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่
5. โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

4.เป้าประสงค์

1. นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
2. นักเรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ตามวุฒิภาวะของตน
3. นักเรียนทุกคนมีความรู้พื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์

4. นักเรียนมีบุคลิกลักษณะตามประเพณี วัฒนธรรมไทยที่ดีงาม
5. บุคลากรทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
6. โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมสะอาด ร่มรื่น สวยงาม

5. ยุทธศาสตร์

โรงเรียนวัดสระพังแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทุกฝ่ายได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรของโรงเรียน เด็กนักเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

6. บุคลากรโรงเรียน

1. นายชนะชน	ทัศนะเกตุ	ผู้อำนวยการโรงเรียน
2. นายสุกิจ	อู่เรือน	
3. นางสาวอุบลรัตน์	แซมเพชร	
4. นางศุภากร	ทองดอนคำ	
5. นางศิริพร	ก้านารายณ์	
6. นางสุณานี	คงเดชา	
7. นางสุภาวรรณ	ทองบุญมาก	
8. นางเพ็ญพร	อู่เรือน	

7. คณะกรรมการสถานศึกษา

1. พระครูไพโรจน์ภักทรคุณ (เจ้าอาวาสวัดสระพัง)
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. นายประวิทย์ ชื่นอารมณ์ (ผู้ใหญ่บ้านบ้านสระพัง)
รองประธานคณะกรรมการสถานศึกษา
ผู้แทนองค์กรชุมชน
3. นายเทียม ทองเด้าหมก
ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น
4. นายอภิสิทธิ์ ทองดอนเหมือน (ผู้ใหญ่บ้านบ้านดอนข่อย)
ผู้ทรงคุณวุฒิ
5. นายสุรินทร์ ทองดอนพุ่ม (รองนายกอบต.ดอนข่อย)
ผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นางบุญเสริม สุขพรหม (ผู้ใหญ่บ้านบ้านใหม่ไผ่เจดีย์)
ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน

- 7.นายกฤษลาบ ทองดอนเหมือน (สมาชิกอบต.บ้านดอนข่อย)
ผู้แทนศิษย์เก่า
- 8.นายสุกิจ อุ่นเรือน (ครู ค.ศ.2)
ผู้แทนครู
- 9.นายธนะชน ทัศนเกตุ (ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระพัง)
กรรมการ / เลขานุการ

8.คำขวัญของโรงเรียน

“ เรียนดี กีฬาเด่น เน้นวินัย ”

9.สีประจำโรงเรียน

“ สีแดง ”

10.อักษรย่อของโรงเรียน

ว.ส.พ.

11.การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

จากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระพัง และคณะครูในโรงเรียน สรุปได้ว่า การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง มีครู 8 คน นักเรียน 172 คน คิดเป็นอัตราส่วน 1 : 22 มีการ จัดดำเนินงานแนะแนวในรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านกิจกรรมแนะแนว และจัดบริการ แนะแนว 5 บริการไม่เด่นชัด มีชั่วโมงสอนกิจกรรมแนะแนว 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ให้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 จัดดำเนินงานแนะแนวมาเป็นเวลา 2 ปีการศึกษา โดยมีครูประจำชั้น เป็นผู้จัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน ไม่มีครูที่จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง ยังไม่มี ห้องแนะแนว ไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว จัดในรูปแบบของระบบการดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน และทางโรงเรียนมีความต้องการที่จะพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และให้ทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน ซึ่งการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง มีการดำเนินงานที่ยังไม่เป็นรูปธรรมรับนโยบายการบริหารจากกระทรวงศึกษาธิการว่า ต้องมีการจัด กิจกรรม พัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ทางโรงเรียนเริ่มปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนเพียง 2 ปี การศึกษา มีครูที่รับผิดชอบ 1 คน คือคุณครูศิริพร กำนารายณ์ ซึ่งก็ไม่ได้จบการศึกษาทางด้านการแนะแนว แต่มีการอบรมกับเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 1 บ้าง ครูทุกคนในโรงเรียนไม่มีความรู้พื้นฐาน ทางด้านการแนะแนว ต้องการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนเพื่อนำมาใช้ในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนครูทุกคนรู้จักนักเรียนประจำชั้น ดีทุกคน แต่ไม่ได้ดำเนินการเก็บเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร ครูทุกคน

รับผิดชอบสอนกิจกรรม แนะนำในชั้นเรียน พอถึงชั่วโมงกิจกรรมแนะนำ ก็ให้นักเรียนทบทวนบทเรียนหรือสอน ซ้อมเสริมไป เพราะครูไม่ทราบวิธีการดำเนินงานแนะนำ ว่าต้องปฏิบัติอย่างไร ซึ่งการปฏิบัติงานแนะนำปัจจุบันยังไม่มีคณะกรรมการดำเนินการ (ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนวัดสระพัง.2549:สัมภาษณ์)

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

2.1 งานวิจัยในประเทศ

ศรีบุญเรือน ทองสนธิ(2531)ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูแนะแนวและคณะครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหา ในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูแนะแนว และครูในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก กลุ่มตัวอย่าง 420 คน พบว่า สภาพและปัญหาในการบริการแนะแนวในโรงเรียน ตามทัศนะของครูแนะแนวและคณะครูในโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ครูแนะแนวและคณะครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวและปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนแตกต่างกัน ปัญหาที่อยู่ในระดับมากคือ โรงเรียนขาดทรัพยากรในชุมชนที่จะส่งเสริมการจัดบริการแนะแนว

จารุรักษ์ สุขเสริม(2534:82-86) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการวิจัย พบว่า

1.สภาพการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษายังมีจำนวนน้อย และรูปแบบของกิจกรรมที่โรงเรียนทุกขนาดให้ความสนใจจำนวนน้อย คือ จัดให้มีปฏิทินในการปฏิบัติงานประจำปี จัดการอบรมครูแนะแนวและคณะครูเพื่อให้ความรู้ด้านการแนะแนวงบประมาณในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแนะแนว และห้องแนะแนวประจำโรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่มีการจัดบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ และบริการติดตามผลเป็นจำนวนมากที่สุด โรงเรียนขนาดกลางมีการจัดบริการให้คำปรึกษาและจัดบริการจัดวางตัวบุคคลเป็นจำนวนมากที่สุด

2.ปัญหาที่ผู้บริหารประสบมากที่สุดในการจัดบริการแนะแนว อันเนื่องมาจากปัญหาการบริหารโรงเรียน ตัวผู้บริหารเอง ครูแนะแนว คณะครูและผู้ปกครองนักเรียน คือ ขาดงบประมาณในการสนับสนุนในการจัดบริการแนะแนว ขาดเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนวและอุปกรณ์ในการจัดบริการแนะแนว ครูแนะแนวและคณะครูขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดบริการแนะแนว และผู้ปกครองนักเรียนมีฐานะยากจน

จินดารัตน์ ศรีศุภกาญจน์ (2535:74-77) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 ด้าน ของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลางและเล็ก ส่วนใหญ่มีการจัดทำในระดับปานกลาง การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนตัวนักเรียน โดยครูประจำชั้นและโดยวิธีการสังเกตอยู่ในระดับมาก การใช้

แบบทดสอบเพื่อวัดความถนัด สติปัญญา และความสนใจ การเก็บข้อมูลโดยวิธีการเยี่ยมบ้านอยู่ในระดับน้อย การจัดบริการสนเทศ บริการติดตามผลอยู่ในระดับปานกลาง การจัดบริการให้คำปรึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีการให้คำปรึกษาด้านการศึกษาต่อของโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก บริการจัดวางตัวบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการช่วยเหลือนักเรียนในการจัดหางานให้ทำในเวลาว่างอยู่ในระดับน้อย และการจัดกลุ่มกิจกรรมตามความสนใจต่างๆ เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพและเพิ่มพูนประสบการณ์ของโรงเรียนขนาดกลางอยู่ในระดับน้อย ปัญหาการจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ของโรงเรียนขนาดใหญ่ กลาง เล็ก มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามผลมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง การจัดบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อและความสนใจด้านอาชีพของนักเรียนขนาดกลางอยู่ในระดับน้อย โรงเรียนขนาดใหญ่อกลางและเล็ก การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามผลมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง การจัดบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการศึกษาต่อและความสนใจด้านอาชีพของโรงเรียนขนาดกลางอยู่ในระดับน้อย

เกสร สัมภมิตร (2536) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 12 จำแนกตามวุฒิทางการแนะแนว ประสบการณ์ทางการแนะแนวและขนาดของโรงเรียน พบว่า สภาพการจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ในโรงเรียนเทศบาลในเขตการศึกษา 12 มีการจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน บริการติดตามผล บริการให้คำปรึกษาและบริการสนเทศ เปรียบเทียบปัญหาการจัดบริการแนะแนวน้อยกว่า ครูแนะแนวที่ไม่มีวุฒิทางการแนะแนว ครูแนะแนวที่มีประสบการณ์ทางการแนะแนวดำกว่า 4 ปี ประสบปัญหาในการจัดบริการแนะแนวน้อยกว่าครูแนะแนว ที่มีประสบการณ์ทางการแนะแนว ตั้งแต่ 4 ปีขึ้นไปครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ ประสบปัญหาในการจัดบริการแนะแนวมากกว่าครูแนะแนวที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก ครูแนะแนวที่ ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง ประสบปัญหาในการจัด บริการแนะแนวน้อยกว่าครูแนะแนว ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก

สนธยา สวัสดิ์ (2537 : 70-72) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักเรียนมีปัญหา และความต้องการ ด้านการศึกษา ต่อและอาชีพมากที่สุด ทั้งนี้ พบว่านักเรียนไม่ทราบความถนัดและความสนใจ ด้านอาชีพของตนเอง ขาดความรู้ ขาดสาร และการฝึกทักษะประสบการณ์ด้านการศึกษา พบว่า นักเรียนต้องการพัฒนา อุปนิสัยในการเรียน และขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียน ด้านส่วนตัวและสังคม เป็นปัญหา และความต้องการอันดับสุดท้าย โดยพบว่า นักเรียน มีปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์กับบุคคล และฐานะทางเศรษฐกิจยากจน ผลการ เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการ พบว่า นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหา และความต้องการในด้านการศึกษาต่อและอาชีพ และด้านการศึกษามากกว่านักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2

นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีปัญหาและความต้องการในด้าน การศึกษาต่อและอาชีพ และด้านการศึกษามากกว่านักเรียนชายชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3

ยูเพ็ญ ศรีพงษ์ (2538 : 84-86) ได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก โดยศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติ งานแนะแนวในโรงเรียนในเขตอำเภอและนอกเขตอำเภอเมืองมีปัญหาในระดับปานกลาง โรงเรียน ที่เปิดทำการสอน 1 ปี 2 ปี 3 ปี และ 4 ปี มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนในเขตอำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมืองพบว่าแตกต่างกัน ยกเว้นด้านทักษะความสามารถของครู ด้านการประสานงาน ด้านการปฏิบัติ ด้านตัวนักเรียน ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านประโยชน์ของงานแนะแนว การปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนที่เปิดสอน 1 ปี 2 ปี 3 ปี และ 4 ปี พบว่า แตกต่างกัน

รติกร แก้วแท้ (2539 : 65-67) ได้ศึกษาสภาพการจัดบริการแนะแนวตามความคาดหวัง และตามความเป็นจริงในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าสภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนว ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัด เพชรบูรณ์ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ความคาดหวังของครูแนะแนวที่ต้องการจัดบริการ แนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดเพชรบูรณ์ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ระพีพันธ์ คงประเสริฐ (2540 : 68-71) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่องานแนะแนว และปัญหาของนักเรียนกับการปฏิบัติงานแนะแนวของครูประจำชั้นในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า เจตคติต่องานแนะแนว มีความสัมพันธ์เชิงนิมิตกับการปฏิบัติงานแนะแนวของครูประจำชั้น ปัญหาของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์เชิงนิมิตกับการปฏิบัติงานแนะแนวของครูประจำชั้น ผลการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอนพบว่า เจตคติต่องานแนะแนวสามารถ ทำนายการปฏิบัติงาน แนะแนวของครูประจำชั้นได้

ธีระศักดิ์ ธงภักดิ์(2542 : 78-83) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ปฏิบัติตามนโยบาย 6 ประการ ของแผนพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2540-2544) โดยใช้แบบสอบถามกับครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 95 คน ประจำปีการศึกษา2542 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย จาก 95 โรงเรียน ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ครูแนะแนวมีปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานตามนโยบายทั้ง 6 นโยบายของแผนพัฒนาการแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2540-2544) โดยภาพรวมและเป็นรายนโยบายอยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ นโยบายที่ 2 ส่งเสริมและเร่งรัด การบริการแนะแนวนโยบายที่ 4 ส่งเสริมสนับสนุน ให้จัดระบบสารสนเทศมีการผลิตการใช้ การพัฒนาสื่อและเครื่องมือทาง การแนะแนวนโยบายที่ 1 ปฏิรูประบบบริหาร และการจัดการ นโยบายที่ 3

พัฒนาครูแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวนโยบายที่ 5 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวและนโยบายที่ 6 ส่งเสริมให้ มีการวิเคราะห์วิจัยติดตาม และประเมินผลงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ

2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ร็อตเชฟเฟอร์.(Rottschaffer.1972 : 148) ได้ศึกษาสภาพและขอบข่ายของบริการแนะแนวในโรงเรียน ของสมาคมคริสเตียนแห่งชาติ จำนวน 20 โรงเรียน การวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนแรก เป็นการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามครูใหญ่ 20 คน ครู 107 คน และครูแนะแนว 25 คน ตอนที่ 2 เป็นการศึกษาเจตคติของบุคลากร ดังกล่าว ที่มีต่อโครงการแนะแนวในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า

1.ครูใหญ่เป็นคนเห็นความจำเป็นของบริการแนะแนว และพยายามที่จะสนับสนุนให้โครงการแนะแนวในโรงเรียนสมบูรณ์ขึ้น

2.มีโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 เท่านั้น ที่มีครูแนะแนวที่ทำงานเต็มเวลา

3.ครูส่วนใหญ่ไม่ได้เตรียมตัวทางวิชาการเพื่อรับผิดชอบในการจัดบริการแนะแนว

4.เจตคติของครูใหญ่ ครูแนะแนว และครูที่มีต่อโครงการแนะแนว ในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

5.ความมั่นคงของโครงการขึ้นอยู่กับการณ์ที่ครูใหญ่มีเจตคติเชิงนิมานต่อโครงการแนะแนว การจัดบริการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนอย่างมีระบบ และการให้ข่าวสารทางการศึกษาและอาชีพอย่างกว้างขวาง ส่วนสาเหตุที่ทำให้โครงการแนะแนวในโรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง เป็นเพราะขาดบุคลากร ที่จะมาดำเนินงาน กล่าวคือ โรงเรียนไม่มีครูแนะแนวที่ทำงานเต็มเวลา ไม่มีการฝึกอบรมครูประจำการ และขาดการติดตามผล

จากงานวิจัยและงานการศึกษาค้นคว้าทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ กล่าวสรุปได้ว่าการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนเป็นบริการที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องจัดบริการให้แก่ นักเรียนอย่างทั่วถึง แม้จะมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานก็ตาม จะเห็นได้ว่าปัญหาในการดำเนินงานแนะแนวในด้านการขาดครูแนะแนวหรือผู้ชำนาญการในด้านการแนะแนว การประสานความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของการจัดบริการแนะแนว งานแนะแนวเป็นงานที่ต้องอาศัยทักษะ ประสิทธิภาพในการดำเนินการซึ่ง ผลการวิจัยหลายฉบับได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่ดีของครูแนะแนวว่าคุณลักษณะบุคลิกภาพของครูแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้ผู้มา รับบริการเข้ามาใช้บริการ และยังมีผลต่อประสิทธิภาพในการประสานงาน การทำงานให้บรรลุเป้าหมายของการจัดบริการแนะแนว ตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนให้ครบทุกด้าน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ด้วยการอบรมครูให้ทำหน้าที่ครูแนะแนว เห็นความสำคัญของการพัฒนานักเรียน ซึ่งจะเป็นบุคลากรที่สำคัญในอนาคตของประเทศชาติ

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

3.1 ความหมายของวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

สูนีย์ เหมะประสิทธิ์ (2540 : 133) ให้ความหมายว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นรูปแบบการวิจัยที่สะท้อนถึงตนหรือการตรวจสอบตนเอง เพื่อให้ผู้ร่วมทำวิจัยได้ปรับปรุงการปฏิบัติงานประการหนึ่งทำให้เข้าใจถึงการปฏิบัติงานของตนเองและทีมงานหรือองค์กรประการหนึ่ง และตัดสินใจในการเลือกสภาพการณ์ที่เหมาะสม เพื่อดำเนินการทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพประการหนึ่ง

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์(2540 : 11) ให้ความหมายว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยเพื่อหาทางในการแก้ไขปัญหาทางการศึกษาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบันที่เป็นปัญหาเฉพาะด้าน และยังเป็น การวิจัยเพื่อพัฒนาอีกด้านหนึ่งด้วย เพราะว่างานวิจัยในรูปแบบนี้จะสามารถนำไปใช้ในสภาพจริง ๆ ท้นต่อเหตุการณ์ได้ทันที ซึ่งจะเป็นการวิจัยหารูปแบบใหม่ วิธีการปฏิบัติใหม่หรือเทคนิคใหม่ หรือวิจัยโครงการใหม่ ๆ หรือกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น วิธีการสอนรูปแบบใหม่ เทคนิคการสอน เป็นต้น

ประพนธ์ เจียรกุล (2542 : 16) ให้ความหมายว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อจะนำสิ่งที่ได้ไปปรับปรุงงานเฉพาะหน้าหรืองานในหน้าที่ของตนหรือของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งไม่มุ่งที่จะนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีทั่ว ๆ ไป ตัวอย่างการวิจัยเชิงปฏิบัติ เช่น เกี่ยวกับ การเรียนการสอนที่กระทำโดยครูผู้สอนวิชานั้น ๆ

ชูศรี วงศ์รัตน์ (2543 : 78) ให้ความหมายว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัย ที่นำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้โดยมุ่งที่จะแก้ปัญหาเฉพาะเรื่องเฉพาะที่หรือเพื่อปรับปรุง การปฏิบัติงานของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งโดยเฉพาะ โดยต้องการที่จะนำผลวิจัยที่ได้ไปใช้ ในการแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

อรรณู สุธาสิโนบล(2544 : 67) ให้ความหมายว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยอย่างมีระบบ โดยการนำหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทันทีอันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอิบบัดด์.(Ebbutt.1983:22) ให้ความหมายว่า การวิจัยปฏิบัติการเน้นที่วิธีการดำเนินงานว่าเป็นการใช้วิธีการเชิงระบบ เพื่อพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานอย่างมีแนวทางและส่องสะท้อนผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นของตนเอง

เค็มมิสและแม็คทาจกาจ(Kemmis and Mc taggart.1988:15) ได้ให้ความหมายของการวิจัย ปฏิบัติการว่า เป็นรูปแบบของการศึกษาวิจัยแบบส่องสะท้อนตนเองของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน จากผลการปฏิบัติงานของกลุ่ม เพื่อพัฒนาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติให้ถูกต้องชอบธรรม กับบริบททางสังคม รวมทั้งเป็นการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานและสภาพการณ์ที่เป็นอยู่

กล่าวโดยสรุปได้ว่า วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัยที่มุ่งในการพัฒนา แก้ไข การดำเนินงานต่าง ๆ โดยมีบุคลากรในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยมีการตั้งจุดมุ่งหมายร่วมกัน ต้องอาศัยการทำงานอย่างเป็นระบบและการสะท้อนผลประเมินผลจากสมาชิกในหน่วยงาน

3.2 จุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537 : 13) ได้กล่าวถึงแนวคิดและจุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ไว้ดังนี้

1. มุ่งหวังในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานประจำให้ดีขึ้น โดยนางานที่ปฏิบัติมาวิเคราะห์หาสาระสำคัญของสาเหตุที่เป็นปัญหา อันเป็นเหตุให้การปฏิบัติงานนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และร่วมกันกับคณะทำงานในการวางแผนการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีระเบียบ

2. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องเรียน

3.3 ลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537 : 13) ได้สรุปหลักการที่สำคัญ ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีดังนี้

1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นความพยายามที่จะปรับปรุงการศึกษา โดยการเปลี่ยนแปลงการศึกษานั้นและเรียนรู้ลำดับของการเปลี่ยนแปลงนั้น

2. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการทำงานของกลุ่ม และใช้การปรึกษาหารือร่วมมือทำงานให้เกิดความเปลี่ยนแปลง โดยปฏิบัติตามแนวทางกลุ่มกำหนด

3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ใช้การสะท้อนการปฏิบัติ โดยประเมินตรวจสอบในทุกๆ ขั้นตอน เพื่อปรับปรุงการฝึก หรือปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย

4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระเบียบ โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องนำความคิดเชิงนามธรรมมาทดลองฝึกปฏิบัติ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการทดสอบ แนวคิดนั้นถูกต้องหรือผิด

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เริ่มจากจุดเล็กๆ อาจเริ่มต้นจากบุคคล(ครูหรือนักวิจัย) คนเดียวพยายามดำเนินการให้มีการเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงบางสิ่งบางอย่างทางการศึกษาให้ดีขึ้น โดยขณะที่ปฏิบัติการต้องปรึกษาและรับฟังข้อคิดเห็นและอาศัยการร่วมปฏิบัติจากผู้เกี่ยวข้อง

6. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการสร้างความรู้ใหม่ ที่ให้แนวทางปฏิบัติเชิงรูปธรรมจากการบันทึก พัฒนาการของกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ขณะเดียวกันสามารถนำปรากฏการณ์ที่ศึกษามาประมวลเป็นข้อมูลเสนอเชิงทฤษฎี ได้แนวทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้ เมื่อนำมาแก้ปัญหาในชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้เรียนรู้และวิเคราะห์วิจารณ์จากผลที่ได้จากการปฏิบัติ จะทำให้ได้รูปแบบการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของชั้นเรียน และระบบของตนเองได้อย่างแท้จริง

ชูศรี วงศ์รัตน (2543 : 79) สรุปลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ไว้ดังนี้

1. เริ่มต้นจากปัญหาทางการปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงาน
2. มุ่งแก้ไขเฉพาะเรื่องหรือมุ่งปรับปรุงการปฏิบัติงาน
3. เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา
4. เป็นการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมและวิธีการ
6. เป็นการดำเนินการแล้วประเมินเป็นระยะ
7. ดำเนินการภายใต้สภาพปกติ
8. เก็บข้อมูลอย่างละเอียดตลอดเวลาการวิจัย
9. ใช้ผลการวิจัยเฉพาะกลุ่มที่ศึกษา

อรรณู สุชาติโนบล (2544 : 67-68) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการมีลักษณะที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

1. เริ่มต้นจากความต้องการปรับปรุงงานให้ดีขึ้นโดยค้นพบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติจริง
2. มุ่งแก้ปัญหาเฉพาะจุด เฉพาะเรื่อง
3. เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน
4. เป็นการวิจัยเพื่อประเมินตนเองของผู้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
5. เป็นการวิจัยซึ่งผู้ประสบปัญหาเองย่อมจะดำเนินการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้ดีกว่าการวิจัยโดยบุคคลภายนอก
6. เป็นการวิจัยเพื่อวิเคราะห์งาน วางแผนเพื่อปรับปรุงงานนั้นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
7. เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม การเปลี่ยนแปลงและวิธีการ
8. เป็นการวิจัยที่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อให้ทราบความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการทำงานในระยะต่อไป
9. เป็นการวิจัยที่ดำเนินการภายใต้สิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ปกติ
10. มีการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
11. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องเหมาะสม สอดคล้องกับเรื่องที่วิจัย
12. เป็นการวิจัยที่ไม่ยึดแบบแผนเนื่องจากเป็นการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาเฉพาะจุดเฉพาะเรื่องที่จะแก้ไขเท่านั้น
13. การดำเนินการวิจัยมีการทดสอบสมมติฐานโดยการปฏิบัติจริง

14.การประเมินผลการวิจัยมุ่งพิจารณาขอบเขตวิธีการแก้ปัญหาหรือกระบวนการวิจัยและนำผลการวิจัยมาใช้ปรับปรุงงานได้เฉพาะเรื่อง

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาคำตอบในการค้นพบจุดมุ่งหมายร่วมกันโดยทุกคน มีส่วนร่วมกระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ ผลการวิจัยใช้ได้ในการพัฒนาหน่วยงานนั้นๆ การวิจัยมีลักษณะเฉพาะ

3.4 กระบวนการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

ชูศรี วงศ์รัตน์ (2543 : 80-81) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมการและการวางแผน(Planning) ขั้นนี้เป็นขั้นของการเตรียมการและการวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ปัญหาหรือปรับปรุงงานโดยดำเนินการ ดังนี้

- 1.1 การกำหนดปัญหาหรือค้นหาปัญหา
- 1.2 หาวิธีการ หรือแนวทางการแก้ปัญหา
- 1.3 กำหนดแนวทางการปฏิบัติ

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติตามแผน(Acting) ขั้นนี้เป็นหัวใจของการทำวิจัย ผู้วิจัยต้องเป็น ผู้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องภายใต้สภาพการณ์ปกติ มีการเก็บข้อมูลอย่างละเอียดตลอดเวลาจากการจัดแต่ละกิจกรรมและนำมาเชื่อมโยงกับกิจกรรมต่อไป วิธีเก็บข้อมูลที่สำคัญที่สุด คือ การสังเกตการดำเนินการในขั้นนี้สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

ขั้นที่ 3 การสังเกต(Observing) ขั้นนี้เป็นวิธีการที่สำคัญที่สุด ผู้วิจัยต้องสังเกตอย่างละเอียด รอบคอบ ผู้วิจัยต้องมีความไวในการสังเกตการณ์ที่ไม่คาดคิด ต้องสังเกตทั้งกระบวนการปฏิบัติ และผลการปฏิบัติ ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลกลับ (Reflecting) ผู้วิจัยทำการพิจารณาผลการปฏิบัติจากข้อมูลที่ได้ในขั้นที่ 3 เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานในขั้นที่ 4 เพื่อสะท้อนไปสู่การปรับปรุงใหม่หรือการทำซ้ำเพื่อยืนยันผล

อรรณู สุธาสิโนบล (2544 : 68) ได้กล่าวถึง วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามหลักการของ Kemmis and Mc Taggard ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1.ขั้นวางแผน(Planning) หมายถึง การเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น
- 2.ขั้นปฏิบัติการ(Acting) หมายถึง การใช้กลวิธีที่ได้จากการวางแผนในการลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา
- 3.ขั้นการสังเกตและการประเมินผล(Observing) หมายถึง การประเมินผลจากการกระทำหรือการปฏิบัติโดยใช้วิธีการและเทคนิคต่างๆที่เหมาะสม

4.ขั้นสะท้อนผลย้อนกลับ(Reflecting) หมายถึง การสะท้อนถึงผลการประเมินกระบวนการต่างๆของการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อนำไปสู่การกำหนดปัญหาใหม่ (ซึ่งอาจมีมากกว่า 1 ปัญหา)

ด้วยลักษณะวิธีการดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้เกิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีลักษณะเป็นการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน คือ เมื่อแก้ปัญหาหนึ่งได้อาจเกิดปัญหาอื่นหรืออาจส่งผลกระทบและก่อให้เกิดปัญหาใหม่

จากกระบวนการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ดังกล่าว สรุปความหมายได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเมื่อนำมาใช้ในการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการปฏิบัติงานโดยผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้เรียนรู้และวิเคราะห์ วิเคราะห์จากผลที่ได้จากการปฏิบัติ จะทำให้ได้รูปแบบการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของระบบหน่วยงานได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ภัทรพล พาลพ่าย.(2547) ได้ศึกษาการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกรณีโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยจังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษางาน 4 ภารกิจ ในโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยจังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานในโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดฉะเชิงเทรา การดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยใช้ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนองค์การ ดังนี้ 1) สำรวจข้อมูลเบื้องต้น 2) สร้างความตระหนัก 3) รวบรวมข้อมูล 4) การวางแผน 5) การสอดแทรก 6) การสร้างทีมงาน 7) การประเมินผล และ 8) การสรุปและรายงาน มาเป็นกรอบแนวคิด จากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน พิจารณาและออกแบบสอบถามภารกิจของโรงเรียน 4 ภารกิจ ครูผู้ปฏิบัติการ จำนวน 15 คน พิจารณารายละเอียดของ 4 งาน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการบริหารงานใน 4 ภารกิจ คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาระบบงานของโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนา

สุวัฒนา ภูริโรจน์ (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม:กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องฝ้าย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาแบบบูรณาการ ศึกษาผลของการใช้หลักสูตรประถมศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและต่อการปฏิบัติการสอนของครูโรงเรียนบ้านร่องฝ้าย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย กลุ่มเป้าหมายจำนวน 36 คน ผลการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนได้เสียของโรงเรียน อันได้แก่ ครู นักเรียน ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง และองค์กรส่วนท้องถิ่น เห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้วิธีการปรับปรุงหลักสูตรเดิมมาเป็นหลักสูตรแบบบูรณา

การ มีการสอนแบบบูรณาการ สำหรับเนื้อหาสาระของหลักสูตรต้องการให้มีเรื่องยาเสพติด อาชีพที่มีในชุมชน วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพตามลำดับ ทุกฝ่ายต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการแสวงหาทรัพยากรมาเกื้อหนุนการจัดการเรียนการสอนให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนและได้เรียนรู้จากของจริงที่มีใน ท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักความหวงแหน ความภาคภูมิใจและต้องการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองต่อไป ในกระบวนการจัดทำหลักสูตรระดับประถมศึกษาในระดับสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนนั้นพบว่าสิ่งที่สำคัญ คือ การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนมีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผล ตลอดจนร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยทุกฝ่ายต้องมีความตระหนัก เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ตามแนวทางที่ร่วมกันวางแนว การปฏิบัติไว้เพื่อให้ทุกฝ่ายได้นำศักยภาพที่มีในตนเองมาใช้ให้เกิดศักยภาพสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และมีความพึงพอใจในการได้มีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ส่วนการศึกษาผล การใช้หลักสูตรประถมศึกษาแบบบูรณาการปรากฏว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง “ร่องเฝียวบ้านเรา” และมีความสามารถด้านทักษะสูงกว่าก่อนเรียนส่วนผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา แบบบูรณาการเรื่อง “ร่องเฝียวบ้านเรา” นักเรียนทุกคนมีความเห็นตรงกันว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการ ทำให้มีความกระตือรือร้นในการเรียน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเข้าใจง่าย สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาของชุมชนเรื่อง การประกอบอาชีพ เกษตรกรรม และการแก้ปัญหายาเสพติด ในด้านการปฏิบัติการสอน คณะครูมีการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลอยู่ในขั้นดี

อวยชัย สุตทัง.(2548). ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดายอย อำเภอไทรโยค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดายอย อำเภอไทรโยค กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 11 คน ได้แก่ ผู้ดำเนินการวิจัยจำนวน 1 คน บุคลากรในโรงเรียนบ้านดายอย จำนวน 10 คน เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน ได้แก่ วิทยากรที่มาร่วมเป็นผู้นิเทศก์ จำนวน 2 คน ศึกษาานิเทศก์ที่สมัครใจมาร่วมนิเทศจำนวน 2 คน และบุคลากรในโรงเรียนบ้านดายอยที่เป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 11 คน ผลการวิจัยพบว่า 1.การสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยก่อนการดำเนินการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนบ้านดายอย บุคลากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญและสามารถแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้ แต่คิดว่าการดำเนินการวิจัย ในชั้นเรียนไม่สามารถดำเนินไปพร้อม ๆ กับการสอนปกติได้ บางส่วนได้มีการดำเนินการด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนบ้าง แต่ไม่ประสบความสำเร็จบางส่วนได้รับการอบรมมาแล้วแต่ไม่สามารถดำเนินการได้ และบางส่วนยังไม่ได้รับการอบรมแต่มีความต้องการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้ร่วมวิจัยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนว่า การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่

เกี่ยวข้องเป็นเรื่องสำคัญ และการวิจัยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและจบด้วยการไข
 นวัตกรรมแก้ปัญหามากที่สุด แต่เห็นว่าครูทุกคนสามารถปฏิบัติได้น้อย 2.การพัฒนาบุคคลให้
 ประสบความสำเร็จตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการประกอบด้วยการวางแผนการพัฒนา (P-
 Planning) การปฏิบัติการพัฒนา (A-Action) การสังเกตการณ์เพื่อเก็บข้อมูล (O-Observation) และ
 การนำข้อมูลมาสะท้อนผลการพัฒนา (R-Reflection) เพื่อนำมาวางแผนการพัฒนาในวงรอบต่อไป
 การดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้วยการอบรมพบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีการเตรียมตัวก่อนอบรมปานกลาง
 แต่ขณะที่เข้ารับการอบรม ผู้ร่วมวิจัยมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำงานที่ได้รับมอบหมายสนใจศึกษา
 เพิ่มเติมและมีความเข้าใจในเนื้อหา มาก การพัฒนาด้วยการนิเทศงานพบว่า ผู้ร่วมวิจัยมีพฤติกรรม
 ขณะปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยการแสดงความสนใจในการปฏิบัติ
 งานวิจัยที่เป็นรูปธรรมชัดเจนและสังเกตได้มากที่สุด ผลการวิเคราะห์เอกสารที่ผู้ร่วมวิจัยได้จัดทำ
 ขณะปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา การเสนอ
 วิธีการแก้ปัญหาหรือวิธีการพัฒนารูปธรรมชัดเจนและแก้ปัญหาได้ มีการกำหนดทิศทางการ
 แก้ปัญหาได้ชัดเจน และมีการศึกษาเอกสารข้อมูลในการปฏิบัติงานวิจัยมากที่สุด 3.เมื่อสิ้นสุดการ
 พัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(PAOR) ผู้
 ร่วมวิจัยนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาฝึกปฏิบัติการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การนิเทศช่วยให้
 บุคลากรดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนได้ และพบว่า ผู้ร่วมวิจัยให้ความร่วมมือในการรับการ
 นิเทศ การดำเนินการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนให้ประสบความสำเร็จ
 ต้องประกอบไปด้วยการให้ความรู้ การนิเทศแนะนำ และมีการควบคุมหรือการกำกับติดตามงาน
 อย่างสม่ำเสมอ

จากงานวิจัยเกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กล่าวสรุปได้ว่า การนำวิจัยเชิงปฏิบัติการ
 มาพัฒนางาน โดยให้สมาชิกในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเกิดการ
 พัฒนยั่งยืน ทุกคนเห็นความสำคัญของการพัฒนาองค์กรและบุคลากรซึ่งจะเป็นบุคลากรที่สำคัญ
 ในอนาคตของประเทศชาติ แต่การวิจัยเชิงปฏิบัติการให้ประสบความสำเร็จต้องประกอบไปด้วยการ
 ให้ความรู้การนิเทศแนะนำ และมีการควบคุมหรือการกำกับติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ โดย
 สนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา และพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา(ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่1-2) โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตาม ขั้นตอนและวิธีการตามลำดับ ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1.การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา (ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่1-2) ในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งโรงเรียน จำนวน 8 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 5 สิงหาคม 2549 ถึง 17 พฤศจิกายน 2549

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action)

ระยะที่ 2 ระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน 2549 ถึง 5 มีนาคม 2550

ขั้นที่ 3 การสังเกต (Observing)

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflecting)

2.การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
- 2.โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

3. แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

4. แบบประเมินผลการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.การสร้างแบบสัมภาษณ์การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยมีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้

1.1ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

1.2 กำหนดนิยามการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

1.3สร้างแบบสัมภาษณ์การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง ให้ครอบคลุมเนื้อหา

1.4 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ครอบคลุมเนื้อหา

1.5นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการแนะแนว 3 ท่าน คือ อาจารย์กาญจนา ภู่วรรณ อาจารย์วิไลวรรณ ใจแก้ว และอาจารย์กมล ประทีปธีรานันต์ เพื่อหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้ความสอดคล้องของข้อความถามกับนิยามการดำเนินการ (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

1.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วไปใช้

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 2.ตำแหน่ง.....
- 3.ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาชั้น.....
- 4.วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์

1.ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

.....

.....

2.ท่านมีกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินงานแนะแนว อย่างไร

.....

.....

3.ท่านปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว อย่างไร

.....

.....

4.ท่านมีการพัฒนาตนตามคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว อย่างไร

.....

.....

5.ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการแนะแนว ตามแนวที่ท่านปฏิบัติ เป็นอย่างไร

.....

.....

6.ท่านได้มีผลการประเมินผลการจัดการแนะแนว อย่างไร

.....

.....

7.ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานแนะแนวอย่างไร

.....

.....

2.การสร้างโปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา โดยมีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้

2.1ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษาเพื่อกำหนดกรอบ ขอบเขตของเนื้อหาและกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2 กำหนดนิยามการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และสร้างโปรแกรม การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้ครอบคลุมเนื้อหาการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ตามหัวข้อ

1. ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว
2. ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก
 - 2.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูล
 - 2.2 งานสารสนเทศ
 - 2.3 งานให้คำปรึกษา
 - 2.4 งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ
 - 2.5 งานติดตามและประเมินผล
3. กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว
4. บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว
5. คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว
6. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว
7. การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว

2.3 นำโปรแกรมการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาหาความเที่ยงตรงตาม เนื้อหา (Content validity) โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว 3 ท่าน คืออาจารย์กาญจนา ภู่วรรณ อาจารย์วิไลวรรณ ใจแก้ว และ อาจารย์กมล ประทีปธีรานันต์ เพื่อหาคุณภาพของ โปรแกรม โดยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้ความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามการ ดำเนินการ (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

- 2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 2.5 นำโปรแกรมที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วไปใช้

ตัวอย่างโปรแกรมการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

1.ชื่อเรื่องที่จะพัฒนา ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว

2.เวลา 2 ชั่วโมง

3.วัตถุประสงค์

1.กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวในเรื่องความหมายของการแนะแนว จุดมุ่งหมายของการแนะแนว กรอบแนวคิดการแนะแนวและปรัชญาการแนะแนว

2.กลุ่มเป้าหมายมีหลักในการปฏิบัติงานแนะแนวอย่างถูกต้อง

4.ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความหมาย จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

2. ปรัชญาการแนะแนว

3. หลักการของการแนะแนว

4. กรอบแนวคิดการแนะแนว

5.รูปแบบการจัดการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.สื่อการเรียนรู้ 1.ใบงาน “แนะนำ แนะแนว”

2.ใบความรู้ “ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว”

7.การดำเนินกิจกรรม

7.1 ขั้นนำ

1. วิทยากรนำเข้าสู่การร้องเพลง “แนะแนวคืออะไร”

2. สุ่มถามความหมายของการแนะแนวจากคณะผู้เข้ารับการอบรม

7.2 ขั้นดำเนินการ

1. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมให้ความหมายของการแนะแนว

2.วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับความหมาย จุดมุ่งหมายของการแนะแนว ปรัชญา ของการแนะแนว หลักการของการแนะแนว และกรอบแนวคิดการแนะแนว โดยผู้เข้ารับการอบรมศึกษา ใบความรู้ควบคู่กับการรับฟังการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากร โดยผู้เข้ารับการอบรม มีส่วนร่วม

3. ครูผู้เข้ารับการอบรมทำใบงานเรื่อง “แนะนำ แนะแนว” แล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว ว่ามีความสำคัญอย่างไรในการดำเนินงานแนะแนว

7.3 ขั้นสรุป

วิทยากรและครูร่วมกันสรุปความหมาย จุดมุ่งหมายของการแนะแนว ปรัชญาของ การแนะแนว หลักการของการแนะแนว กรอบแนวคิดการแนะแนว

8. การประเมินผล

ความสนใจในการเข้าร่วมอบรมและผลจากใบงานการแสดงความคิดเห็นของครู

**3.การสร้างแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้**

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน
ประถมศึกษา

3.2 กำหนดนิยามการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

3.3 สร้างแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการ
ดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ให้ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 90 ข้อ

3.4 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ครอบคลุม
เนื้อหา

3.5 นำแบบทดสอบความรู้การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา หาความ
เที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว 3 ท่าน คืออาจารย์
กาญจนา ภู่วรรณ อาจารย์วิไลวรรณ ใจแก้ว และ อาจารย์กมล ประทีปธีรานันต์ เพื่อหาคุณภาพ
ของโปรแกรม โดยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้ความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามการ
ดำเนินการเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

3.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.7 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์
คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .22 - .77 และมีค่าอำนาจจำแนกเฉลี่ยทั้งฉบับ
เท่ากับ .41

3.8 วิเคราะห์ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบเป็นรายข้อ คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า
ความยากง่ายตั้งแต่ .27 - .72 และมีค่าความยากง่าย เฉลี่ยทั้งฉบับ เท่ากับ .50 จำนวน 82 ข้อ ไป
ทดลองใช้

3.9 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบซ้ำ Test – retest reliability คณะครูโรงเรียน
บ้านดอนทอง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดกลาง มี
จำนวนครูและนักเรียน ตลอดจนมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร Pearson Product-moment correlation ของแบบทดสอบความรู้ก่อนและ
หลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ .91

3.10 นำแบบทดสอบที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วไปใช้

ตัวอย่างแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

**แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา**

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา

ขอให้ท่านตอบทั้ง 2 ตอน และให้ท่านตอบด้วยความสบายใจที่ตรงกับความเข้าใจของท่านมากที่สุด โปรดตอบทุกข้อ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

1.2 ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหาร

☐ ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย × ลงในข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

0. ข้อใดให้ความหมายของการแนะแนว ได้ถูกต้อง

ก. การแนะแนวเป็นการช่วยนักเรียนให้นักเรียนช่วยเหลือตนเองได้

ข. การแนะแนวเป็นการช่วยให้นักเรียนแก้ไขปัญหา

ค. การแนะแนวเป็นการให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่นักเรียน

ง. การแนะแนวเป็นการบอกทางที่ดีให้นักเรียนโดยครู

00. จุดมุ่งหมายของการแนะแนวในโรงเรียน หมายถึงข้อใด

ก. เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนานักเรียน

ข. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนที่มีความสามารถทางสมองที่สูงขึ้น

ค. เพื่อการวางแผนการศึกษาและอาชีพ

ง. ข้อ ก และ ข

4.การสร้างแบบประเมินผลการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้

- 4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
- 4.2 กำหนดนิยามการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
- 4.3 สร้างแบบประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ให้ครอบคลุมเนื้อหา
- 4.4 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ครอบคลุมเนื้อหา
- 4.5 นำแบบทดสอบความรู้การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว 3 ท่าน คืออาจารย์กาญจนา ภู่วรรณ อาจารย์วิไลวรรณ ใจแก้ว และ อาจารย์กมล ประทีปธีรานันต์ เพื่อหาคุณภาพของโปรแกรม โดยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาให้ความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามการดำเนินการ เลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
- 4.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 4.7 นำแบบประเมินที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วไปใช้

ตัวอย่างแบบประเมินผลการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

แบบประเมินผลการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง

1)แบบประเมินฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ข้อมูลที่ได้จะนำไปพัฒนาการแนะแนวในโรงเรียนต่อไป

2)แบบประเมินฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ/การแสดงความคิดเห็น

3)ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนของท่าน ตามที่ท่านปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

1.2 ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหาร

☐ ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

1. ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

1.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูล

ข้อ	รายการ	ผลสำเร็จ	ปัญหาและอุปสรรค
00	การจัดทำระเบียบนสะสม		

1.2 งานสารสนเทศ

ข้อ	รายการ	ผลสำเร็จ	ปัญหาและอุปสรรค
00	การจัดป้ายนิเทศ		

1.3 งานให้คำปรึกษา

ข้อ	รายการ	ผลสำเร็จ	ปัญหาและอุปสรรค
00	การให้คำปรึกษารายบุคคล		

1.4 งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ

ข้อ	รายการ	ผลสำเร็จ	ปัญหาและอุปสรรค
00	การจัดเด็กเข้าเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมตามความสนใจและความถนัด		

1.5 งานติดตามและประเมินผล

ข้อ	รายการ	ผลสำเร็จ	ปัญหาและอุปสรรค
00	การติดตามผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม		

2. กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

ข้อ	รายการ	ผลสำเร็จ	ปัญหาและอุปสรรค
00	คณะกรรมการแนะแนวมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแนะแนว		

3. การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

ข้อ	รายการ	ผลสำเร็จ	ปัญหาและอุปสรรค
00	สนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียน		

4. คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนวที่มีอยู่ในตัวของท่าน

ข้อ	รายการ	ผลสำเร็จ	ปัญหาและอุปสรรค
00	บำเพ็ญตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่เด็กและสังคม		

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวของท่าน

ข้อ	รายการ	ผลสำเร็จ	ปัญหาและอุปสรรค
00	ผู้เรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศใน การพัฒนาดตนเองด้าน การศึกษาการงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม		

6. การประเมินผลการบริหารจัดการแนะแนวของท่าน

ข้อ	รายการ	ผลสำเร็จ	ปัญหาและอุปสรรค
00	การประเมินผลการสอนกิจกรรม แนะแนวในชั้นเรียน		

ตอนที่ 3 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

คำชี้แจงขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนของท่าน ที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ความหมายของระดับความสำเร็จ

5	หมายถึง	ความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับ มากที่สุด
4	หมายถึง	ความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับ มาก
3	หมายถึง	ความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับ ปานกลาง
2	หมายถึง	ความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับ น้อย
1	หมายถึง	ความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านผลผลิต

ข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับความสำเร็จ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
0	ผู้เรียนรู้ความสนใจความถนัด ความสามารถของตนเอง					
00	ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่า ภูมิใจในตนเองและผู้อื่น					

ตัวชี้วัดที่ 2 ด้านกระบวนการ

ข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับความสำเร็จ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
0	มีการดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน และจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทันสมัยอยู่เสมอ					
00	มีการจัดโปรแกรมชุดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียน เช่นชุดกิจกรรมการรักและเห็นคุณค่าในตนเองชุดกิจกรรมการสร้างประสิทธิภาพทางการเรียน ชุดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ชุดกิจกรรมพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรมและจริยธรรม					

ตัวชี้วัดที่ 3 ด้านปัจจัย

ข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับความสำเร็จ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
0	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว					
00	ครูทุกคนตระหนักเห็นความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว และมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านจิตวิทยาและการแนะแนว					

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยของตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

เกณฑ์ของ ชุศรี (ชุศรี วงศ์รัตนะ 2537 : 85) และ กานดา (ผศ.กานดา พูนลาภทวี 2530 : 81)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	ตัวชี้วัดความสำเร็จในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	ตัวชี้วัดความสำเร็จในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	ตัวชี้วัดความสำเร็จในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	ตัวชี้วัดความสำเร็จในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	ตัวชี้วัดความสำเร็จในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ/การแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 5 สิงหาคม 2549 ถึง 10 มีนาคม 2550 โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ระยะ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1

ขั้นที่ 1 การวางแผนดำเนินงาน (Planning) ขั้นตอนการดำเนินงาน โดยกลุ่มผู้ร่วมพัฒนา ได้ศึกษาวิเคราะห์เอกสารและสภาพทั่วไปด้านการแนะแนวของโรงเรียน เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือสำรวจสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยใช้แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง เพื่อร่วมวางแผนกำหนดหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Acting) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ดังต่อไปนี้

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง หลักการและเหตุผล

งานแนะแนวในสถานศึกษาเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนด้วยการจัดบริการและกิจกรรมแนะแนวที่หลากหลาย เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม โดยมุ่งส่งเสริมและเต็มเต็มให้ผู้เรียนสามารถจัดการชีวิตของตนได้ ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถบนพื้นฐานของความเชื่อว่า ทุกคนมีความแตกต่างกัน ทุกคนมีคุณค่า สามารถพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงาม ได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ การพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำให้แก่ผู้เรียน ด้วยการจัดกิจกรรมและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่องมีการบูรณาการกับกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มประสานงานกับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งการดำเนินงานแนะแนวต้องควบคู่กับการจัดกิจกรรมแนะแนว ให้สนองเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการแนะแนวและบริหารจัดการ(กรมวิชาการ.2545:2-3) ที่เน้นการแนะแนวมิติใหม่ ซึ่งเป็นการแนะแนวเชิงรุกที่มุ่งส่งเสริม พัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคง โดยการมีส่วนร่วม และประสานงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้รับบริการทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาคุณภาพทุกช่วงวัยของชีวิต ให้เป็นคนดี มีปัญญา และ มีความสุข ผู้บริหารและครูทุกคนมีบทบาทในการแนะแนว เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงให้กับ ผู้เรียนทั้งด้านชีวิตและสังคมอย่างต่อเนื่อง โดยใช้การแนะแนวเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม อีกทั้งมีความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนรู้จักตนเอง

พึงตนเอง ตัดสินใจอย่างเหมาะสม มีทักษะและประสบการณ์อย่างเพียงพอในการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพและปรับตัวเข้ากับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้อย่างเหมาะสม ทุกช่วงชีวิต

การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านกิจกรรมแนะแนวแก่ครู-อาจารย์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวในระดับประถมศึกษา เพื่อที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ที่กำหนดแนวทางการศึกษาในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของครูผู้จัดกิจกรรม ได้นำไปปรับใช้ และเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูแนะแนวต่อไป ซึ่งทิศทางและเป้าหมายในการดำเนินงานแนะแนวยังมีความหลากหลายอย่างไม่เป็นระบบที่แน่นอน นอกจากนั้นปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวพบในการดำเนินงานแนะแนว ก็เป็นสิ่งที่สมควรได้รับการศึกษา เพื่อนำมาพิจารณาในการพัฒนาการงานแนะแนว เพื่อช่วยให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวจากอดีตสู่ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการแนะแนวในระดับประถมศึกษายังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ซึ่งการดำเนินงานแนะแนวได้รับความสำคัญในโรงเรียนมัธยมศึกษาเพราะนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่น วัยที่ต้องการข้อมูลในเรื่องของการศึกษาต่อการแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวทางด้านส่วนตัวและสังคม ปัจจุบันปัญหาต่างๆ เข้าสู่โรงเรียนประถมศึกษามากขึ้น เนื่องจากเทคโนโลยีที่ก้าวไกลนักเรียนโตเร็วขึ้น และหากนักเรียนได้ทำความเข้าใจและรู้จักตนเอง ตั้งแต่วัยเด็กจะทำให้นักเรียนโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเองและหากเผชิญปัญหา ก็สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างสร้างสรรค์ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงร่วมกับคณะครูโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต1) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา ร่วมวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาขึ้น เพื่อใช้กระบวนการแนะแนวในการป้องกัน พัฒนา และช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความรู้พื้นฐานในการดำเนินงานแนะแนวและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา(ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่1-2) ของโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1

เป้าหมาย

- ด้านปริมาณ

1.ผู้บริหาร และคณะครูโรงเรียนวัดสระพัง มีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา รวม 8 คน

2.เกิดการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง

3.มีโครงสร้างการบริหารจัดการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง

- ด้านคุณภาพ

1.การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพังมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบครอบคลุมเนื้อหาที่ จัดอบรมในโครงการการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง

2.ผู้บริหารและครูทุกคนเห็นความสำคัญในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนและเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วิธีการฝึกอบรม

การอบรมเชิงปฏิบัติการ รูปแบบการบรรยายให้ความรู้ ฝึกทักษะในการดำเนินงานแนะแนว ควบคู่กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อภิปรายซักถามแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

เนื้อหา

ความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

1. ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว

1.1 ความหมายของการแนะแนว

1.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

1.3 กรอบแนวคิดการแนะแนว

1.4 ปรัชญาการแนะแนว

2. ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

2.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูล

2.2 งานสารสนเทศ

2.3 งานให้คำปรึกษา

2.4 งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ

2.5 งานติดตามและประเมินผล

3. กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

4. บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

5. คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

7. การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว

ระยะเวลาที่ฝึกอบรม / ตารางการฝึกอบรม

ระหว่างวันที่ 13-17 พฤศจิกายน 2549 รวม 5 วัน ตามหัวข้อดังนี้

ตาราง 1 ตารางการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

กิจกรรม	พฤศจิกายน (วันที่)				
	13	14	15	16	17
ทดสอบก่อนการอบรม	↔				
1.ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว	↔				
2.ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก	↔				
2.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูล					
2.2 งานสารสนเทศ		↔			
2.3 งานให้คำปรึกษา		↔			
2.4 งานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ			↔		
2.5 งานติดตามและประเมินผล				↔	
3.กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว				↔	
4.บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว					↔
5.คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว					↔
6.ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว					↔
7.การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว					↔
ทดสอบหลังการอบรม					↔

วิธีดำเนินการ

เป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยผู้เข้ารับการอบรมทุกท่านมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติการ

สถานที่ดำเนินการ

โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

วิทยากร

1. นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด (ผู้วิจัย)

นิสิตปริญญาโทคณะศึกษาศาสตร์ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. นายกมล ประทีปธีรานันต์ (ผู้ช่วยผู้วิจัย)

- ครู คศ.3 จิตวิทยาการแนะแนว หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา
- หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนกับชุมชน
- อุปนายกฝ่ายบริการและกิจกรรมพิเศษ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
- ประธานตรวจประเมินผลงานนักจิตวิทยาแนะแนวดีเด่น สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย

ไทย

- คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของ
สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2548

งบประมาณ

10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด

การประเมินผล

ติดตามประเมินผลการดำเนินการปฏิบัติงานแนะแนวในระดับประถมศึกษา ของครูที่เข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โดยใช้แบบสัมภาษณ์การพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และแบบประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ที่ปรึกษาโครงการ

ผศ.ดร.ทศพร ประเสริฐสุข

- ประธานผู้ควบคุมสารนิพนธ์
- กรรมการที่ปรึกษาสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
- อดีตนายกสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ปี 2545-2548

ความเห็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบโดยครูทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

ลงชื่อ

(นางศิริพร กำนารายณ์)

2 พฤศจิกายน 2549

ความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระพัง

☒ อนุมัติ

☐ ไม่อนุมัติ

☐ นำไปปรับปรุง

เป็นโครงการที่ดีต่อการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการแนะแนวให้แก่คณะครู

ลงชื่อ

(นายชนะชน ทักษะเกตุ)

2 พฤศจิกายน 2549

ระยะที่ 2

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observing) ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ติดตามประเมินผลการดำเนินการปฏิบัติงานแนะแนวในระดับประถมศึกษา ของครูที่เข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว โดยใช้แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาและแบบประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflecting) หลังจากที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ได้ติดตามประเมินผลเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานของครูที่เข้าร่วมพัฒนา ได้มีการนำข้อมูลจากการติดตามผล โดยการสัมภาษณ์และการประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มาร่วมประชุม ปรีกษาหรือวิเคราะห์สะท้อนผลข้อมูลการปฏิบัติงานจากการดำเนินงานแนะแนวในระดับประถมศึกษาแล้วมีสิ่งใดที่เกิดขึ้น เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนต่อไป

แบบแผนการทดลอง

1. ระยะที่ 1 แบบ One Group Pretest-Posttest Design (ล้วน สายยศ;และอังคณา สายยศ.2538:249) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แบบแผนการทดลอง แบบ One Group Pretest-Posttest Design

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T_1	X	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

T_1 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

x แทน การอบรมเชิงปฏิบัติการ

T_2 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

2. ระยะที่ 2 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการแจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญที่สุดในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์(Descriptive Analysis)ซึ่งจะนำมาสรุปผลงานการศึกษาค้นคว้าและแสดงแนวทางการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพหรือเป็นการปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยนำข้อมูลที่รวบรวมจากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ วิเคราะห์และประเมินสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีสิ่งใดที่ปฏิบัติดี หรือเหมาะสมมากน้อยเพียงใดอย่างไร พบปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป

4. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดการทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในการปฏิบัติงาน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการ อบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้สูตรการทดสอบค่า t (t -test for dependent sample)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ได้แก่

4.2.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จาก การสัมภาษณ์การพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และแบบประเมินผลการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

4.2.2 จัดหมวดหมู่ จำแนกข้อมูล และตรวจสอบข้อมูล ตามความมุ่งหมายของการศึกษา

4.2.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการแจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญที่สุดในรูปแบบการพรรณาวิเคราะห์(Descriptive Analysis)ซึ่งนำมาสรุปผลการศึกษาค้นคว้าและแสดงแนวทางการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ หรือเป็นการปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยนำข้อมูลที่รวบรวมจากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์และประเมินสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีสิ่งใดที่ปฏิบัติดี หรือเหมาะสมมากน้อยเพียงใดอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

4.2.4 การวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปความ

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 สถิติพื้นฐาน

4.3.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

4.3.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.3.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3.1.4 การทดสอบค่า t (t -test for dependent sample)

4.3.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.3.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.3.2.2 วิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของ แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษาทั้งรายข้อและรายฉบับ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ

4.3.2.3 ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบซ้ำ Test – retest reliability ของแบบทดสอบเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตร Pearson Product-moment correlation ของ แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา (ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่1-2) โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์และแปลผล

N	แทน	จำนวน
f	แทน	ความถี่
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum D$	แทน	ผลรวมความต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมความต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองกำลังสอง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา (t-distribution)
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนดำเนินงาน (Planning)

ประชุมคณะกรรมการโรงเรียนวัดสระพัง ศึกษาสำรวจวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานแนะแนว โดยใช้แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม แก่คณะกรรมการกลุ่มเป้าหมายทุกท่าน ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายของการพัฒนาจัดทำแผนปฏิบัติงานและปฏิทินการดำเนินงานโครงการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Acting)

เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการฝึกอบรมในโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างวันที่ 13-17 พฤศจิกายน 2549 รวม 5 วัน

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observing)

ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ติดตามประเมินผลการดำเนินการปฏิบัติงานแนะแนวในระดับประถมศึกษา ของครูที่เข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว โดยใช้แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาและแบบประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflecting)

หลังจากที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ได้ติดตาม ประเมินผลเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานของครูที่เข้าร่วมพัฒนา ได้มีการนำข้อมูลจากการติดตามผล โดยการสัมภาษณ์และการประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มาร่วมประชุม ปรึกษาหารือวิเคราะห์สะท้อนผลข้อมูลการปฏิบัติงานจากการดำเนินงานแนะแนวในระดับประถมศึกษาแล้วมีสิ่งใดที่เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานแนะแนวต่อไปโดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 3 การสังเกต(Observing) จากแบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษาและแบบประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มาวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 1 การวางแผนดำเนินงาน (Planning)

การศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้ประชุมคณะครูโรงเรียนวัดสระพัง ศึกษาสำรวจวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

1.การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพังก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ

จากการประชุมคณะครูโรงเรียนวัดสระพัง เพื่อศึกษาสำรวจวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานแนะแนว ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายของการพัฒนาจัดทำแผนปฏิบัติงานและปฏิทินการดำเนินงานโครงการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว พบว่า การดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนยังไม่เป็นรูปธรรม เนื่องจากครูทุกคนไม่ทราบระบบ การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน มีครู 1 คน เคยได้รับการอบรม เพื่อปฏิบัติงานแนะแนว จากเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 1 ครั้ง เพื่อทำการสอนและจัดกิจกรรมแนะแนว ในชั้นเรียน ซึ่งก่อนการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการไม่มีแผนการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน คณะครูและผู้วิจัยได้ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาจัดทำแผนปฏิบัติงานและปฏิทินการดำเนินงานโครงการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ตามโครงการ ดังแนบในบทที่ 3 หน้า 66-71

2.ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย เป็นครูผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ดังตาราง 3

ตาราง 3 คำร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย เป็นครูผู้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (N=8)	ร้อยละ
1.เพศ		
1.1 เพศชาย	2	25.00
1.2 เพศหญิง	6	75.00
2.ตำแหน่ง		
2.1 ผู้บริหาร	1	12.50
2.2 ครูผู้สอน	7	87.50
3.ประสบการณ์ในการทำงาน		
3.1 11-20 ปี	2	25.00
3.2 21-30 ปี	3	37.50
3.3 มากกว่า 30 ปี	3	37.50

จากตาราง 3 แสดงว่า กลุ่มเป้าหมายที่รับการอบรมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และเพศชาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25 โดยกลุ่มเป้าหมายที่รับการอบรม มีตำแหน่งหน้าที่เป็นครูผู้สอนจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 และเป็นผู้บริหาร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 3 คน และมากกว่า 30 ปี จำนวน 3 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ตามลำดับ

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Acting)

การปฏิบัติตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการฝึกอบรมตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจมีทักษะในการดำเนินงานแนะแนว ระหว่างวันที่ 13-17 พฤศจิกายน 2549

ผู้วิจัยขอเสนอผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา การอบรมเชิงปฏิบัติการโดยใช้แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 82 ข้อ ตัวเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ทั้งก่อนและหลังการอบรม (คะแนนเต็ม 82 คะแนน) สรุปได้ ดังตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ของกลุ่มเป้าหมาย

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการทดลอง	8	45.25	7.77			
				154	3348	7.356* *
หลังการทดลอง	8	64.50	6.11			

* * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจากผู้วิจัย แสดงว่า การใช้โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานแนะแนวของกลุ่มเป้าหมายได้

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observing)

ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในระดับประถมศึกษา ของครูที่เข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว โดยใช้แบบสัมภาษณ์การปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และแบบประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

จากการสังเกตการณ์และประเมินผลโดยใช้แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และแบบประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาต่อการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพังของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมวิจัยเชิงปฏิบัติการ สรุปได้ดังนี้

1.ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

1.1 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

มีการดำเนินงานเกี่ยวกับงานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูทุกคนซึ่งทำหน้าที่ครูประจำชั้นหรือ ครู

ที่ปรึกษาทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบบันทึก การเยี่ยมบ้าน ระเบียนสะสม อัตชีวประวัติ แบบคัดกรองนักเรียน แบบประเมินตนเอง SDQ แบบสอบถาม ฯลฯ เพื่อให้ครูได้ทำความรู้จักนักเรียนในปกครองของตนเอง ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความสัมพันธ์ในครอบครัว เพื่อเป็นพื้นฐานในการให้ความช่วยเหลือดูแลต่อไป โดยครูทุกคนมีแฟ้มหลักฐานการดำเนินงานด้วย

1.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานสารสนเทศ

มีการดำเนินงานเกี่ยวกับงานสารสนเทศ งานสารสนเทศของโรงเรียนได้จัดบริการ ให้กับนักเรียนและชุมชน คือ การบริการป้ายนิเทศ เมื่อมีข่าวสาร เหตุการณ์ ต่างๆ ได้ทันการณ์ จัดนิทรรศการให้นักเรียนได้ศึกษาและมีส่วนร่วมในการจัดทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ในโรงเรียน มีกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สติปัญญา การส่งเสริมให้ความรู้และ การปรับตัวในสังคม โดยครูทุกคนมีแฟ้มหลักฐาน การดำเนินงานด้วย

1.3 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานให้คำปรึกษา

มีการดำเนินงานเกี่ยวกับงานให้คำปรึกษา ครูประจำชั้นมีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างมาก ในการให้คำปรึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นการชี้แนะแนวทางที่ควรปฏิบัติให้แก่ นักเรียน บางกรณีมีปัญหาที่นักเรียนไม่กล้าปรึกษา นักเรียนมีความทุกข์ใจอย่างเห็นได้ชัด ครูก็เข้าไปสอบถาม และเรียกนักเรียนเข้าไปคุยเป็นการส่วนตัว นักเรียนกล้าที่จะปรึกษา เรื่องราวต่างๆ แก่ครู และครูก็เปิดใจยอมรับฟังนักเรียนมากขึ้น

1.4 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนได้ดำเนินงานเกี่ยวกับงานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

การป้องกัน ได้ดำเนินการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรม การจัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิด ชอบ ชั่ว ดี มีความเกรงกลัวต่อบาป เมื่อกระทำผิด

การส่งเสริมพัฒนา เมื่อนักเรียนได้กระทำในสิ่งที่ดีครูก็สนับสนุนให้นักเรียน กระทำอย่างต่อเนื่องด้วยการเสริมแรงให้รางวัล และครูทุกคนช่วยในเรื่องการสนับสนุนหาแววความสามารถพิเศษที่มีอยู่ในตัวนักเรียนแต่ละคนให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาตนเอง

การช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้นทุกคนซึ่งทำหน้าที่ครูแนะแนวได้ศึกษา ข้อมูลพื้นฐานนักเรียนทุกคนว่ามีนักเรียนคนใดบ้างต้องการความช่วยเหลือให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน มีการจัดสรรทุนการศึกษา เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม อาหารกลางวันแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง โดยมีการคัดกรองจากครูประจำชั้นทุกท่าน และนำข้อมูลมาประชุมร่วมกันในระดับโรงเรียน โดยครูทุกคนมีแฟ้มหลักฐานการดำเนินงานด้วย

1.5 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานติดตามและประเมินผลนักเรียน

มีการติดตามผลนักเรียนขาดเรียน และติดตามผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปแล้วว่า มีพัฒนาการอย่างไร ติดตามผลนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จบการศึกษา ว่าไปศึกษาต่อ ที่

โรงเรียนไต่บ้าง มีแนวโน้มในการศึกษาต่ออย่างไร โดยมีแบบฟอร์มการติดตามผลนักเรียน เป็นรายบุคคล

2.กระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินงานแนะแนว

มีกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินงานแนะแนว โดยมีโครงสร้างการบริหาร การดำเนินงานแนะแนว โดยครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามภาระงานแนะแนว 5 บริการ โดยแต่ละงานจะมีครูที่รับผิดชอบดำเนินการแต่ละส่วนเป็นหัวหน้าในการดำเนินการ ดังโครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนวัดสระพัง หน้า 91

3.การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว ดังนี้

1)เป็นผู้นำในการจัดบริการงานแนะแนวให้กับนักเรียนตามโครงสร้างการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนตามกรอบความรับผิดชอบหลักของครูแต่ละคน

2)ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและมีบทบาทร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน เช่น ร่วมวางแผนงานแนะแนว จัดโครงการต่างๆ การประเมินผลและทำหน้าที่ประสานงานร่วมกับ คณะครู ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้อง

3)สร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครอง เข้าร่วมประชุมเป็นที่ปรึกษา แก่นักเรียน คณะครู และผู้ปกครองนักเรียน ตลอดจนชาวบ้านชุมชนที่มาติดต่อกับทางโรงเรียน

4.การพัฒนาตนตามคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

กลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้ปรารถนาดีต่อศิษย์ต้องการ ให้นักเรียนเกิดการพัฒนา เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สามารถพึ่งตนเองได้และปฏิบัติตน เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ปฏิบัติตนเป็นครูแนะแนวที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่แก่นักเรียนทุกคน อย่างเสมอภาคให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ขาดแคลน ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

5.ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการแนะแนว ตามแนวที่ท่านปฏิบัติ

ด้านผลผลิต นักเรียนรู้จักตนเอง ช่วยเหลือตนเองได้ มีเป้าหมายชีวิต ระดับความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$)

ด้านกระบวนการ มีการจัดดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบ ระดับความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$)

ด้านปัจจัย คณะครูและผู้บริหารเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานแนะแนว ให้มีประสิทธิภาพ ระดับความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$)

6.การประเมินผลการจัดการแนะแนว

เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา 2549 มีการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว โดยคณะครูและผู้บริหาร ร่วมประชุมกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการการดำเนินงานแนะแนว ในภาคเรียนที่ผ่านมาและรายงานผลการติดตามผลการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

7.แนวทางในการแก้ไขปัญหการดำเนินงานแนะแนว

แนวทางในการแก้ไขปัญหการดำเนินงานแนะแนว ดังนี้

1)มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวทุกเดือน หรือกำหนดสรุปผลการดำเนินงานแนะแนวในวาระการประชุมทุกเดือน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2)มีการพัฒนาการอบรมการดำเนินงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกโรงเรียน

3)มีการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวและรายงานผลการดำเนินงานแนะแนวภาคเรียนละ 1 ครั้งแก่ผู้บริหาร

การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ดังรายการปฏิบัติงานแนะแนว
 ตาราง 5 ผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง

รายการ ปฏิบัติงานแนะแนว	ความถี่ (f)	ค่าร้อยละ (n=8)	ปัญหาและอุปสรรค
1.ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก 1.1งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน - การใช้วิธีการสังเกต - การใช้วิธีการสัมภาษณ์ - การใช้แบบสอบถาม / แบบทดสอบ - การให้นักเรียนเขียนอัตชีวประวัติ - การทำสังคมมิติ - การใช้ระเบียบวาระสนทนา - การศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล	8 8 8 8 4 8 4	100 100 100 100 50 100 40	- สังเกตแล้วลืมนัดบันทึก ต้องอาศัยการสังเกตหลาย ๆ ครั้ง การสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องพิจารณาเหตุการณ์การศึกษา ใช้เวลาในการสรุปนานและไม่ค่อยเชี่ยวชาญ บางครั้งไม่ได้สรุปผล นักเรียนหลายคนเขียนหนังสือไม่ชัดเจน จับใจความไม่ได้ ขั้นตอนการทำสังคมมิติค่อนข้างซับซ้อน นักเรียนบางคนเต็มข้อมูลที่ต้องการไม่ครบควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม การใช้เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูลน้อย
1.2 งานสารสนเทศ - การจัดป้ายนิเทศและนิทรรศการ - การจัดกิจกรรมโฮมรูม - การศึกษาสถานศึกษาที่ - การใช้สื่อเทคโนโลยี	8 8 8 6	100 100 100 75	- การจัดกิจกรรมโฮมรูมไม่ตรงแผน ส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องพฤติกรรม ขาดความสนใจในการศึกษาสถานศึกษาที่ ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีน้อย

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ ปฏิบัติงานแนะแนว	ความถี่ (f)	ร้อยละ (n=8)	ปัญหาและอุปสรรค
1.3 งานให้คำปรึกษา - การให้คำปรึกษารายบุคคล - การให้คำปรึกษากลุ่ม	8 6	100 75	นักเรียนจะไม่เข้ามาหาครู แต่จะเป็นครูที่สังเกตุดูเห็นพฤติกรรมนักเรียนให้คำปรึกษาได้น้อยครั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่ครูเห็นปัญหามากกว่าปัญหาจะมาจากความต้องการของนักเรียนเอง
1.4 งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ - การจัดตั้งเด็กเข้าเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม ตามความสนใจและความถนัด - การสอนซ่อมเสริม - การฝึกทักษะการเรียนรู้ ทักษะการทำงาน - การจัดทุนการศึกษา	8 8 8 8	100 100 100 100	กิจกรรมมีน้อย บางกิจกรรมที่นักเรียนเข้าร่วมนักเรียนไม่มีความถนัด ครูมีภาระงานมาก การสอนซ่อมเสริมต้องรวมชั้นในชั่วโมงกิจกรรม จัดได้ไม่ทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน จำนวนนักเรียนยากจนมากกว่าจำนวนทุนการศึกษา
1.5 งานติดตามและประเมินผล - การใช้แบบสอบถามและแบบประเมินใน - การประเมินผล - การติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา - การติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนระหว่างดำเนินงาน และหลังการดำเนินงาน	6 8 8	75 100 100	นักเรียนประเมินได้ไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายอ่านไม่ออก วิเคราะห์ไม่ได้ การเลือกที่ศึกษาต่อส่วนใหญ่เป็นการตัดสินใจของผู้ปกครอง -

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ ปฏิบัติงานแนะแนว	ความถี่ (f)	คำร้อยละ (n=8)	ปัญหาและอุปสรรค
2. กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว - มีคณะทำงานแนะแนว - มีการเตรียมแผนงาน(Plan) - มีการปฏิบัติตามแผน(Do) - มีการกำกับติดตามประเมินผลและรายงาน (Check) - มีการปรับปรุงและพัฒนา (Action)	8 8 8 8 8	100 100 100 100 100	- - - - -
3. การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว - มีการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาแก่คนอื่น (Supervisor) - มีการทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) - มีการทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน(Co-ordination)	8 8 8	100 100 100	- - -

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ ปฏิบัติงานแนะแนว	ความถี่ (f)	ค่าร้อยละ (n=8)	ปัญหาและอุปสรรค
5. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวของท่าน - ด้านผลผลิต (ผู้เรียน) - ด้านกระบวนการ - ด้านปัจจัย	8 8 8	100 100 100	- - การสนับสนุนด้านการเงินมีน้อย
6. การประเมินผลการบริหารจัดการแนะแนวของท่าน - มีการประเมินผลการบริหารจัดการแนะแนวในโรงเรียน	8	100	-

จากตาราง 5 พบว่า การปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม กลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่ดำเนินงานตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ ส่วนใหญ่มีการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา มีการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 75 และ 50 ตามลำดับ ดังตาราง

ตาราง 6 แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดที่ 1 ด้านผลผลิตในการดำเนินงานแนะแนว
ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ข้อ	ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านผลผลิต	ระดับความสำเร็จ		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ผู้เรียนรู้ความสนใจความถนัด ความสามารถของตนเอง	3.25	0.66	ปานกลาง
2	ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่า ภูมิใจในตนเองและผู้อื่น	4.0	0.70	มาก
3	ผู้เรียนรู้จักแสวงหาข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม	3.37	0.48	ปานกลาง
4	ผู้เรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม	2.0	0.7	น้อย
5	ผู้เรียนมีเป้าหมายชีวิต รู้จักวางแผนชีวิตด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของตนเองได้	3.25	0.66	มาก
6	ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเอง	2.87	0.59	ปานกลาง
7	ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงจากอบายมุขทุกประเภทหรือสิ่งที่เป็นภัยต่อชีวิต	4.62	0.48	มากที่สุด
8	ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์	4.50	0.50	มาก
9	ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม	4.87	0.33	มากที่สุด
10	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ	4.37	0.69	มาก
เฉลี่ย		3.71	0.57	มาก

จากตาราง 6 แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดที่ 1 ด้านผลผลิตในการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง พบว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านผลผลิต โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม มากที่สุด ($\bar{X}=4.87$) รองลงมา ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงจากอบายมุขทุกประเภทหรือสิ่งที่เป็นภัยต่อชีวิต ($\bar{X}=4.62$) และระดับความสำเร็จ ในระดับมาก ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ($\bar{X}=4.50$) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดที่ 2 ด้านกระบวนการการดำเนินงานแนะแนว
ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ข้อ	ตัวชี้วัดที่ 2 ด้านกระบวนการ	ระดับความสำเร็จ		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	มีการดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน และจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทันสมัยอยู่เสมอ	3.75	0.66	มาก
2	มีการจัดโปรแกรมชุดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียน เช่น ชุดกิจกรรมการรักและเห็นคุณค่าในตนเองชุดกิจกรรมการสร้างประสิทธิภาพทางการเรียน ชุดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ชุดกิจกรรมพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรมและจริยธรรม	3.50	0.50	ปานกลาง
3	มีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมและเสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยผู้เรียนสนุกสนาน แปลกใหม่และน่าสนใจ นำไปสู่การพัฒนาการด้านต่าง ๆ และสามารถแก้ไขปัญหาผู้เรียนได้	4.25	0.66	มาก
4	มีการให้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	2.87	0.78	ปานกลาง
5	มีการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง และหลากหลายรูปแบบ เน้นการร่วมกันพัฒนาผู้เรียน	5.0	0.00	มากที่สุด
6	มีการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายตามสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียน	4.00	0.70	มาก
7	มีการจัดกิจกรรมแนะแนว กระบวนการกลุ่มทางจิตวิทยาและการแนะแนวในการพัฒนาผู้เรียน	3.25	0.43	ปานกลาง
8	มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกเวลาเรียน ให้ครูและผู้เรียนได้คุ้นเคย ใกล้ชิดกัน เช่น กิจกรรมวันพบพ่อครูแม่ครู วันศิษย์ลูก การประชุมผู้ปกครองเครือข่าย	4.75	0.43	มากที่สุด
เฉลี่ย		3.92	0.52	มาก

จากตาราง 7 แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดที่ 2 ด้านกระบวนการ การดำเนินงาน
 แนวโน้มในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง พบว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านกระบวนการ
 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า มีการจัดกิจกรรมทั้งในและ
 นอกเวลาเรียน ให้ครูและผู้เรียนได้คุ้นเคย ใกล้ชิดกัน เช่น กิจกรรมวันพบพ่อครูแม่ครู วันศิษย์ลูก
 การประชุมผู้ปกครองเครือข่าย มากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา มีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวาง
 แผนการจัดกิจกรรมและเสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยผู้เรียนสนุกสนาน แปลกใหม่และ
 น่าสนใจ นำไปสู่การพัฒนาการด้านต่างๆ และสามารถแก้ไขปัญหาผู้เรียนได้ ($\bar{X} = 4.25$) และมีการ
 จัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายตามสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจ
 ของผู้เรียน($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดที่ 3 ด้านปัจจัย ในการดำเนินงานแนะแนว
ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง

ข้อ	ตัวชี้วัดที่ 3 ด้านปัจจัย	ระดับความสำเร็จ		
		$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว	5.00	0.00	มากที่สุด
2	ครูทุกคนตระหนักเห็นความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว และมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านจิตวิทยาและการแนะแนว	5.00	0.00	มากที่สุด
3	ครูทุกคนมีบทบาทในการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนว	5.00	0.00	มากที่สุด
4	ผู้ปกครองรับรู้และมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว	2.62	0.48	ปานกลาง
5	มีคณะทำงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง	4.55	1.69	มากที่สุด
6	มีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม	4.50	0.50	มาก
7	มีโครงการ/กิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายและชุมชน	2.87	0.78	ปานกลาง
8	มีแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมแนะแนวและมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง	4.25	0.43	มาก
9	มีเครื่องมือการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนที่หลากหลายที่จะนำไปใช้กับผู้เรียน	3.25	0.66	ปานกลาง
เฉลี่ย		4.11	0.50	มาก

จากตาราง 8 แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ ตามตัวชี้วัดที่ 3 ด้านปัจจัย ในการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง พบว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จด้านปัจจัย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว ($\bar{X} = 5.00$) , ครูทุกคนตระหนักเห็นความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว และมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านจิตวิทยาและการแนะแนว ($\bar{X} = 5.00$) และครูทุกคนมีบทบาทในการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนว($\bar{X}=5.00$) ระดับความสำเร็จมากที่สุด

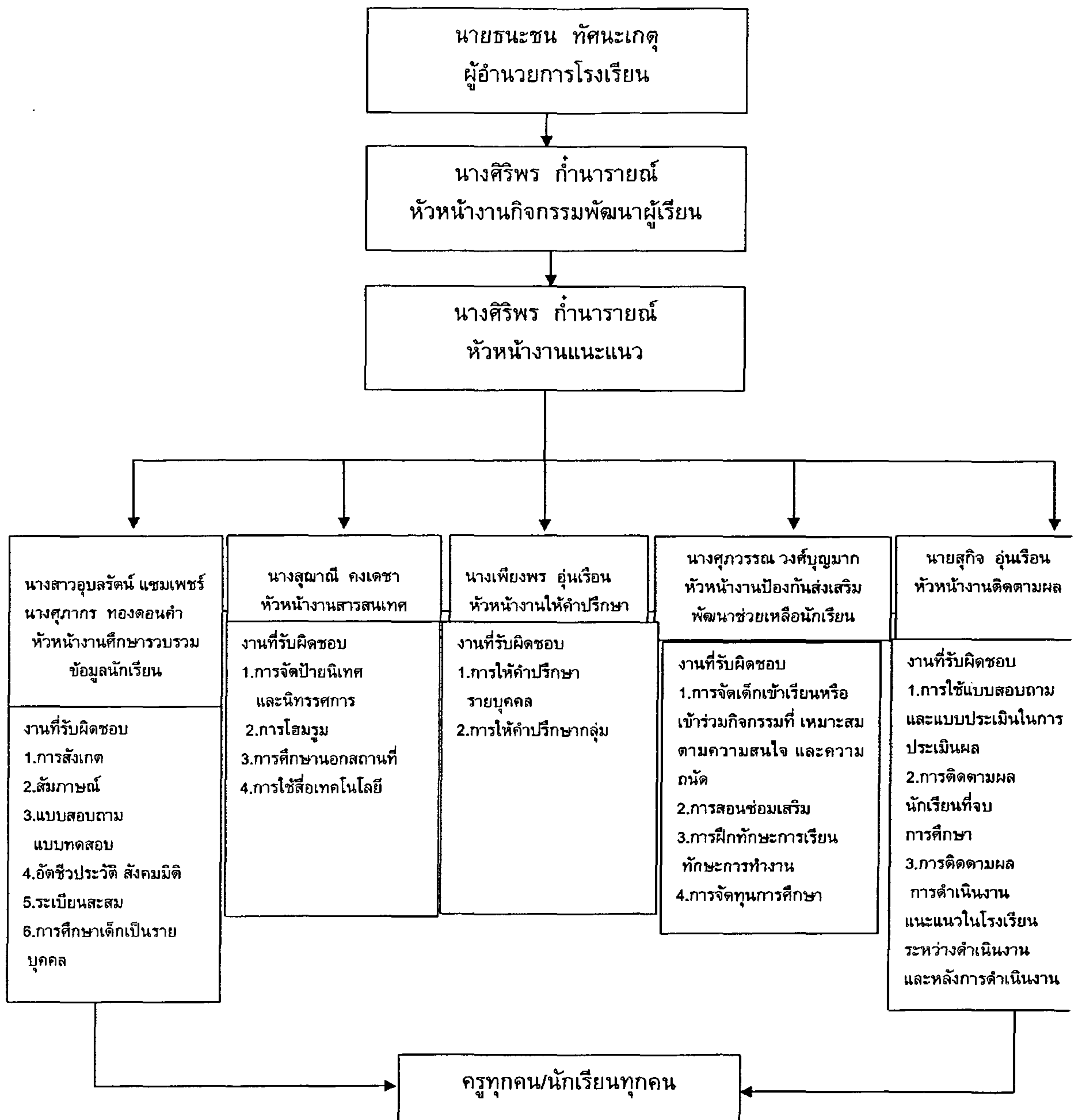
รองลงมา มีคณะทำงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง ($\bar{X}=4.55$) และมีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ($\bar{X}=4.00$) ตามลำดับ

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflecting)

หลังจากที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ได้ติดตาม ประเมินผลเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานของครูที่เข้าร่วมพัฒนา ได้มีการนำข้อมูลจากการติดตามผล โดยการสัมภาษณ์และการประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มาร่วมประชุม ปรีกษาหารือวิเคราะห์สะท้อนผลข้อมูลการปฏิบัติงานว่ามีจุดใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงพัฒนา และจากการดำเนินงานแนะแนวในระดับประถมศึกษาแล้วมีสิ่งใดที่เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานแนะแนว ต่อไปโดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 3 การสังเกต(Observeing) จากแบบสัมภาษณ์การพัฒนา การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาและแบบประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มาวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริง เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนา ดังต่อไปนี้

- 1.เกิดการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอท่าแพงแสน จังหวัดนครปฐม อย่างเป็นระบบ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. มีแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียนทุกระดับชั้น (ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6)
- 3.มีโครงสร้างคณะกรรมการการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอท่าแพงแสน จังหวัดนครปฐม ดังภาพประกอบ 13

โครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว โรงเรียนวัดสระพัง

ภาพประกอบ 13 : โครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว โรงเรียนวัดสระพัง

4.มีแผนปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน
จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ดังตาราง 9

ตาราง 9 แผนปฏิบัติงานแนะแนว โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

เดือน	รายการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
พฤศจิกายน 2549	งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล - การสังเกต, สัมภาษณ์, แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์, อัดชีวประวัติ, สังคมมิติ, ระเบียบสะสม, การศึกษา นักเรียนเป็นรายบุคคล งานสารสนเทศ - ด้านการศึกษา การปรับตัวในการเรียน - โฮมรูม - การสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน - สอนซ่อมเสริม/ ฝึกทักษะการเรียนรู้ - จัดทุนการศึกษา งานให้คำปรึกษา - กลุ่ม/รายบุคคล ประชุมคณะกรรมการแนะแนว	นางสาวอุบลรัตน์ แซ่มเพชร นางศุภากร ทองดอนคำ และคณะครูทุกท่าน นางสุณานี คงเดชา และคณะครูทุกท่าน นางศุภวรรณ วงศ์บุญมาก และคณะครูทุกท่าน นางเพียงพร อุ่นเรือน และคณะครูทุกท่าน คณะครูทุกท่าน	
ธันวาคม 2549	งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน - ทุนการศึกษาวัดสระพัง - บริการอาหารกลางวัน - สถานีอนามัยต.ดอนข่อย ตรวจสุขภาพ - สอนซ่อมเสริม / ฝึกทักษะการเรียนรู้ งานให้คำปรึกษา - กลุ่ม/รายบุคคล ประชุมคณะกรรมการแนะแนว	นางศุภวรรณ วงศ์บุญมาก และคณะครูทุกท่าน นางเพียงพร อุ่นเรือน และคณะครูทุกท่าน คณะครูทุกท่าน	

ตาราง 9 (ต่อ)

เดือน	รายการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
มกราคม 2550	งานสารสนเทศ - จัดป้ายนิเทศทุกห้องเรียน - งานนิทรรศการปีใหม่ โรงเรียนร่วม กับชุมชน - งานวันเด็ก งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน -สอนซ่อมเสริม/ ฝึกทักษะการเรียนรู้ งานให้คำปรึกษา - กลุ่ม/รายบุคคล ประชุมคณะกรรมการแนะแนว	นางสุฉานี คงเดชา และคณะครูทุกท่าน นางศุภวรรณ วงศ์บุญ มาก และคณะครูทุกท่าน นางเพ็ญพร อุ่นเรือน และคณะครูทุกท่าน คณะครูทุกท่าน	
กุมภาพันธ์ 2550	งานให้คำปรึกษา - กลุ่ม/รายบุคคล งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน -สอนซ่อมเสริม/ ฝึกทักษะการเรียนรู้ งานสารสนเทศ -งานสัปดาห์วิชาการโรงเรียนวัดสระพัง ประชุมคณะกรรมการแนะแนว	นางเพ็ญพร อุ่นเรือน และคณะครูทุกท่าน นางสุฉานี คงเดชา และคณะครูทุกท่าน คณะครูทุกท่าน	
มีนาคม 2550	งานติดตามผล - ติดตามผลนักเรียนศึกษาต่อ -ประชุมครูประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว ใน โรงเรียน งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน -สอนซ่อมเสริม/ ฝึกทักษะการเรียนรู้/ทักษะการ ทำงาน ประชุมคณะกรรมการแนะแนว ปิดภาคเรียน สิ้นสุดปีการศึกษา 2549	นายสุกิจ อุ่นเรือน และคณะครูทุกท่าน นายธนะชน ทัดนะเกตุ นางศิริพร กำนารายณ์ และคณะครูทุกท่าน นางศุภวรรณ วงศ์บุญ มาก และคณะครูทุกท่าน คณะครูทุกท่าน	

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา(ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่1-2) โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

สมมติฐานในการวิจัย

ครูผู้เข้ารับการอบรมมีการพัฒนาความรู้ความสามารถในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษาเพิ่มขึ้นหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยผู้วิจัยได้นำหลักการ และขั้นตอนตามแนวคิดของเคมมิสและแม็คทากกาจ (ชูศรี วงศ์รัตน์.2543:78-83 อ้างอิงจาก Kemmis; McTaggart.1988:26) เป็นกระบวนการในการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การปฏิบัติการ (Acting)
3. การสังเกตการณ์ (Observing)
4. การสะท้อนกลับ (Reflecting)

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนและผู้บริหารโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งหมด จำนวน 8 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ เริ่มดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง วันที่ 5 สิงหาคม 2549 ถึงวันที่ 5 มีนาคม 2550 รวมเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 7 เดือน โดยดำเนินการทดลองเป็น 2 ระยะ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ระหว่างวันที่ 5 สิงหาคม 2549 ถึงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) วันที่ 5 สิงหาคม 2549 ถึง 12 พฤศจิกายน 2549

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) วันที่ 13-17 พฤศจิกายน 2549

ระยะที่ 2 ระหว่างวันที่ 20 พฤศจิกายน 2549 ถึงวันที่ 5 มีนาคม 2550

ขั้นที่ 3 การสังเกต(Observing)วันที่ 20 พฤศจิกายน 2549 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2550

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflecting) วันที่ 1-5 มีนาคม 2550

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

- 1.แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนวัดสระพัง
- 2.โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
- 3.แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
4. แบบประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยเริ่มดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 5 สิงหาคม 2549 ถึงวันที่ 5 มีนาคม 2550 โดยดำเนินการทดลองเป็น 2 ระยะ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1

ขั้นที่ 1 การวางแผนดำเนินงาน (Planning) ขั้นตอนการดำเนินงาน

กลุ่มผู้ร่วมพัฒนาได้ศึกษาวิเคราะห์เอกสารและสภาพทั่วไปด้านการแนะแนวของโรงเรียน เข้าร่วมประชุมปรึกษาหารือสำรวจสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยใช้แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง เพื่อร่วมวางแผนกำหนดหาแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Acting) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการฝึกอบรม ด้วยการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการดำเนินงานแนะแนว เป็นเวลา 5 วัน วันละ 8 ชั่วโมง รวม 40 ชั่วโมง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว
 - 1.1 ความหมายของการแนะแนว
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนว
 - 1.3 กรอบแนวคิดการแนะแนว
 - 1.4 ปรัชญาการแนะแนว

2. ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

2.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูล (Individual Inventory Service)

2.2 งานสารสนเทศ (Information Service)

2.3 งานให้คำปรึกษา (Counseling Service)

2.4 งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ หรืองานจัดวางตัวบุคคล
(Placement Service)

2.5 งานติดตามและประเมินผล (Follow up Service)

3. กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

4. บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

5. คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

7. การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว

ระยะที่ 2

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observing) ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ติดตามประเมินผลการดำเนินการปฏิบัติงานแนะแนวในระดับประถมศึกษา ของครูที่เข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว โดยใช้แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาและแบบประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflecting) หลังจากที่ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย ได้ติดตามประเมินผลเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานของครูที่เข้าร่วมพัฒนา ได้มีการนำข้อมูลจากการติดตามผล โดยการสัมภาษณ์และการประเมินผลการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มาร่วมประชุม ปรึกษาหารือวิเคราะห์สะท้อนผลข้อมูลการปฏิบัติงานจากการดำเนินงานแนะแนวในระดับประถมศึกษาแล้วมีสิ่งใดที่เกิดขึ้น เปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานแนะแนวต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในการปฏิบัติงาน

1.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

1.2 เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้สูตรการทดสอบค่า t (t-test for dependent sample)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ได้แก่

2.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความถี่ (f) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2.2 รวบรวมข้อมูลที่ได้จาก การสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาและแบบประเมินผลการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จัดหมวดหมู่ จำแนกข้อมูล และตรวจสอบข้อมูล ตามความมุ่งหมายของการศึกษา นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปความ

2.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการแจกแจงข้อค้นพบที่สำคัญที่สุดในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์(Descriptive Analysis)ซึ่งจะนำมาสรุปผลงานการศึกษาค้นคว้า และแสดงแนวทางการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ หรือเป็นการปรับปรุงการปฏิบัติงานโดยนำข้อมูลที่รวบรวมจากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์และประเมินสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีสิ่งใดที่ปฏิบัติดี หรือเหมาะสมมากน้อยเพียงใดอย่างไร พบปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ให้ดีขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สรุปผลได้ดังนี้

1.ผลการศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง มีการจัดดำเนินงานแนะแนวในรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านกิจกรรมแนะแนว และจัดบริการแนะแนว 5 บริการไม่เด่นชัด มีชั่วโมงสอนกิจกรรมแนะแนว 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1 ถึง 6 จัดดำเนินงานแนะแนวมาเป็นเวลา 2 ปี การศึกษา โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้จัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน ไม่มีห้องแนะแนว ไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว และทางโรงเรียนมีความต้องการที่จะพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และให้ทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน ไม่มีครูผู้จบการศึกษาทางด้านการแนะแนว ครูทุกคนในโรงเรียนไม่มีความรู้พื้นฐานทางด้านการแนะแนว พอถึงชั่วโมงกิจกรรมแนะแนว ก็ให้นักเรียนทบทวนบทเรียน หรือสอนซ่อมเสริมไป เพราะครูไม่ทราบวิธีการดำเนินงานแนะแนว ซึ่งการปฏิบัติงานแนะแนวปัจจุบันยังไม่มีคณะกรรมการดำเนินการ

2.ผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

2.1 ผลการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามโปรแกรมการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ผลการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ของครูผู้เข้ารับการอบรม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า โปรแกรมการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ทำให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษามากขึ้น

2.2การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังนี้

ผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เกิดการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวเพิ่มขึ้น ตามกรอบการพัฒนา 7 ด้าน ดังนี้

1.ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

- 1.1 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานสารสนเทศ
- 1.3 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานให้คำปรึกษา
- 1.4 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน
- 1.5 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานติดตามและประเมินผลนักเรียน

2.มีกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินงานแนะแนว

3.มีการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

4.มีการพัฒนาตนตามคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

5.ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการแนะแนว ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย และด้านผลผลิต ในระดับมาก

6.มีการประเมินผลการจัดการแนะแนว

7.มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานแนะแนว

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและพัฒนาการดำเนินงานในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สำหรับครู อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ

การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีการจัดดำเนินงานแนะแนวในรูปแบบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านกิจกรรมแนะแนว และจัดบริการแนะแนว 5 บริการไม่เด่นชัด มีชั่วโมงสอนกิจกรรมแนะแนว 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 1 ถึง 6 จัดดำเนินงานแนะแนวมาเป็นเวลา 2 ปีการศึกษา โดยมี ครูประจำชั้นเป็นผู้จัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน ไม่มีห้องแนะแนว ไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว และทางโรงเรียนมีความต้องการที่จะพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และให้ทั่วถึงกับนักเรียนทุกคน ซึ่งการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง มีการดำเนินงานที่ยังไม่เป็นรูปธรรม ไม่มีครูผู้จบการศึกษาทางด้านการแนะแนว ครูทุกคนในโรงเรียนไม่มีความรู้พื้นฐานทางด้านการแนะแนว ต้องการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนเพื่อนำมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนครูทุกคนรู้จักนักเรียนประจำชั้นดีทุกคน แต่ไม่ได้ดำเนินการเก็บเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร ครูทุกคนรับผิดชอบสอนกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน พอถึงชั่วโมงกิจกรรมแนะแนว ก็ให้นักเรียนทบทวนบทเรียน หรือสอนซ่อมเสริมไป เพราะครูไม่ทราบวิธีการดำเนินงานแนะแนว ซึ่งการปฏิบัติงานแนะแนวปัจจุบันยังไม่มีคณะกรรมการดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กริชวัช ฐานะกิจ(2546 : 76-79) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาอำเภอยะรัง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า มีการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผน งานแนะแนวน้อย การมีส่วนร่วมในกิจกรรมแนะแนวของคณะกรรมการสถานศึกษา การมีส่วนร่วม ของนักเรียนและผู้ปกครองในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน การให้นักเรียนและบุคลากร ภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามโครงการต่างๆ การประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวเพื่อปรับปรุงการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ การดูแล กำกับ นิเทศการดำเนินงานแนะแนว อย่างมีระบบ ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนว ได้แก่ ควรให้คณะกรรมการ สถานศึกษา โดยได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานแนะแนว ผู้บริหารควรให้ความสนใจและร่วมกิจกรรมใน โครงการต่างๆ ของงานแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมในการวางแผนงานแนะแนวของโรงเรียน

สำหรับการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2539 : 38) กล่าวว่า การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลทุกๆ ฝ่ายของโรงเรียน ตลอดจนบุคคลภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ครูแนะแนว จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ บิดา-มารดา หรือ

ผู้ปกครอง ความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายควรจะติดต่อสัมพันธ์กันทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงจะมีผลทำให้การดำเนินงาน แนะนำประสบผลสำเร็จ

2. ผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะนำในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

2.1 ผลการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามโปรแกรมการพัฒนาการดำเนินงานแนะนำในโรงเรียนประถมศึกษา

ผลการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะนำในโรงเรียนประถมศึกษา ของครูผู้เข้ารับการอบรม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า โปรแกรมการพัฒนาการดำเนินงานแนะนำในโรงเรียนประถมศึกษา ทำให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานแนะนำในโรงเรียนประถมศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับภัทรพล พาลพ่าย.(2547 : 63-66) และสุวัฒนา ภูรีโรจน์ (2547 : 81-85)ได้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนางาน ได้ศึกษาการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วงจรคุณภาพPDCA มาเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาแบบบูรณาการ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและศึกษาผลของการใช้หลักสูตรประถมศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และต่อการปฏิบัติการสอนของครู พบว่า ผู้มีส่วนได้เสียของโรงเรียน อันได้แก่ ครู นักเรียน ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครอง และองค์กรส่วนท้องถิ่น เห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ทุกฝ่ายต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และการเสาะแสวงหาทรัพยากรมาเกื้อหนุนการจัดการเรียนการสอนให้ประโยชน์มีแก่ผู้เรียน สิ่งที่สำคัญ คือ การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนมีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผล ตลอดจนร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยทุกฝ่ายต้องมีความตระหนัก เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ตามแนวทางที่ร่วมกันวางแผนการปฏิบัติไว้เพื่อให้ทุกฝ่ายได้นำศักยภาพที่มีในตนเองมาใช้ให้เกิดศักยภาพสูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ อวยชัย สุดทั้ง.(2548 : 66-70). ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การพัฒนาบุคคลให้ประสบความสำเร็จตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการประกอบด้วยการวางแผนการพัฒนา(P-Planning)การปฏิบัติการพัฒนา(A-Action) การสังเกตการณ์เพื่อเก็บข้อมูล (O-Observation) และการนำข้อมูลมาสะท้อนผลการพัฒนา(R-Reflection) เพื่อนำมาวางแผนการพัฒนา การดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้วยการอบรม

การใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนางานแนะนำ โดยกลุ่มเป้าหมาย มีความตั้งใจที่จะพัฒนาการดำเนินงานแนะนำในโรงเรียนประถมศึกษา ดังที่ ผ่องพรรณ ดรัยมงคลกุล (2544 : 31-32)ได้กล่าวไว้ว่า ผู้วิจัยจะต้องทำให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมอย่างจริงใจไม่ได้ เกิดจากการบังคับ จึงจะได้รับความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาได้จริง เนื่องจากกระบวนการวางแผน

ปฏิบัติการวิจัยเชิงปฏิบัติการได้เน้นการวิเคราะห์สาเหตุและวิธีการแก้ไข ได้ถูกพิสูจน์ให้เห็นว่าสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้จริง ดังเช่น การศึกษาวิจัยของจันจิรา อินตะเสาร์(2542) กฤษณา พึ่งธรรม(2544) จาโรจน์ วงศ์กระจำจ(2545) ฤตินันท์ สมุทรทัย(2546) และเกียรติสุดา ศรีสุข(2548)

ที่พบว่า การดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ กำกับ และสังเกตผลการปฏิบัติประกอบกันไปทำให้กลุ่มเป้าหมาย มีสิ่งที่ต้องการพัฒนาได้ดีขึ้น

จากการใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจและเกิดทักษะในการดำเนินงานแนะแนวเพิ่มขึ้น สามารถปฏิบัติงานแนะแนวได้ เป็นเพราะการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเน้นการสำรวจปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานแนะแนวอย่างเต็มใจของกลุ่มเป้าหมายในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เน้นการฝึกปฏิบัติ จึงทำให้บรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2.2 การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังนี้

ผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เกิดการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวเพิ่มขึ้น ตามกรอบแนวคิด 7 ด้าน ดังนี้ 1.ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

- 1.1 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานสารสนเทศ
- 1.3 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานให้คำปรึกษา
- 1.4 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน
- 1.5 การดำเนินงานเกี่ยวกับงานติดตามและประเมินผลนักเรียน

2.มีกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินงานแนะแนว

3.มีการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

4.มีการพัฒนาดนตามคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

5.ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการแนะแนว ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย และด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก

6.มีการประเมินผลการจัดการแนะแนว

7.มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานแนะแนว

ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สอดคล้องกับ นิรันทร จุลทรัพย์(2545:301-302) ที่กล่าวถึง การจัดและบริหารงานแนะแนวใน โรงเรียนประถมศึกษาว่า เนื่องจากโรงเรียนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ครูประจำชั้นและครูผู้สอน มัก

เป็นคนเดียวกัน จึงต้องมีความใกล้ชิดกับนักเรียนทุกคน อย่างทั่วถึง ดังนั้น โดยหลักการแล้ว ครู
 ทุกๆ คนในโรงเรียนควรต้องมีบทบาทในการแนะแนวด้วย โดยดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ
 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธานกรรมการ และครูอื่นๆ เป็นกรรมการแต่ละฝ่าย โดยมี

ครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหรือเลขานุการ ซึ่งแนวทางในการพัฒนาการ
 ดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา นั้น ต้องใช้วิธีการในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่ง
 สอดคล้องกับ สมหวัง หาแกง (2548 : 88-91) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการ
 บริหารจัดการ งานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารจัดการ
 แนะแนวของ สถานศึกษา สรุปได้ว่า การกำหนดนโยบายและการบริหารงานแนะแนว สถานศึกษา
 ควรจัดการบริหารงานแนะแนวโดยร่วมมือของทุกฝ่าย สถานศึกษาควรบริหารงานแนะแนวในรูป
 ของคณะกรรมการ โดยมี การกำหนดบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็น
 ผู้นำในการพัฒนางานแนะแนว โดยมีการกำกับ ติดตามและเมื่อเสร็จสิ้นภารกิจงานแนะแนวควรมี
 การประเมินผลงานแนะแนว

การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอ
 กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เกิดการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากมี
 การร่วมมือและการบริหารจัดการการดำเนินงานแนะแนวในรูปแบบคณะกรรมการดำเนินงานโดยครู
 ทุกคนมีส่วนร่วม มีบทบาทที่แตกต่างกันตามความถนัดและความสนใจของกลุ่มเป้าหมายแต่ละคน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความรู้ในการดำเนินงานแนะ
 แนวในโรงเรียนประถมศึกษา และพัฒนาบุคลากรในกลุ่มอื่น ควรมีการสำรวจปัญหาและความ
 ต้องการของกลุ่มเป้าหมายก่อน แล้วนำข้อมูลส่วนนี้มาวางแผนการพัฒนาร่วมกัน เพื่อให้การพัฒนา
 ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน จะสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

1.2 ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาความรู้ในการดำเนินงานแนะ
 แนวในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา หรือหน่ว
 งานต่างๆ เป็นต้น

1.3 การนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหารี
 อื่นๆ นอกจากผู้วิจัยจะต้องศึกษากระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นเบื้องต้นแล้ว ผู้วิจัยจะต้องเป็น
 ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่จะพัฒนา เพราะในการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้นมีความแตกต่างจาก
 การวิจัยรูปแบบอื่น คือ ต้องอาศัยบรรยากาศที่เป็นกันเองระหว่างผู้วิจัยและกลุ่มเป้าหมาย
 มีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน และมีการปฏิบัติการที่ต้องอาศัยการมีความรู้จริงในเรื่องนั้นๆ ด้วย

1.4 การนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้ในการศึกษาวิจัย ต้องคำนึงถึง
 จำนวนของกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัยต้องดูแลให้ข้อเสนอแนะกับผู้เข้ารับการอบรมอย่างทั่วถึง หาก

กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมาก ควรมีการกำหนดผู้ช่วยวิจัย ซึ่งทำให้การดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนา หรือแก้ปัญหาต่างๆ บรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2.ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 นำรูปแบบกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการไปใช้ในการพัฒนา หรือแก้ไข ปัญหาการดำเนินงานในด้านต่างๆ ที่เป็นปัญหาระดับสถาบัน หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ

2.2 ควรมีการดำเนินการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยที่หลากหลาย เพื่อการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

2.3 การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวตามตัวชี้วัดความสำเร็จของการแนะแนว ใน 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ควรแยกข้อคำถามในการประเมินให้ ชัดเจนในแต่ละด้าน จะทำให้การประเมินผลมีความน่าเชื่อถือและชี้วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ใน การดำเนินงานแนะแนว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2536). *คู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ.(2545). *คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว*. กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544.
- กรมวิชาการ. (2538). *คู่มือแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนว การศึกษา และอาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2545). *แผนพัฒนาการแนะแนว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549)*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กรมวิชาการ. (2546). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กมลรัตน์ หล้าสูงค์.(2527). *การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและ จิตวิทยาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กริชวัช ฐานะกิจ.(2547). *การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงแสน จังหวัดเขียงราย. คณะครุศาสตร์ (การ บริหารการศึกษา)มหาวิทยาลัยราชภัฏเขียงราย*
- กลุ่มวิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้. (มปป.). *การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กลุ่มนโยบายและแผน. (2549.)*ทำเนียบผู้บริหารสถานศึกษา ปีการศึกษา 2549*. สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1. นครปฐม : อัดสำเนา.
- กฤษณา ฟุ้งธรรม. (2544). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ตามแนวการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(วิจัยและสถิติการศึกษา) เชียงใหม่ : บัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- กาดา พูนลาภทวี.(2530). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร : พิสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์
- เกสร สัมภมิตร. (2536). *การศึกษาสภาพปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนเทศบาล ในเขตการศึกษา 12*. ปริญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ:บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2548). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถในการทำวิจัย*. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คมเพชร ฉัตรศุกกุล. (2529). *การแนะแนวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- จารุรักษ์ สุขเสริม.(2534). *การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดเลย* :บทคัดย่อ.

- จันจิรา อินตะเสาร์. (2542). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีสุพรรณ จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(วิจัยและสถิติการศึกษา) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- จาโรจน์ วงศ์กระจ่าง. (2545). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(วิจัยและสถิติการศึกษา) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- จินดารัตน์ ศรีศุภกาญจน์. (2535). *การศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร* : บทคัดย่อ.
- จินตนา ณ สงขลา. (2549). *จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กประถมศึกษา : ที่มา*
<http://info.arc.dusit.ac.th/iknowledge> วันที่สืบค้น วันที่ 4 เมษายน 2549.
- จิน แบรี่. (2549). *การให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2543). *การวิจัยในชั้นเรียน*. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ : พฤษภาคม-สิงหาคม 2543, หน้า 79-81.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2537). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพร มณีศรีขำ. (2539). *การเก็บข้อมูลรายบุคคล*. กรุงเทพฯ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนะชน ทศนะเกตุ. *สัมภาษณ์โดย จันทิมา เอี่ยมสะอาด. ที่โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, 10 ตุลาคม 2549.*
- ธีระศักดิ์ ธงภักดิ์. (2542). *การศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่ปฏิบัติตามนโยบาย 6 ประการของแผนพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2540-2544)* : บทคัดย่อ.
- นงลักษณ์ ประเสริฐและจรินทร์ วินทะไชย์. (2548). *หลักการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภา เมธาวีชัย. (2543). *วิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2545). *การแนะแนวเบื้องต้น*. สงขลา : การผลิตเอกสารและตำรามหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ประณม จันทิมและวิไลวรรณ ใจแก้ว. (2539). "จากแผน 1 สู่แผน 2" *วารสารการแนะแนว ฉบับที่ 164* : หน้า 2 – 7.

- ประพนธ์ เจียรกุล. (2542). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ : อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.(2529). *การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา*.
 กรุงเทพฯ : ตำราอุดมศึกษาโครงการส่งเสริมการแต่งตั้งตำราทบวงมหาวิทยาลัย.
- ผ่องพรรณ ดรัยมงคลกุล.(2544).*การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (ม.ป.ป.). *การแนะแนวและให้คำปรึกษา*. กรุงเทพฯ : พิกษ์อักษร
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2543).*ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา*. สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา:
 กรุงเทพฯ พิมพ์ครั้งที่ 2.
- พนม ลิ้มอารีย์. (2533). *การแนะแนวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พนม ลิ้มอารีย์ และคณะ. (2540). *รายงานการวิจัย รูปแบบการแนะแนวในโรงเรียน
 มัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- พรรณี เกษกมล. (2537,ตุลาคม – พฤศจิกายน.). “การพัฒนาคุณภาพงานแนะแนว” วารสาร
 แนะแนว. 155 :28-29.
- พูนทรัพย์ จันทรพันธุ์. (2549).*รูปแบบการแนะแนวในโรงเรียน: ที่มา*
<http://info.arc.dusit.ac.th/iknowledge> วันที่สืบค้น วันที่ 4 เมษายน 2549.
- เพชรสุดา เพชรใส. (2547). *การศึกษาและพัฒนาสมรรถภาพในการให้คำปรึกษาสำหรับครู
 แนะแนว. ปรินญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต กศ.ด. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา) กรุงเทพฯ :*
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพิ่มพูน ผ่านสำแดง.(2546). *การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
 หอทองสอพิทยาคม ตำบลปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดกรมสามัญ
 ศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม :*
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร.
- เพียงพร อุ่นเรือน. *สัมภาษณ์โดย จันทิมา เอี่ยมสะอาด. ที่โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอ
 กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, 10 ตุลาคม 2549.*
- ภัทรพล พาลพ่าย.(2547).*การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกรณีโรงเรียนจุฑาทิพย์
 จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา) ฉะเชิงเทรา :* บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. ถ่ายเอกสาร
- มาริสา สิงหนุต.(2533). *การศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูช่วยงานแนะแนวของ
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญา
 นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ :* บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ.

- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์.(2537). “การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน”, เอกสารประกอบการเรียน การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการรูปแบบเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ระหว่างวันที่ 26-28 กันยายน 2537. หน้า 13,และหน้า 64-68.
- ยูเพ็ญ ศรีพงษ์. (2539). การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รติกร แก้วแท้. (2539). การศึกษาสภาพการจัดบริการแนะแนวตามความคาดหวังและตามความเป็นจริงในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ : บทคัดย่อ.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล.(2539). หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2531). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัย.
- รวีวรรณ ลักษณะพรหม.(2530). ปัญหาในการจัดบริการแนะแนวของครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระพีพันธ์ คงประเสริฐ.(2540). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่องานแนะแนว และปัญหาของนักเรียนกับการปฏิบัติงานแนะแนวของครูประจำชั้นในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 12 : บทคัดย่อ.
- ฤตินันท์ สมุทรทัย.(2546). การพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนกระบวนการวัดและ ประเมินผล การศึกษาเบื้องต้นของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2543). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- วิรัช โพยมรัตน์. (2536). ความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2534 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว)พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- วิรุฬห์ ทองอำภา. (2544). จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กวัยรุ่น. คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพฯ : เม็ดทรายพรินติ้งการพิมพ์.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี.(2531). ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช, 2531
- วัลนิภา ฉลากบาง.(2535). จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ศิริพร กำนารายณ์. สัมภาษณ์โดย จันทิมา เอี่ยมสะอาด. ที่โรงเรียน วัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, 22 กรกฎาคม 2549.

- ศุภากร ทองดอนคำ. สัมภาษณ์โดย จันทิมา เอี่ยมสะอาด. ที่โรงเรียน วัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, 10 ตุลาคม 2549.
- ศุภวรรณ ทองบุญมาก. สัมภาษณ์โดย จันทิมา เอี่ยมสะอาด. ที่โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, 10 ตุลาคม 2549.
- ศรีบุญเรือน ทองสนธิ. (2531).การศึกษาสภาพปัญหาของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูแนะแนวและคณะครู สังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม .(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สนธยา สวัสดิ์. (2537).การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพิษณุโลก : บทคัดย่อ.
- สมหวัง หาแกง.(2548). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ งานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 วิทยานิพนธ์.ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา) กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- สุกิจ อุ่นเรือน. สัมภาษณ์โดย จันทิมา เอี่ยมสะอาด. ที่โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, 10 ตุลาคม 2549.
- สุภาณี คงเดชา. สัมภาษณ์โดย จันทิมา เอี่ยมสะอาด. ที่โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, 10 ตุลาคม 2549.
- สุทัศน์ ทิพย์สุวรรณ.(2523). การศึกษาปัญหาในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร : บทคัดย่อ.
- สุนีย์ เหมะประสิทธิ์.(2540) “การวิจัยเชิงปฏิบัติการ” วารสารศึกษาศาสตร์.เมษายน-กันยายน 2540. หน้า 133.
- สุวัฒนา ภูรีโรจน์.(2547) การพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาแบบบูรณาการโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องเผียว อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2546).ปฏิรูปเด็กไทยใส่ใจคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : สมาคมฯ.
- เสาวนีย์ พัฒนอมร. (2544). ก้าวใหม่งานสุขภาพจิตในโรงเรียน.กรุงเทพฯ: สถาบันสุขภาพจิตเด็ก และวัยรุ่น. กรมสุขภาพจิต:วงศ์กมล โปรดักชั่น.
- อวยชัย สุดทั้ง.(2548).การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านตายอย อำเภอห้วยหิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามูลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา) มวลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมบลราชธานี.ถ่ายเอกสาร.

อรัญญา สุทธาสโนบล. (2544, มิถุนายน). "การวิจัยเชิงปฏิบัติการ" วารสารวิชาการ.

หน้า 67-68.

อุบลรัตน์ แซมเพชร. สัมภาษณ์โดย จันทิมา เอี่ยมสะอาด. ที่โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอ
กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, 10 ตุลาคม 2549.

อุษณีย์ เป็นสบาย. (2533).จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. (2540, เมษายน-กันยายน). "มิติที่สามกับการวิจัย" วารสารปาริชาติ.
หน้า 11.

----- . (2531). *ศึกษาปริทัศน์*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

Downing, Lester N.(1998). *Guidance and Counseling Service an Introduction*. New
York : McGraw – Hill Book Company.

Ebbutt, D.,(1983). *Education Action Research* : Some General Concerns and Specific
quibbles. Mimeo : Cambridge Institute of Education.

Good, Carter V.(1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw – Hill
Book Company.

Jones,A.J.(1970). *Principles of Guidance*. New York : McGraw – Hill Book Company.

Kemmis, S., and Mc Taggart, R.(1988). *The Action Research Planner*, Victoria : Deakin
University.

Miller,Carroll H. (1971). *Foundations of Guidance*. New York : Harper & Row
Publisher.

Rottschafer.(1972). *Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill Book
Company.

Shertzer, Bruce and Stone, Shelley C. (1966). *Foundations of Guidance*. Houghton
Mifflin company.Boston.

Traxler.Arthur E. (1957). *Techniques of Guidance*. New York : Harper & Brother.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

ภาคผนวก	ก	รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย / ผู้ช่วยผู้วิจัย
ภาคผนวก	ข	รายนามกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมการวิจัย
ภาคผนวก	ค	หนังสือราชการ
ภาคผนวก	ง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ภาคผนวก	จ	การหาคุณภาพเครื่องมือ
ภาคผนวก	ฉ	คะแนนความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานแนะแนว ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ
ภาคผนวก	ช	ภาพกิจกรรมขณะปฏิบัติการวิจัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย / ผู้ช่วยผู้วิจัย
 ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) นางกาญจนา ภู่วรรณ	- ครู คศ.3 (อาจารย์ 3 ระดับ 8 เน้นแนว) - หัวหน้างานเน้นแนวโรงเรียนวัดสังเวช - อุปนายกฝ่ายวิชาการ สมาคมเน้นแนวแห่งประเทศไทย
2) นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว	- นักวิชาการ 8 ว. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ - กรรมการกลาง คณะกรรมการบริหาร สมาคมเน้นแนวแห่งประเทศไทย
3) นายกมล ประทีปธีรานันต์	- ครู คศ.3 (อาจารย์ 3 ระดับ 8 เน้นแนว) - หัวหน้างานเน้นแนวโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา - หัวหน้าฝ่ายโรงเรียนกับชุมชน - อุปนายกฝ่ายกิจการและบริการพิเศษ สมาคมเน้นแนวแห่งประเทศไทย - ผู้ช่วยผู้วิจัยในการประเมินผลการดำเนินงานเน้นแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง

ภาคผนวก ข

รายนามกลุ่มเป้าหมายที่ร่วมการวิจัย

1) นายธนะชน	ทัศนะเกตุ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระพัง
2) นายสุกิจ	อุ้นเรือน	ประจำชั้น ป.6
3) นางสาวอุบลรัตน์	แซมเพชร	ประจำชั้น ป.5
4) นางศุภากร	ทองดอนคำ	ประจำชั้น ป.4
5) นางศิริพร	ก้านารายณ์	ประจำชั้น ป.3
6) นางสุภาณี	คงเดชา	ประจำชั้น ป.2
7) นางศุภวรรณ	ทองบุญมาก	ประจำชั้น ป.1
8) นางเพียงพร	อุ้นเรือน	ประจำชั้น อนุบาล 1 และ 2

หมายเหตุ โรงเรียนวัดสระพัง ปีการศึกษา 2549 มีครูทั้งสิ้น 8 คน

ภาคผนวก ค
หนังสือราชการ

1. หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการพัฒนาเครื่องมือวิจัย
3. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ที่ ศร 0519.12/6926

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และโปรแกรม

เนื่องด้วย นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว นักวิชาการศึกษา 8 ว. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แบบประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และโปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศรี จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์มือถือ 08-9781-0831

ที่ ศธ 0519.12/6426

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสังเวช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และโปรแกรม

เนื่องด้วย นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์กาญจนา ภู่วรรณ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แบบประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และ โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ ชีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 08-9781-0831

ที่ ศธ 0519.12/6926

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และโปรแกรม

เนื่องด้วย นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์กมล ประทีปธีรานันต์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แบบประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และ โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 08-9781-0831

ที่ ศธ 0519.12/๒๙๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคอนทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้คณะครู และผู้บริหารโรงเรียนบ้านคอนทอง เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2549

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 08-9781-0831

ที่ ศธ 0519.12/๕๙๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๘ พฤศจิกายน 2549

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระพัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน และโปรแกรม

เนื่องด้วย นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศพร ประเสริฐสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้คณะครู และผู้บริหารโรงเรียนวัดสระพัง ตอบแบบสอบถามความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แบบสัมภาษณ์การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แบบประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา และโปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2549 - มีนาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 08-9781-0831

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียน
วัดสระพัง
2. โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
3. แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงาน
แนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
4. แบบประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

**1. แบบสัมภาษณ์เรื่อง การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนวัดสระพัง**

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นผู้รับการสัมภาษณ์

- 1.ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 2.ตำแหน่ง.....
- 3.ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาชั้น/ผู้บริหารฝ่าย.....
- 4.วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 รายการสัมภาษณ์

1.ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

1.1 ท่านได้ดำเนินงานเกี่ยวกับงานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
อย่างไร

.....

.....

1.2 ท่านได้ดำเนินงานเกี่ยวกับงานสารสนเทศ อย่างไร

.....

.....

1.3 ท่านได้ดำเนินงานเกี่ยวกับงานให้คำปรึกษา อย่างไร

.....

.....

1.4 ท่านได้ดำเนินงานเกี่ยวกับงานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน
อย่างไร

.....

.....

1.5 ท่านได้ดำเนินงานเกี่ยวกับงานติดตามและประเมินผลนักเรียนอย่างไร

.....

.....

2.ท่านมีกระบวนการบริหารจัดการในการดำเนินงานแนะแนว อย่างไร

.....

.....

.....

3.ท่านปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว อย่างไร

.....

.....

4.ท่านมีการพัฒนาตนตามคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว อย่างไร

.....

.....

5.ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการแนะแนว ตามแนวที่ท่านปฏิบัติ เป็นอย่างไร

.....

.....

6.ท่านได้มีการประเมินผลการจัดการแนะแนว อย่างไร

.....

.....

7.ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานแนะแนวอย่างไร

.....

.....

.....

2.โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
 ตารางโปรแกรมการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
 โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
1.ปฐมนิเทศ (ทดสอบความรู้ ก่อนการอบรม)	1.เพื่อสร้างความคุ้นเคย และสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูผู้เข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษากับผู้วิจัย 2.เพื่อทดสอบความรู้ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา 3.เพื่อให้ครูที่เข้าร่วมพัฒนาได้ทราบจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ทราบกฎระเบียบ ข้อผูกพัน สถานที่ ช่วงเวลา ระยะเวลาที่จะร่วมการพัฒนา รวมทั้งบทบาทหน้าที่ ของครูผู้เข้าร่วมพัฒนาที่จะต้องปฏิบัติในกลุ่มและประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนา	1.ขั้นนำ ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศให้ครูผู้เข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มีความคุ้นเคยและเป็นกันเอง โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ดังนี้ 1.ผู้เข้ารับการอบรมแนะนำ ตนเอง พร้อมบอก “บุคคลในดวงใจ” และ “คติพจน์ส่วนตัว” 2.ผู้วิจัยแจกใบงานที่ 1 “ลักษณะเด่นของเพื่อนครู” ให้ผู้เข้ารับการอบรมบอกลักษณะเด่นของเพื่อนครูทุกคน ลงใบงาน 3.ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปลักษณะเด่นให้เพื่อนครูแต่ละคนทราบ บอกข้อคิดและความรู้สึกที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้ 2. ขั้นดำเนินการ 1.ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายของ การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้งอธิบายรายละเอียดวิธีการ สถานที่ ระยะเวลาตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาในครั้งนี้ และเปิดโอกาสให้ซักถามเพื่อ ความเข้าใจที่ตรงกัน 2.ผู้เข้ารับการอบรมทุกคน ทดสอบความรู้ก่อนการอบรม เชิงปฏิบัติการ การพัฒนาการ

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		ดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้แบบทดสอบความรู้ก่อนการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปข้อคิด และความสำคัญ ในการเข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัด นครปฐม
2.ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว	เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านจิตวิทยาการแนะแนว	1. ขั้นนำ 1.ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมการร้องเพลง “แนะแนวคืออะไร” 2.ผู้วิจัยสุ่มถามความหมายของการแนะแนวจากคณะผู้เข้ารับการอบรม 2. ขั้นดำเนินการ 1.ผู้วิจัยกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมให้ความหมายของการแนะแนว อย่างทั่วถึง 2.ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับความหมาย จุดมุ่งหมายของการแนะแนวปรัชญาของการแนะแนว หลักการของการแนะแนว และกรอบแนวคิดการแนะแนว โดย

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		ผู้เข้ารับการอบรม ศึกษาไปความรู้ “ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว” ควบคู่กับการรับฟังการถ่ายทอดความรู้จากผู้วิจัย โดย ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในการซักถาม 3.ครูผู้เข้ารับการอบรมทำใบงาน “แนะนำ แนะนำ” แล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว ว่ามีความสำคัญอย่างไรในการดำเนินงานแนะแนว 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรม ร่วมกัน สรุป ความหมาย จุดมุ่งหมายของการแนะแนว ปรัชญาของการแนะแนว หลักการของการแนะแนว กรอบแนวคิด การแนะแนว
3.ภาระงานแนะแนว 5 งาน 3.1งานศึกษา รวบรวมข้อมูลนักเรียน (Individual Inventory Service) 3.2งานสารสนเทศ (Information Service) 3.3งานให้คำปรึกษา (Counseling Service)	เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะในการดำเนินงานแนะแนว ตามภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก	1. ขั้นนำ ผู้วิจัยสอบถามคณะครูผู้รับการ พัฒนาในความหมาย ปรัชญา และ หลักการดำเนินงานแนะแนวแล้ว โยงเรื่องสู่แนวทางการดำเนินงานแนะแนวตามภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก 2. ขั้นดำเนินการ 1.ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายของการ พัฒนาการดำเนินงาน 5 งานหลัก รวมทั้งอธิบายรายละเอียด ในรูปแบบการบรรยายตามใบ ความรู้ ที่ 1 ภาระงานแนะแนว

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
3.4งานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือหรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) 3.5งานติดตามผลและประเมินผล (Follow up Service)		2.ผู้วิจัยบรรยายและผู้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติการในภาระงานแนะแนว5 งานหลักตาม ใบความรู้ที่ 2-6 - ใบความรู้ที่ 2 “งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน (Individual Inventory Service)” - ใบความรู้ที่ 3 “งานสารสนเทศ” (Information Service) - ใบความรู้ที่ 4 “งานให้คำปรึกษา” (Counseling Service) - ใบความรู้ที่ 5 “งานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ” หรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) - ใบความรู้ที่ 6 “งานติดตามผลและประเมินผล” (Follow up Service) 3.ผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการอบรมร่วมกันสรุปเมื่อดำเนินกิจกรรมจบแต่ละเรื่องที่ละใบความรู้ 4.ผู้วิจัยให้คณะครูเล่าเรื่องประสบการณ์ที่ประทับใจในการได้ช่วยเหลือนักเรียนตามความสนใจ 5.ผู้วิจัยสรุปในภาพรวมความสำคัญของภาระการดำเนินงานแนะแนว 5 งานหลัก

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้ครูผู้เข้าร่วมอบรมสรุปความรู้ความเข้าใจข้อคิดความรู้สึกรวมทั้งเปิดโอกาสให้ซักถาม ข้อสงสัย ผู้วิจัยสรุปถึงความสำคัญในการดำเนินงานแนะแนว
4.กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว	เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการแนะแนว	1. ขั้นนำ ผู้วิจัยกล่าวซักถามคณะครูผู้เข้าร่วมอบรมเพื่อทบทวนความรู้และข้อคิดที่ได้จากการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษาตามภาระงานแนะแนว 5งานหลักและโยงเข้าสู่กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว 2. ขั้นดำเนินการ 1.ผู้วิจัยบรรยายให้ความรู้เรื่องกระบวนการบริหารจัดการแนะแนว ตามใบความรู้ “กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว” 2.ผู้วิจัยกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ตนเองว่าจากการศึกษาตามภาระงานแนะแนว 5 งานหลักแล้ว ตัวผู้เข้ารับการ อบรมท่านใด มีความถนัด และความสนใจในงานใดเพื่อโยง เข้าสู่การแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		3.ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงานที่ 1 “โครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว”โดยผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันระดมสมอง แสดงความคิดเห็นตามความเหมาะสม เพื่อนำไปเขียนเป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนต่อไป หลังจากการอบรมเสร็จสิ้น 4.ผู้เข้ารับการอบรมและผู้วิจัยร่วมเขียนแผนปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ตามใบงานที่ 2 “แผนปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549” 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปถึงคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง
5.บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว	เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว	1 ขั้นนำ ผู้วิจัยสนทนากับครูผู้เข้ารับการอบรมจากการพิจารณาความเหมาะสมกับภาระงานแนะแนว และได้คณะกรรมการตามโครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		บทบาท หน้าที่ของแต่ละท่าน ตามงานที่ได้รับมอบหมายและ ตามความถนัดและความสนใจก่อ ให้เกิดคุณลักษณะที่นำมาใช้ในการพัฒนางานแนะแนว 2. ขั้นตอนดำเนินการ 1.ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาใบความรู้“บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว” พร้อมฟังผู้วิจัยบรรยายตามใบความรู้“บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว” หากมีข้อสงสัยประการใดก็สามารถซักถามได้ตลอดเวลา 2.ผู้วิจัยกระตุ้นถามผู้เข้ารับการอบรมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวให้มีความชัดเจน 3.ผู้เข้ารับการอบรมวิเคราะห์ว่าที่ผ่านมาตนเองมีบทบาทหน้าที่ ของครูแนะแนวอย่างไร ตาม ใบงาน “บทบาทหน้าที่ของครู แนะแนว” 4.ผู้วิจัยให้คณะครูเลือกรายงานถึงบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวที่มีอยู่ในตัวคนละ 1 ข้อ ให้กลุ่มได้รับทราบ และให้กลุ่มร่วมแสดง ความคิดเห็น 5.ผู้วิจัยสรุปบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวในภาพรวมของกลุ่มให้กลุ่มทราบเพื่อเป็นการบอกคุณลักษณะตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวที่ครูมีให้รับทราบ

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็น ความรู้สึกและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย
6.คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว	เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว	1. ขั้นนำ ผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันทบทวนถึงบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว เพื่อโยงเข้าสู่การมีคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว 2. ขั้นดำเนินการ 1.ผู้วิจัยให้ผู้เข้ารับการอบรมทำ ใบงาน “คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว” โดยกล่าว โยงถึงความรู้และ งานแนะแนวที่ได้ศึกษามาข้างต้น ควรมีคุณสมบัติและจรรยาบรรณ ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว 2.ให้ผู้เข้ารับการอบรมนำใบงานของแต่ละคนมาร่วมระดมสมอง เพื่อเป็นผลงานของกลุ่มพร้อมให้ตัวแทน ครูสรุปโดยภาพรวมต่อไป 3.ผู้วิจัยให้การบรรยายประกอบให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาไปความรู้ “คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว” ประกอบ 4.ผู้วิจัยซักถามเพื่อให้คณะครูร่วมแสดงความคิดเห็นว่ามีข้อใดของ

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		กลุ่มที่ตรงกับใบความรู้ “คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว” บ้าง 5.ผู้วิจัยสรุปถึงคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว และกล่าวชมเชยที่ครูมีคุณสมบัติ และจรรยาบรรณของครูแนะแนว อยู่ในตัวทุกท่าน 3. ขั้นสรุป ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปข้อคิด ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม และเปิดโอกาสให้คณะครูซักถามข้อสงสัย
7.ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการแนะแนว	เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการแนะแนว	1.ขั้นนำ ผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันทบทวนถึงการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา การมีคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว ตลอดจนการมีคุณสมบัติ และจรรยาบรรณของครูแนะแนว เพื่อเชื่อมโยงถึงตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว 2. ขั้นดำเนินการ 1.ผู้วิจัยให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาใบความรู้ “ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว” 2.ผู้เข้ารับการอบรมวิเคราะห์ถึงตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ว่ามีโอกาสจะ มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		โดยตัวแทนครูกล่าวสรุปให้กลุ่มทราบ 3.ผู้วิจัยซักถามเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมแสดงความคิดเห็นว่ามีข้อใดของกลุ่มที่ตรงกับใบความรู้ “ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว” บ้าง 5.ผู้วิจัยสรุปถึงตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว และกล่าวให้กำลังใจครูว่ามีทีม ที่เข้มแข็งพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง และพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 3.ขั้นสรุป ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปข้อคิด ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม และเปิด โอกาสให้คณะครูซักถามข้อสงสัย
8.การประเมินผล การดำเนินงานแนะแนว/ ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว	เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในการประเมินผลการดำเนินงาน แนะแนวและเข้าใจในปัญหา การดำเนินงานแนะแนว	1.ขั้นนำ ผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันทบทวนถึงการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาตลอดการอบรมเชิงปฏิบัติการที่ผ่านมา ว่าการดำเนินงานทุกงานจำเป็นจะต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวก็เช่นเดียวกันจำเป็นจะต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานด้วยวิธีการ ต่างๆ ที่หลากหลาย

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
		2. ขั้นตอนการ 1.ผู้วิจัยให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาใบความรู้ “การประเมินผล การดำเนินงาน แนว แนว ” ประกอบการรับฟัง การบรรยาย 2.แบ่งผู้เข้ารับการอบรมออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ศึกษาใบงาน “การประเมินผลการดำเนินงาน แนว แนว”เพื่อร่วมกันสร้าง แบบ ประเมินผลการดำเนินงาน แนว แนวตามสถานการณ์ที่ กำหนดให้ 3.ผู้เข้ารับการอบรมร่วมแสดงความคิดเห็นและสร้างแบบ ประเมินผล 4.ผู้เข้ารับการอบรม 2 กลุ่ม ส่งตัวแทนนำเสนอผลงานของกลุ่ม 5.ผู้วิจัยสรุปโดยภาพรวม และ กล่าวชมเชยในความสามารถในการสร้างแบบประเมินผล 3.ขั้นสรุป ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปข้อคิด ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม และเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถามข้อสงสัย
9.ปัจจัยนิเทศ (ทดสอบความรู้ หลังการอบรม)	1.เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนวหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2.เพื่อทราบผลการพัฒนาการ	1.ขั้นนำ ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศให้กำลังใจแก่ผู้เข้ารับการอบรม ให้มีความพร้อมในการดำเนินงานแนว แนว

เรื่อง	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ
	ดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา	ในโรงเรียน และชักถามความรู้ ข้อคิด ความรู้สึกที่ได้จาก การเข้าร่วมกิจกรรมพร้อมเปิด โอกาส ให้ ชักถาม 2.ชั้นดำเนินการ 1.ผู้วิจัยสรุปจุดมุ่งหมายของการ พัฒนาการดำเนินงานแนะแนวใน โรงเรียนประถมศึกษาในครั้ง นี้ และเปิดโอกาสให้ชักถามเพื่อเป็น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 2.ครูทุกท่านทดสอบความรู้หลัง การอบรมเชิงปฏิบัติการ การ พัฒนาการดำเนินงานแนะแนวใน โรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้ แบบทดสอบความรู้หลังการเข้ารับ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานแนะแนวใน โรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียน วัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 3.ชั้นสรุป ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรม สรุปข้อคิด และความสำคัญ ในการ เข้าร่วมพัฒนาการ ดำเนินงานแนะ แนว ในโรงเรียน ประถมศึกษา พร้อมให้ความ เชื่อมั่นว่าผู้เข้ารับ การอบรมทุก ท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ในการพัฒนาการ ดำเนินงาน แนะแนวในโรงเรียนได้ อย่าง แน่นนอน

รายละเอียด

โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา

โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

แผนพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แผนที่ 1

1.เรื่อง ปฐมนิเทศ (ทดสอบความรู้ก่อนการอบรม)

2.วัตถุประสงค์

1.เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธภาพระหว่างครูผู้เข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาด้วยกันกับผู้วิจัย

2.เพื่อทดสอบความรู้ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

3.เพื่อให้ครูที่เข้าร่วมพัฒนา ได้ทราบจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา ทราบกฎระเบียบ ข้อผูกพัน สถานที่ ช่วงเวลา ระยะเวลาที่จะร่วมการพัฒนา รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของครูผู้เข้าร่วมพัฒนาที่จะต้องปฏิบัติในกลุ่ม และประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนา

3.เวลา 2 ชั่วโมง

4.ขอบข่ายเนื้อหา

1.สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้เข้ารับการอบรม

2.การทดสอบความรู้การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้แบบทดสอบความรู้ก่อนการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

5.รูปแบบการจัดการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.สื่อการเรียนรู้

1.ใบงานที่ 1 “ลักษณะเด่นของเพื่อนครู”

2.แบบทดสอบความรู้ก่อนการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

7.วิธีดำเนินการ

7.1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศให้ครูผู้เข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มีความคุ้นเคยและเป็นกันเอง โดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ดังนี้

1.ผู้เข้ารับการอบรมแนะนำตนเอง พร้อมบอก “บุคคลในดวงใจ” และ “คติพจน์ส่วนตัว”

2.ผู้วิจัยแจกใบงานที่ 1 “ลักษณะเด่นของเพื่อนครู” ให้ผู้เข้ารับการอบรมบอกลักษณะเด่นของเพื่อนครูทุกคน ลงใบงาน

3.ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปลักษณะเด่นให้เพื่อนครูแต่ละคนทราบ บอกข้อคิดและความรู้สึกที่ได้จากการทำกิจกรรมนี้

7.2 ขั้นตอนดำเนินการ

1.ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายของการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้งอธิบายรายละเอียด วิธีการ สถานที่ ระยะเวลา ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับ จากการพัฒนาในครั้งนี้ และเปิดโอกาสให้ซักถามเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน

2.ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนทดสอบความรู้ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนา การดำเนินงานแนะแนวใน โรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้แบบทดสอบความรู้ก่อนการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

7.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปข้อคิด และความสำคัญในการเข้าร่วมพัฒนา การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

8. การประเมินผล

1.การสังเกต จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

2.การสรุป การร่วมกันสรุปข้อคิด ความสำคัญในการเข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

3.ความสนใจในการเข้าร่วมอบรมและผลจากใบงานการแสดงความคิดเห็นของครู

4.การตรวจแบบทดสอบความรู้ก่อนการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ใบงานที่ 1
“ลักษณะเด่นของเพื่อนครู”

คนที่	ชื่อ-นามสกุล	มีลักษณะเด่น/อุปนิสัย
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		

สรุปลักษณะเด่นของตนเองที่เพื่อนครูมอง

แผนพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แผนที่ 2

1.เรื่อง ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว

2.วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านจิตวิทยาการแนะแนว

3.เวลา 2 ชั่วโมง

4.ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความหมาย จุดมุ่งหมายของการแนะแนว
2. ปรัชญาการแนะแนว
3. หลักการของการแนะแนว
4. กรอบแนวคิดการแนะแนว

5.รูปแบบการจัดการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.สื่อการเรียนรู้

- 1.ใบงาน “แนะนำ แนะแนว”
- 2.ใบความรู้ “ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว”

7.วิธีดำเนินการ

7.1 ขั้นนำ

- 1.ผู้วิจัยนำเข้าสู่กิจกรรมการร้องเพลง “แนะแนวคืออะไร”

การแนะแนวคืออะไรใครรู้บ้าง	คือแนวทางพัฒนาอย่างงน
ที่มุ่งหมายให้พวกเราเข้าใจจน	รู้จักขวนขวายหาทางสร้างตนเอง
การแนะแนวยังมุ่งหมายให้เรานั้น	แก้หรือหันปัญหาไซร์ให้ตรงเวง
รู้จักโลกทุกสิ่งอันไม่หวั่นเกรง	ปรับตนเองอย่างฉลาดปราดเปรื่องเอย
- 2.ผู้วิจัยสุ่มถามความหมายของการแนะแนวจากคณะผู้เข้ารับการอบรม

7.2 ขั้นดำเนินการ

- 1.ผู้วิจัยกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมให้ความหมายของการแนะแนว อย่างทั่วถึง
- 2.ผู้วิจัยบรรยายเกี่ยวกับความหมาย จุดมุ่งหมายของการแนะแนว ปรัชญา ของการแนะแนว หลักการของการแนะแนว และกรอบแนวคิดการแนะแนว โดยผู้เข้ารับการอบรม ศึกษาใบความรู้ “ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว” ควบคู่กับการรับฟังการถ่ายทอดความรู้ จากผู้วิจัย โดยผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในการซักถาม
- 3.ครูผู้เข้ารับการอบรมทำใบงาน “แนะนำ แนะแนว” แล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว ว่ามีความสำคัญอย่างไรในการดำเนินงานแนะแนว

7.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปความหมาย จุดมุ่งหมายของการแนะแนว ปรัชญาของการแนะแนว หลักการของการแนะแนว กรอบแนวคิดการแนะแนว

8. การประเมินผล

ความสนใจในการเข้าร่วมอบรมและผลจากใบงานการแสดงความคิดเห็นของครู

ใบความรู้ ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว

แนวคิด

การแนะแนวเป็นศาสตร์ของการให้บริการเพื่อพัฒนาคน ความเข้าใจในสาระสำคัญของวิชาการแนะแนวจะช่วยให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้อง บังเกิดผลดีแก่ผู้รับบริการอย่างเต็มที่ ป้องกันความผิดพลาด ซึ่งอาจเป็นทั้งอันตรายต่ออนาคตและชีวิตบุคคล การแนะแนวเป็นบริการที่ช่วยให้บุคคล รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง รู้จักคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยมีผู้แนะแนวให้ความช่วยเหลือเป็นเบื้องต้น การดำเนินงานตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาที่เป็นธรรมชาติพื้นฐานของมนุษย์ และมีหลักการปฏิบัติที่เป็นระเบียบแบบแผนตามประเภทต่างๆของการแนะแนว

ความรู้พื้นฐานด้านการแนะแนว

- 1.ความหมายของการแนะแนว
- 2.ปรัชญาการแนะแนว และหลักการของการแนะแนว
- 3.กรอบแนวคิดการแนะแนว

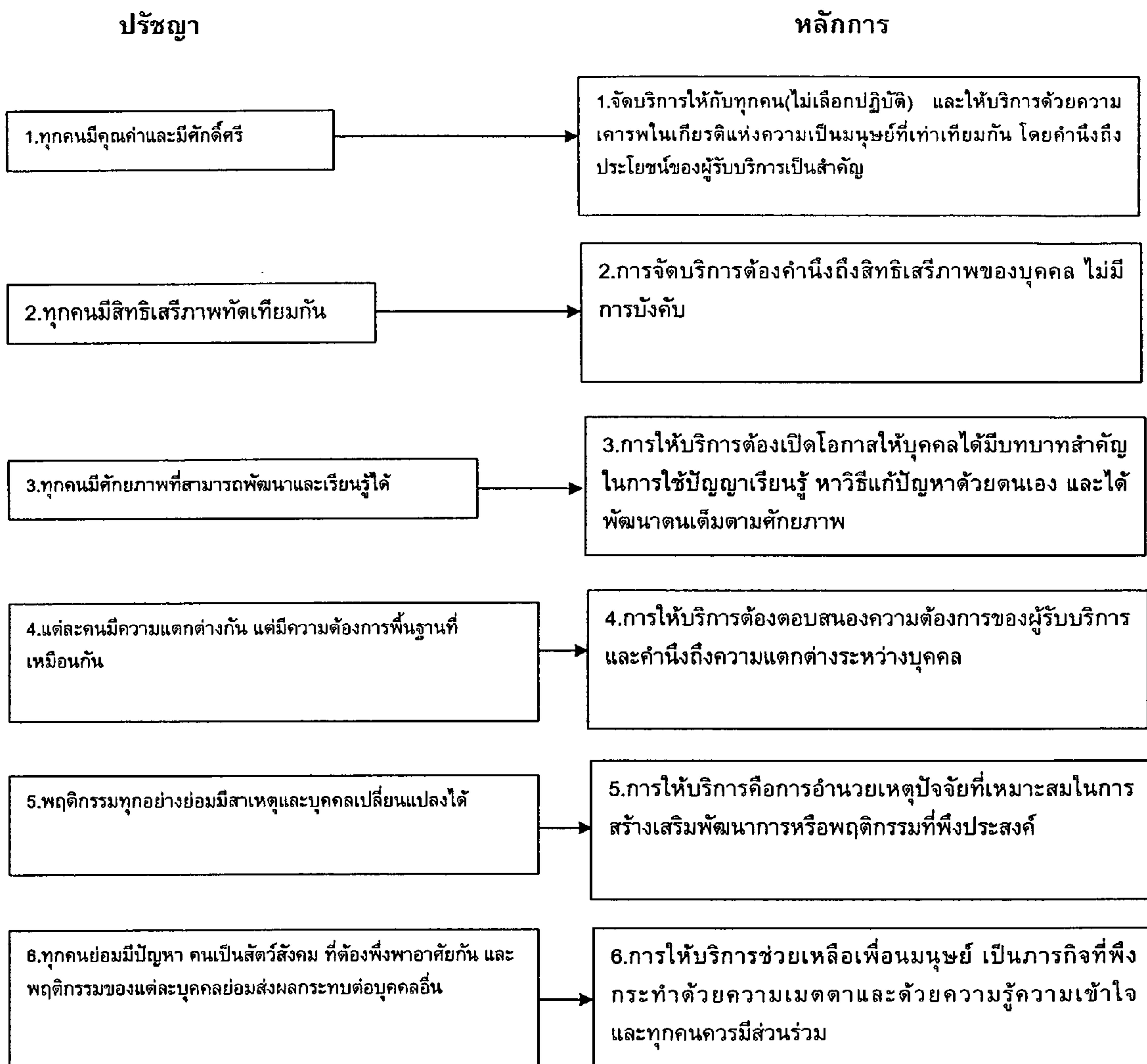
1.ความหมายของการแนะแนว

การแนะแนว คือ จิตวิทยาประยุกต์แขนงหนึ่งที่ว่าด้วยการพัฒนาคนให้รู้จักช่วยตนเองหรือพึ่งตนเองได้โดยกระบวนการที่ส่งเสริมให้บุคคลได้มีบทบาทเต็มที่ในการเรียนรู้ เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพและสามารถจัดการกับชีวิตของตนอย่างฉลาด

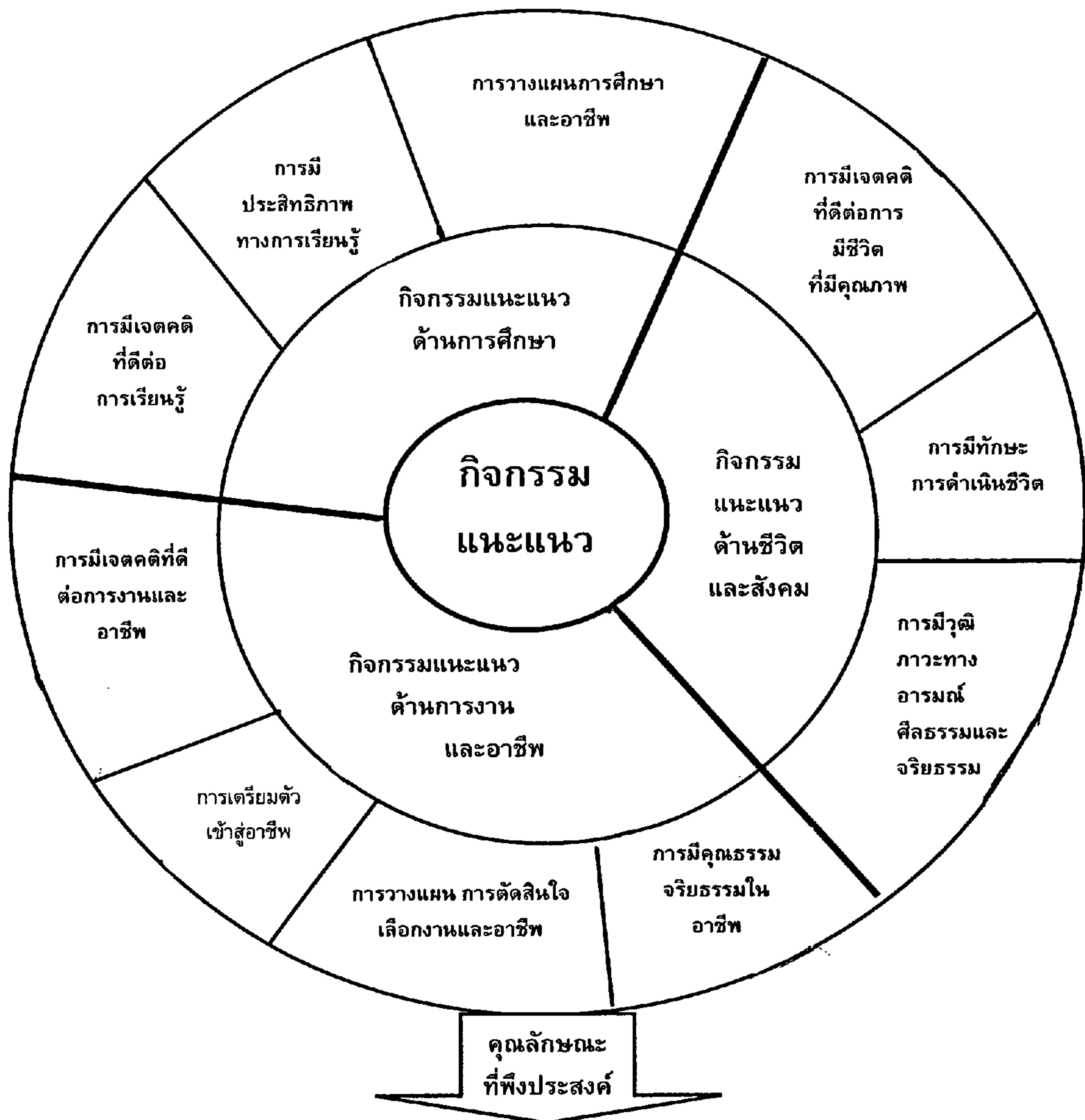
การแนะแนวแตกต่างจากการแนะนำ ตามคำกลอนของ “นวก” (อ้างอิงจากนิรันดร์ จุลทรัพย์) ที่กล่าวเปรียบเทียบถึงการแนะแนวกับการแนะนำและผลที่ตามมาจากการใช้วิธีการทั้งสองไว้ดังนี้

การแนะแนว	ใช้แนะนำ	โปรดจำไว้
แนะแนวให้	ชี้ทาง	สว่างไสว
มีก็ทาง	บอกกล่าว	เล่าความไป
เด็กจะเดิน	ทางใด	ก็เลือกเอา
ส่วนแนะนำ	ให้เด็กทำ	ตามเราสิ้น
เหมือนคู่มือ	ภูมิปัญญา	ว่าโง่เขลา
แม้ครั้งหนึ่ง	ช่วยคลายทุกข์	ได้บรรเทา
แต่ต่อไป	ทำให้เขา	คิดไม่เป็น

2.ปรัชญาการแนะแนว และหลักการของการแนะแนว

3.กรอบแนวคิดการแนะแนว

1. รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลสารสนเทศ
3. สามารถพัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
5. มีค่านิยมที่ดี มีวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม
6. มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

ที่มา : คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.2546:30

แผนพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แผนที่ 3

1.เรื่อง ภาระงานแนะแนว 5 งาน

2.วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกิดทักษะในการดำเนินงานแนะแนวตามภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

3.เวลา 3 วัน (24 ชั่วโมง)

4.ขอบข่ายเนื้อหา

ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

1.งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน (Individual Inventory Service)

- 1.การสังเกต
- 2.สัมภาษณ์
- 3.แบบสอบถาม/แบบทดสอบ
- 4.อัตชีวประวัติ
- 5.สังคมมิติ
- 6.ระเบียบสะสม
- 7.การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล

2.งานสารสนเทศ (Information Service)

- 1.การจัดป้ายนิเทศและนิทรรศการ
- 2.การโฮมรูม
- 3.การศึกษานอกสถานที่
- 4.การใช้สื่อเทคโนโลยี

3.งานให้คำปรึกษา (Counseling Service)

- 1.การให้คำปรึกษารายบุคคล
- 2.การให้คำปรึกษากลุ่ม

4.งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ หรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service)

- 1.การจัดเด็กเข้าเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมตามความ สนใจและความถนัด
- 2.การสอนซ่อมเสริม
- 3.การฝึกทักษะการเรียนรู้ ทักษะการทำงาน
- 4.การจัดทุนการศึกษา

5.งานติดตามผลและประเมินผล (Follow up Service)

- 1.การใช้แบบสอบถามและแบบประเมินในการประเมินผล
- 2.การติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา
- 3.การติดตามผลการทำงานแนะแนวในโรงเรียนระหว่างดำเนินงาน และหลังการทำงาน

5.รูปแบบการจัดการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.สื่อการเรียนรู้

- 1.ใบความรู้ที่ 1 “ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก (ขอบข่ายงานแนะแนว)”
- 2.ใบความรู้ที่ 2 “งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน(Individual Inventory Service)”
- 3.ใบความรู้ที่ 3 “งานสารสนเทศ” (Information Service)
- 4.ใบความรู้ที่ 4 “งานให้คำปรึกษา” (Counseling Service)
- 5.ใบความรู้ที่ 5 “งานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ”หรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service)
- 6.ใบความรู้ที่ 6 “งานติดตามผลและประเมินผล” (Follow up Service)

7.วิธีดำเนินการ

7.1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยสอบถามคณะครูผู้รับการพัฒนาในความหมาย ปรัชญา และหลักการดำเนินงานแนะแนวแล้วโยงเรื่องสู่แนวทางการดำเนินงานแนะแนวตามภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

7.2 ขั้นดำเนินการ

- 1.ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายของการพัฒนาการดำเนินงาน 5 งานหลัก รวมทั้งอธิบายรายละเอียด ในรูปแบบการบรรยายตามใบความรู้ที่ 1 ภาระงานแนะแนว
- 2.ผู้วิจัยบรรยายและผู้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติการในภาระงานแนะแนว 5 งานหลักตาม ใบความรู้ที่ 2-6
 - ใบความรู้ที่ 2 “งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน(Individual Inventory Service)”
 - ใบความรู้ที่ 3 “งานสารสนเทศ” (Information Service)
 - ใบความรู้ที่ 4 “งานให้คำปรึกษา” (Counseling Service)
 - ใบความรู้ที่ 5 “งานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ” หรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service)
 - ใบความรู้ที่ 6 “งานติดตามผลและประเมินผล” (Follow up Service)
- 3.ผู้วิจัยและผู้เข้าร่วมการอบรมร่วมกันสรุปเมื่อดำเนินกิจกรรมจบแต่ละเรื่องที่ละใบความรู้
- 4.ผู้วิจัยให้คณะครูเล่าเรื่องประสบการณ์ที่ประทับใจในการได้ช่วยเหลือนักเรียนตามความสนใจ
- 5.ผู้วิจัยสรุปในภาพรวมความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว 5 งานหลัก

7.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้ครูผู้เข้าร่วมอบรมสรุปความรู้ความเข้าใจข้อคิดความรู้สึกรวมทั้งเปิดโอกาสให้ซักถาม ข้อสงสัย ผู้วิจัยสรุปถึงความสำคัญในการดำเนินงานแนะแนว

8. การประเมินผล

- 1.การสังเกตการฝึกปฏิบัติงานแนะแนว
- 2.สรุปผลการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
- 3.ความสนใจในการเข้าร่วมอบรมและการแสดงความคิดเห็นของครู

ใบความรู้ที่ 1

ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก (ขอบข่ายงานแนะแนว)

ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก (ขอบข่ายงานแนะแนว)

- 1.งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน (Individual Inventory Service)
- 2.งานสารสนเทศ (Information Service)
- 3.งานให้คำปรึกษา (Counseling Service)
- 4.งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ หรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service)
- 5.งานติดตามผล และประเมินผล (Follow up Service)

ภาระงานแนะแนว 5 งานจะมีขอบข่ายกว้างขวาง แต่สรุปแล้วงานทั้งหมดจัดเป็น 5 งานหลัก

งาน	จุดมุ่งหมายของการจัดบริการ	วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ
1.งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน (Individual Inventory Service)	เพื่อให้ครูรู้จักเด็กและเพื่อให้เด็กรู้จักตนเองในทุกด้าน เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ	1.การสังเกต 2.สัมภาษณ์ 3.แบบสอบถาม/แบบทดสอบ 4.อัตชีวประวัติ 5.สังคมมิติ 6.ระเบียบสนทนา 7.การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล
2.งานสารสนเทศ (Information Service)	เพื่อให้เด็กได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ที่จำเป็นในด้านการศึกษา อาชีพ สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และเลือกปรับตัวให้เหมาะสมต่อสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง	1.การจัดป้ายนิเทศและนิทรรศการ 2.การโฮมรูม 3.การศึกษานอกสถานที่ 4.การใช้สื่อเทคโนโลยี
3.งานให้คำปรึกษา (Counseling Service)	เพื่อช่วยให้เด็กสามารถคิดตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ได้อย่างรอบคอบและเหมาะสม	1.การให้คำปรึกษารายบุคคล 2.การให้คำปรึกษากลุ่ม

งาน	จุดมุ่งหมายของการจัดบริการ	วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ
4.งานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือหรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service)	เพื่อช่วยให้เด็กได้รับบริการและประสบการณ์ อันจะเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองตามความต้องการและความเหมาะสม	1.การจัดเด็กเข้าเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมตามความสนใจและความถนัด 2.การสอนซ่อมเสริม 3.การฝึกทักษะการเรียนรู้ทักษะการทำงาน 4.การจัดทุนการศึกษา
5.งานติดตามผลและประเมินผล (Follow up Service)	เพื่อติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาและติดตามการดำเนินงานแนะแนวทั้งระบบเพื่อประเมินผลสำเร็จและการพัฒนาให้ดีขึ้น	1.การใช้แบบสอบถามและแบบประเมินในการประเมินผล 2.การติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา 3.การติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนระหว่างดำเนินงานและหลังการดำเนินงาน

ใบความรู้ที่ 2

งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน (Individual Inventory Service)

1.งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน (Individual Inventory Service)

งานศึกษารวบรวมข้อมูล เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบ การเขียนอัตชีวประวัติ สังคมมิติ การเยี่ยมบ้าน โดยมีการบันทึกข้อมูลในระเบียบแบบแผน สมุดรายงานประจำตัวผู้เรียน เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ครูรู้จักผู้เรียนแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร ต้องการอะไร และควรให้ความช่วยเหลือในลักษณะใด

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อให้ครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนได้รู้จัก และเข้าใจนักเรียนได้มากขึ้น
- 2.เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจตนเองเพื่อทำความรู้จักและเข้าใจตนเองในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

3.เพื่อหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่

เครื่องมือ เทคนิคหรือวิธีที่นำมาใช้ในการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน

- 1.การสังเกต
- 2.สัมภาษณ์
- 3.แบบสอบถาม/แบบทดสอบ
- 4.อัตชีวประวัติ
- 5.สังคมมิติ
- 6.ระเบียบแบบแผน
- 7.การศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1 การสังเกต (Observation)

การสังเกต เป็นวิธีเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยการเฝ้าดูพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกมาในลักษณะที่เป็นธรรมชาติทั้งที่เป็นไปในลักษณะที่เป็นไปในสถานการณ์ปกติ หรือสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น โดยผู้สังเกตจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ เพียงแต่ผู้สังเกตจะต้องเฝ้าดูหรือเฝ้าดูพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและพยายามจดจำไว้หลังจากนั้นแล้วค่อยมาบันทึก

จุดมุ่งหมายของการสังเกต

- 1.เพื่อช่วยให้ผู้สังเกตได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงด้วยตนเอง ข้อเท็จจริงนี้อาจได้เป็นครั้งแรกหรืออาจได้เพิ่มเติมข้อมูลรายละเอียดซึ่งเคยได้รับคำบอกเล่าจากผู้อื่นเป็นการหาความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของข้อมูลนั้นๆ

- 2.เพื่อให้ผู้สังเกตเข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้ถูกสังเกต ว่ามีลักษณะปกติหรือไม่ มีพัฒนาการเหมาะสมกับเพศและวัยเพียงใด เพื่อใช้ประกอบการแนะนำบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพในสังคมต่อไปเท่าที่จะทำได้

3. เพื่อค้นหาถึงสาเหตุบางประการซึ่งอาจเป็นปัญหาแต่ไม่มีผู้ใดทราบหรือสงสัยมาก่อน เพื่อนำไปใช้ในการให้คำปรึกษาและการแนะแนวต่อไป

4. เพื่อให้ผู้สังเกตเป็นผู้มีความรอบคอบและไวต่อการมีปฏิกิริยาโต้ตอบจากสิ่งแวดล้อมจนเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดีและรวดเร็วในแต่ละสถานการณ์

องค์ประกอบที่สำคัญของการสังเกต

1. การสัมผัส (Sensation) คือ การใช้วัยวะรับสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้ง 5 ส่วน สัมผัสกับสิ่งที่ต้องการสังเกต เช่น ตา ดูสีของเสื้อผ้า หู ฟังว่าเสียงที่ได้ยินเป็นอย่างไร

2. ความตั้งใจ (Attention) คือ การที่บุคคลมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจที่จะสังเกต เช่น การกำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอน การมีสมาธิมีใจจดจ่อในการสังเกต การเตรียมพร้อมเกี่ยวกับเครื่องมือที่จะบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกต เป็นต้น

3. การรับรู้ (Perception) คือ การตีความหรือการแปลความหมายจากการสัมผัส เช่น ตา ดูสภาพร่างกายแล้วบอกว่ามีอาการผิดปกติ หรือเจ็บป่วยหรือไม่ หู ฟังว่าเสียงที่ได้ยินนั้นไพเราะ นุ่มนวลหรือแข็งกระด้าง เป็นต้น

ชนิดของการสังเกต

การสังเกตสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ชนิด คือ

1. การสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Observation) เป็นการสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ของนักเรียนโดยไม่มีการเตรียมการใดๆ ไว้ก่อน สามารถที่จะทำการสังเกตได้ตลอดเวลาและสถานที่ตามแต่โอกาสจะอำนวย ซึ่งการสังเกตชนิดนี้เป็นวิธีที่ครูใช้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนเป็นประจำวันอยู่แล้ว เช่น สังเกตพฤติกรรมการเรียน การเล่น ความสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียนด้วยกันและสภาพทางร่างกาย เป็นต้น

2. การสังเกตโดยการกำหนดช่วงเวลาในการสังเกต (Time Sampling Observation) เป็นการสังเกตที่มีการวางแผนการณล่วงหน้าว่าจะสังเกตใคร เมื่อไร นานเท่าไร เช่น กำหนดช่วงเวลาว่าจะสังเกตเด็กชายสันติเป็นเวลา 15 นาทีทุกวัน ในช่วงเวลาระหว่างเวลา 11.00-12.00 น. เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ เป็นต้น

3. การสังเกตโดยการบอกเฉพาะพฤติกรรมตามสถานการณ์ที่จะทำการสังเกต (Situational Sampling Observation) เป็นการสังเกตที่กำหนดเฉพาะเจาะจงลงไปว่าอยากทราบอะไรก็ทำการสังเกตเฉพาะอย่างนั้น เช่น สังเกตพฤติกรรมการรับประทานอาหารในโรงอาหาร การเล่นกับเพื่อนที่สนามเด็กเล่น การทำงานในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

ตัวอย่างแบบบันทึกการสังเกต

การบันทึกการสังเกต ครั้งที่

ชื่อผู้ถูกสังเกต อายุ ปี เพศ
 วัน เดือน ปี เวลาที่สังเกต
 สถานที่.....

พฤติกรรม

.....

ความคิดเห็น

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
 ตำแหน่ง.....

1.2 สัมภาษณ์ (Interview)

การสัมภาษณ์ เป็นวิธีที่สำคัญวิธีหนึ่งของบริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล ถ้าครูสามารถปฏิบัติ ได้ถูกต้องตามเทคนิคและวิธีการแล้วจะช่วยให้แก่นักเรียนที่เข้ารับการสัมภาษณ์ กิดความรู้สึกว่า ตัวเขามีคุณค่า อันจะมีผลสืบเนื่องไปถึงความเชื่อมั่นในตนเองเกิดความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย และให้ความไว้วางใจครู ซึ่งการสัมภาษณ์เป็นการสนทนากันอย่างเผชิญหน้าระหว่าง ผู้สัมภาษณ์และผู้รับการสัมภาษณ์ โดยมีหลักการและจุดมุ่งหมายร่วมกัน การสนทนา แบบนี้เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อบุคคล ช่วยให้ผู้สัมภาษณ์เห็นสีหน้าอกาปฏิกิริยา และได้ยินน้ำเสียงที่แสดงอารมณ์ของผู้รับการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนว แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

1.การสัมภาษณ์เพื่อหาข้อเท็จจริง(Fact Finding Interview) เป็นการสัมภาษณ์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน และเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในตัวนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น สามารถทำได้โดย

1.1 สัมภาษณ์จากตัวนักเรียนโดยตรง

1.2 สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น จากครูประจำชั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อนสนิท เป็นต้น

2.การสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษา(Counseling Interview) เป็นการสัมภาษณ์สนทนา ชักถาม ผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อมเด่นชัดยิ่งขึ้น เข้าใจปัญหาของตนเองได้แจ่มแจ้งและสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองได้อย่างเหมาะสม การสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษาจะเน้นถึงความสัมพันธ์ชนิดตัวต่อตัวระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับ ผู้รับคำปรึกษาโดยที่ทั้งสองฝ่ายจะต้องร่วมมือกันด้วยความจริงใจ การสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษา มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญดังนี้

2.1 เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคยระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ถูกสัมภาษณ์

2.2 เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รู้จัก และเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง มีความรับผิดชอบในตนเองและสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

2.3 เพื่อสำรวจปัญหา และค้นหาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหานั้นๆ ตลอดจนเพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการความช่วยเหลือต่างๆ ของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตัวอย่างแบบฟอร์มบันทึกการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ ครั้งที่

ชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ อายุ ปี เพศ
วัน เดือน ปี..... เวลาที่สัมภาษณ์
สถานที่สัมภาษณ์

จุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์
.....
.....

สรุปผลจากการสัมภาษณ์
.....
.....
.....
.....

ความคิดเห็น
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ
.....
.....
.....

นัดสัมภาษณ์ครั้งต่อไป วันที่ เวลา
สถานที่

ลงชื่อ ผู้สัมภาษณ์
ตำแหน่ง.....

1.3 แบบสอบถาม (Questionnaire) /แบบทดสอบ (Testing) /แบบประเมิน

แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่จะใช้สำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคลอีกวิธีหนึ่ง ที่สามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนได้หลายด้านอย่างกว้างขวาง การสร้างและแปลความหมายจากแบบสอบถามไม่สลับซับซ้อนจึงสะดวกที่ครูแนะแนวจะเลือกนำไปใช้กับนักเรียน แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ผู้ต้องการรวบรวมข้อมูลสร้างขึ้นเพื่อประสงค์ให้ผู้ตอบกรอก เติม หรือเขียนรายละเอียดตามประเด็นหัวข้อที่ต้องการทราบ การใช้แบบสอบถาม จะช่วยให้การรวบรวมข้อมูลเป็นไป อย่างรวดเร็ว ใช้ระยะเวลาสั้นและสามารถจะรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนได้อย่างกว้างขวาง

จุดมุ่งหมายของการใช้แบบสอบถาม

1. เพื่อรวบรวมรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียนตั้งแต่เหตุการณ์ในอดีต สภาพชีวิต ในปัจจุบัน ตลอดจนความปรารถนาในอนาคต เช่น ประวัติส่วนตัว ประวัติครอบครัว ประวัติการศึกษา สุขภาพร่างกาย ผลการเรียนในปัจจุบัน ความต้องการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพในอนาคต เป็นต้น

2. เพื่อสอบถามความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติ ค่านิยมของนักเรียนที่มีต่อบุคคล หรือสิ่งต่างๆ เช่น ความคิดเห็นต่อการสอนของครู ความรู้สึกต่อระเบียบวินัยของโรงเรียน เจตคติที่มี ต่อโรงเรียน เจตคติต่อสังคม เป็นต้น

3. เพื่อติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วว่า ศึกษาต่อที่ไหนบ้างหรือ ประกอบอาชีพ อะไรได้นำความรู้ไปใช้เป็นประโยชน์มากน้อยเพียงใด และประสบปัญหาต่อ การดำรงชีวิตอย่างไรบ้าง เป็นต้น

ประเภทของแบบสอบถาม

- 1.แบบสอบถามปลายปิด (Closed Form)
- 2.แบบสอบถามปลายเปิด (Opened Form)
- 3.แบบสอบถามแบบผสม (Mixed Form)

ลักษณะของแบบสอบถาม

1.แบบสอบถามกรอกข้อมูลส่วนบุคคล(Personal data blank questionnaire) จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคคลกรอกข้อมูลความจริงที่เป็นเรื่องราวของตนเกี่ยวกับ ด้านครอบครัว ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านลักษณะนิสัยทางการเรียน ด้านกิจกรรม ด้านความสนใจ และประสบการณ์ ความสามารถพิเศษและความคาดหวัง เป็นต้น

2.แบบสอบถามการประเมินผล (Evaluation questionnaire) จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคคลบอก ปฏิกริยาของตนที่มีต่อกิจกรรมต่างๆปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับโครงการจัดกิจกรรมและบริการต่างๆ เช่น การประเมินผลโครงการปฐมนิเทศ การประเมินผลการฟังวิทยากร การร่วมกิจกรรมกลุ่ม การชมนิทรรศการ การรับบริการแนะแนว เป็นต้น

3.แบบสอบถามการติดตามผล (Follow-up questionnaire) จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ ความต้องการ ความเปลี่ยนแปลง ความสำเร็จ ความสามารถในการปรับตัว ด้านการศึกษา อาชีพของบุคคลเป็นระยะๆ และอื่นๆ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามส่วนบุคคล

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมข้อความในแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด การตอบตามความเป็นจริงจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนเอง

ก. ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

1. ข้าพเจ้าชื่อ..... นามสกุล..... อายุ.....ปี เพศ.....
เกิดวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ศาสนา..... เชื้อชาติ.....
สัญชาติ..... มีพี่น้อง..... คน ชาย.....คน หญิง.....คน
2. สถานที่เกิด ถนน..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... ภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่.....
3. ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ หมู่ที่ ซอย ถนน.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... สถานที่ใกล้เคียง.....
ปัจจุบันอาศัยอยู่กับ () บิดาและมารดา () บิดา () มารดา
() ญาติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
() อื่น ๆ (ระบุ)
- ลักษณะของที่อยู่อาศัย () บ้านส่วนตัว () ที่ดินเช่า บ้านของตนเอง
() บ้านเช่า () หอพัก () วัด
() อื่น ๆ (ระบุ)
4. สถานภาพสมรสของมารดาบิดา
() อยู่ด้วยกัน () แยกกันอยู่
() หย่าร้างกัน () อื่น ๆ (ระบุ)
5. บิดาชื่อ จบการศึกษาระดับ.....
ประกอบอาชีพ..... ตำแหน่ง..... มีรายได้.....บาท / เดือน
สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....
ปัจจุบันบิดา () ยังมีชีวิตอยู่ อายุ ปี () ถึงแก่กรรม
6. มารดาชื่อ จบการศึกษาระดับ.....
ประกอบอาชีพ..... ตำแหน่ง..... มีรายได้.....บาท / เดือน
สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....
ปัจจุบันมารดา () ยังมีชีวิตอยู่ อายุ ปี () ถึงแก่กรรม
7. มีพี่น้องทั้งหมด.....คน เป็นผู้ชาย.....คน เป็นผู้หญิง.....คน
ตัวท่านเองเป็นบุตร/ธิดาคนที่.....
8. บุคคลในครอบครัวที่ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาด้วยคือ
ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ของข้าพเจ้า

9. ครอบครัวของข้าพเจ้า () ไม่มีปัญหา อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และอบอุ่นดี
() มีปัญหา คือ

ข. ประวัติสุขภาพ

1. ข้าพเจ้ามีเลือดกรุป น้ำหนัก กก. ส่วนสูง..... ซม. สีผิว.....
มีตำหนิที่เห็นชัด คือ.....
2. ข้าพเจ้า () มีโรคประจำตัว คือ
() ไม่มีโรคประจำตัว
3. ข้าพเจ้า () เคยประสบอุบัติเหตุ คือ
() ไม่เคยประสบอุบัติเหตุ
4. ข้าพเจ้า () เคยป่วยถึงขั้นเข้าโรงพยาบาล ด้วยเหตุ.....
() ไม่เคยป่วยถึงขั้นเข้าโรงพยาบาล
5. ข้าพเจ้าต้องใช้แว่นสายตาในขณะนี้ () ใช้เป็นประจำ
() ใช้บ้าง
() ไม่ต้องใช้
6. ในเรื่องการพูด ข้าพเจ้า () พูดจาได้คล่องแคล่ว
() พูดไม่คล่อง
() พูดติดอ่าง
7. ในเรื่องการได้ยิน () ชัดเจน
() ไม่ชัดเจน
8. ตามปกติข้าพเจ้านอนวันละ () 4 – 6 ชั่วโมง
() 6 – 8 ชั่วโมง
() 8 – 10 ชั่วโมง
9. ในบางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกวิตกกังวลอย่างมากเกี่ยวกับสุขภาพขณะนี้
() ใช่ () ไม่ใช่
10. การตรวจสุขภาพปีละ.....ครั้ง ครั้งสุดท้ายตรวจเมื่อ..... ตรวจที่.....

ค. ประวัติสังคมและกิจกรรม

1. เพื่อน ๆ มาเที่ยวหรือเยี่ยมเยือนข้าพเจ้า () มาบ้าง () มาบ่อย ๆ
() ไม่มาเลย
2. ข้าพเจ้าชอบให้เพื่อนมาเยี่ยม () ชอบให้มาเสมอ () ไม่ชอบให้มาเลย
() ชอบให้มาเป็นครั้งคราว
3. เพื่อนที่ข้าพเจ้ารักและไว้วางใจมากที่สุด คือ
4. ความรู้สึกของเพื่อนที่มีต่อข้าพเจ้า
5. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
() ใช้เป็นประจำ () ใช้บ้าง () ไม่ได้ใช้เลย
6. ข้าพเจ้าชอบฟังวิทยุ
() ชอบฟังเป็นประจำ () ชอบฟังบ้าง () ไม่ชอบฟังเลย
7. ข้าพเจ้าชอบดูโทรทัศน์
() ดูเป็นประจำ () ดูบ้าง () ไม่ได้ดูเลย
8. ข้าพเจ้าชอบดูภาพยนตร์
() ดูบ่อย () ดูบางครั้ง () ไม่ได้ดูเลย
9. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือประเภท
() ผจญภัย () ลึกลับ () ตลกขบขัน () วิทยาศาสตร์
() กีฬา () ประวัติศาสตร์ () โคลงบทละคร () แนวจินตนาการ
() เครื่องยนต์ () ชีวประวัติ () อื่น ๆ (ระบุ)
10. ข้าพเจ้าชอบอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน
() เป็นประจำ () บางครั้ง () ไม่เคยอ่านเลย
11. ข้าพเจ้าทำใจให้มีสมาธิในเวลาดูหนังสือ
() ทำได้ง่าย () ทำได้ยาก
12. ตามปกติข้าพเจ้าใช้เวลาอ่านหนังสือในวันหนึ่ง ๆ ประมาณ ชั่วโมง
13. ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬากลางแจ้ง
() ชอบมาก () ชอบบ้าง () ไม่ชอบเลย
กีฬากลางแจ้งที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุด.....
14. ข้าพเจ้าชอบเล่นกีฬาในร่ม
() ชอบมาก () ชอบบ้าง () ไม่ชอบเลย
กีฬาในร่มที่ข้าพเจ้าชอบมากที่สุด
15. ข้าพเจ้าเคยแสดงละครในงานต่าง ๆ
() เคย () ไม่เคย

16. ข้าพเจ้าสามารถเล่นดนตรี

() ได้ () ไม่ได้

เครื่องดนตรีที่ข้าพเจ้าชอบเล่น คือ

17. ข้าพเจ้าชอบร้องเพลง

() ชอบมาก () ชอบบ้าง () ไม่ชอบเลย

18. ข้าพเจ้ามีความสนใจนาฏศิลป์ไทย

() สนใจมาก () สนใจบ้าง () ไม่สนใจเลย

19. ข้าพเจ้าต้องการเรียนจนจบระดับ

() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก () อื่น ๆ (ระบุ).....

20. งานอดิเรกของข้าพเจ้าคือ.....

.....

21. ข้าพเจ้าเคยเป็นหัวหน้าชั้นหรือกลุ่มในการทำกิจกรรม

() เคย () ไม่เคย

กิจกรรมนั้นคือ

.....

.....

ง. ประวัติการศึกษา

ทางโลก

สถาบันการศึกษา	ระดับชั้น	พ.ศ.	เกรดเฉลี่ย
.....			
.....			
.....			
.....			

ทางธรรม

สถาบันการศึกษา	ระดับชั้น	พ.ศ.
.....		
.....		
.....		

แบบสอบถามใครเอ่ย

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนที่มีลักษณะพฤติกรรมที่ตรงกับข้อความที่กำหนดให้ เพียงข้อละ

1 ชื่อเท่านั้น

1. ผู้ที่ชอบช่วยเหลือเพื่อนมากที่สุด คือ.....
2. ผู้ที่ชอบทำงานกับเพื่อนมากที่สุด คือ.....
3. ผู้ที่พูดจาสุภาพมากที่สุด คือ.....
4. ผู้ที่ไม่ตรงต่อเวลามากที่สุด คือ.....
5. ผู้ที่แต่งกายไม่เรียบร้อยมากที่สุด คือ.....
6. ผู้ที่รับผิดชอบมากที่สุด คือ.....
7. ผู้ที่ไม่รับผิดชอบมากที่สุด คือ.....
8. ผู้ที่ขี้อายมากที่สุด คือ.....
9. ผู้ที่กล้าหาญมากที่สุด คือ.....
10. ผู้ที่ชอบรังแกเพื่อนมากที่สุด คือ.....
11. ผู้ที่ชอบล้อเลียนเพื่อนมากที่สุด คือ.....
12. ผู้ที่ไม่ชอบบอกความคิดเห็นมากที่สุด คือ.....
13. ผู้ที่ชอบหยิบของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตมากที่สุด คือ.....
14. ผู้ที่ใจเย็นมากที่สุด คือ.....
15. ผู้ที่พูดจา มีเหตุผลมากที่สุด คือ.....
16. ผู้ที่ใจน้อยมากที่สุด คือ.....
17. ผู้ที่ชอบฟ้องมากที่สุด คือ.....
18. ผู้ที่ชอบพูดจาเหลวไหลมากที่สุด คือ.....
19. ผู้ที่ลายมือสวยที่สุด คือ.....

(ข้อความสามารถปรับได้เหมาะสมตามสิ่งที่จะศึกษาในกระบวนการกลุ่มที่แตกต่างกัน)

แบบทดสอบ (Testing)

การใช้แบบทดสอบเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ครูได้ข้อมูลและเรียนรู้เรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับนักเรียน เพื่อที่จะได้รู้จักและเข้าใจนักเรียน ให้การแนะแนวและช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น ด้านความถนัด ด้านความสนใจ ด้านความสามารถ รวมทั้งปัญหาต่างๆที่นักเรียนกำลังเผชิญอยู่ สำหรับ วงการแนะแนว หากมีแบบทดสอบที่ดี มีความเที่ยงตรงเชื่อถือได้ เป็นเครื่องมือในการ ศึกษารวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับนักเรียนแล้ว ก็จะช่วยให้งานแนะแนวมีประโยชน์อย่างมาก แต่มีข้อพึงระวัง ถ้าบุคคลที่ใช้แบบทดสอบเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถดี ผลที่ได้ก็เป็นคุณ แต่ถ้าผู้ขาดคุณลักษณะ ดังกล่าวก็อาจจะเป็นโทษได้เช่นกัน การใช้แบบทดสอบในการศึกษา และเข้าใจนักเรียนได้เป็นอย่างดีนั้น ผู้ใช้จำเป็นต้องมีความรู้ และเข้าใจความหมาย วิธีการทางสถิติพอสมควร นอกจากนี้ยังจะต้องรู้ ถึงปัญหาต่างๆที่เกี่ยวกับการวัด การทำนาย และการแนะแนวทางพฤติกรรมต่างๆอีกด้วย ปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมดจะทำให้เกิด ประสิทธิภาพแก่นักเรียนอย่างแท้จริง

จุดมุ่งหมายของการใช้แบบทดสอบ

- 1.เพื่อการทำนาย
- 2.เพื่อการเลือก
- 3.เพื่อการจัดจำแนก
- 4.เพื่อการประเมินผล

ประเภทของแบบทดสอบ ตามลักษณะทางจิตวิทยาที่ใช้วัด

สามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1.แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์(Achievement test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ โดยเฉพาะทางด้านพุทธิพิสัย แบบทดสอบประเภทนี้แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง และแบบทดสอบมาตรฐาน

2.แบบทดสอบความถนัด(Aptitude test) เป็นแบบทดสอบวัดสมรรถภาพทางสมอง ของคน ว่าแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ อันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ ที่ได้เรียนรู้มา ในอดีตแล้ว กลายเป็นความสามารถในปัจจุบัน ผลที่ได้จากการใช้แบบทดสอบประเภทนี้ นำมาใช้ประกอบการ พยากรณ์อนาคตของนักเรียนเกี่ยวกับโอกาสสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนได้อีกด้วย แบบทดสอบความถนัดแบ่งได้เป็น 2 ชนิด คือ แบบทดสอบทางความถนัดทางการเรียน และ แบบทดสอบความถนัดพิเศษหรือความถนัดเฉพาะ

3.แบบทดสอบบุคคล-สังคม (Personal-social test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดบุคลิกภาพ และการปรับตัวของบุคคลเข้ากับสังคม แบบทดสอบประเภทนี้แบ่งออกได้ 3 ชนิดคือ แบบทดสอบ วัดเจตคติ แบบทดสอบวัดความสนใจ และแบบทดสอบวัดการปรับตัว

ประโยชน์ของการใช้แบบทดสอบเพื่อการแนะแนว

1. การทดสอบช่วยให้ครูวินิจฉัยนักเรียนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และเป็นที่ยอมรับได้มากกว่าการไม่ใช้การทดสอบเสียเลย
2. ข้อมูลที่ได้จากการทดสอบมีความหมายชัดเจน เพราะมีการแปลความหมายจากเกณฑ์ ที่แน่นอนและภายใต้เกณฑ์เดียวกัน เช่น ผลการทดสอบเขาวงกตปัญญา หรือการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะมีค่าออกมาเป็นตัวเลขที่เปรียบเทียบกันได้
3. การทดสอบที่ดีจะช่วยให้ครู สามารถจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน หรือจัดวางตัวนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
4. การเก็บข้อมูลโดยใช้กลวิธีแบบทดสอบ ช่วยให้ครูได้ข้อมูลในเวลาอันรวดเร็วและสะดวก
5. ครูได้รู้จักและเข้าใจนักเรียนแต่ละคนดีขึ้น และสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบ การพิจารณาร่วมกับเทคนิคอื่นๆ เพื่อศึกษานักเรียนได้อย่างแท้จริง เช่น นำผลที่ได้ไปใช้ประกอบการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณีได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างแบบทดสอบ

SENTENCE COMPLETION TEST (SCT)

ชื่อ – นามสกุล

วัน เดือน ปี ที่ทำแบบทดสอบ (DATE TESTED)

วัน เดือน ปี เกิด (DATE OF BIRTH)

วิธีตอบแบบทดสอบ

จงเติมประโยคหรือข้อความต่อไปนี้ให้สมบูรณ์ โดยอ่านแต่ละประโยคหรือแต่ละข้อความ แล้วเติมสิ่งแรกที่ผ่านสมองของท่านเพื่อให้ประโยคนั้นสมบูรณ์ โปรดทำให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ถ้าไม่ทราบว่าจะเติมอะไร ให้เขียนวงกลมล้อมหมายเลขของข้อนั้นๆ และพยายามเติมประโยคหรือข้อความนั้นภายหลัง

1. ฉันรู้สึกว่าคุณพ่อของฉันไม่ค่อยจะ
2. เมื่อเคราะห์ร้ายประดังกันเข้ามา ฉัน
3. สิ่งที่คุณต้องการมากที่สุด
4. ถ้าฉันต้องรับผิดชอบ
5. สำหรับฉัน อนาคตเป็นสิ่งที่
6. ผู้ที่มีอำนาจเหนือฉัน
7. ทั้ง ๆ ที่เห็นว่ามันไร้สาระ ฉันก็ยังกลัว
8. ฉันรู้สึกว่าเป็นเพื่อนที่แท้จริง
9. เมื่อตอนที่ฉันยังเป็นเด็กอยู่
10. ผู้ชายในอุดมคติของฉัน
11. เมื่อฉันเห็นผู้ชายและผู้หญิงอยู่ด้วยกัน

12. ถ้าเปรียบเทียบกับครอบครัวอื่นแล้ว ครอบครัวฉัน
13. ผู้ที่ฉันชอบทำงานร่วมกับเขามากที่สุด คือ
14. คุณแม่ของฉัน
15. ฉันจะทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ลืม
16. ถ้าคุณพ่อของฉันเพียงแต่
17. ฉันมั่นใจว่าฉันมีความสามารถที่จะ
18. ฉันคงมีความสุข ถ้า
19. ถ้าใครทำงานให้ฉัน
20. ฉันกำลังตั้งตาคอย
21. เพื่อนของฉันส่วนมากไม่ทราบว่าฉันกลัว
22. ครูที่โรงเรียน
23. ฉันไม่ชอบคนที่
24. ฉันจำได้เมื่อ
25. ฉันคิดว่าผู้ชายส่วนมาก
26. ความรู้สึกของฉันเกี่ยวกับชีวิตแต่งงาน
27. พวกที่บ้านทำกับฉันอย่างกับว่า
28. เพื่อนร่วมงานของฉันคือ
29. คุณแม่กับฉัน
30. ฉันได้ทำผิดอย่างมากที่
31. คุณพ่อของฉัน
32. จุดอ่อนของฉันก็คือ
33. ความทะเยอทะยานในชีวิต คือ
34. คนที่ทำงานให้ฉัน
35. สักวันหนึ่งฉันคง
36. เมื่อฉันเห็นนายเดินมา
37. ฉันอยากขจัดความกลัวในเรื่อง
38. คนที่ฉันชอบมากที่สุด
39. ฉันไม่เคยมีความสุขเท่า
40. เมื่อฉันคิดถึงผู้ชาย.....
41. เมื่อฉันมีความรู้สึกทางเพศ
42. ครอบครัวส่วนมากที่ฉันรู้จัก
43. ฉันชอบทำงานร่วมกับคนที่
44. ถ้าคุณแม่ของฉันเพียงแต่
45. บางครั้งฉันรู้สึกอาย
46. คุณพ่อและฉัน
47. เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้ว ฉัน

48. เมื่อฉันเป็นคนออกคำสั่ง ฉัน
49. สิ่งที่ต้องถามมากที่สุดในชีวิต
50. อีก 10 ปี ข้างหน้า ฉัน
51. คนที่ฉันถือว่าเหนือกว่าฉัน
52. บางครั้งความกลัวก็บังคับให้ฉันต้อง
53. เมื่อฉันไม่อยู่ เพื่อนจะ
54. สิ่งที่ต้องจำได้แม่นยำที่สุดในวัยเด็กของฉัน
55. สิ่งที่ต้องชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับบุรุษเพศ
56. ฉันรู้สึกว่าเป็นเรื่องเพศ
57. เมื่อฉันยังเป็นเด็กอยู่ บิดาของฉัน
58. คนที่ทำงานร่วมกับฉันโดยมาก
59. คุณแม่ของฉันไม่ค่อยจะ
60. ฉันรู้สึกว่าเป็นความผิดใหญ่หลวงที่ฉันได้
61. ผู้หญิงในอุดมคติของฉัน
62. ฉันคิดว่าผู้หญิงส่วนมาก
63. เมื่อฉันคิดถึงผู้หญิง
64. สิ่งที่ต้องชอบน้อยที่สุดเกี่ยวกับสตรีเพศ

การแปลผลแบบทดสอบ Sentence Completion Test

1	มารดา	14	29	44	59
2	บิดา	1	16	31	46
3	ครอบครัว	12	27	42	57
4	สัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศ	10	25	40	55
		61	62	63	64
5	เพศสัมพันธ์	11	26	41	56
6	เพื่อนทั่วไป	8	23	28	53
7	ผู้ที่เหนือกว่า	6	22	36	51
8	ผู้ที่ด้อยกว่า	4	19	34	48
9	เพื่อนร่วมกลุ่ม	13	38	43	58
10	ความกลัว	7	21	37	52
11	ความรู้สึกผิด	15	30	45	60
12	ความสามารถ	2	17	32	47
13	อดีต	9	24	39	54
14	อนาคต	5	20	35	50
15	เป้าหมาย	3	18	33	49

เฉลยการแปลผล

1	มีปัญหา	มีข้อความทางลบ 3 (5) ข้อขึ้นไป
2	มีแนวโน้มที่จะมีปัญหา	มีข้อความทางลบ ครึ่งหนึ่ง
3	ความรู้สึกที่ไม่ดี (ทัศนคติทางลบ)	มีข้อความทางลบ 1 ข้อ
4	ไม่มีปัญหา	ไม่มีข้อความทางลบ

แบบประเมินตนเอง SDQ (ฉบับนักเรียนประเมินตนเอง) (ด้านหน้า)

ชื่อ-สกุล (ด.ช./ ด.ญ.) ชั้น ป.....เลขที่.....วัน/เดือน/ปีเกิด..... เพศ ○ ชาย ○ หญิง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X ในช่วงท้ายหัวข้อให้ครบทุกข้อ กรุณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในช่วง 6 เดือน

ข้อ	พฤติกรรมประเมิน	ไม่จริง	ค่อนข้างจริง	จริง
1	ฉันพยายามจะทำตัวดีกับคนอื่น ฉันใส่ใจความรู้สึกคนอื่น	☐	☐	☐
2	ฉันอยู่ไม่นิ่ง ฉันนั่งนานๆ ไม่ได้	☐	☐	☐
3	ฉันปวดศีรษะ ปวดท้อง หรือไม่สบายบ่อยๆ	☐	☐	☐
4	ฉันเต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้คนอื่น (ของกิน เกม ปากกา เป็นต้น)	☐	☐	☐
5	ฉันโกรธแค้น และมักอารมณ์เสีย	☐	☐	☐
6	ฉันชอบอยู่กับตัวเอง ฉันชอบเล่นคนเดียวหรืออยู่ตามลำพัง	☐	☐	☐
7	ฉันมักทำตามที่คุณอื่นบอก	☐	☐	☐
8	ฉันขี้กังวล	☐	☐	☐
9	ใครๆ ก็ฟังฉันได้ถ้าเขาเสียใจ อารมณ์ไม่ดีหรือไม่สบายใจ	☐	☐	☐
10	ฉันอยู่ไม่สุข วุ่นวาย	☐	☐	☐
11	ฉันมีเพื่อนสนิท	☐	☐	☐
12	ฉันมีเรื่องทะเลาะวิวาทบ่อย ฉันทำให้คนอื่นทำตามที่คุณต้องการ	☐	☐	☐
13	ฉันไม่มีความสุข ท้อแท้ ร้องไห้บ่อย	☐	☐	☐
14	เพื่อนๆ ส่วนมากชอบฉัน	☐	☐	☐
15	ฉันวอกแวกง่าย ฉันรู้สึกไม่มีสมาธิ	☐	☐	☐
16	ฉันกังวลเวลาอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้น และเสียความเชื่อมั่นในตนเองง่าย	☐	☐	☐
17	ฉันใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	☐	☐	☐
18	มีคนว่าฉันโกหก หรือขี้โกงบ่อยๆ	☐	☐	☐
19	เด็กๆ คนอื่น ล้อเลียนหรือรังแกฉัน	☐	☐	☐
20	ฉันมักจะอาสาช่วยเหลือคนอื่น (พ่อแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	☐	☐	☐
21	ฉันคิดก่อนทำ	☐	☐	☐
22	ฉันเอาของของคนอื่นในบ้าน ที่โรงเรียน หรือที่อื่น	☐	☐	☐
23	ฉันเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	☐	☐	☐
24	ฉันขี้กลัว รู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	☐	☐	☐
25	ฉันทำงานได้จนเสร็จ ความตั้งใจในการทำงานของฉันดี	☐	☐	☐

เธอมีอย่างอื่นที่จะบอกอีกหรือไม่.....

คะแนนด้านที่ 1

แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 2

แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 3

แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 4

แปลผล.....

รวมคะแนนทั้ง 4 ด้าน

แปลผล.....

คะแนนสัมพันธภาพทางสังคม

แปลผล.....

(ด้านหลัง)

โดยรวมเธอคิดว่าตนเองมีปัญหาในด้านใดด้านหนึ่งต่อไปนี้หรือไม่ :

ด้านอารมณ์ ด้านสมาธิ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่น

☐ ไม่

☐ ใช่ มีปัญหาเล็กน้อย

☐ ใช่ มีปัญหาชัดเจน

☐ ใช่ มีปัญหาอย่างมาก

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องตอบข้อต่อไป

ถ้าเธอตอบ “ใช่” กรุณาตอบข้อต่อไปนี้

ปัญหานี้เกิดขึ้นมานานเท่าไรแล้ว

☐ น้อยกว่า 1 เดือน

☐ 1-5 เดือน

☐ 6-12 เดือน

☐ มากกว่า 1 ปี

ปัญหานี้ทำให้เธอรู้สึกไม่สบายใจหรือไม่

☐ ไม่เลย

☐ เล็กน้อย

☐ ค่อนข้างมาก

☐ มาก

ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันของเธอในด้านต่างๆ ต่อไปนี้หรือไม่

	ไม่	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
ความเป็นอยู่ที่บ้าน	☐	☐	☐	☐
การคบเพื่อน	☐	☐	☐	☐
การเรียนในห้องเรียน	☐	☐	☐	☐
กิจกรรมยามว่าง	☐	☐	☐	☐

ปัญหานี้ทำให้คนรอบข้างเกิดความยุ่งยากหรือไม่ (ครอบครัว เพื่อน ครู เป็นต้น)

☐ ไม่เลย

☐ เล็กน้อย

☐ ค่อนข้างมาก

☐ มาก

คะแนนรวมแบบประเมินด้านหลัง

แปลผล.....

แบบประเมินตนเอง SDQ (ฉบับครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน) (ด้านหน้า)

ชื่อ-สกุล นักเรียน.....ชั้น ป...เลขที่...วันเดือนปีเกิด.....เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X ในช่วงท้ายหัวข้อให้ครบทุกข้อ กรุณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในช่วง 6 เดือน

ข้อ	พฤติกรรมประเมิน	ไม่จริง	ค่อนข้างจริง	จริง
1	ห่วงใยความรู้สึกคนอื่น	☐	☐	☐
2	อยู่ไม่นิ่ง นั่งนิ่งๆ ไม่ได้	☐	☐	☐
3	มักจะบ่นว่าศีรษะ ปวดท้อง หรือไม่สบาย	☐	☐	☐
4	เต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน (ขนม ของเล่น ดินสอ เป็นต้น)	☐	☐	☐
5	มักจะอาละวาด หรือโมโหง่าย	☐	☐	☐
6	ค่อนข้างแยกตัว ชอบเล่นคนเดียว	☐	☐	☐
7	เชื่อฟัง มักจะทำตามผู้ใหญ่ต้องการ	☐	☐	☐
8	กังวลใจหลายเรื่อง ดูวิตกกังวลเสมอ	☐	☐	☐
9	เป็นที่พึงได้เวลาที่คนอื่นเสียใจ อารมณ์ไม่ดี หรือไม่สบายใจ	☐	☐	☐
10	อยู่ไม่สุข วุ่นวายอย่างมาก	☐	☐	☐
11	มีเพื่อนสนิท	☐	☐	☐
12	มักมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเด็กอื่น หรือรังแกเด็กอื่น	☐	☐	☐
13	ดูไม่มีความสุข ท้อแท้ ร้องไห้บ่อย	☐	☐	☐
14	เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อน	☐	☐	☐
15	วอกแวกง่าย สมาธิสั้น	☐	☐	☐
16	เครียดไม่ยอมห่างเวลาอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้น และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	☐	☐	☐
17	ใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	☐	☐	☐
18	ชอบโกหก หรือขี้โกง	☐	☐	☐
19	ถูกเด็กคนอื่น ล้อเลียนหรือรังแก	☐	☐	☐
20	ชอบอาสาช่วยเหลือคนอื่น (พ่อแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	☐	☐	☐
21	คิดก่อนทำ	☐	☐	☐
22	ขโมยของของที่บ้าน ที่โรงเรียน หรือที่อื่น	☐	☐	☐
23	เข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	☐	☐	☐
24	ขี้กลัว รู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	☐	☐	☐
25	ทำงานได้จนเสร็จ มีความตั้งใจในการทำงาน	☐	☐	☐

เธอมีอย่างอื่นที่จะบอกอีกหรือไม่.....

คะแนนด้านที่ 1

แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 2

แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 3

แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 4

แปลผล.....

รวมคะแนนทั้ง 4 ด้าน

แปลผล.....

คะแนนสัมพันธภาพทางสังคม

แปลผล.....

(ด้านหลัง)

โดยรวมเธอคิดว่าเด็กมีปัญหาในด้านใดด้านหนึ่งต่อไปนี้หรือไม่ :

ด้านอารมณ์ ด้านสมาธิ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่น

☐ ไม่

☐ ใช่ มีปัญหาเล็กน้อย

☐ ใช่ มีปัญหาชัดเจน

☐ ใช่ มีปัญหาอย่างมาก

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องตอบข้อต่อไป

ถ้าคุณตอบ “ใช่” กรุณาตอบข้อต่อไปนี้

ปัญหานี้เกิดขึ้นมานานเท่าไรแล้ว

☐ น้อยกว่า 1 เดือน

☐ 1-5 เดือน

☐ 6-12 เดือน

☐ มากกว่า 1 ปี

ปัญหานี้ทำให้เด็กรู้สึกไม่สบายใจหรือไม่

☐ ไม่เลย

☐ เล็กน้อย

☐ ค่อนข้างมาก

☐ มาก

ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันของเด็กในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้หรือไม่

การคบเพื่อน

การเรียนในห้องเรียน

ไม่	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

ปัญหานี้ของเด็กทำให้คุณหรือชั้นเรียนเกิดความยุ่งยากหรือไม่

☐ ไม่เลย

☐ เล็กน้อย

☐ ค่อนข้างมาก

☐ มาก

คะแนนรวมแบบประเมินด้านหลัง

แปลผล.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ครูที่ปรึกษา

วันที่....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินตนเอง SDQ (ฉบับผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน) (ด้านหน้า)

ชื่อ-สกุล นักเรียน.....ชั้น ป...เลขที่...วัน/เดือน/ปีเกิด.....เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X ในช่วงท้ายหัวข้อให้ครบทุกข้อกรุณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในช่วง 6 เดือน

ข้อ	พฤติกรรมประเมิน	ไม่จริง	ค่อนข้างจริง	จริง
1	ห่วงใยความรู้สึกคนอื่น	☐	☐	☐
2	อยู่ไม่นิ่ง นิ่งนิ่งๆ ไม่ได้	☐	☐	☐
3	มักจะบ่นว่าศีรษะ ปวดท้อง หรือไม่สบาย	☐	☐	☐
4	เต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน (ขนม ของเล่น ดินสอ เป็นต้น)	☐	☐	☐
5	มักจะอาละวาด หรือโมโหง่าย	☐	☐	☐
6	ค่อนข้างแยกตัว ชอบเล่นคนเดียว	☐	☐	☐
7	เชื่อฟัง มักจะทำตามผู้ใหญ่ต้องการ	☐	☐	☐
8	กังวลใจหลายเรื่อง ดูวิตกกังวลเสมอ	☐	☐	☐
9	เป็นที่พึ่งได้เวลาที่คนอื่นเสียใจ อารมณ์ไม่ดี หรือไม่สบายใจ	☐	☐	☐
10	อยู่ไม่สุข วุ่นวายอย่างมาก	☐	☐	☐
11	มีเพื่อนสนิท	☐	☐	☐
12	มักมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเด็กอื่น หรือรังแกเด็กอื่น	☐	☐	☐
13	ดูไม่มีความสุข ท้อแท้ ร้องไห้บ่อย	☐	☐	☐
14	เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อน	☐	☐	☐
15	วอกแวกง่าย สมาธิสั้น	☐	☐	☐
16	เครียดไม่ยอมห่างเวลาอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้น และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	☐	☐	☐
17	ใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	☐	☐	☐
18	ชอบโกหก หรือขี้โกหก	☐	☐	☐
19	ถูกเด็กคนอื่น ล้อเลียนหรือรังแก	☐	☐	☐
20	ชอบอาสาช่วยเหลือคนอื่น (พ่อแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	☐	☐	☐
21	คิดก่อนทำ	☐	☐	☐
22	ขโมยของของที่บ้าน ที่โรงเรียน หรือที่อื่น	☐	☐	☐
23	เข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	☐	☐	☐
24	ซึ่กลัว รู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	☐	☐	☐
25	ทำงานได้จนเสร็จ มีความตั้งใจในการทำงาน	☐	☐	☐

เธอมีอย่างอื่นที่จะบอกอีกหรือไม่.....

คะแนนด้านที่ 1

แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 2

แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 3

แปลผล.....

คะแนนด้านที่ 4

แปลผล.....

รวมคะแนนทั้ง 4 ด้าน

แปลผล.....

คะแนนสัมพันธภาพทางสังคม

แปลผล.....

(ด้านหลัง)

โดยรวมเธอคิดว่าเด็กมีปัญหาในด้านใดด้านหนึ่งต่อไปนี้หรือไม่ :

ด้านอารมณ์ ด้านสมาธิ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่น

☐ ไม่

☐ ใช่ มีปัญหาเล็กน้อย

☐ ใช่ มีปัญหาชัดเจน

☐ ใช่ มีปัญหาอย่างมาก

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องตอบข้อต่อไป

ถ้าคุณตอบ “ใช่” กรุณาตอบข้อต่อไปนี้

ปัญหานี้เกิดขึ้นมานานเท่าไรแล้ว

☐ น้อยกว่า 1 เดือน

☐ 1-5 เดือน

☐ 6-12 เดือน

☐ มากกว่า 1 ปี

ปัญหานี้ทำให้เด็กรู้สึกไม่สบายใจหรือไม่

☐ ไม่เลย

☐ เล็กน้อย

☐ ค่อนข้างมาก

☐ มาก

ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันของเด็กในด้านต่างๆ ต่อไปนี้หรือไม่

	ไม่	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
ความเป็นอยู่ที่บ้าน	☐	☐	☐	☐
การคบเพื่อน	☐	☐	☐	☐
การเรียนในห้องเรียน	☐	☐	☐	☐
กิจกรรมยามว่าง	☐	☐	☐	☐

ปัญหานี้ทำให้คุณหรือครอบครัวเกิดความยุ่งยากหรือไม่

☐ ไม่เลย

☐ เล็กน้อย

☐ ค่อนข้างมาก

☐ มาก

คะแนนรวมแบบประเมินด้านหลัง

แปลผล.....

ลงชื่อ.....

(.....)

พ่อ/แม่/อื่นๆ(ระบุ).....

วันที่....เดือน.....พ.ศ.....

คู่มือแนะนำการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

คำชี้แจง

แบบประเมินตนเอง (SDQ) นี้ เป็นแบบประเมินของสำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) เป็นเครื่องมือที่ผ่านการวิจัยแล้วว่ามีประสิทธิภาพในการคัดกรองปัญหาเด็กได้ดี สามารถช่วยเหลือครูในการคัดกรองปัญหาและให้การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กในโรงเรียน แบบประเมินตนเอง (SDQ) นี้ เหมาะที่จะใช้กับเด็กอายุระหว่าง 4-16 ปี

แบบประเมินแต่ละชุดมี 2 หน้า หน้าแรกเป็นลักษณะพฤติกรรม จำนวน 25 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของพฤติกรรมทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยสามารถจัดเป็นกลุ่มพฤติกรรมได้ 5 ด้าน ได้แก่

1. พฤติกรรมด้านอารมณ์ (5 ข้อ)
2. พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / สมาธิสั้น (5 ข้อ)
3. พฤติกรรมเกร / ความประพฤติก (5 ข้อ)
4. พฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน (5 ข้อ)
5. พฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม (5 ข้อ)

คะแนนรวมของกลุ่มที่ 1-4 เป็นคะแนนที่แสดงถึงปัญหาพฤติกรรมของเด็กในด้านนั้นๆ (Total Difficulties score) ส่วนคะแนนในด้านที่ 5 เป็นคะแนนที่แสดงถึงจุดแข็งของเด็ก (Difficulties score) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณานำจุดแข็งมาใช้เพื่อให้การช่วยเหลือแก้ปัญหาในด้านอื่นๆ แก่เด็กต่อไป ในขณะที่เดียวกันคะแนนด้านสัมพันธภาพทางสังคมก็เป็นตัวบ่งชี้ให้ครูได้ทราบถึงความช่วยเหลือปัญหาพฤติกรรมจะง่ายกว่าเด็กที่ไม่มีจุดแข็ง (คะแนนด้านสัมพันธภาพทางสังคมต่ำ) เป็นต้น

หน้าที่ 2 ในด้านหลังของแบบประเมิน เป็นการประเมินผลกระทบของพฤติกรรมว่ามีความเรื้อรัง ส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบข้าง ต่อตัวเด็กเอง มีผลต่อสัมพันธภาพทางสังคมและชีวิตประจำวันของเด็กมากน้อยแค่ไหน ซึ่งในส่วนนี้ใช้คำถามสรุปว่า “เป็นระดับความรุนแรงของปัญหา”

ข้อแนะนำในการใช้

1. แบบประเมินตนเอง (SDQ) มี 3 ชุดคือ

- 1) แบบประเมินที่นักเรียนประเมินตนเอง 1 ชุด
- 2) แบบประเมินที่ครูประเมินนักเรียน 1 ชุด
- 3) แบบประเมินที่ผู้ปกครองประเมินนักเรียน 1 ชุด

แบบประเมินทั้ง 3 ชุดนี้ มีลักษณะข้อคำถามคล้ายคลึงกับข้อคำถามในแบบประเมินที่นักเรียนประเมินตนเอง ตลอดจนการตรวจให้คะแนน ยกเว้นเกณฑ์การแปลผลต่างกันเล็กน้อย

2. ครูที่ประเมินนักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองที่จะประเมิน ควรรู้จักนักเรียนและมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมาระยะเวลาหนึ่ง และควรประเมินทั้ง 25 ข้อ

3. ระยะเวลาที่นักเรียนประเมินตนเอง ครูประเมินนักเรียน หรือผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน นักเรียนควรเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน

4. ครั้งแรกอาจให้นักเรียนประเมินตนเองก่อน แล้วครู / ผู้ปกครอง สามารถใช้แบบประเมินตนเองฉบับของครู / ผู้ปกครอง ทำการประเมินนักเรียนซ้ำ เพื่อดูผลที่ได้ว่าสอดคล้องกันหรือไม่

5. อาจใช้การสัมภาษณ์ หรือเครื่องมืออื่นช่วยในการพิจารณาเพิ่มเติม กรณีที่เห็นว่าผลที่ได้ขัดแย้งกับความเป็นจริง อย่าลืมนำ ไม่มีเครื่องมือชนิดใดสมบูรณ์แบบ ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของผู้ตอบแบบประเมินเป็นสำคัญ แบบประเมินตนเองชุดนี้เป็นเพียงเครื่องมือเพื่อช่วยเหลือในการคัดกรองปัญหานักเรียนเท่านั้น ไม่ใช่ตัวชี้้นำครูในการตัดสินใจปัญหานักเรียน

6. การประเมินพฤติกรรมนักเรียน เป็นการประเมินในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ยกเว้นการใช้เพื่อติดตามลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน

การให้คะแนนและการแปลผล

ฉบับนักเรียนประเมินตนเอง

1.ด้านหน้า

การให้คะแนนแยกตามรายด้าน

1.ด้านอารมณ์

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
3	มักจะบ่นว่า ปวดศีรษะ ปวดท้อง	0	1	2
8	กังวลใจหลายเรื่อง ดูกังวลเสมอ	0	1	2
13	ดูไม่มีความสุข ท้อแท้	0	1	2
16	เครียด ไม่ยอมห่างเวลาอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้น และขาดความมั่นใจในตนเอง	0	1	2
24	ซึ่กลัวรู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	0	1	2

0-5

6

7-10

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

2.ด้านความประพฤติ/เกร

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
5	มักจะอาละวาด หรือโมโหร้าย	0	1	2
7	เชื่อฟัง มักที่จะทำตามที่มีผู้ใหญ่ต้องการ	2	1	0
12	มักจะมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเด็กอื่น หรือ รังแกเด็กอื่น	0	1	2
18	ชอบโกหกหรือขี้โกง	0	1	2
22	ขโมยของของที่บ้าน ที่โรงเรียนหรือที่อื่น	0	1	2

0-4

5

6-10

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

3.ด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/สมาธิสั้น

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
2	อยู่ไม่นิ่ง นิ่งนิ่งๆไม่ได้	0	1	2
10	อยู่ไม่สุข วุ่นวายอย่างมาก	0	1	2
15	วอกแวกง่าย สมาธิสั้น	0	1	2
21	คิดก่อนทำ	2	1	0
25	ทำงานได้จนเสร็จ มีความตั้งใจในการทำงาน	2	1	0

0-5

6

7-10

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

4.ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
6	ค่อนข้างแยกตัว ชอบเล่นคนเดียว	0	1	2
11	มีเพื่อนสนิท	2	1	0
14	เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อน	2	1	0
19	ถูกเด็กคนอื่นล้อเลียน หรือรังแก	0	1	2
23	เข้ากับผู้ใหญ่ได้มากกว่าเด็กวัยเดียวกัน	0	1	2

0-3

4

5-10

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

5.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
1	ห่วงใยความรู้สึกของคนอื่น	0	1	2
4	เต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน(ขนม,ของเล่น,ดินสอ เป็นต้น)	0	1	2
9	เป็นที่พึ่งได้เวลาที่คนอื่นเสียใจ อารมณ์ดีหรือไม่สบายใจ	0	1	2
17	ใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	0	1	2
20	ชอบอาสาช่วยเหลือผู้อื่น(พ่อแม่,ครู,เด็กคนอื่น)	0	1	2

4-10

0-3

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม มีจุดแข็ง ไม่มีจุดแข็ง

สรุปการให้คะแนนและการแปลผลในภาพรวม (นักเรียนประเมินตนเอง)

รายการประเมิน	ปกติ	เสี่ยง	ช่วยเหลือ
คะแนนรวมพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (จากคะแนนรวมพฤติกรรม 4 ด้าน)	0-16	17-18	19-40
คะแนนรวมพฤติกรรมแต่ละด้าน			
1.คะแนนพฤติกรรมด้านอารมณ์	0-5	6	7-10
2.คะแนนพฤติกรรมเกร/ความประพฤติ	0-4	5	6-10
3.คะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/สมาธิสั้น	0-5	6	7-10
4.คะแนนพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	0-3	4	5-10
5.คะแนนพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม (คะแนนจุดแข็ง)	4-10 เป็นจุดแข็ง	ต่ำกว่า 3 ไม่มีจุดแข็ง	

2.ด้านหลัง

ประเมินว่ามีความเรื้อรัง ส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบตัวเด็ก มีผลต่อสัมพันธภาพทางสังคม และชีวิตประจำวันของเด็ก

ในการประเมินว่าตัวเองมีปัญหาด้านอารมณ์ ด้านสมาธิ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่นได้

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องคิดคะแนนต่อไป

ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้พิจารณาแบบประเมินในหัวข้อต่อไปนี้

- ปัญหานี้ทำให้รู้สึกไม่สบายหรือไม่
- ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันในด้านต่าง ๆ หรือไม่

ใน 2 หัวข้อนี้ ถ้าตอบว่า “ไม่เลย” หรือ “เล็กน้อย” ให้ 0 คะแนน

“ค่อนข้างมาก” ให้ 1 คะแนน

“มาก” ให้ 2 คะแนน ดังนี้

ข้อความ	ไม่เคย	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
ปัญหานี้ทำให้รู้สึกไม่สบายใจ	0	0	1	2
ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันในด้านต่าง ๆ				
• ความเป็นอยู่ที่บ้าน	0	0	1	2
• การคบเพื่อน	0	0	1	2
• การเรียนในห้องเรียน	0	0	1	2
• กิจกรรมยามว่าง	0	0	1	2

สรุปการแปลผลด้านหลัง

คะแนนรวม	0	คะแนน	=	ปกติ
คะแนนรวม	1-2	คะแนน	=	เสี่ยง
คะแนนรวม	3	คะแนน	=	ช่วยเหลือ

การแปลผลแบบประเมินพฤติกรรมเด็กฉบับครู/ผู้ปกครองประเมินนักเรียน
คะแนนจากแบบประเมินด้านหน้า (25 ข้อ)

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ฉบับครูประเมินนักเรียน

รายการประเมิน	ปกติ	เสี่ยง	ช่วยเหลือ
คะแนนรวม (จากคะแนนรวมพฤติกรรม 4 ด้าน)	0-15	16-17	18-40
1.คะแนนพฤติกรรมด้านอารมณ์	0-3	4	5-10
2.คะแนนพฤติกรรมเกร/ความประพฤติ	0-3	4	5-10
3.คะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/สมาธิสั้น	0-5	6	7-10
4.คะแนนพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	0-5	6	7-10
5.คะแนนพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม (คะแนนจุดแข็ง)	4-10 มีจุดแข็ง	3 ต่ำกว่า 3 ไม่มีจุดแข็ง	0-2

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ฉบับผู้ปกครองประเมินนักเรียน

รายการประเมิน	ปกติ	เสี่ยง	ช่วยเหลือ
คะแนนรวม (จากคะแนนรวมพฤติกรรม 4 ด้าน)	0-15	16-17	18-40
1.คะแนนพฤติกรรมด้านอารมณ์	0-3	4	5-10
2.คะแนนพฤติกรรมเกร/ความประพฤติ	0-3	4	5-10
3.คะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/สมาธิสั้น	0-5	6	7-10
4.คะแนนพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	0-5	6	7-10
5.คะแนนพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม (คะแนนจุดแข็ง)	4-10 มีจุดแข็ง	3 ต่ำกว่า 3 ไม่มีจุดแข็ง	0-2

1.4 อัตชีวประวัติ (Autobiography)

อัตชีวประวัติ เป็นการเขียนรายงานสภาพเหตุการณ์ของตนเองในอดีต ปัจจุบัน และแผนการในอนาคต ซึ่งอาจเขียนข้อความตามโครงเรื่องที่กำหนดให้หรือเขียนอย่างอิสระ การเขียนอัตชีวประวัติเป็นวิธีรวบรวมข้อมูลขั้นแรกสุดที่ทำได้ง่าย ใช้ได้กับทุกคน ให้ข้อมูลหลักสำคัญ ได้แก่ ด้านภูมิหลัง ด้านการศึกษา ด้านพฤติกรรม ด้านเจตคติ ด้านความถนัด ด้านความปรารถนา ฯลฯ เป็นประโยชน์ทั้งผู้ศึกษา และให้โอกาสบุคคลวิเคราะห์ตนเองด้วย

จุดมุ่งหมาย

1.เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสได้คิดถึงเรื่องราวของตนเองอย่างแจ่มชัดจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง

2.เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสเขียนระบายความรู้สึกต่างๆตามที่ตนเองปรารถนาเป็นการช่วยลดความตึงเครียดทางอารมณ์

3.เพื่อช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้สึกนึกคิดอย่างไรกับตนเองและสิ่งแวดล้อม

4.ช่วยให้ครูทราบข้อมูลรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับตัวนักเรียนมากขึ้น

การให้นักเรียนเขียนอัตชีวประวัติจะก่อให้เกิดคุณค่าและบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเหตุผลหลายประการ แต่ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ข้อมูลที่ได้จากอัตชีวประวัติ มีรายละเอียดถูกต้อง ตรงต่อความเป็นจริง และนักเรียนจะเปิดเผยข้อมูลต่างๆออกมานั้นขึ้นอยู่กับ การดำเนินการตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถูกต้องของครูเป็นสำคัญ

รูปแบบของการเขียนอัตชีวประวัติ

1.แบบกำหนดหัวข้อหรือเค้าโครง เป็นการเขียนอัตชีวประวัติโดยครูกำหนดหัวข้อ หรือหรือเค้าโครงให้นักเรียน

2.แบบไม่กำหนดหัวข้อหรือเค้าโครง เป็นการเขียนอัตชีวประวัติโดยการให้นักเรียน เขียนบรรยายเรื่องราวตนเอง มีลักษณะการเขียนเป็นความเรียงได้อย่างอิสระเสรี ไม่มีกำหนดหัวข้อ ครูต้องสร้างความมั่นใจให้แก่นักเรียนในการเก็บรักษาความลับจะช่วยให้นักเรียนเขียนได้อย่างมีทิศทาง

ตัวอย่างการเขียนอัตชีวประวัติ

นี่คือชีวิตฉัน

ฉันชื่อ.....นามสกุล.....
 นับจนถึงวันนี้ฉันมีอายุ.....ปี เส้นผมของฉันสี.....ตาของฉันสี.....
 ขณะนี้ฉันเรียนอยู่ชั้น.....ที่โรงเรียน.....
 ฉันมีพี่.....คน มีน้อง.....คน เราชอบ.....ด้วยกัน ฉัน
 รัก.....มากที่สุด ฉันมัก
 เข้านอนเวลา.....และตื่นนอนเวลา.....ฉันนอนหลับประมาณคืนละ.....ชั่วโมง

นี่คือเพื่อนของฉัน

เพื่อนของฉันชื่อ.....ฉัน
 และเพื่อนชอบเล่น.....และ
 เพื่อนที่ฉันชอบเล่นด้วยกันคือ.....เพราะ
 เขาเป็น.....เพื่อนที่
 ฉันชอบทำงานด้วยกันที่โรงเรียนคือ.....เพื่อนที่
 ฉันชอบนั่งใกล้คือ.....เพื่อนที่ดี
 ที่สุดของฉันคือ.....

1.5 สังคมมิติ (Sociometry)

สังคมมิติ เป็นเครื่องมือที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมหรือในกลุ่ม ว่ามี
 ปฏิกริยาโต้ตอบกันในลักษณะใด เช่น รักสามัคคีกัน แยกแยกกันเป็นกลุ่มย่อย สมาชิกแต่ละคนได้รับ
 การยอมรับในกลุ่มมากน้อยเพียงใด เป็นต้น

หลักการทำสังคมมิติ

1. สมาชิกในกลุ่มต้องคุ้นเคยกันอย่างน้อย 6 สัปดาห์ขึ้นไป
2. ผู้ศึกษาและผู้รับการศึกษาคือผู้คุ้นเคยกัน จนผู้รับการศึกษารู้ว่าจะเปิดเผยความรู้สึก
 ที่แท้จริง
3. ผู้ทำสังคมมิติต้องแจ้งจำนวนสมาชิกและรายชื่อสมาชิกที่มาในวันนั้นให้กลุ่มทราบ
4. ในการทำสังคมมิติแต่ละครั้ง ควรสมมติสถานการณ์เพียงสถานการณ์เดียว
5. ไม่ควรบอกล่วงหน้า ถ้าบอกไม่ควรเกิน 10 นาที
6. ควรให้เลือกมากกว่า 1 อันดับ
7. การแปลความหมายความถึงในสถานการณ์ที่สมมติเท่านั้น
8. ควรใช้วิธีการอื่นๆควบคู่ด้วย เช่น ใช้แบบสอบถามใคร่อย

ขั้นตอนการทำสังคมมิติ

ขั้นที่ 1 การกำหนดสถานการณ์

5 นิ้ว	
ชื่อ..... ผู้เลือก สถานการณ์ “ให้นักเรียนชวนเพื่อนในชั้น 2 คน ไปเที่ยวทะเล นักเรียน จะชวนใครไปด้วยมากที่สุดตามลำดับ” ชื่อผู้ถูกเลือก อันดับ 1 อันดับ 2	3 นิ้ว

ขั้นที่ 2 การทำตารางสัมมติแสดงผลการเลือก

ตารางสัมมติของ

สถานการณ์

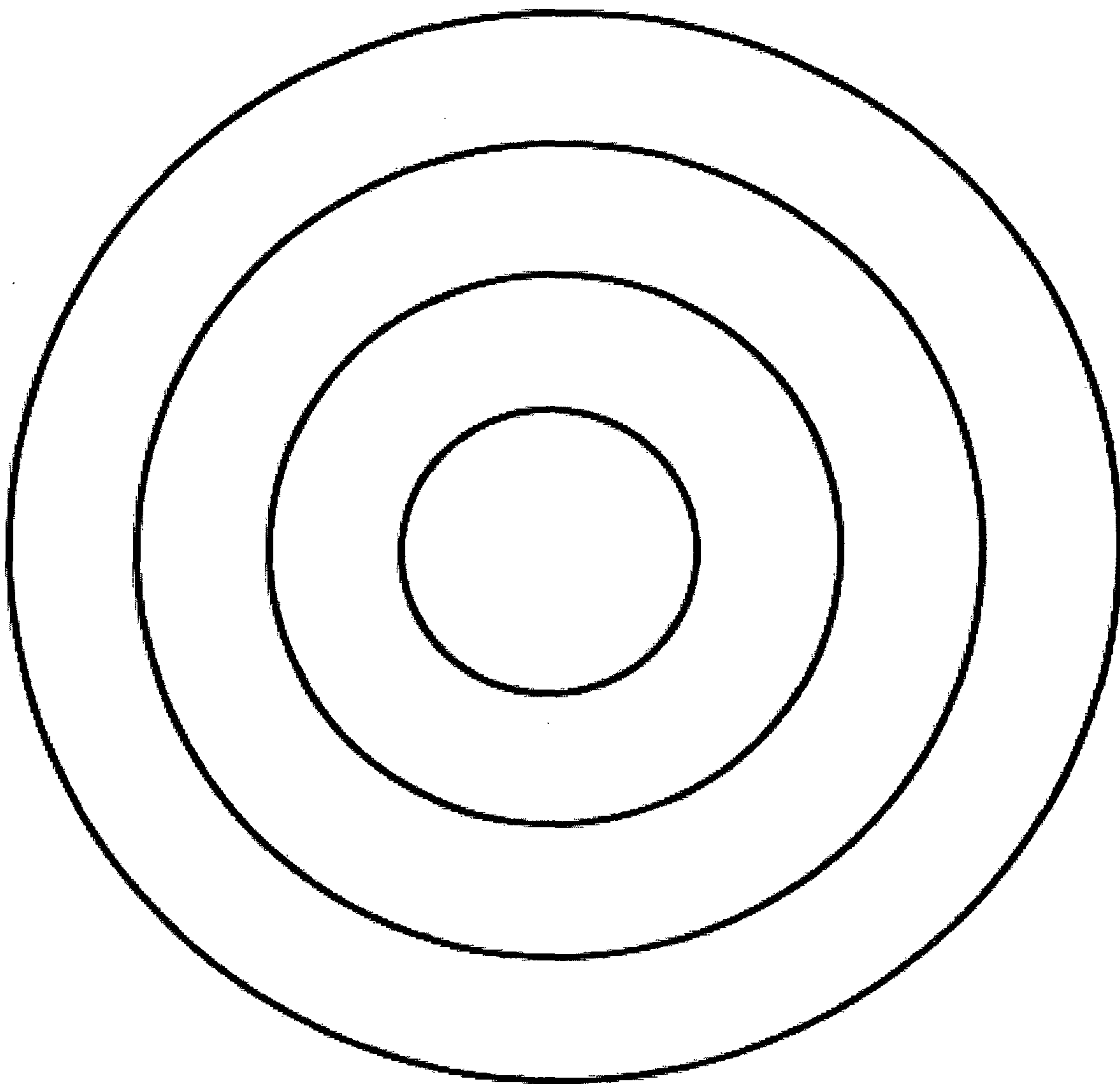
ผู้เลือก \ ผู้ถูกลเลือก	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
1																																			
2																																			
3																																			
4																																			
5																																			
6																																			
7																																			
8																																			
9																																			
10																																			
11																																			
12																																			
13																																			
14																																			
15																																			
16																																			
17																																			
18																																			
19																																			
20																																			
21																																			
22																																			
23																																			
24																																			
25																																			
26																																			
27																																			
28																																			
29																																			
30																																			
31																																			
32																																			
33																																			
34																																			
35																																			
รวมความถี่ อันดับ 1																																			
รวมความถี่ อันดับ 2																																			
รวมคะแนน																																			

หมายเหตุ :

อันดับ 1 = 2 คะแนน อันดับ 2 = 1 คะแนน

ขั้นที่ 3 การทำแผนผังสังคมมิติ

แผนผังสังคมมิติ.....

สัญลักษณ์

○ = เพศหญิง □ = เพศชาย → = เลือกอันดับ 1 → = เลือกอันดับ 2

← → = เลือกต่างอันดับ

ขั้นที่ 4 การแปลความหมายจากการทำแผนผังสังคมมิติ

1. ลักษณะของกลุ่ม

มีกลุ่มย่อย.....กลุ่ม

กลุ่มที่.....คือ.....

กลุ่มที่.....คือ.....

กลุ่มที่.....คือ.....

กลุ่มที่.....คือ.....

กลุ่มที่.....คือ.....

2. บทบาทของสมาชิก

คำศัพท์ที่ใช้

Star	คือ	ผู้ที่ได้รับการเลือกมากที่สุด
Rejectee	คือ	เลือกผู้อื่นแต่ไม่มีผู้อื่นเลือก
Neglectee	คือ	ไม่เลือกผู้อื่นแต่มีผู้อื่นเลือก
Isolater	คือ	มีปัญหา ไม่เลือกใครและไม่มีใครเลือก
Mutual Choice	คือ	การดูสัมพันธ์ภาพบุคคลที่แน่นแฟ้น (การเลือกซึ่งกันและกัน)

อันดับที่ 1 คือ บุคคลที่มีความสำคัญตามหัวข้อที่เลือกอันดับ 1

อันดับที่ 2 คือ บุคคลที่มีความสำคัญตามหัวข้อที่เลือกอันดับ 2

ต่างอันดับ คือ การเลือกซึ่งกันและกันแต่ต่างอันดับกัน

1.6 ระเบียบสะสม (Cumulative Record)

ระเบียบสะสม คือ เครื่องมือการดำเนินการรวบรวมข้อมูลซึ่งใช้ในการดำเนินงานแนะแนวในรูปแบบ

เอกสารที่ใช้รวบรวมประวัติส่วนตัวและเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กนักเรียนในด้านต่าง ๆ อย่างมีระบบ

จุดมุ่งหมายของการจัดทำระเบียบสะสม

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนทุกคน ทุกด้านอย่างครบถ้วน

2. เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการให้ครูรู้จักนักเรียนในทุกด้านอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาหาทางส่งเสริมความเจริญงอกงามด้านต่าง ๆ และหาทางป้องกันแก้ไข

3. เพื่อเป็นหลักฐานทางการศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ชนิดของระเบียบสะสม

1. ชนิดเป็นช่องหรือเป็นแฟ้มพับได้

2. ชนิดเป็นบัตรแผ่นเดียวหรือบัตรพับได้

3. ชนิดผสมหรือรวมเป็นเล่ม

หลักสำคัญในการจัดทำระเบียบสะสม

1. กำหนดข้อมูลว่าจะเก็บข้อมูลในเรื่องใดบ้าง พร้อมรายละเอียด

2.รวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งและหลายวิธี (สัมภาษณ์ สอบถาม เยี่ยมบ้าน ทดสอบ ฯลฯ) และบันทึกในระเบียบสนม

3.วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการนำไปใช้(ระเบียบสนมจะมีประโยชน์อย่างยิ่งเมื่อมีการนำข้อมูล มาวิเคราะห์และนำไปใช้)

ระเบียบสะสม	
ชั้น.....เลขที่.....กรอกเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....	ดิฉันถ่าย
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	
1. นักเรียนชื่อ.....ชื่อเล่น.....เลขประจำตัว..... เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ที่.....อายุ.....ปี	
2. ก่อนเข้าโรงเรียนนี้จบชั้น.....จากโรงเรียน..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....	
3. ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน..... ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....สถานที่ใกล้เคียง.....	
4. นักเรียนมีพี่น้อง.....คน มีน้อง.....คน นักเรียนเป็นบุตรคนที่.....(เฉพาะที่มีชีวิตอยู่)	
5. ขณะนี้นักเรียนอาศัยอยู่กับ.....	
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ปกครอง	
1. บิดาของนักเรียนชื่อ.....อายุ.....ปี วุฒิการศึกษา.....อาชีพ.....รายได้เดือนละ.....บาท สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....	
2. มารดาของนักเรียนชื่อ.....อายุ.....ปี วุฒิการศึกษา.....อาชีพ.....รายได้เดือนละ.....บาท สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....	
3. ผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดามารดาชื่อ.....อายุ.....ปี เกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยเป็น.....วุฒิการศึกษา.....อาชีพ..... สถานที่ทำงาน.....โทรศัพท์.....	
4. สถานภาพของบิดามารดา () อยู่ร่วมกัน () แยกกันอยู่ () หย่าร้าง () บิดาถึงแก่กรรม () มารดาถึงแก่กรรม () อื่น ๆ (ระบุ).....	
5. ผู้ปกครองให้ค่าใช้จ่ายนักเรียนมาโรงเรียนวันละ.....บาท หรือเดือนละ.....บาท	
ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านสุขภาพ	
1. นักเรียน () มี () ไม่มี โรคประจำตัว ถ้ามีโรคประจำตัวคือ.....	
2. นักเรียนเคยเจ็บป่วยร้ายแรงคือเป็น.....เมื่อ.....	
3. นักเรียน () เคย () ไม่เคย ประสบอุบัติเหตุ ลักษณะของอุบัติเหตุ.....	
4. สุขภาพของนักเรียนในปัจจุบัน.....	
ตอนที่ 4 ข้อมูลอื่น ๆ	
1. นักเรียนมีความสามารถพิเศษในด้าน.....	
2. นักเรียนเคยได้รับรางวัล.....	
3. วิชาที่ชอบมากที่สุดและทำคะแนนได้ดีคือ.....	
4. วิชาที่ไม่ชอบคือ.....	
5. นักเรียนมีเพื่อนสนิทชื่อ.....เรียนอยู่ชั้น.....	

ตัวอย่างรายละเอียดในระเบียบวาระ

1.ประวัติส่วนตัว

- 1.1 ชื่อ-นามสกุล
- 1.2 เพศ
- 1.3 วัน เดือน ปีเกิด
- 1.4 เชื้อชาติ สัญชาติ
- 1.5 ลักษณะการเกิด/สถานที่เกิด
- 1.6 ภูมิลำเนา / ที่อยู่ปัจจุบันของนักเรียนและพ่อแม่ ผู้ปกครอง

2.สภาพครอบครัวและชุมชน

3.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.คะแนนจากการทดสอบและการประมาณค่า

5.เวลามาเรียน

6.สุขภาพ

7.บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม

8.บันทึกพฤติกรรม/การสังเกต/การสัมภาษณ์

9.อื่นๆตามความเหมาะสม

1.7 การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล (Case Study)

การศึกษารายกรณี เป็นกระบวนการศึกษารายบุคคล หรือเหตุการณ์เฉพาะกรณี อย่างเป็นระบบละเอียด ลึกซึ้ง โดยมีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล วินิจฉัยปัญหา แล้วดำเนินการช่วยเหลือ การศึกษารายกรณีจัดเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นในเชิงลึกและเชิงกว้าง ทั้งยังใช้ตัวแบบในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหในทำนองเดียวกันนั้นอีก มีการเก็บข้อมูลเฉพาะส่วนบุคคลด้วยวิธีหลากหลาย มีการกลั่นกรองข้อมูล วิเคราะห์หาสาเหตุอย่างสมเหตุสมผล ดำเนินการช่วยเหลือ โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในเชิงการคิดต้องใช้วิธีการระดมสมอง ส่วนในเชิงปฏิบัติก็ต้องปฏิบัติอย่างจริงจัง มีการติดตามและประเมินผล เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง จนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย

จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี

1. เพื่อช่วยป้องกันปัญหา เช่น การเรียนไม่จบหลักสูตร การทะเลาะวิวาท การติดสารเสพติด เป็นต้น

2. เพื่อช่วยบุคคลในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เช่น การหนีเรียน พฤติกรรมก้าวร้าว การทำผิดกฎระเบียบวินัย เล่นการพนัน ขโมย เป็นต้น

3. การศึกษารายกรณีเพื่อส่งเสริมบุคคลให้พัฒนาตนเองตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ เช่น ฝึกความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ฝึกสร้างวินัยให้กับตนเอง เข้าค่ายพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ศึกษาหาประสบการณ์ ข้อเท็จจริง เรียนรู้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง เป็นต้น

ลำดับขั้นตอนการศึกษารายกรณี

1. เก็บรวบรวมข้อมูล (Collecting of the Necessary Data) จากแหล่งต่างๆ โดยใช้ ทั้ง กลวิธีไม่ใช้แบบทดสอบ (Non-Testing Techniques) และกลวิธีใช้แบบทดสอบ (Testing Techniques)
 2. วิเคราะห์ (Analysis) และจัดหมวดหมู่ข้อมูล หรือแยกอย่างเป็นระบบ เช่น ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคม เป็นต้น
 3. วินิจฉัยปัญหา (Diagnosis) และตั้งสมมติฐาน เช่น
 - ปัญหาการเรียน น่าจะมีสาเหตุมาจากสติปัญญา นิสัยการเรียน การคบเพื่อน ฯลฯ
 - ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว น่าจะมีสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดู การเลียนแบบ
 - ปัญหาการปรับตัวน่าจะมีสาเหตุมาจากการอบรมเลี้ยงดู บุคลิกภาพของบุคคล
 - ปัญหาด้านเศรษฐกิจ น่าจะมีสาเหตุมาจากขาดผู้อุปการะ ความยากจน เล่นการพนัน ไม่ประหยัด เป็นต้น
 4. สังเคราะห์ (Synthesis) เป็นการรวบรวมเนื้อหาตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หากข้อมูลไม่เพียงพอ จะต้องรวบรวมเพิ่มเติม
 5. ให้ความช่วยเหลือ (Treatment) เช่น การให้คำปรึกษา ขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสม เป็นต้น
 6. ติดตามผล (Follow up) การให้ความช่วยเหลือ
 7. ในกรณีที่มีปัญหารุนแรง เช่น บุคคลที่มีอาการทางจิต บุคคลที่เป็นอาชญากร บุคคลที่ติดสารเสพติด จำต้องส่งให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง
- การดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ทั้ง 7 ประการนี้ จะต้องใช้ระยะเวลาที่เหมาะสม ซึ่งขึ้นกับความยากง่ายของกรณีศึกษา อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาแต่ละราย ควรใช้เวลาต่อเนื่องกันอย่างน้อย 3 เดือน

ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี

1. ช่วยให้ผู้ศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้าใจและยอมรับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลมากขึ้น
2. ทำให้ได้ข้อมูลที่ละเอียด ลึกซึ้ง มีเหตุผล
3. ผู้ศึกษาได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหา โดยใช้ข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจ
4. บุคคลที่เป็นกรณีศึกษา จะได้รับความช่วยเหลือ เกิดความเข้าใจตนเอง ยอมรับความจริง มีกำลังใจ มีความเต็มใจที่จะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีความหวังและเข้มแข็ง
5. ช่วยให้ผู้ปกครองเกิดความสบายใจ เพราะได้ตระหนักในคุณค่าบุคคลที่เป็นกรณีศึกษา และเห็นความตั้งใจจริงของผู้ศึกษา นักแนะแนว หรือสถาบันในการช่วยเหลือ แก้ไข และส่งเสริมพัฒนาบุคคล

ข้อพึงระวังในการศึกษารายกรณี

1. ควรพิจารณาข้อมูลที่เป็นปัจจุบันจากหลายแหล่ง หลายวิธี และสอดคล้องกับปัญหา
2. ผู้ศึกษาควรมีเจตคติที่ดี มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือกรณีศึกษา และไม่คาดหวังสูงเกินไป
3. ควรใช้ระยะเวลาในการดำเนินการให้ทันท่วงทีกับความรุนแรง และความเร่งด่วนของปัญหา

4. การดำเนินการศึกษารายกรณี ควรดำเนินการให้ครบกระบวนการ ไม่ทิ้งกลางคัน

5. ผู้ศึกษาควรตระหนักในขอบเขตความสามารถและความรับผิดชอบของตน ถ้าเกินความสามารถควรส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะ เช่น จิตแพทย์ เป็นต้น

ตัวอย่าง แบบการเขียนสรุปการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณี

1. แนะนำผู้รับการศึกษา

.....

2. สาเหตุที่ศึกษา

.....

3. ลักษณะโดยทั่วไป

.....

4. ช่วงเวลาที่ศึกษา

.....

5. ประวัติผู้รับการศึกษา

5.1 ประวัติส่วนตัว

.....

5.2 ประวัติครอบครัว

บิดา

.....

มารดา

.....

พี่น้อง

.....

บุคคลอื่นในบ้าน (ถ้ามี)

5.3 ประวัติการศึกษา

5.4 ประวัติสุขภาพ

5.5 ประวัติสังคม

6. เทคนิคที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 การสังเกต

6.1.1 ในโรงเรียน

6.1.2 ที่บ้าน

6.2 การสัมภาษณ์ (สรุปการสัมภาษณ์)

6.2.1 case

6.2.2 ครูที่ปรึกษา

6.2.3 ครูผู้สอนภาษาไทย

6.2.4 เพื่อนร่วมชั้น

6.2.5 ผู้ปกครอง

6.2.6 บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

.....

.....

6.3 การเยี่ยมบ้าน

.....

.....

6.4 อัตชีวประวัติ และ บันทึกประจำวัน

6.4.1 กระดาษที่ใช้ ความยาว

.....

.....

6.4.2 ความสามารถทางภาษา

.....

.....

6.4.3 การสรุปเรื่องราว

ชีวิตในอดีต

.....

.....

ชีวิตปัจจุบัน

.....

.....

ชีวิตในอนาคต

.....

.....

บันทึกประจำวัน

.....

.....

6.5 ระเบียบวาระ

.....

.....

6.6 สังคมมิติ

.....

.....

6.7 แบบสอบถาม / แบบประเมิน

6.7.1 แบบสอบถามไครเอ่ย์

6.7.2 แบบสอบถามส่วนบุคคล

6.7.3 แบบสอบถามปัญหาส่วนตัว ปัญหาสังคม และปัญหาด้านการเรียน

6.7.4 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

6.7.5 แบบสอบถาม /แบบทดสอบ /แบบประเมินอื่นๆที่ใช้

6.8 แบบทดสอบ

6.8.1 แบบทดสอบ Sentence Completion Test (SCT)

6.8.2 แบบทดสอบอื่น ๆ

7. การวินิจฉัย

พบว่า case มีปัญหา..... ด้าน คือ

1. ปัญหาพฤติกรรม

2. ปัญหาการเรียน

3. ปัญหาทางอารมณ์

4. ปัญหาการสื่อสารภายในครอบครัว

.....

.....

8.การช่วยเหลือ

จากการศึกษารายกรณี ผู้ศึกษาได้ให้ความช่วยเหลือ ดังนี้

.....

.....

.....

9. การทำนายผล

.....

.....

.....

.....

.....

10. การติดตามผล

.....

.....

.....

.....

.....

11. การสรุปผล

.....

.....

.....

.....

.....

12. ข้อเสนอแนะ

12.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้รับการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

12.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

12.3 ข้อเสนอแนะทั่วไป

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 3

งานสารสนเทศ (Information Service)

2.งานสารสนเทศ (Information Service)

งานสารสนเทศ เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารความที่จำเป็นในการตัดสินใจ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ วัฒนธรรม ศีลธรรมจริยธรรม สุขภาพ โดยนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย อภิปราย จัดปายนิเทศ การจัดหาเอกสารข้อมูลคู่มือให้อ่าน ทักษะศึกษา การใช้สื่อภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ เป็นต้น ข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัยมีความจำเป็นมากในการช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมมากขึ้น และป้องกันความล้มเหลวได้อย่างมาก

เครื่องมือ เทคนิคหรือวิธีที่นำมาใช้ในงานสารสนเทศ

- 1.การจัดปายนิเทศและนิทรรศการ
- 2.การโฮมรุม
- 3.การศึกษานอกสถานที่
- 4.การใช้สื่อเทคโนโลยี

2.1 การจัดปายนิเทศและนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการ เป็นการนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ในเวลาและสถานที่เดียวกัน เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลที่หลากหลาย ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ แก่นักเรียน นอกจากนี้นักเรียนยังจะได้ฝึกการทำงานร่วมกัน การศึกษาค้นคว้า การแสดงออกทางด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.2 การโฮมรุม

การโฮมรุม เป็นกิจกรรมที่จะทำให้ครูที่ปรึกษาได้ใกล้ชิด ทำความรู้จัก และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียนเอง และเป็นช่วงเวลาที่ครู สามารถ ดูแลนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน นับว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับการให้ข้อสนเทศต่าง ๆ แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อสร้างเจตคติที่ดีในการจัดกิจกรรมโฮมรุม
- 2.เพื่อให้ครูที่ปรึกษาทบทวนและพัฒนาแนวทางในการจัดกิจกรรมโฮมรุม
- 3.เพื่อนำเสนอวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรุมที่เน้นส่งเสริมที่เน้นการส่งเสริมสุขภาพจิต

ความสำคัญ

ความคุ้นเคย ใ่วางใจของนักเรียนที่มีต่อครูที่ปรึกษาจะเกิดขึ้นได้ เมื่อมีการดูแลเอาใจใส่ และมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน แม้ครูจะมีภาระมากมาย แต่ลูกศิษย์ก็ยังคงต้องการท่านเหมือนเป็นพ่อแม่ยามอยู่ในโรงเรียน จากการสำรวจความคิดเห็นพบว่า วัยรุ่นต้องการให้ผู้ใหญ่คอยให้คำปรึกษาเมื่อเขาต้องการความช่วยเหลือ ต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับความคิดเห็น และไม่ยากถูกมองว่าวัยรุ่นคิดไม่เข้าท่า บรรยาการของการยอมรับ ให้เกียรติ ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็น จะสร้างความเข้าใจ

ลดช่องว่างระหว่างลูกศิษย์ ทำให้นักเรียนกล้าปรึกษา ปัญหาที่เริ่มจะเกิดก็คลี่คลายไป ไม่กลายเป็น ปัญหาใหญ่ที่ยากแก่การแก้ไข

คู่มือจัดการกิจกรรมโฮมรูม ดำเนินการโดยกำหนดวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ปัญหานักเรียน

ขอฝากข้อคิดสำหรับครูที่ปรึกษาว่า.....

ในบทบาทของการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน

ครูไม่จำเป็นต้องมีความสามารถพิเศษ
ขอเพียงแต่มีคุณสมบัติของการเป็นพ่อแม่ที่ดี
เป็นมนุษย์ธรรมดา ผู้ซึ่งมีความเข้าใจตนเอง
เข้าใจความสัมพันธ์ ระหว่างตนเองกับผู้อื่น
อบอุ่นด้วยความมีเหตุผล และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
ปรารถนาที่จะใช้ความสามารถที่มีอยู่ของตน
รู้จักเสียสละ และพร้อมที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น
นี่คือครู...ที่อยู่ในหัวใจของนักเรียน

แนวคิดการจัดกิจกรรมโฮมรูม

โฮมรูม : บ้านในโรงเรียน ครอบครัวในอ้อมอกครู คือ.....

คือ...สายใยความสัมพันธ์ของบ้านในโรงเรียน

คือ...บ้านที่อบอุ่น เอื้ออาทร...อีกแห่งหนึ่ง

คือ...บ้านที่ซดเชย เต็มเต็มส่วนที่ขาดหายไปของชีวิตที่กำลังเติบโตใหญ่ ด้วยความรัก ความเห็นอก
เห็นใจ การยอมรับนับถือ

คือ...บ้านที่ล้อมรั้วด้วยความรักมุงหลังคาด้วยความปรารถนาดีและวางรากฐานด้วยความเมตตาใน
อ้อมอกครู

คือ...ครอบครัวที่สมาชิกทุกคนเคารพนับถือประหนึ่งญาติพี่น้อง

คือ...ครอบครัวที่กลมเกลียวให้สมาชิกรู้จัก รู้จักตน รู้จักเตือน รู้ปรับตัว รู้ภัยรู้ให้รู้รับ รู้ถูกรู้ผิด
รู้เหตุผล

คือ...ครอบครัวที่โอบอุ้มให้สมาชิกทุกคนได้ประสบความสำเร็จ เติบโตด้วยความมั่นใจ เป็นตัวของ

ตัวเอง เป็นคนดีมีคุณค่าในสังคม เป็นเวลาที่ครูและนักเรียนจะได้ร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ปรับทุกข์ แบ่งปันความรู้สึกซึ่ง

กันและกัน เป็นเวลาพิเศษสุดที่จะเติมเต็มศักยภาพของกันและกัน สร้างสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น อบอุ่นด้วยกิจกรรมที่มีความหมาย
สำหรับผู้เรียน

โฮมรุม : ไม่ใช่.....

ไม่ได้เป็นกิจกรรมการสอนซ้ำซากในบทเรียนที่จำเจ

ไม่ได้เป็นกิจกรรมฆ่าเวลาโดยการตรวจสอบรายชื่อนักเรียนว่าครบหรือไม่

ไม่ใช่ กิจกรรมที่ครูเข้าไปพูด พูด พูด ให้หมดเวลา โดยไม่คิดว่านักเรียนจะได้อะไร

ไม่ใช่เป็นเวลาสำหรับการตำหนิ ตีเตือน ดุด่า ว่ากล่าว ซ้ำๆ ซากๆ

ไม่ใช่ช่วงเวลาที่มาจับผิด / ลงโทษ ในเรื่องกฎระเบียบ วินัยของโรงเรียน

ไม่ใช่เวลาที่นักเรียนมาทำเวร ทำความสะอาดห้องเรียน

ไม่ใช่ช่วงเวลาที่มาใช้ทบทวนบทเรียน หรือการสอนของครูที่ยังสอนไม่ทันหรือสอนพิเศษ

ไม่ใช่เวลาที่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาปล่อยให้ นักเรียนอยู่ตามลำพังโดยไร้จุดหมาย

ไม่ใช่เวลาที่ครูมาติดตามงานที่นักเรียนทำส่งไม่ทัน หรือยังไม่ได้ส่ง

ไม่ใช่เวลาที่ครูต้องมีบทบาทสำคัญตลอดเวลา ไม่ให้โอกาสนักเรียนบ้าง

ไม่ได้เป็นการทำอะไรก็ได้ที่อยากทำ

บทบาทของครูในการจัดโฮมรุม

1.สามารถบริหารและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน แต่ละกลุ่มที่ครูรับผิดชอบ โดยใช้เทคนิค หรือ กลวิธีที่หลากหลาย เช่น การเล่าเรื่อง อ่านใจ เกม บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง

2.ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัด

3.ครูคอยให้กำลังใจ และให้โอกาสนักเรียนประสบความสำเร็จเพื่อสร้างความเชื่อมั่น และความภาคภูมิใจในตนเองแก่เด็ก

4.ครูต้องสร้างบรรยากาศของการอยู่ร่วมกันที่อบอุ่น มีไมตรีจิตต่อกัน

5.ครูควรวางตัวเป็นกลางในทุกกรณี ดัดสินปัญหาอย่างยุติธรรม รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และประพาดติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

6.ครูให้ความรักความเมตตาต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีเวลาให้นักเรียนมาปรึกษา ให้โอกาสและกำลังใจแก่นักเรียนในการปรับพฤติกรรมหรือแก้ไขปัญหา

7.สนับสนุนให้นักเรียนค้นพบความสามารถ และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ตัวอย่างกิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรมที่ 1 คนเก่ง คนน่ารัก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนรู้วิธีสร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการเรียนจากเพื่อน เพื่อนำมาปรับใช้กับตนเอง

เวลา 30 นาที

วิธีดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรม	สื่อ / อุปกรณ์
1.นักเรียนเขียนชื่อเพื่อนที่นักเรียนเห็นว่า เป็นคนเก่งและเป็นคนน่ารัก ลงในกระดาษที่ครูแจกให้ ครูแนะนำว่าคนเก่ง คือ คนที่เรียนหนังสือแล้วมีผลการเรียนดีหรือมีความตั้งใจ และรับผิดชอบในการเรียน คนน่ารัก คือ คนที่มีอัธยาศัยดี มีความเป็นกันเองกับเพื่อน อารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีน้ำใจ ๕ 2.นักเรียนนำกระดาษที่เขียนชื่อเพื่อนและเลือกเหตุผลที่เลือก ไปให้เพื่อนที่นักเรียนเลือกลงชื่อกำกับ เป็นกำลังใจให้คนเก่ง คนน่ารัก ว่าได้รับการยอมรับจากเพื่อน 3.ครูรวบรวมรายชื่อนักเรียนมาเรียงลำดับความนิยมของเพื่อน 4.ให้นักเรียนที่ได้รับความนิยมจากเพื่อน 3 อันดับแรก มานำเสนอ 4.1วิธีการที่ทำให้ตนเองมีผลการเรียนดี มีความตั้งใจและรับผิดชอบ ในการเรียน หรือเป็นคนน่ารัก 4.2วิธีสร้างขวัญ กำลังใจ ในการเรียน และการทำตนให้เป็นคนน่ารัก 5.ครูติดป้ายชื่อเกียรติยศชมเชย คนเก่ง – คนน่ารัก ประจำสัปดาห์ 3 อันดับ และคนที่อยู่ในระดับกำลังพัฒนา 7 อันดับ เรียงลำดับลงมา เป็นที่อุปเท็นประจำห้อง 6.เดือนถัดไป ครูให้นักเรียนลงคะแนนเสียงคัดเลือกคนเก่ง – คนน่ารัก ที่มีการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียน ความตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ความเป็นผู้นำ ความเชื่อมั่นในตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ดี ฯลฯ	- กระดาษสีตัดเป็นรูปต่างๆ - ป้ายติดประกาศ

สรุปแนวคิดที่ได้จากกิจกรรม

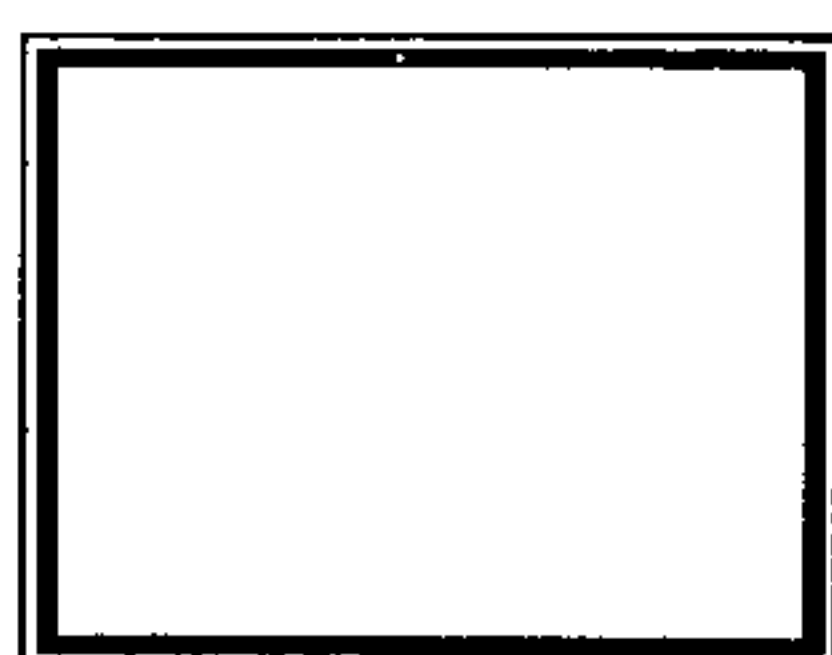
แบบอย่างแห่งความสำเร็จ เป็นตัวอย่างที่ดีที่เพื่อนๆ สามารถรับไปใช้และปรับปรุงตนเองได้ เป็นกำลังใจให้เพื่อนๆ ว่าสามารถก้าวตามความสำเร็จของกันและกัน คนที่ประสบความสำเร็จเป็นที่ชื่นชมและยอมรับของกลุ่มเพื่อน ย่อมเกิดขวัญกำลังใจในการเรียนต่อไป

การประเมินผล

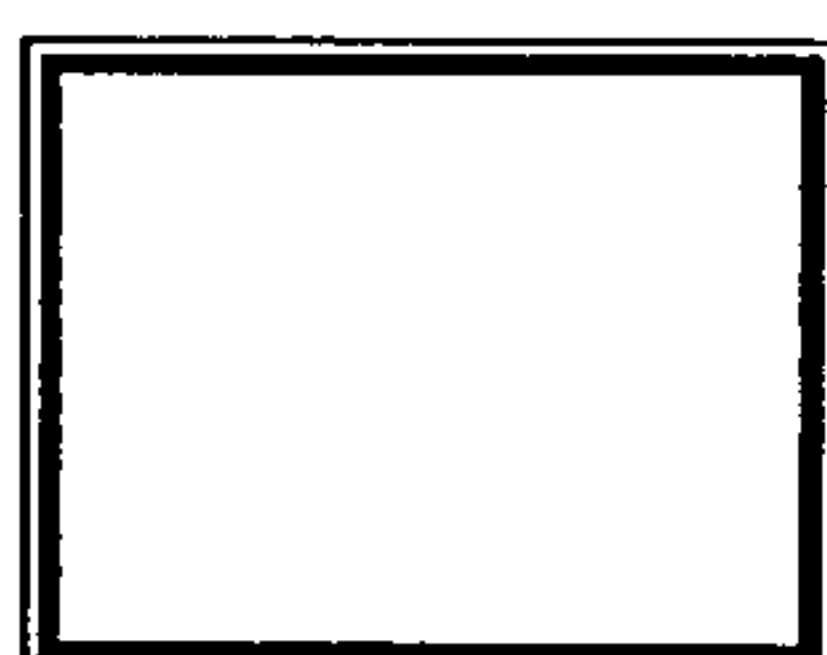
สังเกตการเลือกเพื่อนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดของนักเรียน

สารสนเทศป้ายติดประกาศ คนเก่ง คนน่ารัก

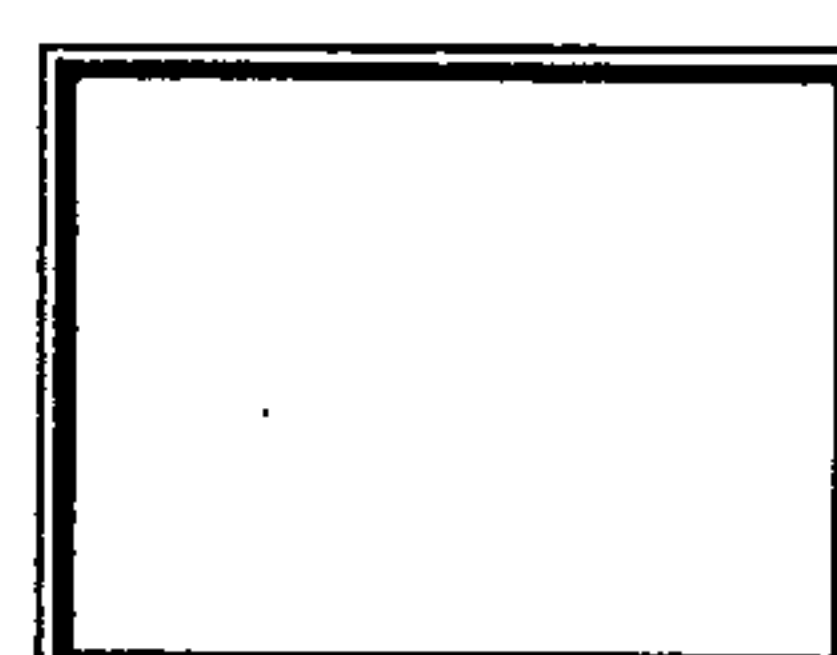
คนเก่งคนน่ารัก ประจำเดือน

1

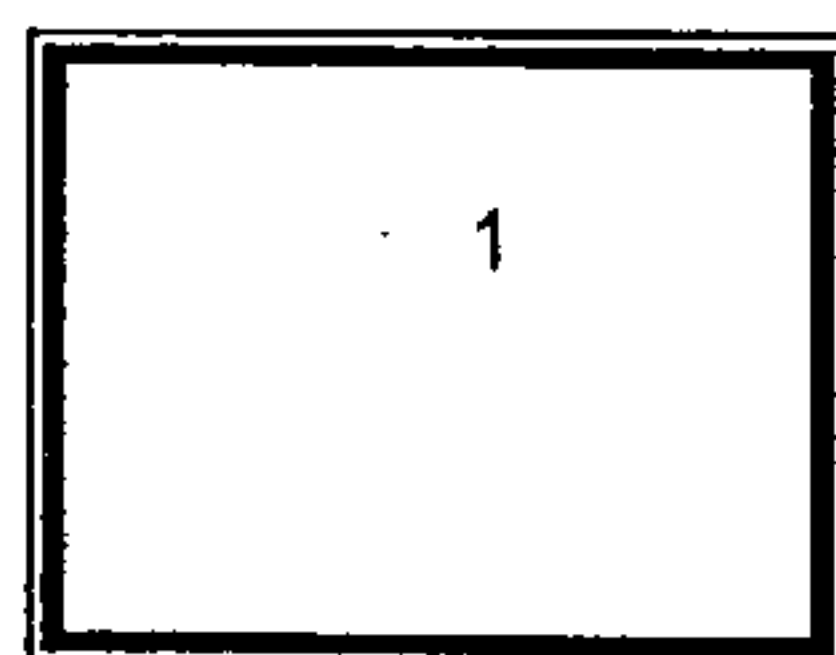

2

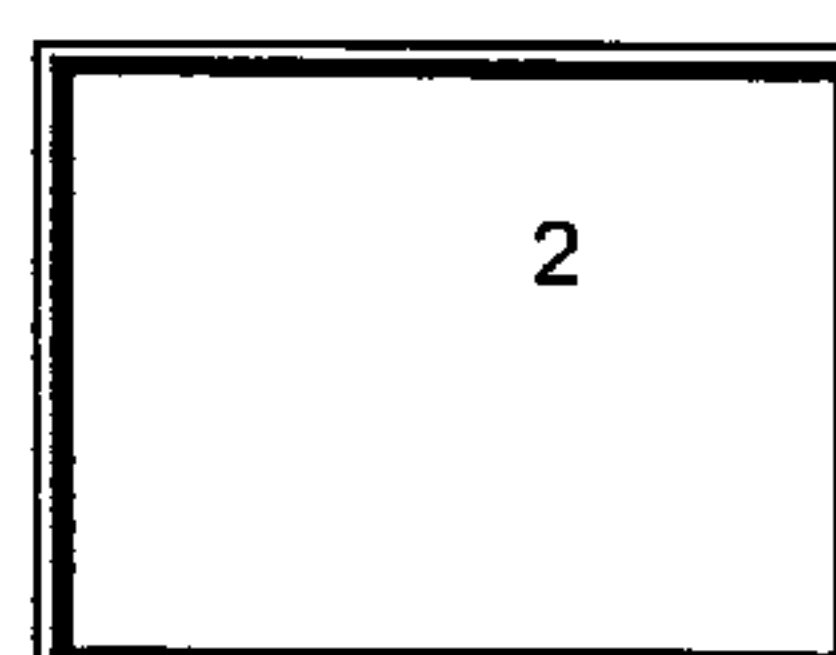

3

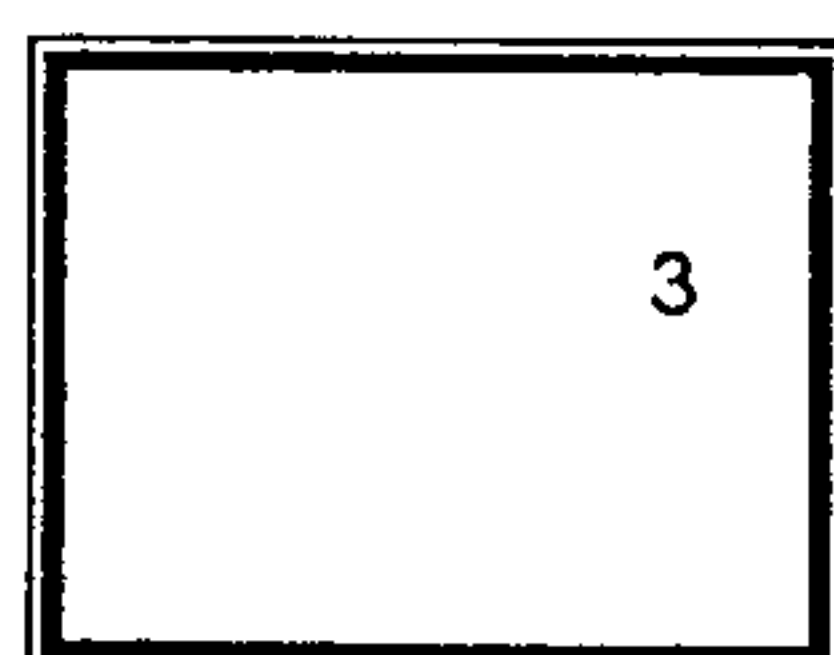
คนที่กำลังพัฒนาเป็นคนเก่ง คนน่ารัก

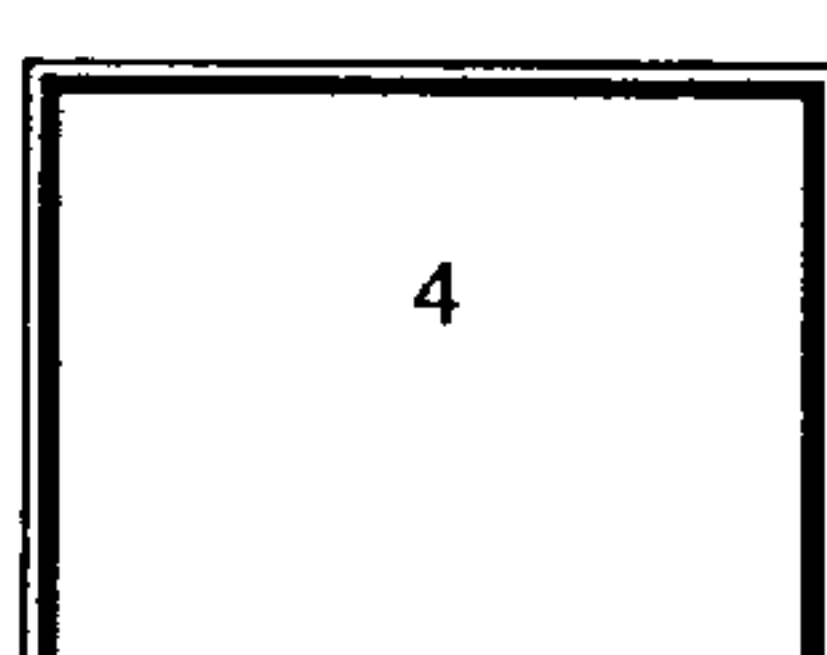
1

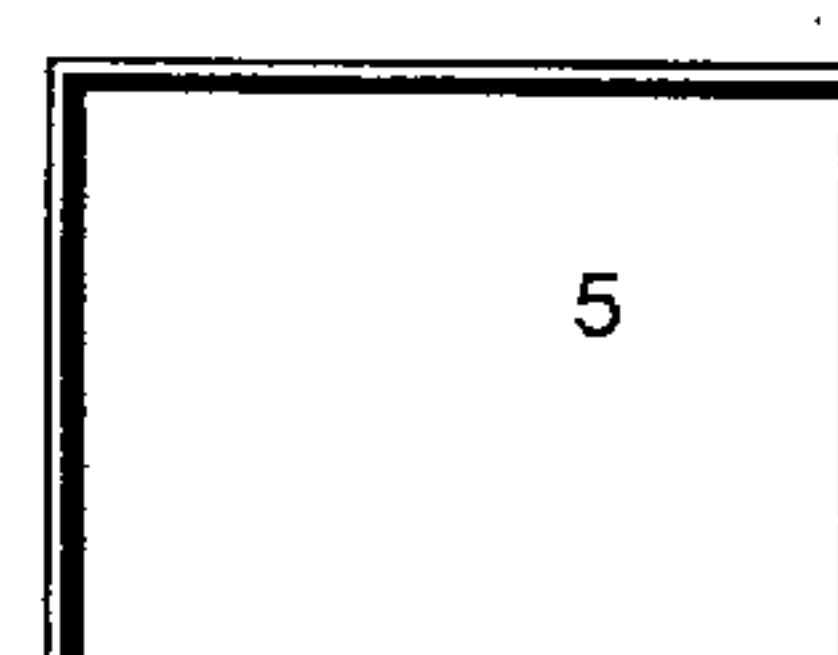
2

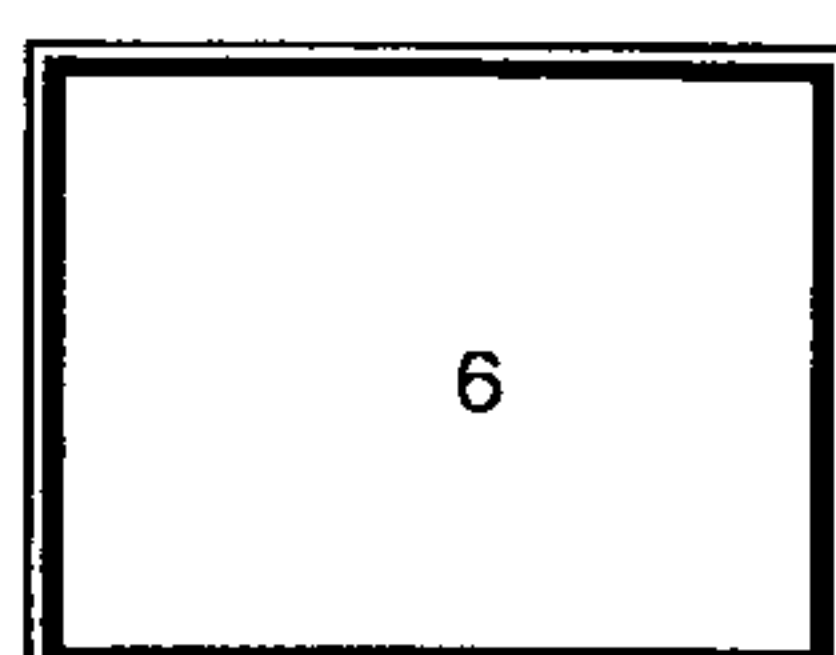
3

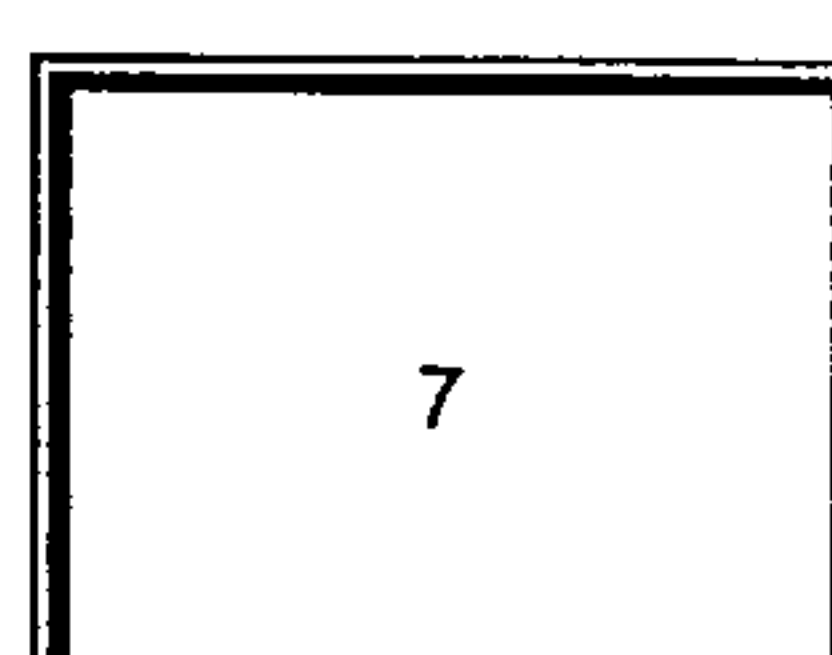
4

5

6

7

แบบบันทึกการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ชั้นประถมศึกษาปีที่...../..... จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน

ครูที่ปรึกษาชั้น

วันเดือนปี	ครูประจำชั้น	รายชื่อนักเรียนที่ขาดโฮมรูม	บันทึกการดำเนินการ
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....			
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....			
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....			
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....			
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....			

บันทึก.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน

2.3 การศึกษานอกสถานที่

การศึกษานอกสถานที่ เป็นกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนได้มีโอกาสไปหาประสบการณ์นอกสถานศึกษา เพื่อทำให้เกิดความรู้ประสบการณ์ที่แตกต่างจากประสบการณ์ในห้องเรียน ในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ควรจัดทำสูจิบัตรหรือคู่มือในสิ่งที่ศึกษา เพื่อให้นักเรียนทราบ กรอบแนวคิดการศึกษานอกสถานที่

การใช้สื่อเทคโนโลยี

การใช้สื่อเทคโนโลยีในการนำเสนอข้อสนเทศ หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแหล่งต่าง ๆ และได้ทำการวิเคราะห์คัดเลือกจัดลำดับเรียบร้อยแล้ว ก็จะเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ อีกประการหนึ่งของงานสารสนเทศ คือ การนำเสนอข้อสนเทศ เพื่อเผยแพร่ ให้แก่นักเรียน และผู้รับบริการโดยทั่วถึงกัน เพื่อให้ได้มีความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้นในทุกๆด้าน ซึ่งในการนำเสนอ ข้อสนเทศนั้นครูแนะแนวอาจเลือกใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ นำมาเป็นสื่อ หรือจัดกิจกรรมประกอบให้ แก่นักเรียน โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีมาใช้นำเสนอทั้งรายบุคคล และรายกลุ่ม เช่น การจัดนิทรรศการโครงการต่างๆ การใช้โปรแกรมแบบทดสอบทางการแนะแนว เป็นต้น

ใบความรู้ที่ 4

งานให้คำปรึกษา (Counseling Service)

3.งานให้คำปรึกษา (Counseling Service)

งานให้คำปรึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยผู้เรียนทั้งด้านการศึกษา ด้านงานอาชีพ ด้านชีวิต และสังคมให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจตนเอง รู้ว่าปัญหาของตนอยู่ที่ไหน ควรจะแก้ไขตนเองอย่างไร การแก้ไขนั้นมีกี่ทาง และควรเลือกทางใด จึงจะเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด พร้อมทั้งเกิดความรู้สึกดีชอบในการช่วยตนเองอย่างจริงจัง

รูปแบบการให้คำปรึกษา

3.1 การให้คำปรึกษารายบุคคล

3.2 การให้คำปรึกษากลุ่ม

3.1 การให้คำปรึกษารายบุคคล

เป็นการสร้างความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะระหว่างบุคคล 2 คน มีการดำเนินการตามความต้องการของผู้ขอรับคำปรึกษาและสิ่งที่ร่วมกันระหว่างผู้มาขอรับคำปรึกษา และผู้ให้คำปรึกษา ในที่นี้ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้แก่นักเรียน ซึ่งจะต้องมีการสำรวจและเข้าใจตนเอง เพื่อจะสามารถนำตนเองได้ในที่สุด เขาจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจน สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และเป็นผู้มีความสามารถ รู้จักการตัดสินใจด้วยตนเอง

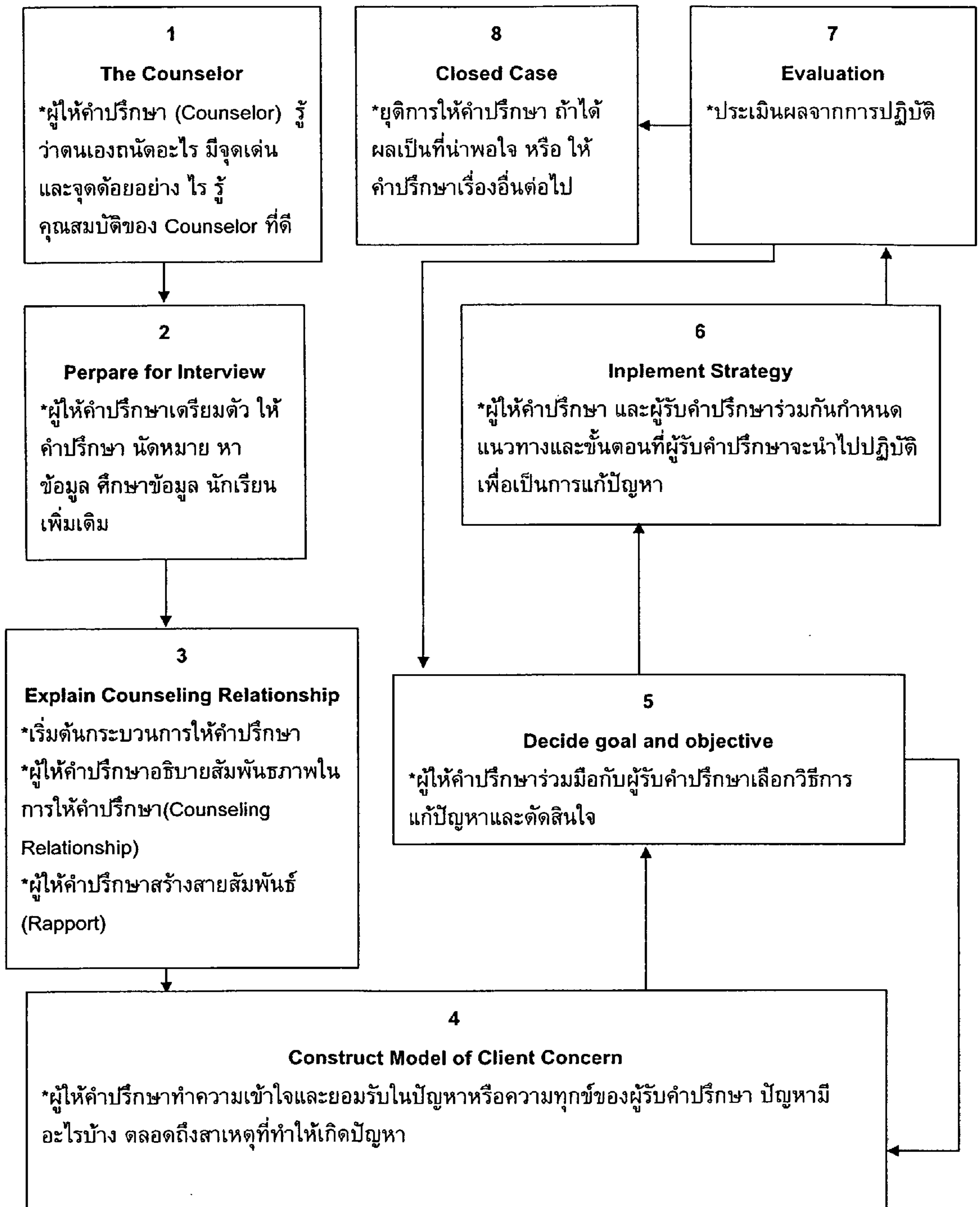
จุดมุ่งหมายของงานให้คำปรึกษา

1. เพื่อช่วยลดความวิตกกังวลของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนปรับตัวได้ดีขึ้น
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กลวิธีการให้คำปรึกษา

- 1.การเริ่มต้นการให้คำปรึกษา(Opening the Interview)
- 2.การตั้งคำถาม (Questioning)
- 3.การสอบซัก (Probing)
- 4.การเงียบ (Silence)
- 5.การทวนคำหรือทวนประโยค (Paraphrasing)
- 6.การสรุป (Summarizing)
- 7.การสะท้อนความรู้สึก (Reflection of Feeling)
- 8.การตีความ (Interpreting)
- 9.การชี้แนะ (Suggesting)
- 10.การแสดงความเห็นชอบ (Approval)
- 11.การให้ความมั่นใจ (Assurance)
- 12.การเผชิญหน้า (Confrontation)
- 13.การท้าทาย (Challenge)
- 14.การไม่ยอมรับ (Rejection)
- 15.การฟัง (Listening)

แผนผังแสดงการให้คำปรึกษา

3.2 การให้คำปรึกษากลุ่ม

เป็นการช่วยให้นักเรียนที่กำลังเจริญเติบโตได้รู้จักแสวงหาประสบการณ์ทางสังคม เป็นการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาความสามารถในการที่เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่ม ดังนั้น การจัดให้มีการให้คำปรึกษากลุ่ม ย่อมเป็นการตอบสนองความต้องการในส่วนที่เกี่ยวกับฐานะ สวัสดิการ และการแสดงออก ซึ่งวุฒิภาวะทางอารมณ์ของบุคคลที่อยู่ในกลุ่ม การที่กลุ่มยอมให้สมาชิกได้แสดงออกเพื่อตอบสนอง ความต้องการทางสังคมนั้น ถือว่าเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งของการจัดให้คำปรึกษา การให้คำปรึกษา เป็นกลุ่มนี้จะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มได้มีการหยั่งเห็นปัญหาและความรู้สึกต่าง ๆ นอกจากนั้น ยังช่วยให้ เข้าใจสาเหตุของปัญหานั้น ๆ ได้ด้วย สมาชิกในกลุ่มของการให้คำปรึกษา ย่อมจะมีอิสระที่จะพูดคุย ในหมู่ของตนเองทำอย่างไรจึงจะปรับปรุงตนเองได้ กลุ่มให้คำปรึกษา ที่มีประสิทธิภาพ ย่อมช่วยให้บุคคลเข้าใจถึงความรู้สึกที่ตนกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน สามารถเรียนรู้ ทักษะและแสวงหาข้อสนเทศ ที่ต้องการเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง รวมทั้งพัฒนาสมรรถภาพ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการแก้ปัญหานั้นด้วย

หลักพื้นฐานของการให้คำปรึกษากลุ่ม

1. สมาชิกกลุ่มทุกคนมีสิทธิในความรู้สึกของตน คือรู้สึกอย่างไรที่ตนรู้สึก ไม่ต้องปกปิดซ่อนเร้น ผู้ให้คำปรึกษาจะสนับสนุนให้สมาชิกแสดงความรู้สึกของตนออกมาและให้เคารพในอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นด้วย
2. สมาชิกกลุ่มแต่ละคนต้องตัดสินใจว่าตนต้องการจะพัฒนาอะไรเกี่ยวกับตนเองด้วยตนเอง
3. สมาชิกกลุ่มแต่ละคนต้องมุ่งแก้ปัญหาให้ตนเองไม่ใช่มุ่งแก้ปัญหาให้คนอื่น เพราะการที่สมาชิกเข้ากลุ่มก็เพราะต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นให้กับตนเอง
4. ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ความรู้สึกของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อสถานการณ์ เป็นจุดที่สำคัญยิ่งกว่าสถานการณ์ เพราะความรู้สึกที่เกิดขึ้นนั้นอาจจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดปัญหาได้
5. การเปิดเผยตนเองของสมาชิกช่วยให้การให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพ ถ้าสมาชิกกลุ่มไม่มีการป้องกันตนเองก็ย่อมพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นได้ในบรรยากาศที่มีความไว้วางใจ มีความหวังดี มีการยอมรับและมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ
6. สมาชิกกลุ่มต้องมีความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตน นั่นคือ ยอมรับผลที่ตามมาจากพฤติกรรมที่ตนได้กระทำไป ซึ่งทำให้สมาชิกฟังฟังคนอื่นน้อยลง
7. การลงมือกระทำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ซึ่งจะมีได้ในบรรยากาศของการยอมรับและความเข้าใจ ดังนั้นผู้ให้คำปรึกษาจะต้องพยายามสร้างบรรยากาศของการยอมรับและความเข้าใจ ให้เกิดขึ้นในกลุ่ม และรักษาสถานะนี้ไว้ตลอดไป
8. ในการเผชิญปัญหา แก้ปัญหา มีวิธีการหรือทางเลือกหลายวิธี ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องช่วยให้สมาชิกสามารถเลือกแนวทางแก้ปัญหาจากทางเลือกต่าง ๆ ที่ได้มีการนำเสนอในกลุ่มด้วยตนเอง
9. สมาชิกกลุ่มจะต้องมีคำมั่นสัญญาให้กับตนเองในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นการให้การเสริมแรงจึงถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องคำนึงถึง

10. ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้นำประสบการณ์ใหม่หรือสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ดังนั้นประสบการณ์ในกลุ่มจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสมาชิก

11. การที่สมาชิกรู้จักตนเองอย่างลึกซึ้ง และยอมรับตนเอง ทำให้มีการป้องกันตนเองน้อยลง และทนต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตน

12. สมาชิกกลุ่มจะเกิดความเข้าใจตนเอง มีความรับผิดชอบ และสามารถควบคุมตนเองได้มากขึ้น หลังจากได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ลำดับขั้นของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อตั้งกลุ่ม ในขั้นนี้สมาชิกที่เข้ากลุ่มยังไม่กล้าเปิดเผยตนเอง เพราะยังไม่ไว้วางใจในกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ของการให้คำปรึกษา และสร้างสัมพันธภาพที่ดี ให้เกิดขึ้นในกลุ่ม และต้องใช้เวลาแก่สมาชิกกลุ่มพอสมควรอย่ารีบเร่ง

ขั้นที่ 2 ขั้นการเปลี่ยนแปลงลักษณะของสมาชิก เป็นขั้นตอนต่อจากขั้นแรกกลุ่มเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการขึ้นบ้าง สมาชิกเริ่มรู้จักไว้วางใจกันแต่ก็ยังคงมีความวิตกกังวล มีความตึงเครียดอยู่บ้าง ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องพยายามชี้แจงให้สมาชิกกล้าอภิปรายปัญหาตัวเองอย่างเปิดเผย

ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการ ขั้นนี้สัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในกลุ่มจะดีขึ้นมาก กล้าเปิดเผยตนเอง อภิปรายปัญหาตามความเป็นจริง ร่วมกันแก้ปัญหของสมาชิก ทุกคนได้สำรวจตัวเอง เข้าใจปัญหาและพร้อมจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน

ขั้นที่ 4 ขั้นยุติการให้คำปรึกษา เมื่อสมาชิกเข้าใจปัญหาอย่างกระจ่างแจ้ง รู้จักแก้และเลือกวิธีที่เหมาะสมกับตน นำไปปฏิบัติด้วยความพอใจ ไม่มีข้อข้องใจตกค้าง ก็ให้ยุติการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้

ขนาดของกลุ่ม

ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ขนาดของกลุ่มที่ดีที่สุดจะอยู่ระหว่าง 5-8 คน เพราะถ้ากลุ่มมีขนาดใหญ่เกินจำนวน 8 คน การถ้อยแถลงจะค่อย ๆ อ่อนลงจนกระทั่งสมาชิกแทบ จะไม่มีความหมาย และแทบจะไม่มีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน กลุ่มทำหน้าที่เสมือนการรวมกลุ่มย่อยหลาย ๆ กลุ่ม และผู้ให้คำปรึกษาจะมีความยากลำบากในการชักจูงให้สมาชิกแต่ละคน สนใจกลุ่ม แต่ถ้ากลุ่มเป็นกลุ่มขนาดเล็กสมาชิกจะมีโอกาสสื่อความหมายซึ่งกันและกันได้อย่างเต็มที่ แต่ถ้าขนาดของกลุ่มใหญ่ขึ้นสมาชิกจะได้รับประสบการณ์ตรงและมีส่วนร่วมในกลุ่มน้อยมาก สมาชิกจะพัฒนาความสัมพันธ์ที่มีความหมายกับผู้นำ ผู้พูด และผู้แสดงเท่านั้น และสมาชิกจะปฏิบัติหน้าที่เหมือนกับอยู่ในชั้นเรียน และคอยฟังฟังผู้นำมากขึ้น

เวลาและจำนวนครั้งในการให้คำปรึกษากลุ่ม

ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาควรจัดให้มีการให้คำปรึกษาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีเวลาอันจำกัดอาจจัดให้มีการให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 2-3 ครั้งได้ ส่วนจำนวนในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มทั้งหมดควรประมาณ 6-10 ครั้ง ส่วนเวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะเป็นเวลานานเท่าใดนั้น จะแตกต่างกันไปตามวัยผู้มาขอรับคำปรึกษา ถ้าเป็น นักเรียนระดับประถมศึกษา ควรใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง ส่วนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ควรใช้เวลาประมาณ 1-1 ½ ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นนักศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือผู้ใหญ่ควรใช้เวลาประมาณ 1 ½ - 2 ชั่วโมง ทั้งนี้หมายความว่า

ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น เวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้งอย่างมากที่สุดไม่ควรเกิน 2 ชั่วโมง

ลักษณะของกลุ่มในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ลักษณะของกลุ่มควรเป็นกลุ่มแบบปิด (Closed Groups) หมายถึง เป็นกลุ่มที่ประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นคนเดิมตั้งแต่เริ่มต้นการให้คำปรึกษา จนกระทั่งถึงขั้นยุติการให้คำปรึกษา ไม่ควรเป็นกลุ่มแบบเปิด (Opened Groups) เพราะกลุ่มลักษณะนี้จะมีการเข้าออกของสมาชิกกลุ่มอยู่ตลอดเวลา คือสมาชิกเก่าออกไปสมาชิกใหม่เข้ามาแทนที่ ทำให้การให้คำปรึกษาขาดความต่อเนื่อง การที่กลุ่มจะมีพัฒนาการไปถึงขั้นการวางแผนแก้ปัญหา จะทำได้ยาก และความรู้สึกปลอดภัยจะลดลง เพราะสมาชิกกลุ่มจะต้องคอยปรับตัวต่อสถานการณ์ ที่มีสมาชิกใหม่เข้ามาอยู่ตลอดเวลา ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเจริญงอกงามของกลุ่มได้

สถานที่และอุปกรณ์ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีประสิทธิภาพอาจจัดได้โดยใช้สถานที่และอุปกรณ์น้อยที่สุด เพียงให้มีที่กว้างพอสำหรับเก้าอี้ 9 ตัว จัดเป็นวงกลมในห้องซึ่งผู้มาขอรับคำปรึกษาสามารถพูดได้อย่างอิสระ โดยไม่มีใครนอกห้องได้ยิน ห้องที่ใช้ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ที่ดึงดูดความสนใจของสมาชิก ควรเป็นห้องที่มีขนาดกว้างพอสมควร จะช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาแสดง บทบาทหรือสาธิต พฤติกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก อนึ่งพื้นห้องถ้าปูพรมหรือสะอาดพอ สมาชิกก็อาจจะเปลี่ยนจากการนั่งเก้าอี้เป็นการนั่งกับพื้นแทน เมื่อเกิดความรู้สึกว่าเหมาะสมที่จะทำเช่นนั้น

นอกจากนี้อุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกภาพและเสียงจัดว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพราะการบันทึกภาพและเสียงทำให้ผู้ให้คำปรึกษาสามารถนำเหตุการณ์มาทบทวนพิจารณาถึงสิ่งที่ได้เกิดขึ้นในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ช่วยให้สามารถวิจารณ์บทบาทที่แสดงออกและที่เล่น บทบาทสมมุติของสมาชิก ทั้งยังช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้รู้จักพฤติกรรมที่ไม่ส่งผลดีของตน และรู้จักความต้องการที่ไม่ได้กล่าวออกมาทางวาจา และช่วยให้สมาชิกกลุ่ม ได้ประเมินอิทธิพลของกันและกันในด้านที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงภายในกลุ่ม

หน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา

หน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1.การสร้างสัมพันธภาพ จัดว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องแสดงการต้อนรับด้วยความจริงใจ อบอุ่นและเป็นมิตร และพยายามแสดงให้สมาชิกกลุ่มรู้ว่า ผู้ให้คำปรึกษาคือใคร และทำอะไรบ้างเพื่อช่วยเหลือผู้มาขอรับคำปรึกษาเหล่านั้น และให้ผู้รับคำปรึกษาคาดหวังอะไรบ้างจากผู้มาขอรับคำปรึกษาเหล่านั้น พร้อมทั้งให้ความมั่นใจแก่สมาชิกกลุ่มว่า ทุกคนสามารถพูดได้อย่างอิสระและสิ่งที่พูดจะได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นความลับ

2.การสร้างความพร้อม การเริ่มให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นครั้งแรก ผู้ให้คำปรึกษาอาจจะพบว่า สมาชิกกลุ่มไม่กล้าพูดถึงปัญหาของตน ดังนั้น ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องสร้างความพร้อมให้แก่ผู้มาขอรับคำปรึกษาเหล่านั้น การสะท้อนความรู้สึกได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนการกระตุ้นให้กำลังใจ ให้สามารถอภิปรายปัญหาของตนได้ ย่อมเป็นการช่วยส่งเสริมให้ผู้มาขอรับคำปรึกษามีความพร้อมที่จะเปิดเผยความจริงได้ง่ายขึ้น

3.การสำรวจค้นหาความรู้สึกของผู้มาขอรับคำปรึกษา ในการค้นหาความรู้สึกของผู้มาขอรับคำปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาจะต้องพยายามมีความรู้สึกร่วมกับผู้มาขอรับคำปรึกษาคือต้องรู้สึกอย่างที่เขารู้สึก และมองสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นอย่างที่เขา มอง ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องพยายามค้นให้พบว่าผู้มาขอรับคำปรึกษามีความไม่สบายใจเรื่องอะไร อย่างไร และเขาต้องการทำอะไรเกี่ยวกับความไม่สบายใจนี้ ซึ่งจะมีผลช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาเกิดความเข้าใจตนเอง และมีความ รับผิดชอบต่อความเจริญงอกงามของตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาตระหนักว่า ผู้ให้คำปรึกษามีความห่วงใยผู้มาขอรับคำปรึกษาอย่างแท้จริง

4.การสะท้อนกลับความรู้สึกของผู้มาขอรับคำปรึกษา จัดเป็นเทคนิคสำคัญที่ผู้ให้คำปรึกษาควรจะได้นำมาใช้ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เพราะเป็นการช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้พูดถึงความรู้สึกของตนอย่างเปิดเผย เพื่อให้รู้จักพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ และฝึกปฏิบัติตามพฤติกรรมเหล่านั้น

5.การอภิปรายความรู้สึกให้สัมพันธ์กับเป้าประสงค์เชิงพฤติกรรม เมื่อผู้ให้คำปรึกษาฟัง ผู้รับคำปรึกษาพูดถึงสิ่งที่ตนไม่สบายใจแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาควรจะต้องพยายามพิจารณาว่า ผู้มาขอรับคำปรึกษาพูดจนเป็นที่พอใจหรือยัง ถ้าพบว่าพูดจนพอใจแล้ว แสดงว่าผู้มาขอรับ คำปรึกษาพร้อมที่จะกำหนดเป้าประสงค์เชิงพฤติกรรมของตน ผู้ให้คำปรึกษาก็ควรจะได้กระตุ้น ให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้กำหนดเป้าประสงค์เชิงพฤติกรรมของตน เพื่อจะได้นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขตนเอง

6.การอธิบายเป้าประสงค์เชิงพฤติกรรม เมื่อผู้มาขอรับคำปรึกษาสามารถกำหนดเป้าประสงค์เชิงพฤติกรรมของตนได้แล้ว หน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาก็คือ การกระตุ้นให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้อธิบายเป้าประสงค์เชิงพฤติกรรมของตนให้ชัดเจน และเกณฑ์ที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินความเจริญงอกงามของตนในขณะรับการให้คำปรึกษาในระยะต่อจากนั้นตลอดระยะเวลา การให้คำปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาจะฟังเงื่อนไขปัญหาที่ผู้มาขอรับคำปรึกษาเปิดเผยเพื่อตรวจค้นหา ว่า ผู้มาขอรับคำปรึกษาอยากจะเรียนรู้วิธีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมหรือเรียนรู้พฤติกรรมใหม่อย่างใดแน่

7.การช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษากำหนดเกณฑ์การประเมินความเจริญงอกงามของตนเอง เมื่อผู้มาขอรับคำปรึกษาสามารถอธิบายเป้าประสงค์เชิงพฤติกรรมของตนได้แล้ว ผู้ให้คำปรึกษาก็ควรจะได้กระตุ้นให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินความเจริญงอกงามของตน แล้วนำเกณฑ์ที่ตนได้กำหนดมาประเมินความงอกงามของตนเอง การค้นพบนี้เป็นการช่วยกระตุ้นให้ ผู้มาขอรับคำปรึกษาได้เจริญงอกงามต่อไป และเป็นการ เสริมแรงให้เกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่พึงประสงค์อีกด้วย

8.การช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาระบุเป้าประสงค์ย่อย เมื่อผู้มาขอรับคำปรึกษากำหนดเป้าประสงค์ของตนได้แล้วหากจะให้เป็ประโยชน์มากที่สุด ผู้มาขอรับคำปรึกษาควรจะได้จำแนกเป้าประสงค์ของตนออกเป็นเป้าประสงค์ย่อย ๆ โดยจำแนกออกเป็นขั้น ๆ และเรียงลำดับขั้นเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมาย และเป็นการช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาสามารถดำเนินการเอาชนะหรือดำเนินไปสู่เป้าหมายเป็นขั้น ๆ ไปตามลำดับ

9.การสอนผู้มาขอรับคำปรึกษาให้เป็นผู้ช่วยเหลือผู้อื่นและเป็นผู้ขอรับคำปรึกษาที่ดี ในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มผู้ให้คำปรึกษาจะสอนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาใน ขณะที่อธิบายโครงสร้างของการให้คำปรึกษามาแบบกลุ่ม ก่อนที่สมาชิกจะเข้ากลุ่ม แต่อย่างไรก็ดีใน สถานการณ์จริง ผู้ให้คำปรึกษามักจะพบว่า ผู้มาขอรับคำปรึกษาไม่รู้อะไรดี หรือไม่แน่ใจ ว่าจะทำอย่างไรดี เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องพยายามค้นหา และตรวจดูว่าผู้มาขอรับ คำปรึกษาต้องการรู้อะไร และสะท้อนกลับให้เขาได้รู้ในสิ่งที่ต้องการจะรู้ และจะต้องพยายามกระตุ้นให้ ผู้มาขอรับคำปรึกษาที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้อธิบายถึงสิ่งที่เป็นที่คาดหวัง หรือถ้าจะหาสิ่งที่ไม่คาดหวัง นั้นได้ยิ่งจะเป็นการดี เพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน จัดว่าเป็นการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน

10.การรับรู้ความสำเร็จของกันและกัน เมื่อผู้มาขอรับคำปรึกษาสามารถตัดสินใจได้ว่า ตนควรทำอะไรในช่วงเวลาในการให้คำปรึกษาแต่ละครั้ง ผู้มาขอรับคำปรึกษาจะเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ถึงวิธีที่จะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความสำเร็จที่ต่างก็ได้รับจากการเริ่มปฏิบัติพฤติกรรมใหม่ของตน ผู้มาขอรับคำปรึกษาจะค่อย ๆ มองเห็นความแตกต่างระหว่างการคุยโอ้อวดเพื่อให้ได้รับความ ประทับใจกับการได้พูดถึงความสำเร็จที่ตนประสบจริง ๆ ให้เพื่อนร่วมกลุ่มได้รับรู้ และในที่สุดก็ สามารถเล่าความสำเร็จของตนให้บุคคลสำคัญอื่น ๆ ยิ่งกว่านั้นผู้มาขอรับคำปรึกษา ยังเรียนรู้ที่จะชื่น ชมยินดีกับความสำเร็จและเรียนรู้ที่จะยอมรับความล้มเหลวของตน สามารถวิเคราะห์ความล้มเหลว เพื่อพิจารณาบททวนวิธีการที่เป็นต้นเหตุของความล้มเหลว และทดลองหาวิธี อื่น ๆ ต่อไป

11.การยุติการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การยุติการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ควรเป็นการตกลง ของกลุ่ม โดยการที่ผู้ให้คำปรึกษาส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นว่ากลุ่มควรจะเริ่มเมื่อใด ยุติ เมื่อใด และในสภาพเช่นใดที่สมาชิกกลุ่มควรได้รับการให้คำปรึกษาแบบรายบุคคล และควรพบกัน ก็ครั้ง ควรตัดสินใจด้วยวิธีใด และผู้ให้คำปรึกษาจะจัดการอย่างไรเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ไม่พร้อมจะยุติ การขอรับคำปรึกษาเมื่อกลุ่มต้องการสลายตัว

12.การติดตามผลและการเสริมสร้างกำลังใจ เพื่อความเจริญงอกงามต่อไป เมื่อยุติการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่มแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาควรจะได้เว้นระยะเวลาไว้ประมาณ 3 เดือน แล้วขอนัดพบ สมาชิกกลุ่มพร้อมกันอีกครั้งเพื่อเป็นการติดตามผล และเพื่อเป็นการทบทวนตรวจดูว่าสมาชิกกลุ่มแต่ละคนยังรักษามลประโยชน์ที่ตนได้จากการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้มากน้อยเพียงใด และแต่ละคน สามารถทำงานที่ค้างค้างอยู่นั้นไปได้ถึงขั้นใด ผู้ให้คำปรึกษาอาจจะทบทวนข้อสรุปร่วมกันกับผู้มา ขอรับคำปรึกษาแต่ละคน เพื่อเป็นการให้กำลังใจผู้มาขอรับคำปรึกษาได้มีความเจริญงอกงามต่อไป

ใบความรู้ที่ 5

งานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ หรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service)

4.งานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ หรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service)

งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ เดิมคือบริการจัดวางตัวบุคคลนั่นเอง เป็นการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ได้รับการฝึกฝน หรือได้รับการช่วยเหลือตามควรแก่กรณี เช่น กิจกรรมที่สนองความถนัด ความสนใจ และความสามารถแก่ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกคน รวมทั้งการจัดทุนการศึกษา อาหารกลางวัน หรือการหางานพิเศษที่ตรงกับความรู้ความสามารถของนักเรียน (put the right man in the right job)

จุดมุ่งหมายของงานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ

- 1.เพื่อให้ นักเรียนได้รับบริการ หรือสวัสดิการที่จำเป็นสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน
- 2.เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับความถนัด ความสามารถ และความสนใจของตน
- 3.เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เลือกเรียนอย่างเหมาะสม เช่น เลือกกิจกรรม เลือกสถานศึกษาต่อ เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต
- 4.เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ด้านอาชีพ โดยจัดหางานพิเศษนอกเวลาเรียน และยังตอบสนองความต้องการของชุมชนอีกด้วย
- 5.เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสแสวงหาความก้าวหน้า พัฒนาประสบการณ์ และปรับปรุงตนเองในด้านต่างๆ

เครื่องมือ เทคนิคหรือวิธีที่นำมาใช้ในงานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ

- 4.1การจัดเด็กเข้าเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมตามความ สนใจและความถนัด
เช่น กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมเพื่อพัฒนาการกล้าแสดงออก ด้านดนตรี กีฬา เป็นต้น
- 4.2 การสอนซ่อมเสริม สำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน และเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ นอกเหนือเวลาเรียนในชั้นเรียน
- 4.3 การฝึกทักษะการเรียน ทักษะการทำงาน
- 4.4 การจัดทุนการศึกษา ภายในและนอกสถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน

ตัวอย่างกิจกรรมงานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ

แนวคิดพื้นฐานการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสามารถพิจารณาจากลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา 5 ประการดังนี้

- 1.พฤติกรรม การแสดงออก ต่างจากมาตรฐานของคนทั่วไป
- 2.ประพฤติ ปฏิบัติตนไม่เหมาะสมกับวัย เวลา สถานการณ์
- 3.เกิดผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับผู้อื่น
- 4.มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต การเรียน การปรับตัวในสังคม
- 5.ความถี่ ความรุนแรง และระยะเวลาที่เป็น

ปัญหาของนักเรียนสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.ระดับปกติ หมายถึง การที่นักเรียนมีพฤติกรรมปกติเหมือนเด็กวัยเดียวกันๆ ไปสามารถปรับตัวกับปัญหาหรือวิกฤติในชีวิตประจำวันได้ กล่าวคือ การปรับตัวเหมาะสมกับวัย เวลา สถานการณ์ ไม่เกิดผลกระทบด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถเรียนหนังสือได้ตามปกติ

2.ระดับเสี่ยง หมายถึง การที่นักเรียนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เป็นครั้งคราว และก่อให้เกิดปัญหาในชีวิตประจำวัน เช่น เริ่มขาดเรียนเป็นครั้งคราว ทำให้ตามบทเรียน ในชั่วโมงนั้นๆ ไม่ทัน แต่ยังไม่มียผลกระทบรุนแรงต่อการเรียน เช่น ยังมีสิทธิสอบ และสามารถ สอบผ่านในวิชานั้นๆ แต่หากปล่อยให้ปัญหาดำเนินต่อไป อาจกลายเป็นกลุ่มปัญหาที่ยากเกินแก้ไข นอกจากนี้นักเรียนอาจมีประวัติความเสี่ยงจากปัจจัยอื่นๆ อีก ได้แก่

ประวัติครอบครัว

การที่นักเรียนอยู่ในสภาพครอบครัวที่แตกแยกไม่อบอุ่น

มีปัญหาความสัมพันธ์ ทะเลาะ ใช้ความรุนแรงในครอบครัว

สภาพครอบครัวยากจน ที่อยู่แออัด ไม่เป็นส่วนตัว

การเจ็บป่วยรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจของบุคคลในครอบครัว เช่น พ่อติดเหล้า ใช้สารเสพติด หรือบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรคทางจิต

ประวัติส่วนตัวของนักเรียน

มีความเจ็บป่วยหรือพิการ เช่น เป็นโรคภูมิแพ้อย่างมาก ดาบอด หูหนวก ฯลฯ

มีประวัติควบคุมอารมณ์ไม่ดี

ผลการเรียน เรียนไม่ดี ตกต่ำ

3.ระดับปัญหา หมายถึง นักเรียนมีปัญหาชัดเจน กล่าวคือมีลักษณะพฤติกรรมที่มีปัญหาครบทั้ง 5 ประการ พฤติกรรมที่มีปัญหานั้นๆ มีความถี่ และเกิดผลกระทบต่อชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะมีผลกระทบต่อการเรียนของนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น ขาดเรียน หนีเรียนบ่อย จนไม่มีสิทธิสอบหรือสอบตก เป็นต้น

ข้อสังเกต การที่นักเรียนมีพฤติกรรมปกติ สามารถปรับตัว เรียนหนังสือได้ตามปกติ ไม่ได้หมายความว่านักเรียนคนนั้นไม่เสี่ยงต่อการมีปัญหา เพราะนักเรียนบางคนอาจมีปัจจัยเสี่ยง ต่อการมีปัญหา ดังกล่าวข้างต้น แต่อาจยังปรับตัวได้และไม่แสดงพฤติกรรมที่เป็นปัญหาให้เห็น แต่เด็กเหล่านี้จะมีความเสี่ยงต่อการมีปัญหาได้ง่ายกว่าเด็กปกติทั่วไป

พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเรียน เป็นพฤติกรรมบ่งชี้สำคัญของการมีปัญหา ที่สามารถสังเกตได้อย่างชัดเจนว่า นักเรียนคนนั้นๆ มีปัญหาหรือไม่

ตัวอย่าง เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนเพื่อจัดเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มช่วยเหลือนั้น ครูที่ปรึกษาสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียนสะสม แบบประเมินSDQ และอื่นๆ ที่จัดทำเพิ่มเติม แต่ทั้งนี้โรงเรียนแต่ละแห่งจำเป็นต้องประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน โดยอาศัย แนวคิดพื้นฐาน เกณฑ์การคัดกรองนักเรียนดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีหลักใน การคัดกรองนักเรียนตรงกันทั้งโรงเรียน ดังมีตัวอย่าง ต่อไปนี้

ข้อมูลนักเรียน	กลุ่มปกติ	กลุ่มเสี่ยง	กลุ่มช่วยเหลือ
1.ด้านความสามารถ 1.1 การเรียน	- ผลการเรียนเฉลี่ย 2.00 ขึ้นไป - มีความตั้งใจเรียนสม่ำเสมอ - อยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน	- ผลการเรียนเฉลี่ย 1.00-2.00 - มาโรงเรียนสายเกิน 5 ครั้ง แต่ไม่เกิน 10 ครั้ง/ภาคเรียน - ผลการเรียนลดลงอย่างเห็นได้ชัด	- ผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.00 - อ่านหนังสือไม่คล่อง - เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง - ไม่เข้าใจบทเรียนทุกวิชา - มาเรียนสายมากกว่า 10 ครั้ง/ภาคเรียน - มีการหนีเรียนและหนีโรงเรียน
1.2ความสามารถพิเศษ	- ถ้านักเรียนมีความสามารถพิเศษ จะเป็นจุดแข็งของนักเรียน		

หมายเหตุ การแบ่งเกณฑ์ระดับผลการเรียน จำนวนครั้งของการมาสาย และการขาดเรียน ให้แต่ละโรงเรียนพิจารณาจากศักยภาพด้านการเรียน และความพร้อมของนักเรียนในแต่ละพื้นที่ ที่มีความแตกต่างกันตามความเหมาะสม

ข้อมูลนักเรียน	กลุ่มปกติ	กลุ่มเสี่ยง	กลุ่มช่วยเหลือ
2.ด้านสุขภาพ 2.1 สุขภาพกาย	- อายุ น้ำหนัก และส่วนสูง สัมพันธ์กันสมวัย - ร่างกายแข็งแรง - ไม่มีโรคประจำตัว	- น้ำหนักผิดปกติและไม่สัมพันธ์กับส่วนสูงหรืออายุ - มีโรคประจำตัวหรือเจ็บป่วยบ่อยๆ - มีความพิการทางกายหรือบกพร่องด้านการได้ยิน การฟัง การมองเห็นหรืออื่นๆทั้ง3 ประการดังกล่าวมีผลกระทบต่อความสามารถด้านการเรียนในระดับกลุ่มเสี่ยง	ป่วยเป็นโรคร้ายแรง/เรื้อรังหรือมีความพิการทางกายมีความบกพร่องทางการได้ยิน การมองเห็นและ ความเจ็บป่วยหรือบกพร่องดังกล่าว มีผลกระทบต่อความสามารถด้าน การเรียนในระดับกลุ่มช่วยเหลือ
2.2 สุขภาพจิต พฤติกรรม	- หากโรงเรียนใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก(SDQ)ให้พิจารณาตามเกณฑ์ของ SDQ - หากโรงเรียนใช้เครื่องมืออื่นๆ เช่น แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)ก็ให้ใช้เกณฑ์ของเครื่องมืออื่นๆ รวมทั้งการพิจารณาควบคู่กับข้อมูลอื่นๆที่มีเพิ่มเติม		
	- มีพฤติกรรมแสดงออกเหมือนวัยรุ่นทั่วไป - ประพฤติตนเหมาะสมกับวัย เวลาและสถานที่	-มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากปกติเป็นครั้งคราวและมีผลกระทบต่อ การเรียนในระดับกลุ่มเสี่ยง	-มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัดและมีผลกระทบต่อ การเรียนในระดับกลุ่มช่วยเหลือ -เจ็บป่วยด้วยโรคทางจิตเวช เช่น พุดคุยโต้ตอบไม่ตรงความหมาย ไม่ดูแลตนเองในชีวิตประจำวัน ได้ตอบคนเดียวโดยไม่มีภาพ/เสียงในสถานที่นั้น
3.ด้านครอบครัว 3.1 เศรษฐกิจ	-ครอบครัวมีรายได้ในการเลี้ยงครอบครัว	-รายได้ครอบครัว มากกว่า 2,000 บาท/เดือนแต่ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย -บิดาหรือมารดาตกงาน -มีภาระหนี้สินเป็นครั้งคราว	-รายได้ครอบครัวต่ำกว่า 2,000 บาท/เดือน -ไม่มีเงินมาโรงเรียน -ไม่มีเงินรับประทานอาหารกลางวัน -ไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน -มีภาระหนี้สินจำนวนมากและมีตลอดทั้งปี

ข้อมูลนักเรียน	กลุ่มปกติ	กลุ่มเสี่ยง	กลุ่มช่วยเหลือ
3.2 การคุ้มครองนักเรียน	- นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว - ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนที่ดี ไม่อยู่ใกล้แหล่ง มั่วสุม หรือ แหล่ง เสี่ยงอันตราย	- บิดามารดาหย่าร้าง หรือสมรสใหม่ - ที่พักอยู่ในชุมชนแออัด หรือ ใกล้แหล่งมั่วสุม หรือแหล่งเที่ยวกลางคืน - มีความขัดแย้งในครอบครัว หรือทะเลาะกันเป็นประจำ - มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อบิดา หรือมารดา - มีการใช้สารเสพติดหรือเล่นการพนันในครอบครัว - มีบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรคทางจิตเวช	นักเรียนมีพื้นฐานด้านครอบครัว ประการใดประการหนึ่งหรือหลายประการในกลุ่มเสี่ยง และมีผลกระทบต่อความสามารถด้านการเรียนของนักเรียนในระดับกลุ่มช่วยเหลือ หรือมีปัญหาพฤติกรรมที่คัดกรอง โดย SDQ แล้วพบว่าจัดอยู่ในระดับ มีปัญหา
4.ด้านอื่น ๆ			ทดลองใช้กัญชา ยาบ้า เป็นครั้งแรก ติดบุหรี่ สุรา หรือสารเสพติดอื่นๆ
4.1ด้านยาเสพติด	-ไม่ใช้สารเสพติด	-มีการทดลองใช้สารเสพติด	
4.2 ด้านเพศ	-ปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศได้เหมาะสมกับวัย	- มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น ทอม ดู้ด ดี แต่นักเรียนและครอบครัวไม่เห็นว่าเป็นปัญหา - จับคู่ชัดเจนการคบเพื่อนต่างเพศฉันทู้สาว	- มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน - ตั้งครรภ์ขณะกำลังเรียน - มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น ทอม ดู้ด ดี ที่มีผลกระทบต่อ การเรียนของนักเรียนในระดับกลุ่มช่วยเหลือหรือนักเรียนและครอบครัวรู้สึกเดือดร้อนกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน

แบบคัดกรองนักเรียนรายบุคคล ตามเกณฑ์การคัดกรอง โรงเรียนวัดสระพัง
โดยการศึกษาข้อมูลจากระเบียบสละสม (ปพ.8) แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง(SDQ) และอื่น ๆ

ชื่อ นามสกุล.....ชั้น ป.....เลขที่.....

1. ด้านการเรียน

☐ กลุ่มปกติ

☐ กลุ่มเสี่ยง

☐ กลุ่มมีปัญหา

- () ผลการเรียนเฉลี่ย () ผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.00
1.00-1.50 () อ่านหนังสือไม่ออก
() มาเรียนสายมากกว่า () เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง สะกด
5 – 10 ครั้ง คำผิด แม้แต่คำง่าย ๆ
ใน 1 ภาคเรียน () ไม่เข้าใจบทเรียนทุกวิชา
() ไม่เข้าเรียนในวิชา () ไม่เข้าเรียนในวิชาต่าง ๆ มากกว่า
ต่าง ๆ 3 –5 ครั้ง 5 ครั้ง ต่อ 1 วิชา
ต่อ 1 รายวิชา () มี 0, ร,มส.,มผ. มากกว่า 5 วิชา
() มี 0 ,ร,มส., มผ. ใน 1 ภาคเรียน
จำนวน 1-5 วิชา () มาเรียนสายมากกว่า 10 ครั้ง
ใน 1 ภาคเรียน ใน 1 ภาคเรียน
() อ่านหนังสือไม่คล่อง () อื่น ๆ คือ.....
() อื่น ๆ คือ.....

2. ด้านความสามารถพิเศษ

☐ มี คือ.....

☐ ไม่ชัดเจนในความสามารถด้าน.....

3. ด้านสุขภาพ

☐ กลุ่มปกติ

☐ กลุ่มเสี่ยง

☐ กลุ่มมีปัญหา

- () น้ำหนักผิดปกติ () ป่วยเป็นโรคร้ายแรง/เรื้อรัง
และไม่สัมพันธ์ หรือมีความพิการทางกาย
กับส่วนสูงหรืออายุ () มีความบกพร่องทางการได้ยิน
() เจ็บป่วยบ่อย ๆ () ความบกพร่องทางการมองเห็น
() ร่างกายไม่แข็งแรง () ความเจ็บป่วยที่มีผลกระทบต่อการเรียน
() ด้านสายตา ล้ม/เอียง () บกพร่องด้านการพูด/ด้านภาษา
() ด้านการรับฟัง () ออทิสติก
() อื่น ๆ () พิกัดซ้ำซ้อน
() อื่น ๆ คือ

4. ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรม (พิจารณาจากแบบประเมินตนเอง SDQ)

4.1 ด้านอารมณ์

☐ กลุ่มปกติ

☐ กลุ่มเสี่ยง

☐ กลุ่มมีปัญหา

4.2 ด้านความประพฤติ

☐ กลุ่มปกติ

☐ กลุ่มเสี่ยง

☐ กลุ่มมีปัญหา

- 4.3 ด้านพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง ☐ กลุ่มปกติ ☐ กลุ่มเสี่ยง ☐ กลุ่มมีปัญหา
- 4.4 ด้านบุคลิกภาพและ ☐ กลุ่มปกติ ☐ กลุ่มเสี่ยง ☐ กลุ่มมีปัญหา
ความสัมพันธ์กับเพื่อน
- ผลรวมทั้ง 4 ด้าน ☐ กลุ่มปกติ ☐ กลุ่มเสี่ยง ☐ กลุ่มมีปัญหา
- 4.5 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ☐ กลุ่มปกติ ☐ กลุ่มเสี่ยง ☐ กลุ่มมีปัญหา

5. ด้านเศรษฐกิจ

☐ กลุ่มปกติ	☐ กลุ่มเสี่ยง	☐ กลุ่มมีปัญหา
() บิดาหรือมารดาตกงาน	() รายได้ครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน	() ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน
() รายได้น้อย 5,000 บาท - 10,000 บาท / เดือน	() ใช้จ่ายแบบฟุ่มเฟือย	() บิดาและมารดาตกงาน
() ใช้จ่ายแบบฟุ่มเฟือย	() ได้เงินมาโรงเรียน วันละ บาท	() ไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน
() ได้เงินมาโรงเรียน วันละ บาท	() อื่น ๆ คือ.....	() อื่น ๆ คือ.....
() อื่น ๆ คือ.....		

6. ด้านการคุ้มครองนักเรียน

☐ กลุ่มปกติ	☐ กลุ่มเสี่ยง	☐ กลุ่มมีปัญหา
() อยู่หอพัก / บ้านเช่า	() ไม่มีผู้ดูแล / อยู่ตามลำพัง	() มีบุคคลในครอบครัวใช้สารเสพติด/หรือเล่นการพนัน
() บิดามารดาแยกทางกัน หรือแต่งงานใหม่	() มีบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วย ด้วยโรครุนแรง/เรื้อรัง	() มีความขัดแย้งและมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
() มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อบิดาหรือมารดา	() มีความขัดแย้งและมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว	() มีการล่วงละเมิดทางเพศ
() อาชีพผู้ปกครองเสี่ยงต่อกฎหมาย	() มีการล่วงละเมิดทางเพศ	() มีการมั่วสุม
() มีการใช้แอลกอฮอล์ บางครั้ง	() มีการมั่วสุม	() เร่ร่อน
() มีการใช้สารเสพติด หรือเล่นการพนัน เป็นบางครั้ง	() เร่ร่อน	() ถูกทำร้ายทารุณ
() ที่พักอยู่ในชุมชนแออัด หรือใกล้แหล่งมั่วสุม	() ถูกทำร้ายทารุณ	() เด็กชนกลุ่มน้อย
	() ได้รับผลกระทบจากเอดส์	() อื่น ๆ คือ
	() อื่น ๆ คือ	

7. ด้านสารเสพติด

☐ กลุ่มปกติ☐ กลุ่มเสี่ยง☐ กลุ่มมีปัญหา

() ทะเลาะวิวาท	() มีอาการทางกาย ง่วงซึม
พฤติกรรมเกเร	() มีอาการติดยา ใช้ยามากขึ้น
() ซึม กระสับกระส่าย	() ต้องการใช้ยา ควบคุมตนเองไม่ได้
หงุดหงิด	() หมกมุ่นการใช้ยา
() แยกตัวไม่เข้าร่วม	() ไม่สนใจการเรียน สังคม
กิจกรรม ขาดเรียนบ่อย	ไม่ดูแลตนเอง
() ไม่สนใจสุขภาพ	
ความสะอาด	
() ต้องการใช้จ่ายเพิ่ม	
() คบเพื่อนในกลุ่มค้ายาหรือเสพยา	
() สมาชิกในครอบครัวใช้ยา / ค้ายา	
() เป็นผู้ติดบุหรี่หรือสุรา	

8. ด้านความปลอดภัย

☐ กลุ่มปกติ☐ กลุ่มเสี่ยง☐ กลุ่มมีปัญหา

() เดินทางมาโรงเรียน	() พกพาอาวุธมาโรงเรียน
ด้วยตนเองโดยใช้	() มีประวัติทะเลาะวิวาท
รถจักรยานยนต์	() ชักนำบุคคลภายนอกเข้ามา
- ช้อน 3 คน	โรงเรียน
- ไม่มีใบขับขี่	() มีพฤติกรรมรวมกลุ่ม ก่อวุ่น
- ไม่สวมหมวกกันน็อค	สร้างปัญหา
- ความเร็วเกินกำหนด	() อื่น ๆ
- ไม่มีไฟหน้า ไฟท้าย	
- ไม่มีกระจกหลัง	
() มีพฤติกรรมเข้าไป	
อยู่ในบริเวณหรือสถานที่	
ที่จัดว่าไม่ปลอดภัยในโรงเรียน	
() ใช้ไม้บรรทัดเหล็ก / มีดตัดเตอร์	
() อื่น ๆ คือ.....	

9. ด้านเพศ

☐ กลุ่มปกติ☐ กลุ่มเสี่ยง☐ กลุ่มมีปัญหา() อยู่ในกลุ่มประพฤติดน
เหมือนเพศตรงข้าม

() ประพฤติดนเหมือนเพศตรงข้าม

() ขาดเรียนไปกับคู่ของตนเสมอ ๆ

() ทำงานพิเศษที่ล่อแหลม
ต่อการถูกล่วงละเมิด

() อยู่ด้วยกัน

() ตั้งครรภ์

ทางเพศ

() ขายบริการทางเพศ

() จับคู่ชัดเจนและแยกกลุ่ม
อยู่ด้วยกันสองต่อสอง
บ่อยครั้ง

() มีการมั่วสุมทางเพศ

() อื่นๆ คือ.....

() อยู่ในกลุ่มขายบริการ

() มีพฤติกรรมอยู่ด้วยกัน

สองคนนอกเวลาเรียน

บ่อยครั้ง

() อื่นๆ คือ.....

สรุป นักเรียนจัดอยู่ในกลุ่ม

☐ ปกติ☐ เสี่ยง ในด้าน.....☐ มีปัญหา ในด้าน.....

ลงชื่อ.....ครูผู้คัดกรองนักเรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบคัดกรองนักเรียนรายบุคคล ตามเกณฑ์การคัดกรอง โรงเรียนวัดสระพัง
โดยการศึกษาข้อมูลจากระเบียนสะสม (ปพ.8) แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง(SDQ) และอื่น ๆ

ชื่อ นามสกุล.....ชั้น ป.....เลขที่.....

1. ด้านการเรียน

☐ กลุ่มปกติ

☐ กลุ่มเสี่ยง

☐ กลุ่มมีปัญหา

() ผลการเรียนเฉลี่ย

() ผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.00

1.00-1.50

() อ่านหนังสือไม่ออก

() มาเรียนสายมากกว่า

() เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง สะกด

5 – 10 ครั้ง

คำผิด แม้แต่คำง่าย ๆ

ใน 1 ภาคเรียน

() ไม่เข้าใจบทเรียนทุกวิชา

() ไม่เข้าเรียนในวิชา

() ไม่เข้าเรียนในวิชาต่าง ๆ มากกว่า

ต่าง ๆ 3 –5 ครั้ง

5 ครั้ง ต่อ 1 วิชา

ต่อ 1 รายวิชา

() มี 0, ร,มส.,มผ. มากกว่า 5 วิชา

() มี 0 ,ร,มส., มผ.

ใน 1 ภาคเรียน

จำนวน 1-5 วิชา

() มาเรียนสายมากกว่า 10 ครั้ง

ใน 1 ภาคเรียน

ใน 1 ภาคเรียน

() อ่านหนังสือไม่คล่อง

() อื่น ๆ คือ.....

() อื่น ๆ คือ.....

2. ด้านความสามารถพิเศษ

☐ มี คือ.....

☐ ไม่ชัดเจนในความสามารถด้าน.....

3. ด้านสุขภาพ

☐ กลุ่มปกติ

☐ กลุ่มเสี่ยง

☐ กลุ่มมีปัญหา

() น้ำหนักผิดปกติ

() ป่วยเป็นโรคร้ายแรง/เรื้อรัง

และไม่สัมพันธ์

หรือมีความพิการทางกาย

กับส่วนสูงหรืออายุ

() มีความบกพร่องทางการได้ยิน

() เจ็บป่วยบ่อย ๆ

() ความบกพร่องทางการมองเห็น

() ร่างกายไม่แข็งแรง

() ความเจ็บป่วยมีผลกระทบต่อการเรียน

() ด้านสายตา สั้น/เอียง

() บกพร่องด้านการพูด/ด้านภาษา

() ด้านการรับฟัง

() ออทิสติก

() อื่น ๆ

() พิกัดซ้ำซ้อน () อื่น ๆ คือ.....

4. ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรม (พิจารณาจากแบบประเมินตนเอง SDQ)

4.1 ด้านอารมณ์	☐ กลุ่มปกติ	☐ กลุ่มเสี่ยง	☐ กลุ่มมีปัญหา
4.2 ด้านความประพฤติ	☐ กลุ่มปกติ	☐ กลุ่มเสี่ยง	☐ กลุ่มมีปัญหา
4.3 ด้านพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง	☐ กลุ่มปกติ	☐ กลุ่มเสี่ยง	☐ กลุ่มมีปัญหา
4.4 ด้านบุคลิกภาพและ ความสัมพันธ์กับเพื่อน	☐ กลุ่มปกติ	☐ กลุ่มเสี่ยง	☐ กลุ่มมีปัญหา
ผลรวมทั้ง 4 ด้าน	☐ กลุ่มปกติ	☐ กลุ่มเสี่ยง	☐ กลุ่มมีปัญหา
4.5 ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	☐ กลุ่มปกติ	☐ กลุ่มเสี่ยง	☐ กลุ่มมีปัญหา

5. ด้านเศรษฐกิจ

☐ กลุ่มปกติ	☐ กลุ่มเสี่ยง	☐ กลุ่มมีปัญหา
() บิดาหรือมารดาตกงาน	() รายได้ครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาท / เดือน	() ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน
() รายได้น้อย 5,000 บาท - 10,000 บาท / เดือน	() บิดาและมารดาตกงาน	() ไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน
() ใช้จ่ายแบบฟุ่มเฟือย	() ได้เงินมาโรงเรียน วันละ บาท	() อื่น ๆ คือ.....
() ได้เงินมาโรงเรียน วันละ บาท		
() อื่น ๆ คือ.....		

6. ด้านการคุ้มครองนักเรียน

☐ กลุ่มปกติ	☐ กลุ่มเสี่ยง	☐ กลุ่มมีปัญหา
() อยู่หอพัก / บ้านเช่า	() ไม่มีผู้ดูแล / อยู่ตามลำพัง	() มีบุคคลในครอบครัวใช้สารเสพติด/หรือเล่นการพนัน
() บิดามารดาแยกทางกัน หรือแต่งงานใหม่	() มีบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วย ด้วยโรครุนแรง/เรื้อรัง	() มีความขัดแย้งและมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
() มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อบิดาหรือมารดา	() อาชีพผู้ปกครองเสี่ยงต่อกฎหมาย	() มีการล่วงละเมิดทางเพศ
() อาชีพผู้ปกครองเสี่ยงต่อกฎหมาย	() มีการใช้แอลกอฮอล์ บางครั้ง	() มีการมั่วสุม
() มีการใช้สารเสพติด หรือเล่นการพนัน เป็นบางครั้ง	() มีการใช้สารเสพติด หรือเล่นการพนัน เป็นบางครั้ง	() เร่ร่อน
() ที่พักอยู่ในชุมชนแออัด หรือใกล้แหล่งมั่วสุม	() ได้รับการล่อลวงจากเอดส์	() ถูกทำร้ายทารุณ
	() อื่น ๆ คือ	() เด็กชนกลุ่มน้อย
		() ได้รับผลกระทบจากเอดส์
		() อื่น ๆ คือ

7. ด้านสารสนเทศ

☐ กลุ่มปกติ☐ กลุ่มเสี่ยง☐ กลุ่มมีปัญหา

() ทะเลาะวิวาท	() มีอาการทางกาย ง่วงซึม
พฤติกรรมเกเร	() มีอาการติดยา ใ้ยามากขึ้น
() ซึม กระสับกระส่าย	() ต้องการใ้ยา ควบคุมตนเองไม่ได้
หงุดหงิด	() หมกมุ่นการใ้ยา
() แยกตัวไม่เข้าร่วม	() ไม่สนใจการเรียน สังคม
กิจกรรม ขาดเรียนบ่อย	ไม่ดูแลตนเอง
() ไม่สนใจสุขภาพ	
ความสะอาด	
() ต้องการใ้เงินเพิ่ม	
() คบเพื่อนในกลุ่มค้ายาหรือเสพยา	
() สมาชิกในครอบครัวใ้ยา / ค้ายา	
() เป็นผู้ติดบุหรี่หรือสุรา	

8. ด้านความปลอดภัย

☐ กลุ่มปกติ☐ กลุ่มเสี่ยง☐ กลุ่มมีปัญหา

() เดินทางมาโรงเรียน	() พกพาอาวุธมาโรงเรียน
ด้วยตนเองโดยใช้	() มีประวัติทะเลาะวิวาท
รถจักรยานยนต์	() ชักนำบุคคลภายนอกเข้ามา
- ช้อน 3 คน	โรงเรียน
- ไม่มีใบขับขี่	() มีพฤติกรรมรวมกลุ่ม ก่อวุ่น
- ไม่สวมหมวกกันน็อค	สร้างปัญหา
- ความเร็วเกินกำหนด	() อื่น ๆ.....
- ไม่มีไฟหน้า ไฟท้าย	
- ไม่มีกระจกหลัง	
() มีพฤติกรรมเข้าไป	
อยู่ในบริเวณหรือสถานที่	
ที่จัดว่าไม่ปลอดภัยในโรงเรียน	
() ใช้ไม้บรรทัดเหล็ก / มีดคัตเตอร์	
() อื่น ๆ คือ.....	

9. ด้านเพศ

☐ กลุ่มปกติ☐ กลุ่มเสียง☐ กลุ่มมีปัญหา() อยู่ในกลุ่มประพัติน
เหมือนเพศตรงข้าม

() ประพัตินเหมือนเพศตรงข้าม

() ขาดเรียนไปกับคู่ของตนเสมอ ๆ

() ทำงานพิเศษที่ล่อแหลม
ต่อการถูกล่วงละเมิด

() อยู่ด้วยกัน

() ตั้งครรภ์

ทางเพศ

() ขายบริการทางเพศ

() จับคู่ชัดเจนและแยกกลุ่ม
อยู่ด้วยกันสองต่อสอง
บ่อยครั้ง

() มีการมีวสุมทางเพศ

() อื่นๆ คือ.....

() อยู่ในกลุ่มขายบริการ

() มีพฤติกรรมอยู่ด้วยกัน

สองคนนอกเวลาเรียน

บ่อยครั้ง

() อื่นๆ คือ.....

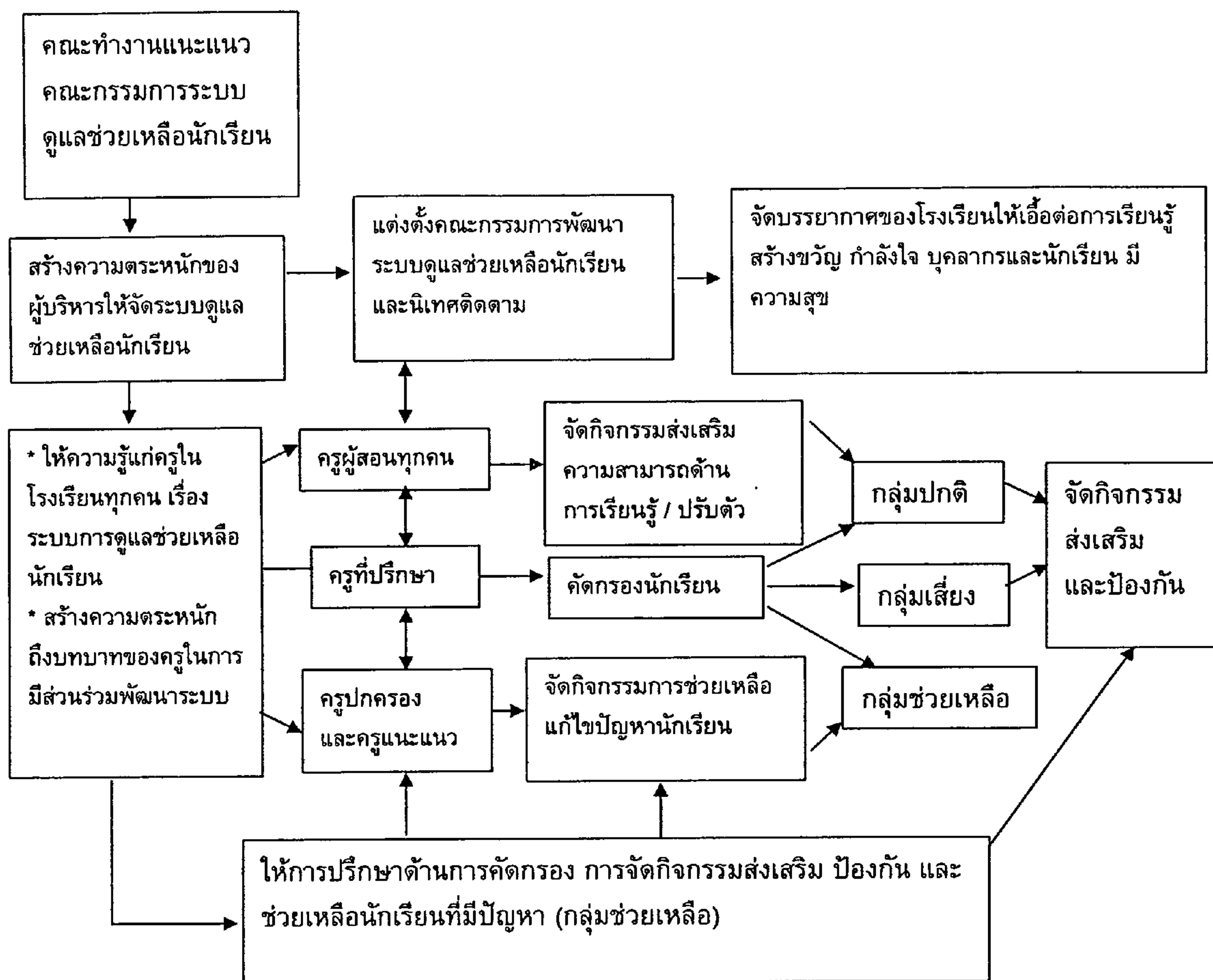
สรุป นักเรียนจัดอยู่ในกลุ่ม

☐ ปกติ☐ เสียง ในด้าน.....☐ มีปัญหา ในด้าน.....

ลงชื่อ.....ครูผู้ค้ดกรองนักเรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

**ขั้นตอนการดำเนินงานงานป้องกันส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ
หรืองานจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) โดยการคัดกรองนักเรียน**

ใบความรู้ที่ 6

งานติดตามผลและประเมินผล (Follow-up Service)

5.งานติดตามผลและประเมินผล (Follow-up Service)

จุดมุ่งหมายของงานติดตามผลและประเมินผล

- 1.เพื่อรวบรวมข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการประเมินงานแนะแนวทุกด้านว่าช่วยนักเรียนแต่ละคนได้เพียงใด
- 2.เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงงานแนะแนว

งานติดตามและประเมินผล เป็นการติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวต่างๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียน การติดตามประเมินผลแบ่งเป็น 2 งาน คือ

- 1.งานติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เรียนแต่ละคน ให้สามารถแก้ปัญหา และปรับปรุงตนในด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว และงานอื่นๆ ของโรงเรียน
2. งานติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลที่ได้จากการดำเนินโครงการแนะแนว ว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด ได้ผลหรือไม่ ควรปรับปรุงพัฒนาอย่างไร และควรขยายผลต่อไปหรือไม่ เป็นต้น

เครื่องมือ เทคนิคหรือวิธีที่นำมาใช้ในการประเมินผลกิจกรรม

- 1.การใช้แบบสอบถามและแบบประเมินในการประเมินผล
- 2.การติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษา
- 3.การติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนระหว่างดำเนินงานและหลัง การดำเนินงานเพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุงงานแนะแนว

ตัวอย่างแบบประเมินผล

แบบประเมินผล กิจกรรมอบรม “โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน” ชั้น ป.6

วันที่ 5-7 กันยายน 2549

ณ โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ข้อมูลส่วนตัว

เพศ

☐ ชาย☐ หญิง

คำชี้แจง : ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในหัวข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการอบรมตามฐาน 4 ฐาน					
2. นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากกิจกรรม ขยับกาย สบายชีวี วิธีพุทธ เดินจงกรม					
3. นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากกิจกรรม ศึกษาธรรมะจากสื่อ (เอตส์ กฎแห่งกรรม ยาเสพติด การดำเนินชีวิตของวัยรุ่น)					
4. นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากกิจกรรม พระคุณแม่					
5. นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากกิจกรรม ธรรมะจากสื่อ เรื่อง การคบเพื่อน					
6. นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากกิจกรรม มาลาบูชาครู					
7. นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากกิจกรรม ตามหาแก่นธรรม กล้องดวงใจ					
8. นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากกิจกรรม สัญญา 5 ข้อ					
9. นักเรียนมีความพึงพอใจวิทยากรผู้ให้การอบรม					
10. นักเรียนมีความพึงพอใจสถานที่ในการจัดกิจกรรมอบรม					
11. นักเรียนมีความพึงพอใจอาหารที่จัดบริการในระหว่างการอบรม					

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....

แผนพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แผนที่ 4

1.เรื่อง กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

2.วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

3.เวลา 3 ชั่วโมง

4.ขอบข่ายเนื้อหา

- 1.การเตรียมแผนงาน(Plan)
- 2.การปฏิบัติตามแผน(Do)
- 3.การกำกับติดตามประเมินผลและรายงาน(Check)
- 4.การปรับปรุงและพัฒนา (Action)
- 5.คณะทำงานแนะแนว

5.รูปแบบการจัดการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.สื่อการเรียนรู้

- 1.ใบความรู้ “กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว”
- 2.ใบงานที่ 1 “โครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว”
- 3.ใบงานที่ 2 “แผนปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง ประจำปีการศึกษา 2549”

7.วิธีดำเนินการ

7.1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยกล่าวชักถามคณะครูผู้เข้าร่วมอบรมเพื่อทบทวนความรู้และข้อคิดที่ได้จากการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาตามภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก และโยงเข้าสู่ กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

7.2 ขั้นดำเนินการ

1.ผู้วิจัยบรรยายให้ความรู้เรื่องกระบวนการบริหารจัดการแนะแนว ตามใบความรู้ “กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว”

2.ผู้วิจัยกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมแสดงความคิดเห็นและวิเคราะห์ตนเองว่าจากการศึกษางานตามภาระงานแนะแนว 5 งานหลักแล้ว ตัวผู้เข้ารับการอบรมท่านใด มีความถนัด และความสนใจในงานใดเพื่อโยงเข้าสู่การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน

3.ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงานที่ 1 “โครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว” โดยผู้เข้ารับ การอบรมร่วมกันระดมสมอง แสดงความคิดเห็นตามความเหมาะสม เพื่อนำไปเขียนเป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนต่อไป หลังจากรอบรมเสร็จสิ้น

4.ผู้เข้ารับการอบรมและผู้วิจัยร่วมเขียนแผนปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน ประจำปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ตามใบงานที่ 2 “แผนปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549”

7.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปถึงคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
ประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง

8. การประเมินผล

- 1.การสังเกตฝึกการปฏิบัติงานแนะแนว
- 2.สรุปการเข้าร่วมปฏิบัติพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจากใบงาน
- 3.ความสนใจในการเข้าร่วมอบรมและผลจากการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม

ใบความรู้ กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

แนวคิด

กระบวนการบริหารจัดการแนะแนวในโรงเรียนนั้นอาจมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปในแต่ละโรงเรียน ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละโรงเรียน ทั้งในด้านระดับการศึกษาความพร้อมของโรงเรียน ในแง่บุคคลและเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น บางโรงเรียนอาจเน้นการแนะแนวอาชีพ บางโรงเรียนอาจจะเน้นการศึกษาต่อ โรงเรียนใหญ่ที่มีครูและนักเรียนมากย่อมจะมีความซับซ้อนมากกว่าโรงเรียนเล็ก แต่อย่างไรก็ตามการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนยังคงเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย การจัดบริการแนะแนวควรทำในรูปของคณะกรรมการ อาจเรียกว่าคณะกรรมการแนะแนว ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยที่รับผิดชอบฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นประธาน และมีตัวแทนจากคณะครูฝ่ายต่าง ๆ เป็นกรรมการ เช่น ฝ่ายผู้ปกครอง ครูประจำชั้น หัวหน้าครูแนะแนว เป็นต้น คณะกรรมการควรเป็นบุคคลที่มีความสนใจในงานกิจการนักเรียน

กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

- 1.การเตรียมการและวางแผนดำเนินงาน(Plan)
- 2.การปฏิบัติตามแผน(Do)
- 3.การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน (Check)
- 4.การปรับปรุงและพัฒนา(Act)
- 5.คณะทำงานแนะแนว

1.การเตรียมการและวางแผนดำเนินงาน(Plan)

มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการแนะแนว เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล สภาพความต้องการของผู้เรียน สภาพปัญหา นโยบายการจัดการศึกษา แผนพัฒนาแนะแนว ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2545-2549) และสภาพความพร้อมของสถานศึกษารวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการ

2.การปฏิบัติตามแผน(Do)

มีการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจกับบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แล้วดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

3.การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน (Check)

มีการติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบและทบทวนการดำเนินการที่ผ่านมา

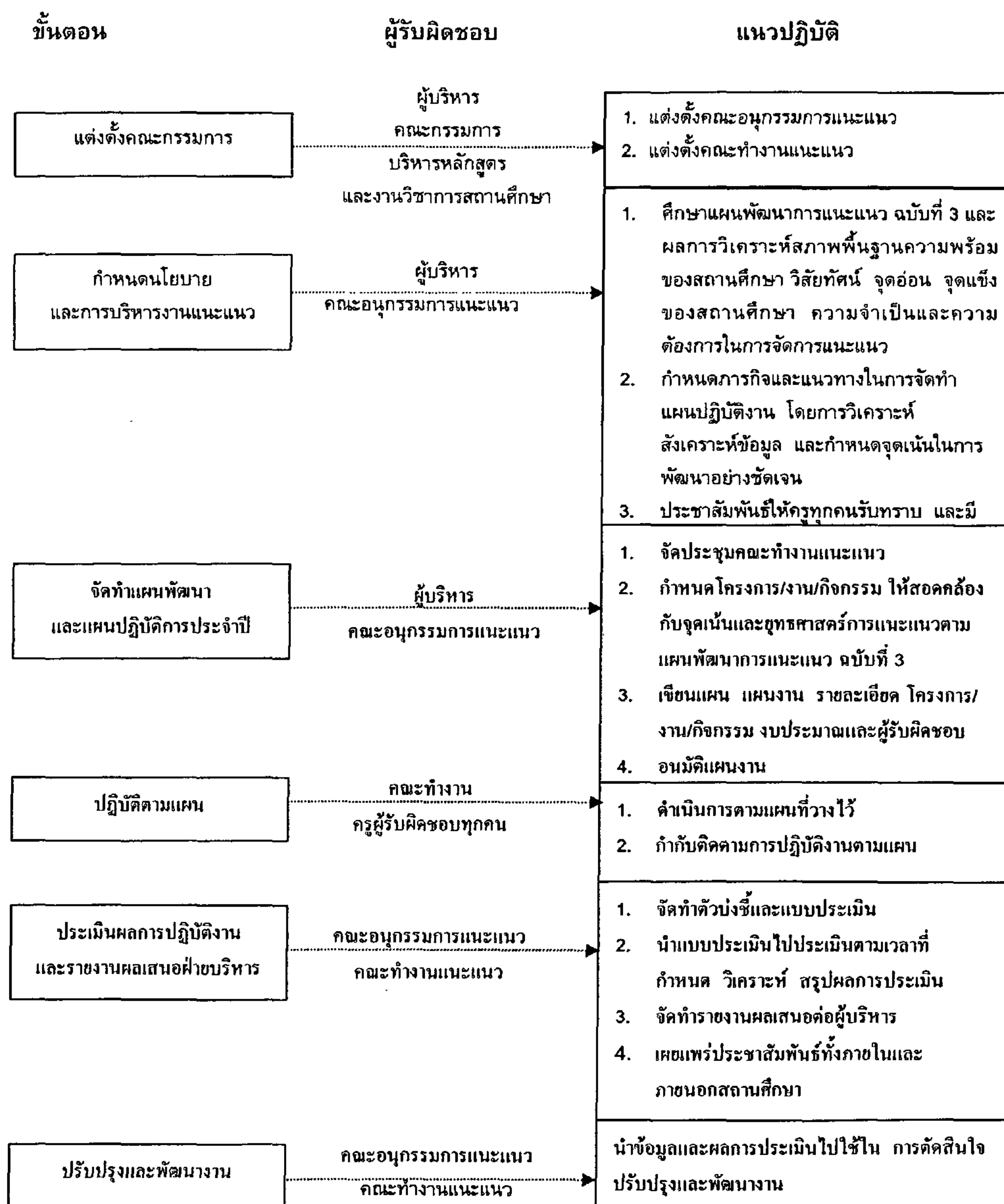
4.การปรับปรุงและพัฒนา(Act)

เป็นการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการแนะแนวในทุกขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป

5.คณะทำงานแนะแนว

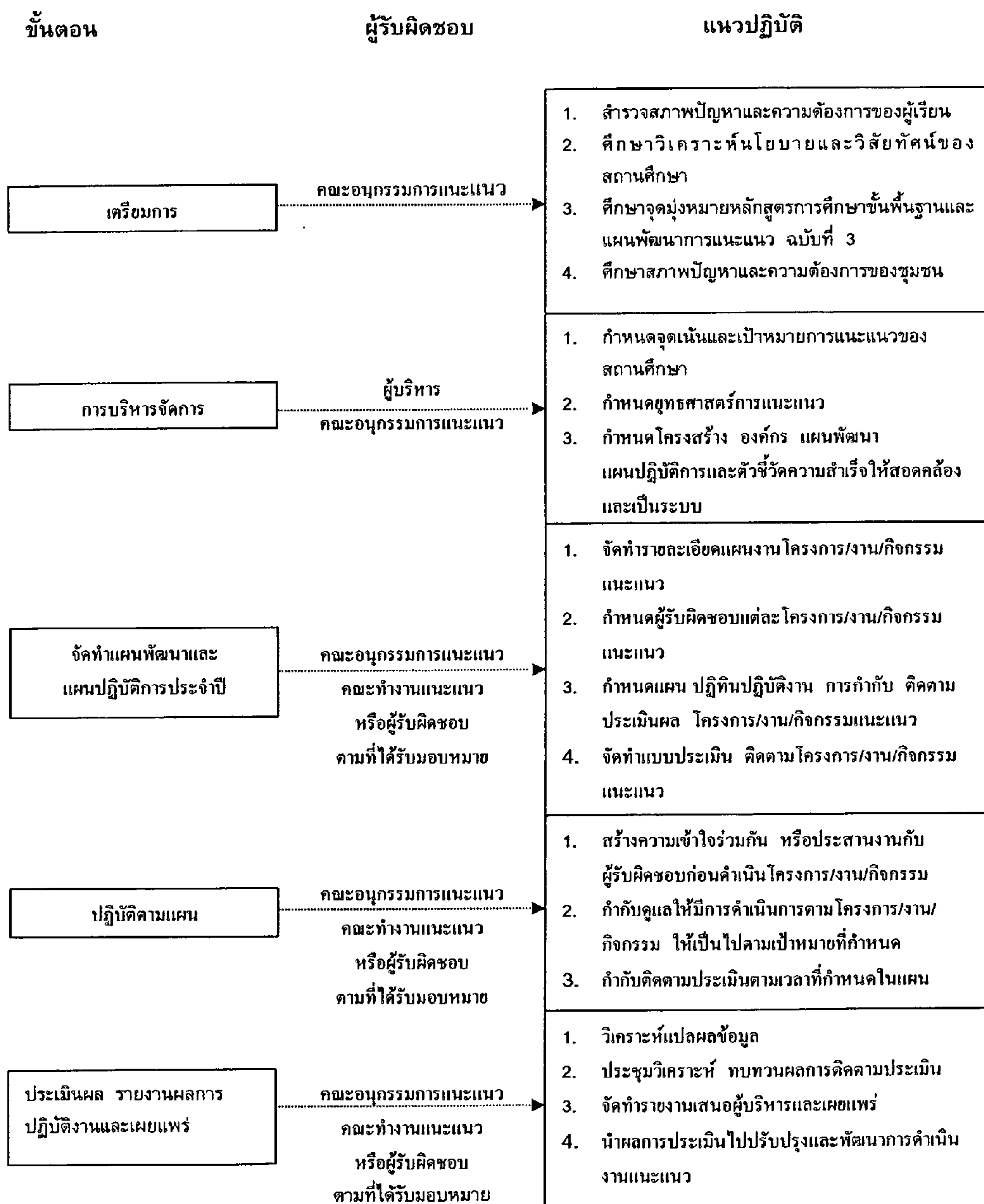
คณะทำงานแนะแนว ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยที่รับผิดชอบฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นประธาน และมีตัวแทนจากคณะครูฝ่ายต่าง ๆ เป็นกรรมการ เช่น ฝ่ายปกครอง ครูประจำชั้น หัวหน้าครูแนะแนว เป็นต้น คณะกรรมการควรเป็นบุคคลที่มีความสนใจในงานกิจการนักเรียน ดังแผนภูมิแนวปฏิบัติการบริหารจัดการแนะแนว ต่อไปนี้

แผนภูมิแนวปฏิบัติการบริหารจัดการแนะแนว

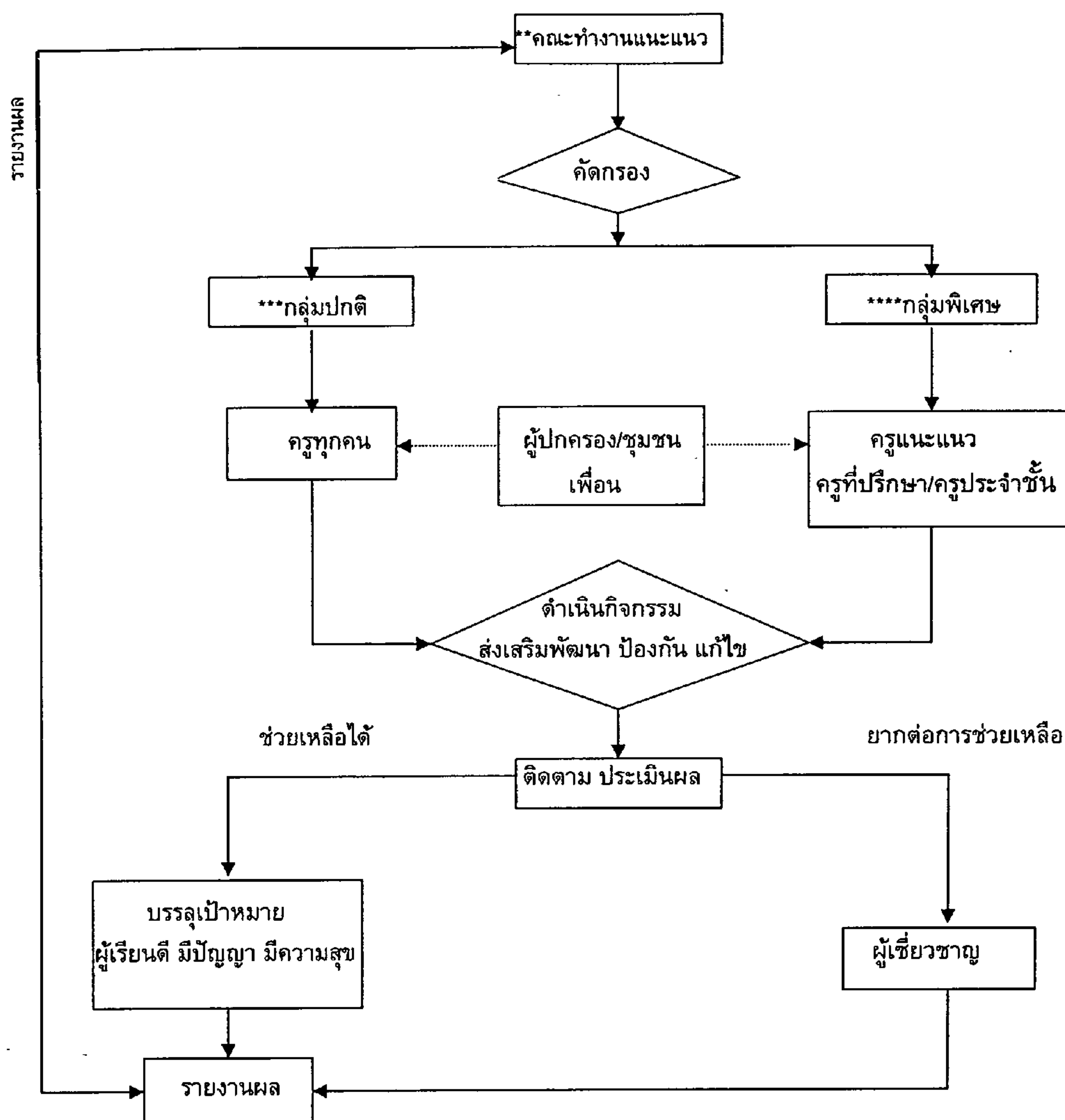
ที่มา : กรมวิชาการ.คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว,2545:22

แผนภูมิแนวปฏิบัติของคณะกรรมการแนะแนว

ที่มา : กรมวิชาการ.คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว,2545:23

แผนภูมิระบบการดำเนินงานแนะแนว

* แผนภูมิระบบการดำเนินงานแนะแนว สามารถใช้ได้กับการจัดการศึกษา ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

** คณะทำงานแนะแนว สามารถปรับได้ตามสภาพความพร้อมของสถานศึกษา

*** กลุ่มปกติ หมายถึง ผู้เรียนที่สามารถเรียนรู้ ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ไม่มีปัญหาซับซ้อนที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้

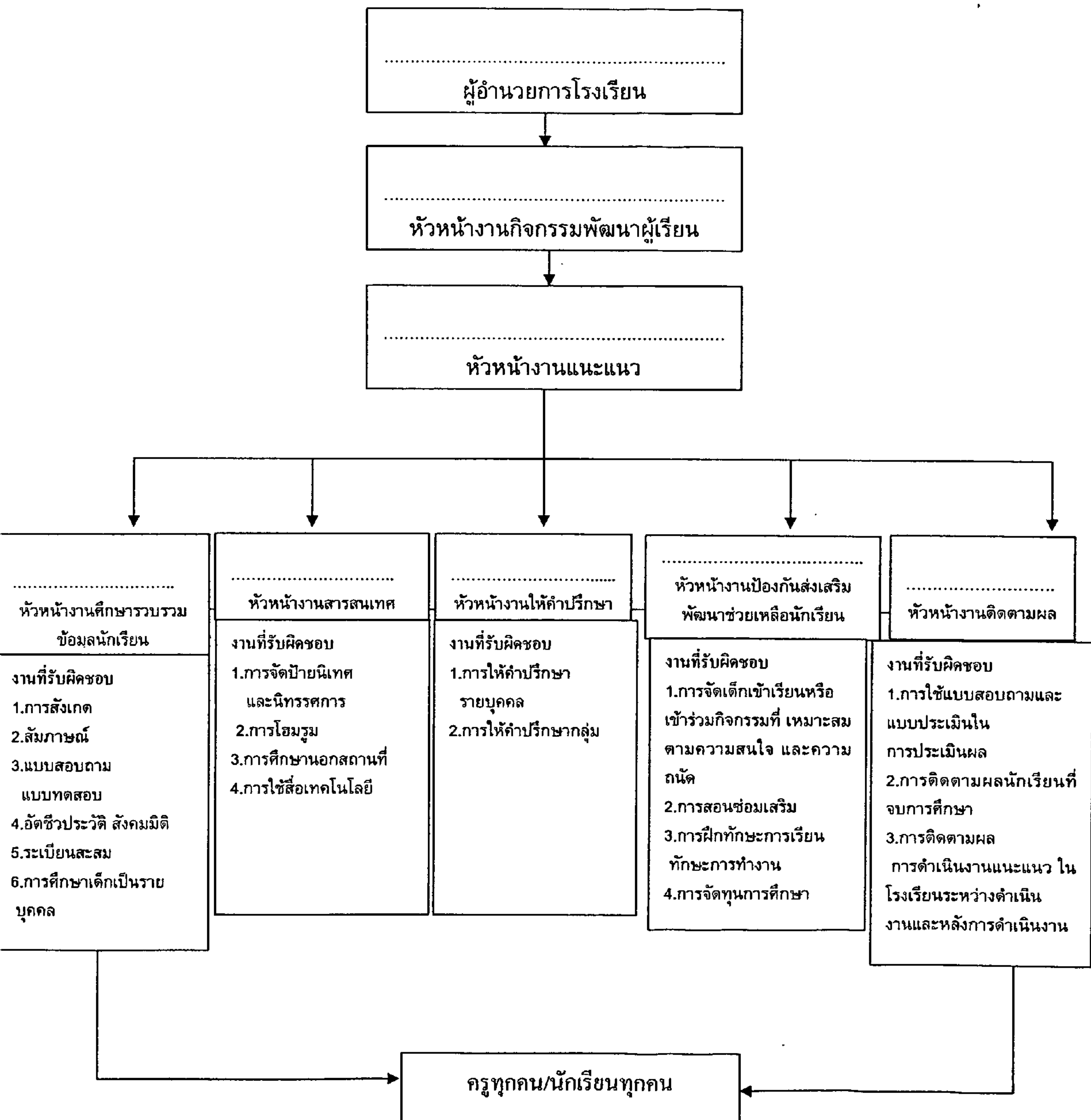
**** กลุ่มพิเศษ หมายถึง ผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษ เช่น เด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ เด็กที่มีแนวโน้ม จะมีปัญหา เด็กกลุ่มเสี่ยง เด็กที่มีปัญหา ซับซ้อน เด็กด้อยโอกาส เด็กพิการ เป็นต้น

ใบงานที่ 1

โครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว

คำชี้แจง คณะครูทุกท่านร่วมแต่งตั้งคณะทำงานแนะแนวของโรงเรียนตามความเหมาะสม

โครงสร้างคณะกรรมการแนะแนว โรงเรียนวัดสระพัง

ใบงานที่ 2
“แผนปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549”

คำชี้แจง คณะครูทุกท่านร่วมเขียนแผนปฏิบัติงานและแนวของโรงเรียนตามภาระงาน และตามความเหมาะสม

**“แผนปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549”**

เดือน	รายการปฏิบัติ	ผู้รับผิดชอบ
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

แผนพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แผนที่ 5

1.เรื่อง บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

2.วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

3.เวลา 1 ชั่วโมง

4.ขอบข่ายเนื้อหา

1.เป็นที่ปรึกษา (Supervisor)

2.เป็นผู้ให้คำปรึกษา (Counselor)

3.เป็นผู้ประสาน (Co-ordination)

5.รูปแบบการจัดการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.สื่อการเรียนรู้

1.ใบความรู้ “บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว”

2.ใบงาน “บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว”

7.วิธีดำเนินการ

7.1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับครูผู้เข้ารับการอบรมจากการพิจารณาความเหมาะสมกับภาระงานแนะแนว และได้คณะกรรมการตามโครงสร้างคณะกรรมการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทบาทหน้าที่ของแต่ละท่านตามงานที่ได้รับมอบหมายและตามความถนัดและความสนใจก่อให้เกิดคุณลักษณะที่นำมาใช้ในการพัฒนางานแนะแนว

7.2 ขั้นดำเนินการ

1.ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาใบความรู้“บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว” พร้อมฟังผู้วิจัย บรรยายตามใบความรู้“บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว” หากมีข้อสงสัยประการใด ก็สามารถซักถาม ได้ตลอดเวลา

2.ผู้วิจัยกระตุ้นถามผู้เข้ารับการอบรมในเรื่องบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวให้มี ความชัดเจน

3.ผู้เข้ารับการอบรมวิเคราะห์ว่าที่ผ่านมาว่าตนเองมีบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวอย่างไรตาม ใบงาน “บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว”

4.ผู้วิจัยให้คณะครูเลือกรายงานถึงบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวที่มีอยู่ในตัวคนละ 1 ข้อ ให้กลุ่มได้รับทราบ และให้กลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็น

5.ผู้วิจัยสรุปบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวในภาพรวมของกลุ่มให้กลุ่มทราบเพื่อเป็นการบอกคุณลักษณะตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวที่ครูมีให้รับทราบ

7.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็น ความรู้สึกและประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย

8. การประเมินผล

- 1.จากการสังเกตและการฟัง การเข้าร่วมกิจกรรม
- 2.การสรุปลักษณะและบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวของแต่ละท่านต่อกลุ่ม
- 3.ความสนใจในการเข้าร่วมอบรมและผลจากการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม

ใบความรู้ บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

- 1.เป็นที่ปรึกษา (Supervisor)
- 2.เป็นผู้ให้คำปรึกษา(Counselor)
- 3.เป็นผู้ประสาน(Co-ordination)

1.เป็นที่ปรึกษา(Supervisor) แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคนในการให้ความรู้เทคนิคกระบวนการแนะแนวตามหลักจิตวิทยาและการแนะแนว ดังนี้

1.1จุดประกายให้ครูทุกคนใช้กระบวนการแนะแนวพัฒนาจิตใจของผู้เรียน อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

1.2เป็นแกนนำให้ความรู้ คำแนะนำแก่ครู ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องในการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้ระเบียบสนทนา การใช้แบบทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ฯลฯ

1.3ให้ความรู้แก่ครูทุกคนในการใช้เครื่องมือการรู้จักและการคัดกรองผู้เรียน

1.4เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมและกิจกรรมสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพ

1.5ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติลักษณะผู้เรียนกลุ่มพิเศษประเภทต่าง ๆ และเสนอแนวทางในการดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา

2.เป็นผู้ให้คำปรึกษา(Counselor) แก่ผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้มาขอรับบริการทั่วไปทั้งด้านการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา

2.1ให้คำปรึกษาที่ครอบคลุมทั้งด้านการเรียน อาชีพ ชีวิตและสังคมทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล

2.2ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล จัดทำกรณีศึกษา (Case Study) และประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนกลุ่มพิเศษหรือส่งต่อผู้เรียนที่ยากต่อการช่วยเหลือ

3.เป็นผู้ประสานงาน(Co-ordination) กับผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นระบบเครือข่ายในการดำเนินงานแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

3.1ประสานงานการจัดทำข้อมูลในการรู้จักและเข้าใจผู้เรียน

3.2ประสานความร่วมมือกับครู ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวและบริการต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน

3.3ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน ในการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ

3.4ประสานงานกับครูและผู้มีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินการรายงานผลและการพัฒนางาน

จากบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว สรุปได้ว่า ครูแนะแนวจะต้องเป็น ผู้ดำเนินงาน โดยมีการวางแผนงานให้ครอบคลุมเนื้อหาแนะแนว ครูแนะแนวจะต้องทำหน้าที่ประสาน เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์แก่เพื่อนครูเกิดการทำงานเป็นทีม เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย หลักสูตรของสถานศึกษานั้นเอง

ใบงาน บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวของท่าน

จากการศึกษาข้างต้น ขอให้ท่านวิเคราะห์ว่าจากการปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ผ่านมา
ท่านมีบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว ตามหัวข้อที่กำหนดให้อย่างไร (อธิบาย)

1.เป็นที่ปรึกษา(Supervisor)

.....

.....

.....

.....

.....

2.เป็นผู้ให้คำปรึกษา(Counselor)

.....

.....

.....

.....

.....

3.เป็นผู้ประสานงาน(Co-ordination)

.....

.....

.....

.....

แผนพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แผนที่ 6

1.เรื่อง คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

2.วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว สู่แนวทางการปฏิบัติงาน

3.เวลา 1 ชั่วโมง

4.ขอบข่ายเนื้อหา

จรรยาบรรณในวิชาชีพครูแนะแนว

5.รูปแบบการจัดการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.สื่อการเรียนรู้

1.ใบงาน “คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว”

2.ใบความรู้ “คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว”

7.วิธีดำเนินการ

7.1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันทบทวนถึงบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว เพื่อโยงเข้าสู่การมีคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

7.2 ขั้นดำเนินการ

1.ผู้วิจัยให้ผู้เข้ารับการอบรมทำใบงาน “คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว” โดยกล่าว โยงถึงความรู้และงานแนะแนวที่ได้ศึกษามาข้างต้น ควรมีคุณสมบัติและจรรยาบรรณ ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างไร

2.ให้ผู้เข้ารับการอบรมนำใบงานของแต่ละคนมารวบรวมระดมสมองเพื่อเป็นผลงานของกลุ่ม พร้อมให้ตัวแทน ครูสรุปโดยภาพรวมต่อไป

3.ผู้วิจัยให้การบรรยายประกอบให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาใบความรู้ “คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว” ประกอบ

4.ผู้วิจัยซักถามเพื่อให้คณะครูร่วมแสดงความคิดเห็นว่ามีข้อใดของกลุ่มที่ตรงกับใบความรู้ “คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว” บ้าง

5.ผู้วิจัยสรุปถึงคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว และกล่าวชมเชยที่ครูมีคุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนวอยู่ในตัวทุกท่าน

7.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปข้อคิด ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม และเปิดโอกาส ให้คณะครู ซักถามข้อสงสัย

8. การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของแต่ละคนและภาพรวมของกลุ่ม
2. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
3. ความสนใจในการเข้าร่วมอบรมและผลจากการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม

ใบงาน

คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

ตามที่ท่านได้ศึกษาและทดลองปฏิบัติงานแนะแนวเบื้องต้นมาแล้ว ท่านคิดว่า
คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนวควรเป็นอย่างไรบ้าง ขอให้ทุกท่านช่วยกัน ระดม
ความคิดเห็นเป็นข้อ ๆ

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....

ใบความรู้

คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว

จรรยาบรรณวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว มีดังนี้

1.ให้บริการด้วยความเต็มใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนว ให้บริการด้วยความเสียสละและอุทิศตนอย่างเต็มความสามารถโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

2.ยอมรับและศรัทธาในวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนวและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร วิชาชีพคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวมีเจตคติที่ดี เห็นคุณค่าในวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนวและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ โดยการแสดงออกด้วยความชื่นชมว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม รวมทั้งปกป้องเกียรติภูมิของวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว เข้าร่วมกิจกรรมและสนับสนุนองค์กรวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว

3.เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ผู้รับบริการด้วยความบริสุทธิ์ใจโดยเสมอหน้าคือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวเอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้รับบริการโดยสนองตอบต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจอย่างจริง ด้วยความเห็นอกเห็นใจโดยคำนึงถึงสิทธิพื้นฐานของผู้รับบริการอย่างเท่าเทียมและปรารถนาที่จะให้ผู้รับบริการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ

4.มีวิสัยทัศน์และพัฒนาดตนเองด้านวิชาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวมีความสนใจใฝ่รู้ศึกษาค้นคว้าริเริ่มสร้างสรรค์เสริมสร้างความรู้ให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี

5.ปฏิบัติงานตามหลักวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนว ปฏิบัติงานโดยอาศัยความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้รับการฝึกฝนตามหลักวิชาการ จากสถาบันหรือองค์กรวิชาชีพที่มีการรับรองอย่างเป็นทางการ

6.รักษามาตรฐานและรับผิดชอบต่อการประกอบวิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนว สามารถรักษาคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพไว้ในระดับสูงเสมอและรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

7.ยุติการให้บริการที่นอกเหนือความสามารถของตนและส่งต่อไปยังบุคคลที่เหมาะสม คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวต้องหยุดการให้บริการเมื่อประเมินสถานการณ์แล้วพบว่าให้การให้นั้นอยู่นอกเหนือความสามารถของตนและส่งผู้รับบริการไปยังบุคคลที่มีความเหมาะสม

8.รักษาความลับของผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้องเว้นแต่ได้รับความยินยอมจากผู้บริการ คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวต้องไม่เปิดเผยความลับซึ่งเป็นข้อมูลของผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง หากจำเป็นจะต้องนำข้อมูลไปใช้ ต้องได้รับการยินยอมจากผู้บริการ

9.การพลสิทธิและไม่แสวงหาผลประโยชน์จากผู้รับบริการ คือ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการทางจิตวิทยาการแนะแนวต้องให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้รับบริการเพื่อให้ผู้รับบริการทราบสิทธิและผลที่อาจได้รับจากการรับบริการรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจของผู้รับบริการและไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้รับบริการ

แผนพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แผนที่ 7

1.เรื่อง ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

2.วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

3.เวลา 2 ชั่วโมง

4.ขอบข่ายเนื้อหา

1.ด้านผลผลิต

2.ด้านกระบวนการ

3.ด้านปัจจัย

5.รูปแบบการจัดการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.สื่อการเรียนรู้

ใบความรู้ “ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว”

7.วิธีดำเนินการ

7.1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันทบทวนถึงการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา การมีคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว ตลอดจนการมีคุณสมบัติและจรรยาบรรณของ ครูแนะแนว เพื่อเชื่อมโยงถึงตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

7.2 ขั้นดำเนินการ

1.ผู้วิจัยให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาใบความรู้ “ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว”

2.ผู้เข้ารับการอบรมวิเคราะห์ถึงตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ว่ามีโอกาสจะมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด โดยตัวแทนครูกล่าวสรุปให้กลุ่มทราบ

3.ผู้วิจัยซักถามเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมแสดงความคิดเห็นว่ามีข้อใดของกลุ่มที่ตรงกับใบความรู้ “ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว” บ้าง

5.ผู้วิจัยสรุปถึงตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว และกล่าวให้กำลังใจ ครูว่ามีทีมที่เข้มแข็งพร้อมที่จะพัฒนาตนเองและพัฒนาการดำเนินงานของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

7.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปข้อคิด ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม และเปิดโอกาส ให้คณะครู ซักถามข้อสงสัย

8. การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงความคิดเห็นของแต่ละคนและภาพรวมของกลุ่ม
2. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
3. ความสนใจในการเข้าร่วมอบรมและผลจากการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรม

ใบความรู้ ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามความเหมาะสมในด้านผลผลิตที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยในการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังนี้

- 1.ด้านผลผลิต
- 2.ด้านกระบวนการ
- 3.ด้านปัจจัย

1.ด้านผลผลิต

- 1.1 ผู้เรียนรู้ความสนใจ ความถนัด ความสามารถของตนเอง
- 1.2 ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่า ภูมิใจในตนเอง ผู้อื่น
- 1.3 ผู้เรียนรู้จักแสวงหาข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาตนเองด้านการศึกษา การงาน และอาชีพ ชีวิตและสังคม
- 1.4 ผู้เรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาตนเอง ด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม
- 1.5 ผู้เรียนมีเป้าหมายชีวิต รู้จักวางแผนชีวิตด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับศักยภาพของตนเองได้
- 1.6 ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเอง
- 1.7 ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงจากอบายมุขทุกประเภทหรือสิ่งที่เป็นภัยต่อชีวิต
- 1.8 ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์
- 1.9 ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม
- 1.10 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

2.ด้านกระบวนการ

- 2.1 มีการดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน และจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบทันสมัยอยู่เสมอ
- 2.2 มีการจัดโปรแกรมชุดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียน เช่นชุดกิจกรรมการรักและเห็นคุณค่าในตนเองชุดกิจกรรมการสร้างประสิทธิภาพทางการเรียน ชุดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ชุดกิจกรรมพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรมและจริยธรรม

2.3 มีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมและเสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยผู้เรียนสนุกสนาน แปลกใหม่และน่าสนใจ นำไปสู่การพัฒนาการด้านต่างๆ และสามารถแก้ไขปัญหาผู้เรียนได้

2.4 มีการให้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2.5 มีการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบ เน้นการร่วมกันพัฒนาผู้เรียน

2.6 มีการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายตามสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียน

2.7 มีการจัดกิจกรรมแนะแนว กระบวนการกลุ่มทางจิตวิทยาและการแนะแนวในการพัฒนาผู้เรียน

2.8 มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกเวลาเรียน ให้ครูและผู้เรียนได้คุ้นเคย ใกล้ชิดกัน เช่น กิจกรรมวันพบพ่อครูแม่ครู วันศิษย์ลูก การประชุมผู้ปกครองเครือข่าย ฯลฯ

3.ด้านปัจจัย

3.1 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนว

3.2 ครูทุกคนตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมแนะแนว และมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านจิตวิทยาและการแนะแนว

3.3 ครูทุกคนมีบทบาทในการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนว

3.4 ผู้ปกครองรับรู้และมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว

3.5 มีคณะทำงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง

3.6 มีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

3.7 มีโครงการ/กิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายและชุมชน

3.8 มีแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมแนะแนวและการปฏิบัติอย่างจริงจัง

3.9 มีเครื่องมือการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนที่หลากหลายที่จะนำไปใช้กับผู้เรียน

แผนพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แผนที่ 8

1.เรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว

2.วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและเข้าใจในปัญหาการดำเนินงานแนะแนว

3.เวลา 1 ชั่วโมง

4.ขอความช่วยเหลือ

1.การประเมินงานแนะแนวครอบคลุมด้านคุณภาพและปริมาณ

2.ลักษณะการประเมินผลระหว่างการดำเนินงาน และสิ้นสุดการดำเนินงานแนะแนว

5.รูปแบบการจัดการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.สื่อการเรียนรู้

1.ใบความรู้ “การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว”

2.ใบงาน “การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว”

7.การดำเนินกิจกรรม

7.1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันทบทวนถึงการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ตลอดจนการอบรมเชิงปฏิบัติการที่ผ่านมา ว่าการดำเนินงานทุกงานจำเป็นจะต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวก็เช่นเดียวกันจำเป็นจะต้องมีการประเมินผลการดำเนิน ด้วยวิธีการต่างๆที่หลากหลาย

7.2 ขั้นดำเนินการ

1.ผู้วิจัยให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาใบความรู้ “การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว” ประกอบการรับฟัง การบรรยาย

2.แบ่งผู้เข้ารับการอบรมออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ศึกษาใบงาน “การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว” เพื่อร่วมกันสร้างแบบประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวตามสถานการณ์ ที่กำหนดให้

3.ผู้เข้ารับการอบรมร่วมแสดงความคิดเห็นและสร้างแบบประเมินผล

5.ผู้เข้ารับการอบรม 2 กลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานของกลุ่ม

6.ผู้วิจัยสรุปโดยภาพรวม และกล่าวชมเชยในความสามารถในการสร้างแบบประเมิน

7.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปข้อคิด ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม และเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถามข้อสงสัย

8. การประเมินผล

1. สัมผัสจากการแสดงความคิดเห็นของแต่ละคนและภาพรวมของกลุ่ม
2. ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
3. การนำเสนอการสร้างแบบประเมินผล

ใบความรู้

การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาโดยไม่มีการตัดสินถูก/ผิด แต่เป็นการทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การติดตามและประเมินผล สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ คือ

1.การประเมินผลระหว่างดำเนินการ ซึ่งทำได้ทุกระยะของการปฏิบัติงานด้วยการประชุม นิเทศ กำกับติดตาม ในบรรยากาศการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน โดยใช้แบบบันทึก แบบรายงาน การปฏิบัติงาน หรือแบบประเมิน

2.การประเมินผลรวบยอด ควรทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือภาคเรียนละ 1 ครั้ง เป็นการประเมินเมื่อได้ดำเนินงานสิ้นสุด หรือเสร็จสิ้นช่วงใดช่วงหนึ่ง การติดตามและประเมินผลรูปแบบนี้ ควรประเมินทั้งส่วนที่เป็นผลผลิต(Output) กระบวนการ(Process) และปัจจัย(Input) ซึ่งผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ตลอดจนมีการนำเสนอผลการประเมินให้ได้ทราบทั่วกัน

การประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวครูผู้รับผิดชอบ การจัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียนและผู้ปกครองมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้

1.ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว

1.1 ต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่สถานศึกษากำหนดและตามสภาพความต้องการปัญหาของ ผู้เรียน

1.2 ต้องรายงาน เวลาและพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

1.3 ต้องศึกษา ติดตาม และพัฒนาผู้เรียน ในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าร่วม กิจกรรม

1.4 ต้องประเมินผลผู้เรียนโดยดูการพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกรณีที่ผลการประเมินยังไม่ผ่าน ให้ครูผู้จัดกิจกรรมดำเนินการให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมซ้ำหรือเพิ่มเติม จนกระทั่งผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนด

1.5 บันทึกผลการติดตามและประเมินผลผู้เรียนไว้เป็นหลักฐาน

2.ผู้เรียน

2.1 ต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด โดยมีหลักฐานแสดงเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

2.2 ต้องปฏิบัติตามกิจกรรมแนะแนวเพิ่มเติม ตามที่ครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมได้มอบหมาย ถ้าไม่เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนด

3.ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน มีการบันทึกสรุปผลพัฒนาการและการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวของผู้เรียน

กรมวิชาการ (2546 :29) ได้กล่าวถึง วิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ใช้วิธีการประเมินผลหลากหลายวิธีการตามความเหมาะสม เช่น

- 1.แฟ้มสะสมงาน
- 2.การประเมินตามสภาพจริง
- 3.การประเมินตนเอง
- 4.การประเมินโดยกลุ่ม / เพื่อน
- 5.การสังเกต
- 6.การสัมภาษณ์
- 7.การเขียนรายงาน
- 8.หลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรม
- 9.และอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุป การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวนั้น ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนตามจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานระหว่างการปฏิบัติและสิ้นสุดการดำเนินงานแต่ละงาน โดยผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว รวมถึงการประเมิน ภายนอกและภายในโรงเรียน เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนางานแนะแนวต่อไป

ตัวอย่างแบบประเมินผลในการดำเนินงานแนะแนว

ใบงาน

การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว

ขอให้ทุกท่านช่วยระดมสมอง ออกแบบประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนของท่าน เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดดำเนินโครงการงานแนะแนวในโรงเรียน ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

แบบประเมินผล

คำชี้แจง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ.....

ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

แผนพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แผนที่ 9

1.เรื่อง ปัจฉินิเทศ (ทดสอบความรู้หลังการอบรม)

2.วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 2.เพื่อทราบผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

3.เวลา 2 ชั่วโมง

4.ขอบข่ายเนื้อหา

การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

5.รูปแบบการจัดการอบรม เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ

6.สื่อการเรียนรู้

แบบทดสอบความรู้หลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

7.วิธีดำเนินการ

7.1 ขั้นนำ

ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศให้กำลังใจแก่ผู้เข้ารับการอบรม ให้มีความพร้อมในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน และซักถามความรู้ ข้อคิด ความรู้สึกที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อม เปิดโอกาสให้ซักถาม

7.2 ขั้นดำเนินการ

1.ผู้วิจัยสรุปจุดมุ่งหมายของการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในครั้งนี้ และเปิดโอกาสให้ซักถามเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2.ครูทุกท่านทดสอบความรู้หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้แบบทดสอบความรู้หลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

7.3 ขั้นสรุป

ผู้วิจัยร่วมกับผู้เข้ารับการอบรมสรุปข้อคิด และความสำคัญในการเข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา พร้อมให้ความเชื่อมั่นว่าผู้เข้ารับการอบรมทุกท่าน เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนได้อย่างแน่นอน

8. การประเมินผล

1.การสรุปข้อคิด ความสำคัญในการเข้าร่วมพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

2.แบบทดสอบความรู้หลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

**3.แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
โรงเรียนวัดสระพัง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม**

แบบทดสอบความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง

1.แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพเป็นอย่างมาก ขอความกรุณาให้ท่านโปรดตอบให้ครบทุกด้านและทุกข้อ

2.แบบทดสอบชุดนี้มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ

ตอนที่ 2 เป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวในโรงเรียน

ขอให้ท่านตอบทั้ง 2 ตอน โปรดตอบทุกข้อ ด้วยความสบายใจ ที่ตรงกับความเข้าใจ ของท่านมากที่สุด

ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบครั้งนี้ด้วยดี

นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ

1.1 เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

1.2 ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหาร

☐ ครูผู้สอน

☐ อื่นๆ (ระบุ).....

1.3 ประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพครู

☐ 1-10 ปี

☐ 11-20 ปี

☐ 21-30 ปี

☐ มากกว่า 30 ปี

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย × ลงในข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดให้ความหมายของการแนะแนว ได้ถูกต้อง

- ก. การแนะแนวเป็นการช่วยนักเรียนให้นักเรียนช่วยเหลือตนเองได้
- ข. การแนะแนวเป็นการช่วยให้นักเรียนแก้ไขปัญหา
- ค. การแนะแนวเป็นการให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่นักเรียน
- ง. การแนะแนวเป็นการบอกทางที่ดีให้นักเรียนโดยครู

2. การแนะแนวต้องทำให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ หมายความว่าอย่างไร

- ก. การแนะแนวทำให้นักเรียนเข้าใจตนเองและเข้าใจคนอื่น
- ข. การแนะแนวทำให้นักเรียนพึ่งตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นได้
- ค. การแนะแนวทำให้นักเรียนเข้าใจตนเอง ตัดสินใจได้เอง และปรับตัวได้อย่างเหมาะสม
- ง. การแนะแนวทำให้นักเรียนเข้าใจตนเอง และตัดสินใจให้คนอื่นได้ในสังคม

3. จุดมุ่งหมายของการแนะแนวในโรงเรียน หมายถึงข้อใด

- ก. เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนานักเรียน
- ข. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนที่มีความสามารถทางสมองที่สูงขึ้น
- ค. เพื่อการวางแผนการศึกษาและอาชีพ
- ง. ข้อ ก และ ข

4. ข้อใดเป็นหลักสำคัญของการแนะแนว

ก. การรู้หลักสูตร	ข. การรู้หลักการแนะแนว
ค. การรู้จักเด็ก	ง. การรู้จักครู

5. การดำเนินงานแนะแนวตามกรอบแนวคิดการแนะแนว ควรจัดครอบคลุมด้านใดบ้าง

- ก. ด้านการศึกษา ด้านครอบครัว ด้านบุคลิกภาพ
- ข. ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม
- ค. ด้านอาชีพ ด้านการศึกษา ด้านครอบครัว
- ง. ด้านอาชีพ ด้านการศึกษา ด้านการปรับตัวกับเพื่อน

6. ในการแนะแนวปัญหาส่วนตัวและสังคมให้แก่เรียนนั้นข้อใดมีอิทธิพลมากที่สุด

- ก. ความคิดเห็นของเพื่อนที่มีต่อตัวเขา
- ข. การช่วยอบรมปลูกฝังจากทางบ้านโดยผู้ปกครอง
- ค. การอบรมศีลธรรมโดยครู
- ง. การแยกนักเรียนจากกลุ่มเพื่อนที่ประพฤติตัวไม่เหมาะสม

7.การแนะแนวอาชีพ หมายถึง

ก.การเลือกอาชีพ

ข.การเตรียมตัวประกอบอาชีพ

ค.การแสวงหางานทำ

ง.ถูกทุกข้อ

8.ข้อใดถือว่าเป็นการดำเนินงานแนะแนวโดยยึดหลักปรัชญาการแนะแนว

ก.คิดต่อพฤติกรรมของเด็กเสียว่าพฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุและบุคคลเปลี่ยนแปลงได้

ข.ทุกคนย่อมมีปัญหาดังนั้นจะจัดกิจกรรมให้ใครก่อนก็ได้ ตามความสะดวกของครู

ค.จัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเด็กที่มีปัญหาก่อนเด็กที่ไม่มีปัญหา

ง.จัดกิจกรรมแนะแนวโดยยึดหลักการบำเพ็ญประโยชน์

9.ข้อใดกล่าวผิดจากปรัชญาของการแนะแนว

ก.คนย่อมจะมีปัญหาไม่เวลาใดก็เวลาหนึ่ง ข.ทุกคนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล

ค.คนย่อมมีความเปลี่ยนแปลง

ง.คนย่อมมีศักยภาพเหมือนกัน

10.การที่คนบางคนเก่งดนตรี บางคนเก่งพูด บางคนเล่นกีฬาเก่ง แตกต่างกันไปนั้น

สอดคล้องกับ ปรัชญาการแนะแนวข้อใดมากที่สุด

ก.ทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี

ข.คนย่อมมีความเปลี่ยนแปลง

ค.พฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุ

ง.ทุกคนย่อมมีศักยภาพแฝง

11.ข้อใดเป็นการขัดต่อการนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการเรียนการสอน

ก.คำนึงหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล

ข.เน้นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการสอนและหน่วยการเรียนรู้

ค.จัดการสอนซ่อมเสริมสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือ

ง.ส่งเสริมเฉพาะเด็กที่เรียนเก่งมากๆ เพื่อความเจริญของประเทศในอนาคต

12.ข้อใดเป็นการปฏิบัติงานตามภาระงานหลักของงานแนะแนว

ก.งานศึกษารวบรวมข้อมูล งานให้คำปรึกษา และงานติดตามประเมินผล

ข.งานสารสนเทศ และงานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ

ค.งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ง.ข้อ ก และ ข

19. หลักการสังเกตที่ดีที่สุด คือข้อใด

- ก. สังเกตนักเรียนโดยไม่ให้รู้ตัว ข. สังเกตบุคคลเดียวในเหตุการณ์เดียว
ค. สังเกตบุคคลเดียวในหลายสถานการณ์ ง. บันทึกการสังเกตในขณะที่สังเกตเพื่อกันลืม

20. การบันทึกการสังเกตที่ดีควรทำเช่นใด

- ก. บันทึกการสังเกตในขณะที่สังเกตเพื่อกันลืม
ข. บันทึกทันทีที่การสังเกตสิ้นสุดลง
ค. แยกพฤติกรรมจริงออกจากความคิดเห็นของผู้บันทึก
ง. ถูกทุกข้อ

21. เทคนิคทั่วไปที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือข้อใด

- ก. การสังเกต การฟัง การสรุป การพูด ข. การสังเกต การถาม การพูด การฟัง
ค. การถาม การฟัง การสรุป การพูด ง. การถาม การพูด การฟัง

22. หลักในการเก็บข้อมูลนักเรียนที่สำคัญที่สุดคืออะไร

- ก. ข้อมูลต้องชัดเจนเข้าใจง่าย ข. ข้อมูลต้องสะดวกต่อการหยิบใช้
ค. ข้อมูลต้องทันสมัย ง. ข้อมูลต้องทดสอบได้

23. การเก็บข้อมูลใดที่สามารถทำได้โดยไม่ให้นักเรียนรู้ตัว

- ก. การสังเกต ข. การสัมภาษณ์
ค. ระเบียบสะสม ง. ข้อ ก และ ข

24. การเก็บข้อมูลแบบใดที่สามารถบอกความสัมพันธ์ของนักเรียนได้

- ก. การสังเกต ข. การสัมภาษณ์
ค. การเยี่ยมบ้าน ง. สังคมมิติ

25. Rejectee คือนักเรียนประเภทใด

- ก. นักเรียนไม่เลือกเพื่อน ข. นักเรียนที่เพื่อนไม่เลือก
ค. นักเรียนที่ไม่ยอมรับเพื่อน ง. นักเรียนที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับใครในสังคมห้อง

26. Isolate หรือ Withdrawal คือบุคคลประเภทใด

- ก. นักเรียนที่ไม่เลือกเพื่อน ข. นักเรียนที่เพื่อนไม่เลือก
ค. นักเรียนที่ไม่ยอมรับเพื่อน ง. นักเรียนที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับใครในสังคมห้อง

27.อัตชีวประวัติทำให้ครูได้ทราบถึงอะไรของนักเรียน

- ก.ประวัติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- ข.ประวัติตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และความคาดหวังในอนาคต
- ค.อุปนิสัยของผู้เขียน
- ง.ความประทับใจของผู้เขียน

28.ถ้าท่านต้องการซักถามความคิดเห็นของนักเรียนหลาย ๆ คนในเวลาเดียวกันท่านจะใช้วิธีการใด

- ก.แบบสอบถาม
- ข.แบบทดสอบ
- ค.แบบประเมิน
- ง.การสัมภาษณ์

29.ถ้าต้องการทราบพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนจะศึกษาได้จากเทคนิคใด

- ก.การสังเกต
- ข.อัตชีวประวัติ
- ค.ระเบียนสะสม
- ง.แบบทดสอบ

30.ข้อความใดเป็นคำกล่าวที่ถูกต้อง

- ก.ข้อสนเทศที่ดีควรเป็นเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้ทั่วไป
- ข.ข้อสนเทศที่ดีควรเป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ
- ค.การนำเสนอข้อสนเทศควรจัดในรูปแบบนิทรรศการจะดีกว่า
- ง.การนำเสนอข้อสนเทศทางด้านการศึกษควรจัดช่วงเปิดภาคเรียนใหม่ ๆ

31.ช่วงเวลาใดที่ไม่เหมาะสมแก่การจัดกิจกรรมโฮมรูม

- ก.ก่อนเรียนชั่วโมงแรกในตอนเช้า
- ข.ช่วงพักกลางวัน
- ค.หลังเรียนวิชาสุดท้ายก่อนกลับบ้าน
- ง.ชั่วโมงสุดท้ายปลายสัปดาห์

32.ข้อใดเป็นงานสารสนเทศทางการศึกษา

- ก.การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- ข.การเตรียมตัวเข้าศึกษาต่อ
- ค.การเตรียมตัวสมัครเข้าทำงาน
- ง.ถูกทุกข้อ

33.การให้ข้อสนเทศแบบกลุ่มที่นิยมกันมากที่สุดคือข้อใด

- ก.การจัดวันอาชีพ
- ข.การจัดงานวันอดีต
- ค.โครงการสอนซ่อมเสริม
- ง.ปัจฉิมนิเทศ

34.การให้ข้อเสนอแนะที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มได้ความรู้และได้แสดงออกมากที่สุด คือวิธีใด

ก.การอภิปราย	ข.การประชุม
ค.การสัมมนา	ง.การประชุมเชิงปฏิบัติการ

35.การให้ข้อเสนอแนะแบบใดที่มีวิธีการให้ข้อเสนอแนะหลายวิธี

ก.การอภิปราย	ข.การสัมมนา
ค.การจัดนิทรรศการ	ง.การสาธิต

36.ภาระงานแนะแนวหลักที่เน้นให้นักเรียนรู้จักตนเองมากที่สุด คืองานใด

ก.งานสารสนเทศ	ข.งานให้คำปรึกษา
ค.งานติดตามผล	ง.งานศึกษาข้อมูลนักเรียน

37.หลักสำคัญที่สุดของการให้คำปรึกษาคือข้อใด

- ก.การรับฟังปัญหาหรือสิ่งที่นักเรียนพูด ปล่อยให้เรียนพูดในสิ่งที่ต้องการหรือไม่สบายใจ
- ข.น้ำเสียง ท่าทาง บุคลิกภาพของครูผู้ให้คำปรึกษา
- ค.หน้าตาของผู้ให้คำปรึกษาต้องยิ้มแย้ม
- ง.ผู้ให้คำปรึกษาต้องให้คำแนะนำในการช่วยแก้ไขปัญหา

38.ความสำเร็จในการให้คำปรึกษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใดมากที่สุด

ก.ความรู้ของผู้ให้คำปรึกษา	ข.บุคลิกภาพของผู้ให้คำปรึกษา
ค.ประสบการณ์ในชีวิตของผู้ให้คำปรึกษา	ง.สัมพันธภาพระหว่างผู้ให้และผู้รับคำปรึกษา

39.ถ้านักเรียนคนหนึ่งมีปัญหาถามท่านว่า “หนูจะทำอะไรดีล่ะคะ” ท่านในฐานะเป็นผู้ให้คำปรึกษา ควรจะตอบอย่างไร

ก. “แล้วเธอคิดอย่างไร”	ข. “เราลองมาช่วยกันคิดดู”
ค. “เรื่องนี้ต้องแล้วแต่เธอ”	ง. “ครูจะช่วยอะไรเธอได้บ้าง เธอบอกครูมาซิ”

40.ข้อใดถูกต้องที่สุดในการดำเนินงานให้คำปรึกษา

- ก.การให้คำปรึกษาช่วยตัดสินใจแก่นักเรียนได้
- ข.การให้คำปรึกษาเป็นการชี้นำแนวทาง
- ค.การให้คำปรึกษาเป็นการชี้แนะแนวทาง
- ง.การให้คำปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

41.ข้อใดมิใช่หลักเกณฑ์ในการให้คำปรึกษากลุ่ม

- ก.สมาชิกทุกคนต้องมีปัญหาแตกต่างกัน
- ข.สมาชิกทุกคนต้องมีปัญหาคลายคลึงกัน
- ค.สมาชิกทุกคนต้องได้แสดงออกถึงวิธีการแก้ปัญหา
- ง.สมาชิกทุกคนต้องสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง

42.จำนวนสมาชิกในการให้คำปรึกษากลุ่มมีจำนวนเท่าใด

- ก.5-8 คน
- ข.6-8 คน
- ค.6-10 คน
- ง.5-10 คน

43.ครั้งแรกที่ผู้ให้คำปรึกษาพบกับผู้รับคำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษามักใช้เทคนิคเฉพาะใดมากที่สุด

- ก.การยอมรับ
- ข.การให้ความมั่นใจ
- ค.การสร้างสายสัมพันธ์
- ง.การให้กำลังใจ

44.สิ่งที่สำคัญที่สุดในการให้คำปรึกษาคืออะไร

- ก.ผู้ให้คำปรึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาได้
- ข.ผู้ให้คำปรึกษาต้องได้รับการฝึกฝนและรู้เทคนิคในการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี
- ค.การให้คำปรึกษาต้องประกอบด้วยผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา
- ง.ถูกทุกข้อ

45.ลักษณะใดของการให้คำปรึกษามีความสำคัญที่สุด

- ก.การต้อนรับ
- ข.การใช้คำพูด
- ค.ท่าทาง
- ง.การช่วยเหลือ

46.ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับข้อที่ควรระวังในการให้คำปรึกษา

- ก.อย่าแก้ปัญหาให้เด็ก
- ข.อย่ารับฟังมากเกินไป
- ค.อย่าพูดน้อยเกินไป
- ง.อย่าให้เด็กได้ระบายอารมณ์

47.ข้อใดเป็นคำพูดที่เหมาะสมต่อการสร้างความสัมพันธ์ในการไปเยี่ยมบ้านนักเรียน

- ก.คุณชอบที่จะมีแขกมาเยี่ยมบ้านไหม
- ข.ลูกของคุณเป็นเด็กดีขึ้น ถ้าครูจะมาเยี่ยมบ้านบ่อยๆ
- ค.บ้านของคุณดูร่มรื่นจัง
- ง.เป็นนโยบายของทางโรงเรียนให้ครูต้องมาเยี่ยมบ้านนักเรียนนะค่ะ/ครับ

48. สิ่งสำคัญที่สุดที่ควรพิจารณาในการดำเนินงานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ

ก. ความสนใจ ความถนัดและความสามารถของนักเรียน

ข. การคัดกรองนักเรียน

ค. โครงสร้างของการบริหารโรงเรียน

ง. งบประมาณ

49. โดยทั่วไปครั้งแรกที่ไปเยี่ยมบ้าน ควรใช้เวลาเท่าใด

ก. 30 นาที

ข. 30 นาที – 1 ชั่วโมง

ค. 1 ชั่วโมง – 1 ชั่วโมงครึ่ง

ง. 20 นาที

50. ระดับขบวนการปัญญาของคนปกติมีค่าเท่าใด

ก. 80-100

ข. 90-100

ค. 80-109

ง. 90-109

51. เทคนิคที่ใช้ควบคู่กับการไปเยี่ยมบ้านคือเทคนิคใด

ก. การสังเกต

ข. การสัมภาษณ์

ค. ระเบียบสะสม

ง. ถูกทุกข้อ

52. คำกล่าวที่ว่า "Put the right man in the right job" หมายความว่าอย่างไร

ก. การได้ทำงานตามความสนใจ

ข. ลงมือชอบลงยา

ค. จงทำงานตามความสามารถ

ง. ปลุกเร้าตามใจผู้อยู่

53. การจัดการศึกษาให้นักเรียนเกี่ยวข้องกับภาระงานแนะแนวทางใด

ก. งานป้องกัน พัฒนา ช่วยเหลือ

ข. งานศึกษารวบรวมข้อมูล

ค. งานโครงการจัดทุนและอาหารกลางวัน

ง. งานสารสนเทศ

54. การจัดให้นักเรียนมีงานทำในระหว่างปิดภาคเรียนถือว่าเป็นงานใด

ก. งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ

ข. งานสารสนเทศ

ค. งานให้คำปรึกษา

ง. งานติดตามและประเมินผล

55. การกระตุ้นให้เด็กสนใจต่อการเรียน คือ

ก. การเสริมแรงในขณะที่กำลังสอน

ข. การทดสอบบ่อยๆ

ค. การให้รางวัลอย่างสม่ำเสมอ

ง. การให้รู้ผลของการกระทำอย่างทันทีทันใด

56.บรรยากาศที่จะช่วยให้นักเรียนมีการยอมรับนับถือตนเอง (Self-esteem) คือ

- ก.บรรยากาศแห่งความสำเร็จ
- ข.บรรยากาศที่มีความอบอุ่น เป็นมิตร
- ค.บรรยากาศแห่งการควบคุม ฝึกระเบียบวินัย
- ง.บรรยากาศที่มีอิสระ เด็กมีโอกาที่จะเลือก

57.องค์ประกอบใดที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางอารมณ์ของนักเรียนมากที่สุด

- ก.วุฒิภาวะ
- ข.สิ่งเร้าครั้งแรก
- ค.อิทธิพลทางวัฒนธรรม
- ง.พันธุกรรม

58.การติดตามผลในงานแนะแนวมีความจำเป็นอย่างไร

- ก.จำเป็นต้องมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทุกกิจกรรม
- ข.งานติดตามและประเมินผล ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการแนะแนว
- ค.เพื่อรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานแนะแนว
- ง.เพื่อพัฒนานักเรียนให้ศึกษาต่อมากขึ้น และสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

59.จุดประสงค์ของการติดตามผลที่สำคัญที่สุด คือ

- ก.เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนต่อไป
- ข.เพื่อทราบถึงผลงานที่ให้บริการไปแล้ว
- ค.เพื่อให้บริการแก่นักเรียนที่จบไปแล้วเป็นบริการต่อเนื่อง
- ง.เพื่อติดตามผลงานที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ

60.วิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการติดตามผลคือ

- ก.สัมภาษณ์ด้วยตนเอง
- ข.แบบสอบถาม
- ค.เยี่ยมบ้าน
- ง.ประชุมศิษย์เก่า

61.การจัดระบบบุคลากรในการแนะแนว โดยระบบครูที่ปรึกษา ควรมีจำนวนนักเรียนกี่คนต่อครู 1 คน

- ก.20-25 คน
- ข.30-35 คน
- ค.25-30 คน
- ง.10-15 คน

62.การจัดบุคลากรในการแนะแนว ระบบใดที่ต้องพบนักเรียนบ่อยครั้งมากที่สุด

- ก.ระบบครูประจำชั้น
- ข.ระบบครูประจำวิชา
- ค.ระบบครูที่ปรึกษา
- ง.ระบบโฮมรูม

63.เมื่อท่านเป็นครูแนะแนว ท่านจะต้องทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก

- ก.เผยแพร่งานแนะแนว
- ข.ประสานงานกับครูทุกคน
- ค.ประสานงานกับผู้บริหาร
- ง.ประชาสัมพันธ์งานกับผู้บริหาร

64.ถ้าท่านเป็นผู้บริหารซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับงานแนะแนว สิ่งแรกที่ท่านจะกระทำคืออะไร

- ก.จัดตั้งคณะกรรมการแนะแนวและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ
- ข.ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวแก่บุคลากรในโรงเรียน
- ค.อำนวยความสะดวกในการจัดบริการแนะแนว เช่น ให้งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์
- ง.ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวแก่ผู้ปกครองทราบ

65.การจัดบริการแนะแนวที่ดี ควรจัดในรูปใด

- ก.ผู้บริหารร่วมกับครูแนะแนว
- ข.ครูแนะแนวร่วมกับฝ่ายปกครอง
- ค.มีคณะกรรมการดำเนินงาน
- ง.ครูแนะแนวร่วมกับครูประจำชั้น

66.ข้อใดเป็นบทบาทของผู้บริหารต่อการดำเนินงานแนะแนว

- ก.เป็นกรรมการที่ปรึกษาของการดำเนินงานแนะแนว
- ข.เป็นผู้ให้นโยบายในการบริหาร
- ค.เป็นผู้มอบหมายงานแนะแนวให้คณะครูดำเนินการ
- ง.ถูกทุกข้อ

67.บทบาทของบุคลากรข้อใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวในโรงเรียน

- ก.ผู้บริหารโรงเรียน
- ข.ผู้ปกครองนักเรียน
- ค.นักการภารโรง
- ง.ไม่มีข้อถูก

68.ข้อใดไม่ใช่บทบาทของผู้บริหารต่องานแนะแนว

- ก.แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนว
- ข.สนับสนุนให้มีการจัดประชุมอบรมหรือสัมมนาการแนะแนวในโรงเรียน
- ค.ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมและจัดทำระเบียบนสสม
- ง.เป็นประธานในการจัดโครงการแนะแนวในโรงเรียน

69. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทของครูแนะแนวระดับประถมศึกษาที่แตกต่างกับครูแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา

- ก. ครูแนะแนวในระดับประถมศึกษาสอนน้อยกว่าทำให้มีเวลามาก
- ข. ครูแนะแนวระดับประถมศึกษามีงานน้อยกว่าเพราะนักเรียนไม่มีปัญหา
- ค. ครูแนะแนวในระดับประถมศึกษาจะรู้จักนักเรียนมากกว่าเพราะครูมีจำนวนน้อย ใช้ระบบประจำชั้น ครูทำหลายบทบาทหน้าที่มากกว่าครูมัธยม
- ง. ถูกทุกข้อ

70. ถ้าท่านต้องทำหน้าที่ครูแนะแนว ท่านจะมีบทบาทใดเกี่ยวกับงานแนะแนว

- ก. สนใจพฤติกรรมนักเรียนที่มีปัญหาและหาทางช่วยเหลือ
- ข. ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวและประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียน
- ค. ประสานงานระหว่างผู้ปกครองและนักเรียน
- ง. จัดตั้งคณะกรรมการแนะแนวและกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ

71. ครูที่ปรึกษามีหน้าที่สำคัญอย่างไร

- ก. ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา
- ข. ช่วยผู้บริหารในทุกๆ ด้าน
- ค. ช่วยแก้ปัญหาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกคน
- ง. ช่วยครูแนะแนวในเรื่องการศึกษาของเด็ก

72. ถ้านักเรียนมีปัญหาหนักเกินความสามารถ ครูแนะแนวจะอย่างไร

- ก. นำส่งต่อผู้เชี่ยวชาญ
- ข. ช่วยแก้ปัญหาทั้งหมดให้เด็ก
- ค. ส่งให้ฝ่ายปกครองจัดการ
- ง. นำส่งผู้อำนวยการช่วยจัดการ

73. บรรยากาศในชั้นเรียนซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา self-concept คือข้อต่อไปนี ยกเว้นข้อใด

- ก. บรรยากาศที่ท้าทาย (challenge)
- ข. บรรยากาศที่มีอิสระ (Freedom)
- ค. บรรยากาศแห่งการควบคุม (Control)
- ง. บรรยากาศที่ปล่อยตามสบาย (Permissibe)

74. ห้องแนะแนวควรจัดไว้ที่ใด

- ก. ติดกับห้องพัสดุ
- ข. ชั้นล่างของอาคารเรียน
- ค. ห้องที่มีนักเรียนเดินผ่านไปมามากที่สุด
- ง. ติดกับห้องผู้อำนวยการ

75.คุณสมบัติส่วนตัวที่สำคัญและควรมีมากที่สุดในตัวครูแนะแนว คือข้อใด

ก.มีวุฒิภาวะทางอารมณ์	ข.มีเมตตา กรุณา
ค.มีความละเอียดอ่อน	ง.มีสติปัญญาดี

76.ความรู้ด้านใดที่จำเป็นสำหรับครูแนะแนว

ก.จิตวิทยาพัฒนาการ	ข.จิตวิทยาสังคม
ค.สังคมวิทยา	ง.ถูกทุกข้อ

77.จรรยาบรรณของครูแนะแนวที่สำคัญที่สุดคืออะไร

- ก.มีความประพฤติเหมาะสม มีศีลธรรมจรรยาที่ดีงาม
- ข.ต้องรู้จักรักษาความลับ
- ค.ต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้รับบริการ
- ง.ต้องช่วยเหลือผู้รับบริการให้พัฒนาจนเต็มที่เป็นทุกด้าน

78.ความสำเร็จของงานแนะแนวในโรงเรียนต้องอาศัยบุคคลใดเป็นสำคัญ

ก.ผู้บริหาร	ข.ครูทุกคน
ค.นักเรียน	ง.ครูประจำชั้น

79.ข้อใดถือว่าเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวด้านผลผลิต

- ก.มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- ข.ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม
- ค.มีคณะทำงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง
- ง.มีแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมแนะแนวและมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง

80.ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน มีด้านใดบ้าง

- ก.ด้านผลผลิต, ด้านผู้ดำเนินการ, ด้านผู้เรียน
- ข.ด้านกระบวนการ, ด้านเป้าหมาย, ด้านผลผลิต
- ค.ด้านผลผลิต, ด้านกระบวนการ, ด้านปัจจัย
- ง.ด้านผลผลิต, ด้านการบริหาร, ด้านผู้เรียน

81.การที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของงานแนะแนว ถือว่าประสบความสำเร็จในด้านใด

ก.ด้านผลผลิต

ข.ด้านกระบวนการ

ค.ด้านการบริหาร

ง.ด้านปัจจัย

82.วิธีการประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวตลอดปีการศึกษา ควรใช้เครื่องมือใดติดตามผล

ก.แฟ้มสะสมงาน

ข.การเขียนรายงาน

ค.หลักฐานการเข้าร่วมกิจกรรม

ง.ถูกทุกข้อ

4. แบบประเมินผลการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

แบบประเมินผลการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง

1)แบบประเมินฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ข้อมูลที่ได้จะนำไปพัฒนาการแนะแนวในโรงเรียนต่อไป

2)แบบประเมินฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินผล

ตอนที่ 2 การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ/การแสดงความคิดเห็น

3)ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด และแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนของท่าน ตามที่ท่านปฏิบัติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบทดสอบ

- 1.1 เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
- 1.2 ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหาร ☐ ครูผู้สอน
- 1.3 ประสบการณ์ในการทำงานวิชาชีพครู
- ☐ 1-10 ปี ☐ 11-20 ปี
- ☐ 21-30 ปี ☐ มากกว่า 30 ปี

ตอนที่ 2 การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน

1. ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก

1.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
1	มีการใช้วิธีการสังเกต		
	☐ มี		
			
	☐ ไม่มี		
			
			
			

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
6	มีการใช้ระเบียบนสะสม ☐ มี ☐ ไม่มี		
7	มีการศึกษานักเรียน เป็นรายบุคคล ☐ มี ☐ ไม่มี		

1.2 งานสารสนเทศ

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
1	มีการจัดป้ายนิเทศ และนิทรรศการ ☐ มี ☐ ไม่มี		
2	มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม ☐ มี ☐ ไม่มี		

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
3	มีการศึกษานอกสถานที่ ☐ มี ☐ ไม่มี	 	
4	มีการใช้สื่อเทคโนโลยี ☐ มี ☐ ไม่มี	 	

1.3 งานให้คำปรึกษา

ข้อ	รายการ	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
1	มีการให้คำปรึกษารายบุคคล ☐ มี ☐ ไม่มี	 	
2	มีการให้คำปรึกษากลุ่ม ☐ มี ☐ ไม่มี	 	

1.4 งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
1	มีการจัดเด็กเข้าเรียน หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสม ตามความสนใจและความถนัด ☐ มี ☐ ไม่มี	 	
2	มีการสอนซ่อมเสริม ☐ มี ☐ ไม่มี	 	
3	มีการฝึกทักษะการเรียนรู้ ทักษะการทำงาน ☐ มี ☐ ไม่มี	 	
4	มีการจัดทุนการศึกษา ☐ มี ☐ ไม่มี	 	

1.5 งานติดตามและประเมินผล

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
1	มีการใช้แบบสอบถามและ แบบประเมินในการประเมินผล ☐ มี ☐ ไม่มี		
2	มีการติดตามผลนักเรียน ที่จบการศึกษา ☐ มี ☐ ไม่มี		
3	มีการติดตามผลการดำเนินงาน แนะแนวในโรงเรียนระหว่างดำเนินงาน และหลังการดำเนินงาน ☐ มี ☐ ไม่มี		

2. กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
1	มีคณะทำงานแนะแนว ☐ มี ☐ ไม่มี		

3. การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
1	มีการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา แก่คนอื่น (Supervisor) ☐ มี ☐ ไม่มี		
2	มีการทำหน้าที่เป็น ผู้ให้คำปรึกษา(Counselor) ☐ มี ☐ ไม่มี		
3	มีการทำหน้าที่เป็นผู้ประสาน (Co-ordination) ☐ มี ☐ ไม่มี		

4. คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนวที่มีอยู่ในตัวของท่าน

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
1	ให้บริการด้วยความเต็มใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ☐ มี ☐ ไม่มี		

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
2	ยอมรับและศรัทธาในวิชาชีพ จิตวิทยาการแนะแนว ☐ มี ☐ ไม่มี		
3	เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ ผู้รับบริการด้วยความบริสุทธิ์ ใจโดยเสมอหน้า ☐ มี ☐ ไม่มี		
4	มีวิสัยทัศน์และพัฒนาดตนเอง ด้านวิชาชีพให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของโลก ☐ มี ☐ ไม่มี		
5	มีการปฏิบัติงานตามหลัก วิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว ☐ มี ☐ ไม่มี		

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
6	รักษามาตรฐานและ รับผิดชอบต่อการประกอบ วิชาชีพจิตวิทยาการแนะแนว ☐ มี ☐ ไม่มี		
7	ยุติการให้บริการที่นอกเหนือ ความสามารถของตนและส่ง ต่อไปยังบุคคลที่เหมาะสม ☐ มี ☐ ไม่มี		
8	รักษาความลับของ ผู้รับบริการและผู้ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่ได้รับความยินยอม จากผู้บริการ ☐ มี ☐ ไม่มี		
9	เคารพสิทธิและไม่แสวงหา ผลประโยชน์จากผู้รับบริการ ☐ มี ☐ ไม่มี		

5. ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวของท่าน

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
1	ด้านผลผลิต (ผู้เรียน) ☐ มี ☐ ไม่มี		
2	ด้านกระบวนการ ☐ มี ☐ ไม่มี		
3	ด้านปัจจัย ☐ มี ☐ ไม่มี		

6. การประเมินผลการบริหารจัดการแนะแนวของท่าน

ข้อ	รายการ การปฏิบัติงาน	วิธีการ/ทำอย่างไร	ปัญหาและอุปสรรค
1	มีการประเมินผลการบริหารจัดการแนะแนวในโรงเรียน ☐ มี ☐ ไม่มี		

ตอนที่ 3 ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว

คำชี้แจง ขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนของท่าน ที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

ความหมายของระดับความสำเร็จ

- 5 หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านผลผลิต

ข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับความสำเร็จ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ผู้เรียนรู้ความสนใจความถนัด ความสามารถของตนเอง					
2	ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่า ภูมิใจในตนเองและผู้อื่น					
3	ผู้เรียนรู้จักแสวงหาข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาตนเองด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม					
4	ผู้เรียนใช้ข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาตนเองด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม					
5	ผู้เรียนมีเป้าหมายชีวิต รู้จักวางแผนชีวิตด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของตนเองได้					
6	ผู้เรียนสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาของตนเอง					
7	ผู้เรียนรู้จักหลีกเลี่ยงจากอบายมุขทุกประเภทหรือสิ่งที่เป็นภัยต่อชีวิต					
8	ผู้เรียนมีวุฒิภาวะทางอารมณ์					
9	ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม					
10	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ					

ตัวชี้วัดที่ 2 ด้านกระบวนการ

ข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับความสำเร็จ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	มีการดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน และจัดทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทันสมัยอยู่เสมอ					
2	มีการจัดโปรแกรมชุดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียน เช่น ชุดกิจกรรมการรักและเห็นคุณค่าในตนเองชุดกิจกรรมการสร้างประสิทธิภาพทางการเรียน ชุดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ชุดกิจกรรมพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรมและจริยธรรม					
3	มีการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมและเสนอแนะวิธีการจัดกิจกรรมที่จะช่วยผู้เรียนสนุกสนาน แปลกใหม่และน่าสนใจ นำไปสู่การพัฒนาการด้านต่างๆ และสามารถแก้ไขปัญหาผู้เรียนได้					
4	มีการให้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
5	มีการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบ เน้นการร่วมกันพัฒนาผู้เรียน					
6	มีการจัดโครงการ/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลายตามสภาพปัญหาและความต้องการความสนใจของผู้เรียน					
7	มีการจัดกิจกรรมแนะแนว กระบวนการกลุ่มทางจิตวิทยาและการแนะแนวในการพัฒนาผู้เรียน					
8	มีการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกเวลาเรียน ให้ครูและผู้เรียนได้คุ้นเคย ใกล้ชิดกัน เช่น กิจกรรมวันพบพ่อครูแม่ครู วันศิษย์ลูก การประชุมผู้ปกครอง เครือข่าย					

ตัวชี้วัดที่ 3 ด้านปัจจัย

ข้อ	ตัวชี้วัด	ระดับความสำเร็จ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว					
2	ครูทุกคนตระหนักเห็นความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว และมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานด้านจิตวิทยาและการแนะแนว					
3	ครูทุกคนมีบทบาทในการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนว					
4	ผู้ปกครองรับรู้และมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว					
5	มีคณะทำงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยตรง					
6	มีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม					
7	มีโครงการ/กิจกรรมแนะแนวที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายและชุมชน					
8	มีแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมแนะแนวและมีการปฏิบัติอย่างจริงจัง					
9	มีเครื่องมือการรู้จักและเข้าใจผู้เรียนที่หลากหลายที่จะนำไปใช้กับผู้เรียน					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ/การแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
การหาคุณภาพเครื่องมือ

- 1.แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
2. แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
3. โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
4. แบบประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1.แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง	IOC (n=3)	หมายเหตุ
เฉลี่ย	1	นำไปใช้

2.แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงาน
แนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ข้อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	IOC (n=3 คน)
1	.41	.27	1
2	.55	.22	.67
3	.69	.38	1
4	.41	.72	.67
5	.38	.66	.67
6	.58	.50	.67
7	.30	.38	1
8	.38	.33	.67
9	.33	.33	.67
10	.63	.50	1
11	.47	.50	1
12	.38	.44	.67
13	.55	.77	.67
14	.52	.61	1
15	.50	.55	.67
16	.55	.55	.67
17	.47	.50	1
18	.44	.44	1
19	.38	.22	1
20	.41	.27	.67
21	.44	.33	.67
22	.50	.44	1
23	.36	.27	.67
24	.44	.33	.67
25	.55	.33	.67
26	.47	.38	1

ข้อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	IOC (n=3 คน)
27	.52	.50	.67
28	.44	.33	1
29	.41	.27	1
30	.38	.22	.67
31	.55	.55	.67
32	.50	.44	.67
33	.63	.38	.67
34	.50	.33	.67
35	.52	.38	1
36	.38	.33	1
37	.36	.27	.67
38	.61	.55	1
39	.55	.77	.67
40	.52	.61	.67
41	.69	.50	.67
42	.61	.44	1
43	.69	.38	1
44	.63	.38	.67
45	.55	.33	.67
46	.41	.27	1
47	.61	.33	1
48	.72	.33	.67
49	.69	.27	.67
50	.69	.38	.67
51	.55	.44	.67
52	.58	.27	.67

(ต่อ) แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการการดำเนินงานแนะแนว
ในโรงเรียนประถมศึกษา

ข้อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	IOC (n=3 คน)	ข้อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	IOC (n=3 คน)
53	.58	.50	1	68	.58	.38	.67
54	.58	.61	.67	69	.55	.44	.67
55	.61	.44	1	70	.58	.50	1
56	.61	.55	.67	71	.33	.55	1
57	.44	.66	1	72	.44	.66	.67
58	.47	.50	1	73	.50	.77	1
59	.55	.44	.67	74	.50	.77	1
60	.72	.44	1	75	.38	.33	1
61	.63	.38	1	76	.30	.38	1
62	.38	.33	.67	77	.52	.50	1
63	.47	.27	.67	78	.27	.22	.67
64	.50	.33	.67	79	.66	.33	1
65	.52	.33	1	80	.30	.27	.67
66	.63	.38	1	81	.36	.38	.67
67	.50	.44	1	82	.36	.27	1
เฉลี่ย					.50	.41	.82
				ค่าความเชื่อมั่น (r_c)			.91

3.โปรแกรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

แผนการอบรม ที่	IOC (n=3)	หมายเหตุ
1	1	เลือกไว้
2	1	เลือกไว้
3	1	เลือกไว้
4	.66	เลือกไว้
5	1	เลือกไว้
6	.66	เลือกไว้
7	.66	เลือกไว้
8	.66	เลือกไว้
9	.66	เลือกไว้
เฉลี่ย	.81	-

4. แบบประเมินผลการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

การพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

1.ภาระงานแนะแนว 5 งานหลัก		IOC (n=3)	หมายเหตุ
1.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน			
1		1	เลือกไว้
2		1	เลือกไว้
3		1	เลือกไว้
4		1	เลือกไว้
5		1	เลือกไว้
6		1	เลือกไว้
7		1	เลือกไว้
1.2 งานสารสนเทศ			
1		1	เลือกไว้
2		1	เลือกไว้
3		1	เลือกไว้
4		1	เลือกไว้
1.3 งานให้คำปรึกษา			
1		1	เลือกไว้
2		1	เลือกไว้
1.4 งานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือ			
1		1	เลือกไว้
2		1	เลือกไว้
3		1	เลือกไว้
4		1	เลือกไว้
1.5 งานติดตามและประเมินผล			
1		1	เลือกไว้
2		1	เลือกไว้
3		1	เลือกไว้

(ต่อ) แบบประเมินผลการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

2. กระบวนการบริหารจัดการแนะแนว	IOC	หมายเหตุ
	(n=3)	
1	1	เลือกไว้
2	1	เลือกไว้
3	1	เลือกไว้
4	1	เลือกไว้
5	1	เลือกไว้
3.การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว		
1	1	เลือกไว้
2	1	เลือกไว้
3	1	เลือกไว้
4.คุณสมบัติและจรรยาบรรณของครูแนะแนว		
1	1	เลือกไว้
2	1	เลือกไว้
3	1	เลือกไว้
4	1	เลือกไว้
5	1	เลือกไว้
6	1	เลือกไว้
7	1	เลือกไว้
8	1	เลือกไว้
9	1	เลือกไว้
5.ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว		
1	1	เลือกไว้
2	1	เลือกไว้
3	1	เลือกไว้
6.การประเมินผลการบริหารจัดการแนะแนว		
1	1	เลือกไว้

ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนว		IOC (n=3)	หมายเหตุ
ตัวชี้วัดที่ 1 ด้านผลผลิต			
	1	1	เลือกไว้
	2	1	เลือกไว้
	3	1	เลือกไว้
	4	1	เลือกไว้
	5	1	เลือกไว้
	6	1	เลือกไว้
	7	1	เลือกไว้
	8	1	เลือกไว้
	9	1	เลือกไว้
	10	1	เลือกไว้
ตัวชี้วัดที่ 2 ด้านกระบวนการ			
	1	1	เลือกไว้
	2	1	เลือกไว้
	3	1	เลือกไว้
	4	1	เลือกไว้
	5	1	เลือกไว้
	6	1	เลือกไว้
	7	1	เลือกไว้
	8	1	เลือกไว้
ตัวชี้วัดที่ 3 ด้านปัจจัย			
	1	1	เลือกไว้
	2	1	เลือกไว้
	3	1	เลือกไว้
	4	1	เลือกไว้
	5	1	เลือกไว้
	6	1	เลือกไว้
	7	1	เลือกไว้
	8	1	เลือกไว้
	9	1	เลือกไว้

ภาคผนวก จ

คะแนนความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานแนะแนวก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

คนที่	คะแนน		ผลต่างคะแนน ก่อนและหลัง D	ผลต่างคะแนน ก่อนและหลัง ยกกำลังสอง D^2
	ก่อนการทดลอง X	หลังการทดลอง Y		
1	56	69	13	169
2	45	66	21	441
3	55	71	16	256
4	44	72	28	784
5	34	65	31	961
6	38	58	20	400
7	49	58	9	81
8	41	57	16	256
	$\sum X=362$ $\bar{x}= 45.25$	$\sum Y= 516$ $\bar{y}= 64.50$	$\sum D= 154$	$\sum D^2= 3348$

ภาคผนวก ข

ภาพกิจกรรมขณะปฏิบัติการวิจัย

การปฏิบัติการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนวัดสระพัง

ระหว่างวันที่ 13 - 17 พฤศจิกายน 2549

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวจันทิมา เอี่ยมสะอาด
วัน เดือน ปีเกิด	22 มิถุนายน 2522
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	81 หมู่ 14 ตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูแนะแนว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2545	ค.บ.(จิตวิทยาและการแนะแนว) สถาบันราชภัฏธนบุรี กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2550	กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ